

ISSN 1300 – 0187

DANIŞTAY DERGİSİ

YIL : 2017

SAYI : 144

**ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN DANIŞTAY
KARARLARI**

**DANIŞMA VE İDARİ UYUŞMAZLIKLAR İLE MEMURLAR VE
DİŐER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARINA
İLİŞKİN KARARLAR**

**BAŞKANLAR KURULU, İDARİ VE VERĐİ DAVA DAİRELERİ
KARARLARI**

YARGILAMA USULÜ KARARLARI

İLKE KAVRAM DİZİNİ

DANIŞTAY YAYINLARI

ISSN 1300 – 0187

JOURNAL OF TURKISH COUNCIL OF STATE

YEAR : 2017

ISSUE : 144

JUDGEMENTS OF TURKISH COUNCIL OF STATE WHICH
REFER TO THE INTERNATIONAL CONVENTIONS

JUDGEMENTS ON ADVICE, ADMINISTRATIVE DISPUTES
AND THE TRIAL OF THE OFFICIALS AND OTHER PUBLIC
OFFICIALS

JUDGEMENTS OF THE GENERAL BOARD, PLENARY
SESSIONS OF THE ADMINISTRATIVE AND TAX LAW
CHAMBERS

JUDGEMENTS ON ADMINISTRATIVE PROCEDURE
GLOSSARY

PUBLICATIONS OF TURKISH COUNCIL OF STATE

DANIŞTAY DERĐİŐİ

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN KURULU

Başkan	: Levent ARTUK	Danıştay Ondördüncü Daire Başkanı
Üye	: Nilgün İPEK	Danıştay Dokuzuncu Daire Üyesi
Üye	: İbrahim ER	Danıştay Birinci Daire Üyesi
Üye	: Mehmet AYDIN	Danıştay İkinci Daire Üyesi
Üye	: Abdurrahman GENÇBAY	Danıştay Üyesi - Genel Sekreter

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN YÜRÜTME BÜROSU

Başkan	:	Abdurrahman GENÇBAY
Genel Sekreter Yardımcısı	:	Sibel KORUCU
Tetkik Hakimi	:	Selda GÜRSOYTRAK GÜLSEVEN
Tetkik Hakimi	:	Lütfü YEĞİN

Yayın İŞleri Müdürü : Hülya KAPLAN

YazıŐma Adresleri

. Yayınlarla ilgili konularda Danıştay Başkanlığı Yayın İŞleri Müdürlüğü

Tel : 0 312 253 20 48

. Satınalma ve abone işleri

Tel : 0 312 253 23 69

. Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 149 Eskişehir Yolu

10. Km. Çankaya / ANKARA

Bu Dergi Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından bastırılmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN

DANIŞTAY KARARLARI

Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapılan Kararlardan Çevirisi Yapılanlar -----	7
Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapılan Kararlar -----	35

DANIŞMA VE İDARİ UYUŞMAZLIKLAR İLE MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARINA İLİŞKİN KARARLAR

Birinci Daire Kararları-----	40
------------------------------	----

YARGI KARARLARI

Başkanlar Kurulu Kararları -----	54
---	-----------

İdari Dava Daireleri Kararları

İdari Dava Daireleri Kurulu Kararları-----	64
İkinci Daire Kararları-----	90
Beşinci Daire Kararları-----	102
Altıncı Daire Kararları-----	114
Sekizinci Daire Kararları-----	141
Onuncu Daire Kararları-----	158
Onbirinci Daire Kararları-----	177
Onikinci Daire Kararları-----	186
Onüçüncü Daire Kararları-----	206
Ondördüncü Daire Kararları-----	222
Onbeşinci Daire Kararları-----	239

Vergi Dava Daireleri Kararları

Vergi Dava Daireleri Kurulu-----	257
Üçüncü Daire Kararları-----	267
Dördüncü Daire Kararları-----	273
Yedinci Daire Kararları-----	282
Dokuzuncu Daire Kararları-----	289

Yargılama Usulü Kararları

İdari Dava Daireleri Kararları-----	298
Vergi Dava Daireleri Kararları-----	332

İlke-Kavram Dizini-----	353
--------------------------------	------------

Danıştay Yayınları-----	363
--------------------------------	------------

EKLER-----	372
-------------------	------------

CONTENTS

	Page
JUDGEMENTS OF TURKISH COUNCIL OF STATE WHICH REFER TO THE INTERNATIONAL CONVENTIONS	
Translated Judgements which refer to the International Conventions -----	7
Judgements which refer to the International Conventions -----	35
JUDGEMENTS ON ADVICE, ADMINISTRATIVE DISPUTES AND THE TRIAL OF THE OFFICIALS AND OTHER PUBLIC OFFICIALS	
Judgements of the 1 st Chamber -----	40
Judgements of the Committee Board of Presidents -----	54
Judgements of Administrative Law Chambers	
Judgements of Plenary Session of Administrative Law Chambers -----	64
Judgements of the 2 nd Chamber -----	90
Judgements of the 5 th Chamber -----	102
Judgements of the 6 th Chamber -----	114
Judgements of the 8 th Chamber -----	141
Judgements of the 10 th Chamber -----	158
Judgements of the 11 th Chamber -----	177
Judgements of the 12 th Chamber -----	186
Judgements of the 13 th Chamber -----	206
Judgements of the 14 th Chamber -----	222
Judgements of the 15 th Chamber -----	239
Judgements of Tax Law Chambers	
Judgements of Plenary Session of Tax Law Chambers -----	257
Judgements of the 3 rd Chamber -----	267
Judgements of the 4 th Chamber -----	273
Judgements of the 7 th Chamber -----	282
Judgements of the 9 th Chamber -----	289
Judgements on Administrative Procedure	
Judgements of Plenary Session of Administrative Law Chambers -----	298
Judgements of Plenary Session of Tax Law Chambers -----	332
Glossary -----	353
Publications of Turkish Council of State -----	363
APPENDIX -----	372

— • TRANSLATED JUDGEMENTS WHICH REFER TO • —
THE INTERNATIONAL CONVENTIONS

REPUBLIC OF TURKEY
COUNCIL OF STATE
Sixth Chamber

Case No: 2016/4201

Decision No: 2016/9351

Keywords: Immediate Expropriation,
Zoning Reclamation Suriçi Region

Summary: Regarding the claim that the decision of the Council of Ministers which constitutes the subject matter of this case does not violate the law on the grounds that the properties which have become the subject of the immediate expropriation decision have been individually determined by indicating quarter, square, and parcel numbers; that the aim of the decision is to ensure healthy housing in the region with respect to the risky area declaration, and the immediate completion of the restoration works regarding the immovable cultural assets in the region in line with their original state; that the immediate expropriation decision has been taken in order to prevent the creation of a collapse area in the perimeter of the city, and to complete zoning reclamation as soon as possible.

Claimant : 1- ..., 2- ...

Represented By : Att. ...

Defendants : 1- Prime Ministry
2- Ministry of Environment and Urbanization

Represented By : 1st Legal Counsel ...

Summary of the Case: Cancellation of the immediate expropriation decision of the Council of Ministers dated 21.03.2016, and numbered 2016/8659 that was published on the Official Gazette dated 25.03.2016 which has been taken according to article 27 of the Expropriation Law No.2942 upon the official letter of the Ministry of Environment and Urbanization dated 16.03.2016, and numbered 2988 regarding the area which also includes the property of the claimants located at Diyarbakır Province, Sur District, Abdaldede Quarter, ...

square, ... parcel is requested on the grounds that the decision of the Council of Ministers is against law, immediate expropriation is an exceptional way, the decision of the Council of Ministers is an abstract decision that includes all properties within the region, a cause should be presented for each real estate within the region, registration of the region as World Heritage by UNESCO is an obstacle for such a decision, and there is no need for such urgency.

Summary of the Plea: It is stated that although the area which is the subject matter of the dispute has been taken under protection since 1988 with the protection decisions and the following protective zoning plans, the region still developed in an unhealthy manner; the region has been proclaimed as a risky area upon the official letter of Diyarbakır Metropolitan Municipality dated 15.10.2012, numbered 5414 stating that "...Buildings within the Suriçi area with more than 2 floors have fulfilled their economic life, hence, they create a risk against the lives and property of people"; that it is aimed to establish a healthy housing structure in the region with the help of necessary engineering services; the inventory of the cultural assets located at the region has been prepared; all the necessary surveys have been conducted before the risky area decision in 2012 which later became the basis for the immediate expropriation decision that is the subject matter of the case; risk maps regarding the ground and structure stock have been prepared; unregistered housing at the region is at a high level; victimization of the people following the terrorist activities in the region should immediately be compensated, and it is argued that the case should be rejected on these grounds.

Investigating Judge of the Council of State: Abdurrahman BURULDAY

Opinion: The case should be rejected.

Prosecutor of the Council of State: Ülkü ÖZCAN

Opinion: The case is based on the request for the cancellation of the Decision of the Council Of Ministers dated 21.03.2016, numbered 2016/8659 regarding the immediate expropriation of the area that includes the real estate located at Diyarbakır Province, Sur District, Abdaldede Quarter, ... square, ... parcel.

In accordance with the provisions of articles 13 and 35 of the Constitution, it is possible to restrict the right of property for the purposes of public interest in line with the Constitution by law. However, regulations regarding this issue should first of all depend on public interest. Right of property is also accepted as a human right in the Additional Protocol No.1 of the European Convention on Human Rights, and it is stated that this right can be restricted within the framework of the principle of proportionality with due regard to the public interest. According to this, removing the property right over a real estate by

expropriation (change of ownership) is subject to the requirement that the obligation to meet the public interest is valued above the protection of the right of private property.

On the other hand, Article 27 of the Expropriation Law No.2942 with the title “Immediate Expropriation” states that; when it is needed for defending the country within the scope of the National Defence Responsibility Law No.3634 or in situations on which a decision is taken by the Council of Ministers stating that the situation is an urgent one or in extraordinary situations foreseen in special laws, upon the demand of the related administration, a property can be seized by leaving all processes other than price determination to the future, by depositing the expropriation amount that shall be determined by the experts chosen by the court in line with the provisions of Article 10 and according to Article 15 in seven days to the bank that is stated in the invitation and notice made by the administration according to Article 10, on behalf of the owner of the property by the administration.

Since the immediate expropriation of the property without applying some of the methods foreseen in the expropriation processes has been regulated as an exceptional method in Article 27 of the Law No.2942, seizure of a property by using immediate expropriation method is possible in three situations according to the provision of the article. Two of these conditions for applying immediate expropriation method for the purposes of public interest and the protection of public order are stated clearly as the need for the national defence within the scope of the National Defence Responsibility Law, and extraordinary situations foreseen in special laws. In this regard, for a decision of the Council of Ministers stating that a situation is an urgent one which is the third condition for applying immediate expropriation method, being related to public good and public order need to be parallel to the other two conditions stated in the Article. Article 1 of the Law on Transformation of the Areas Under Disaster Risk No.6306 with the title “Purpose” states the purpose of this Law as determining the rules, and procedures regarding the rehabilitation, liquidation, and renovation works for creating healthy, and safe living environments which are in line with the scientific, and technical norms in the lands, and terrains under disaster risk, and other lands, and terrains with risky buildings that are not in these areas. Article 2 of the Law with the title “Definitions” defines “Risky Area” as an area that creates the risk of losing lives, and property due to surface structure or the settlements on it which is determined by the Ministry or Administration after taking the opinion of the Disaster and Emergency Management Presidency, and agreed on by the Council of Ministers upon the proposal of the Ministry.

An examination of the file indicates that; the area which is the subject matter of the dispute was proclaimed as a risky area according to Article 2 of Law No.6306, before this decision a technical report was prepared by the Directorate General for Infrastructure and Urban Transformation Services of the Ministry of Environment and Urbanization in which the existing building stock of the area has been examined, properties that belong to the private persons and public have been identified, and physical evaluations have been made regarding the area, determinations regarding the risk factor, story height, license, and registration status of the buildings within the area have been made, and earthquake risk analysis has been conducted, the zoning status of the region which had changed over the course of time has been studied, the properties with a special monumental, and architectural quality within the area that should be protected have been determined and documented.

On the other hand, in the “Reason Report” which is an appendix of the official letter of the Ministry of Environment and Urbanization addressing the Prime Ministry demanding an immediate expropriation decision regarding the risky area, it is stated that; the aim of the transformation practices in the area in question is to provide life and property safety for the population living in the area, reduce the disaster risk that stems from the risky structures, and by doing so, prevent the destruction of the immovable cultural assets which are an important part of the cultural richness of our country, harmonize the structures that disrupt structure and tissue integrity, redound the cultural assets to the region by interventions such as restoration, maintenance, repair, strengthening, improvement etc., and compensate the victimization that stemmed from the damages on the houses, and business places inflicted by the recent terrorist activities, and the demolishing, and renovating works are planned to be completed in 60 months. It is concluded that the determinations in this framework, and the aforementioned reasons are sufficient, and acceptable for conducting the procedure that is the subject matter of this case.

Since it is understood in the case in question that the area which is the subject matter of the dispute is a “risky area” feature in terms of Law NO.6306, no violation of law was found in the decision of the Council of Ministers that is the subject matter of the case.

For these reasons, rejection of the case is considered to be appropriate.

ON BEHALF OF THE TURKISH NATION

The Sixth Chamber of the Council of State discussed the matter after listening to the explanations of the Investigating Judge, and examining the documents in the file:

The case is based on the request for the cancellation of the Decision of the Council Of Ministers dated 21/03/2016, numbered 2016/8659 published on the Official Gazette dated 25/03/2016, numbered 29664 regarding the immediate expropriation of the real estate located at Diyarbakır Province, Sur District, Abdaldede Quarter, ...square, ...parcel.

The procedural objections of the defendant administrations deemed inappropriate, and the court has proceeded with the subject matter of the case.

According to Article 35 of the Constitution: "Everyone has the right to own and inherit property. These rights can only be limited by law for public interest. The exercise of the right to own property shall not be in contravention of the public interest."

According to Article 1 of the Additional Protocol No.1 of the European Convention on Human Rights: "Every natural or legal person is entitled to the peaceful enjoyment of his possessions. No one shall be deprived of his possessions except in the public interest and subject to the conditions provided for by law and by the general principles of international law. The preceding provisions shall not, however, in any way impair the right of a State to enforce such laws as it deems necessary to control the use of property in accordance with the general interest or to secure the payment of taxes or other contributions or penalties.

From the point of view of the aforementioned provisions, it can be seen that the private property right is accepted among the fundamental human rights which should be protected; that there are provisions in the constitution, and international conventions which aim to protect the property right; although certain interventions to this right are foreseen in these regulations, general principles of international law such as public interest, legal regulation, and proportionality should be taken into consideration; otherwise, such an intervention will cause a violation of the property right. As a matter of fact, these issues were also clearly stated in the decisions of the Constitutional Court, and the European Court of Human Rights.

In this respect, while legally examining expropriation with regard to its definition as the acquisition of private property by public by using public power, the mentioned intervention to private property should be evaluated within the framework of the aforementioned provisions, and the existence of public interest, legal regulation, and fair balance in the sense of the principle of proportionality should be considered.

Article 27 of the Expropriation Law No.2942 with the title "Immediate Expropriation" states that; when it is needed for defending the country within the scope of the National Defence Responsibility Law No.3634 or in situations on which a decision is taken by the Council of Ministers stating that the situation is an

urgent one or in extraordinary situations foreseen in special laws, upon the demand of the related administration, a property can be seized by leaving all processes other than price determination to the future, by depositing the expropriation amount that shall be determined by the experts chosen by the court in line with the provisions of Article 10 and according to Article 15 in seven days to the bank that is stated in the invitation and notice made by the administration according to Article 10, on behalf of the owner of the property by the administration.

Since the immediate expropriation of the property without applying some of the methods foreseen in the expropriation processes has been regulated as an exceptional method in Article 27 of the Law No.2942, seizure of a property by using immediate expropriation method is possible in three situations according to the provision of the article. By clearly stating two of these conditions, i.e. the need for the national defence within the scope of the National Defence Responsibility Law, and extraordinary situations foreseen in special laws, it is stated that for the best public interest, and the protection of public order, immediate expropriation method can be applied. In this regard, for a decision of the Council of Ministers stating that a situation is an urgent one which is the third condition for applying immediate expropriation method, being related to public good and public order need to be parallel to the other two conditions stated in the Article.

An examination of the file indicates the following issues: the risky area decision regarding the immediate expropriation that is the subject matter of this case which is mentioned in the Decision of the Council of Ministers dated 21.03.2016, and numbered 2016/8659 was taken by the decision of the Council of Ministers dated 22.10.2012, numbered 3900 according to Article 2 of Law No.6306. Before this risky area decision a technical report was prepared by the Directorate General for Infrastructure and Urban Transformation Services of the Ministry of Environment and Urbanization for Diyarbakır Province, Suriçi District, Suriçi Region. In this report, it was stated that qualities of the existing building stock were examined, properties that belong to the private persons and public were identified, and physical evaluations were made regarding the area, determinations regarding the risk factor, storey numbers, license, and registered cultural asset status of the buildings within the area were made, earthquake risk analysis were conducted and maps regarding these titles were drawn, the disaster history of the region was searched, the zoning status of Suriçi Region which had changed over the course of time was studied, the properties with a special monumental, and architectural quality within the area that should be protected were determined and an inventory of such properties was prepared. With the official letter of the Ministry of Environment and Urbanization addressing the

Prime Ministry dated 16.03.2016, numbered 2088, a request was made for a decision of Council of Ministers for the immediate expropriation of the properties with given square, and parcel numbers that are located in Suriçi region which had been declared as a risky area in 2012. In the accompanying “Reason Report” it was stated that the aim of the transformation practices in the area in question was to provide life and property safety for the population living in the area, reduce the disaster risk that stems from the risky structures, and by doing so, prevent the destruction of the immovable cultural assets which are an important part of the cultural richness of our country, harmonize the structures that disrupt structure and tissue integrity, redound the cultural assets to the region by interventions such as restoration, maintenance, repair, strengthening, improvement etc., and bring the houses and business places which were damaged by the terrorists back into a healthy, and secure state, and thus, compensate the related victimization; it was also stated that many houses, and business places were damaged as a result of terrorist events in Sur region, since Suriçi is a protected area, and due to the existence of many registered structures, the destruction and construction works would be carried out in stages starting from the places destroyed within the Sur region after making necessary damage control processes, it was planned to complete the destruction, and renovation works in 60 months, in line with the protective zoning plan decisions building survey, restitution, and restoration operations would be conducted on the cultural asset. In this scope it was stated that the area should be declared as a risky area, since the structures within the area were risky for human life, and property security they should be immediately evacuated, and demolished, and construction of the new buildings should be started, and completed at once, victimization that stems from the damage of the houses, and business places caused by the terrorists should immediately be compensated, although infrastructural works have begun at the parcels where a deal was concluded, there should be an opportunity to carry them on as a whole in all the region, and when taking all these into consideration, in order to complete the transformation in the area that was declared risky, the properties which are located within this area and an agreement could not be reached with their owners in the context of Urban Transformation Project should be immediately expropriated by the Ministry of Environment and Urbanization according to the Expropriation Law No.2942.

In the dispute in question it can be seen that the immediate expropriation decision of the Council of Ministers is based on four different reasons. The first reason is the existence of risky structures in the area, and providing life, and property security for the population living in this risky structure stock, reducing disaster risk that may be caused by these risky structures, and totally eliminating

such a risk in the end. The second reason is harmonizing the structures which are incompatible with Suriçi region which is an important part of the cultural richness of the world, and our country that disrupt structure and tissue integrity. The third reason is conducting restoration, maintenance, repair, strengthening, and improvement works on the existing cultural assets within the area. The fourth reason is demolishing, and renovating the structures which were damaged as a result of the terrorist activities. The immediate expropriation decision was taken in order to accomplish these four goals in a coordinated manner including their infrastructure in a swift manner. In this context, it is seen that the urgency situation foreseen in the Expropriation Law has been realized for the decision of the Council of Ministers which is the subject matter of this case.

On the other hand, the property which is the subject matter of the dispute is not among the registered properties that should be protected as a civilian architecture example in the region.

In the present case, it is concluded that the necessary technical studies details of which are given above were conducted for the area that is the subject matter of the dispute, and the area was declared as a risky area as a result of these studies, by this risky area declaration it is aimed to immediately complete the healthy housing, and the restoration of the immovable cultural assets in the region, the properties which became the subject of the immediate expropriation decision were individually determined by indicating quarter, square, and parcel numbers, the immediate expropriation decision was taken with the aforementioned reasons, and by taking the integrity of the area into account, and to prevent the creation of a collapse area in the perimeter of the city. For these reasons, no violation of law was found in the decision of the Council of Ministers that is the subject matter of the case.

For the aforementioned reasons, it has been unanimously decided on 23/12/2016 that the case should be rejected, 282,1-TRY trial expense, details of which is given below, should be paid by the claimant, attorney's fee of 1.800,00-TRY which is determined according to the Attorney's Fee Minimum Price Tariff shall be taken from the claimant and given to the defendant administrations, excessive mail advance shall be returned to the bank account of the claimant when the decision is finalized. An appeal can be lodged with the Plenary Session of the Chambers for Administrative Cases of the Council of State in 15(fifteen) days against this decision following its notification according to Article 20/A of the Law on Administrative Jurisdiction Procedures No.2577.

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2016/4201

Karar No : 2016/9351

Anahtar Kelimeler : Acele Kamulaştırma, İmar Islahı,
Suriçi Bölgesi

Özeti : Acele kamulaştırmaya konu taşınmazların mahalle, ada ve parsel numarası gösterilmek suretiyle tek tek belirlendiği, riskli alan ilanı doğrultusunda bölgenin sağlıklı yapılaşmasının, taşınmaz kültür varlıklarının ihya ve restorasyon çalışmalarının ivedilikle aslına uygun olarak tamamlanmasının sağlanmasının hedeflendiği, alanın bütünlüğü de göz önünde bulundurularak kullanılmaz halde bulunan bölgenin kent çeperinde çöküntü alanı oluşumunun önlenmesi, imar ıslahının bir an önce yapılabilmesi için acele kamulaştırma kararının alındığı sonucuna varıldığından dava konusu Bakanlar Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Davacı : 1- ..., 2- ...

Vekili : Av. ...

Davalılar : 1- Başbakanlık
2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Vekili : I. Hukuk Müşaviri ...

Davanın Özeti : Davacılar a ait Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Abdaldede Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazı da kapsayan alan içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 16/03/2016 tarihli, 2988 sayılı yazısı üzerine 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. maddesine göre alınan ve 25/03/2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan, 21.03.2016 tarihli, 2016/8659 sayılı acele kamulaştırmaya ilişkin Bakanlar Kurulu Kararının; hukuka aykırı olduğu, acele kamulaştırmanın istisnai bir yol olduğu, dava konusu Bakanlar Kurulu kararının bölge içerisinde yer alan tüm taşınmazları kapsayan soyut bir karar olduğu, bölgedeki her parsel için ayrı ayrı sebep ögesinin oluşturulması gerektiği, bölgenin UNESCO Dünya Mirası olarak tescil edildiği bu durumun acele kamulaştırmaya engel teşkil ettiği sonuç itibarıyla acelelik halinin bulunmadığı iddialarıyla, iptali istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Uyuşmazlığa konu alanın 1988 yılında başlayan kentsel sit kararıyla ve devamında yapılan koruma amaçlı imar planlarıyla koruma altına alınmaya çalışıldığı, tüm bu çalışmalara rağmen bölgenin sağlıklı yapılaştığı, alanın Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığının 15.10.2012 tarihli, 5414 sayılı "..Sur içi bölgesindeki 2 katın üstündeki yapıların ekonomik ömrünü tamamlamış olduğu, can ve mal kaybı riski taşıdığı.." yazısı dikkate alınarak riskli alan olarak ilan edildiği, bölgede bu doğrultuda mühendislik hizmeti almış sağlıklı yapılaşmanın bir an önce gerçekleştirilmesinin hedeflendiği, bölgede bulunan kültür varlıklarına ilişkin envanter çalışmasının yapıldığı, bölgeye ilişkin 2012 yılında alınan ve dava konusu acele kamulaştırma kararına esas alınan riskli alan ilanı öncesinde tüm etüd çalışmalarının yapıldığı, zemin ve yapı stoğu yönünden risk haritalarının çıkarıldığı, bölgedeki ruhsatsız yapılaşmanın üst düzeyde olduğu, terör olayları sonrasında oluşan mağduriyetlerin ivedilikle giderilmesi gerektiği ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Abdurrahman BURULDAY

Düşüncesi : Davanın reddi düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ülkü ÖZCAN

Düşüncesi : Dava, Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Abdaldede Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazı da kapsayan alanın acele kamulaştırılmasına ilişkin 21.03.2016 tarihli, 2016/8659 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 13. ve 35. madde hükümleri uyarınca mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla Anayasa'ya uygun olarak yasayla sınırlandırılması mümkündür. Ancak buna ilişkin düzenlemeler öncelikle kamu yararına dayanmalıdır. Ülkemizin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Ek 1 Nolu Protokolüyle de mülkiyet hakkı bir insan hakkı olarak kabul edilmiş ve bu hakkın orantılılık ilkesi çerçevesinde kamu yararı gözetilerek sınırlandırılabilmesi ifade edilmiştir. Buna göre, bir taşınmaz üzerindeki mülkiyet hakkının kamulaştırma yolu ile kaldırılması (mülkiyetin el değiştirmesi) kamu yararının karşılanması zorunluluğunun özel mülkiyet hakkının korunmasından üstün tutulması şartına bağlıdır.

Öte yandan, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun "Acele kamulaştırma" başlıklı 27. maddesinde; 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o

taşınmaz malın 10. madde esasları dairesinde ve 15. madde uyarınca seçilecek bilirkişilerce tespit edilecek değeri, idare tarafından mal sahibi adına 10. maddeye göre yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılarak o taşınmaz mala el konulabileceği kuralına yer verilmiştir.

2942 sayılı Yasanın 27. maddesinde, kamulaştırma işlemlerinde öngörülen yöntemlerin bir kısmının uygulanmayarak taşınmaza acele el konulabilmesi yolu istisnai olarak başvurulabilecek bir yöntem olarak düzenlendiğinden, madde hükmü ile üç durumda acele kamulaştırma yolu ile taşınmaza el konulmasına olanak tanınmıştır. Bu koşullardan ikisi Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya özel kanunlarda öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olması halleri şeklinde açıkça sayılmak suretiyle üstün kamu yararının ve kamu düzeninin korunmasının gerçekleştirilmesi amacıyla acele kamulaştırma yoluna gidilebileceği, bu kapsamda üçüncü koşul olan aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar verilebilmesi için de kamu yararı ve kamu düzenine ilişkin olma halinin maddede yer alan diğer iki koşula paralel nitelik taşıması gerekmektedir.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun "Amaç" başlığı altındaki 1. maddesinde bu Kanunun amacının afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemek olduğu ifade edilmiş, "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde ise "Riskli Alan" zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan olarak tanımlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlık konusu alanın 6306 sayılı Yasanın 2. maddesi uyarınca riskli alan ilan edildiği, bu karar öncesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından alana ilişkin olarak hazırlanan teknik raporda; bölgenin mevcut yapı stoğunun niteliklerinin araştırıldığı, özel ve kamuya ait taşınmazlar belirlenerek alana ilişkin fiziki tespitlerin yapıldığı, alandaki yapıların risk unsuru, kat yükseklikleri, ruhsat ve tescil durumlarına ilişkin tespitlerin ve deprem risk analizlerinin yapıldığı, bölgenin yıllar itibarıyla değişen imar durumunun irdelendiği, bölge içindeki anıtsal ve sivil mimari nitelik taşıyan ve korunması gereken taşınmazların tespit edilerek dokümanlarının çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Başbakanlığa gönderilen ve riskli alanda acele kamulaştırma yapılması için gerekli kararın alınması istemini içeren yazı eki Gereke Raporu'nda; söz konusu alanda gerçekleştirilecek dönüşüm uygulamalarının riskli yapı stoku içinde yaşayan nüfusun can ve mal güvenliğinin sağlanmasını, riskli yapılardan kaynaklanacak afet riskinin azaltılarak ülkemizin önemli kültürel zenginlikleri arasında bulunan taşınmaz kültür varlıklarının tahribatının engellenmesini, yapı ve doku bütünlüğünü bozan yapıların dokuya uyumlu hale getirilmesini, kültür varlıklarının restorasyon, bakım, onarım, güçlendirme, iyileştirme vb. müdahalelerle bölgeye kazandırılmasını ve en son bölgede yaşanan terör olayları sonucunda Sur bölgesinde birçok ev ve işyerinin hasar görmesi nedeniyle oluşan mağduriyetlerin giderilmesinin hedeflendiği ve yapılacak yıkım ve yenileme işlemlerinin ise 60 ayda tamamlanmasının planlandığı belirtilmekte olduğundan, bu çerçevede yapılan tespitlerin ve anılan gerekçelerin dava konusu işlem tesisi için yeterli ve kabul edilebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen davada, uyuşmazlık konusu alanın 6306 sayılı Kanunda belirtilen "riskli alan" özelliğini taşıdığı anlaşıldığından dava konusu Bakanlar Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesi gerektiği, düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Abdaldede Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın acele kamulaştırılmasına ilişkin 25/03/2016 tarihli, 29664 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 21/03/2016 tarihli, 2016/8659 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarelerin usule yönelik itirazları yerinde görülmeyle işin esasına geçilmiştir.

Anayasanın 35. maddesinde: "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." hükmü yer almaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Ek 1 Nolu Protokolünün "Mülkiyetin korunması" başlıklı 1. maddesinde: "Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır.

Herhangi bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri açısından bakıldığında, özel mülkiyet hakkının, korunması gereken temel insan hakları arasında öngörüldüğü, anayasa ve uluslararası sözleşmelerde mülkiyet hakkını korumaya yönelik düzenlemelere yer verildiği, bu düzenlemelerde mülkiyet hakkına müdahalelerin olabileceğinin öngörüldüğü, ancak bu müdahalelerde kamu yararı gerekçesi, kanuni düzenleme gereği ve ölçülülük ya da orantılılık gibi uluslararası hukukun genel ilkelerinin varlığının dikkate alınması gerektiği; aksi durumda müdahalenin mülkiyet hakkı ihlaline neden olacağı kabul edilmiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesi kararları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla da bu hususların açık bir şekilde ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu açıdan, kamu gücü kullanılarak özel mülkiyetteki taşınmazların kamu eline geçirilmesini ifade etmesi anlamında kamulaştırmanın yargısal incelemesinde, mülkiyet hakkına söz konusu müdahalede yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde kamu yararının varlığının, kanuni düzenleme gereğinin ve orantılılık noktasında adil dengenin sağlanıp sağlanmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun "Acele kamulaştırma" başlıklı 27. maddesinde; 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o taşınmaz malın 10. madde esasları dairesinde ve 15. madde uyarınca seçilecek bilirkişilerce tespit edilecek değeri, idare tarafından mal sahibi adına 10. maddeye göre yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılarak o taşınmaz mala el konulabileceği kuralına yer verilmiştir.

2942 sayılı Kanunun 27. maddesi incelendiğinde, kamulaştırma işlemlerinde öngörülen yöntemlerin bir kısmının uygulanmayarak taşınmaza acele el konulabilmesi yolu istisnai olarak başvurulabilecek bir yöntem şeklinde düzenlendiğinden, madde hükmü ile üç durumda acele

kamulaştırma yolu ile taşınmaza el konulmasına olanak tanınmıştır. Bu koşullardan ikisinde Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya özel kanunlarda öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olması halleri şeklinde açıkça sayılmak suretiyle üstün kamu yararının ve kamu düzeninin korunmasının gerçekleştirilmesi amacıyla acele kamulaştırma yoluna gidilebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda, üçüncü koşul olan aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar verilebilmesi için de kamu yararı ve kamu düzenine ilişkin olma halinin maddede yer alan diğer iki koşula paralel nitelik taşıması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, dava konusu acele kamulaştırmaya ilişkin 21.03.2016 tarihli, 2016/8659 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında bahsi geçen riskli alan kararının 22.10.2012 tarihli, 3900 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. Maddesi uyarınca alındığı, söz konusu riskli alan kararı öncesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından Diyarbakır İli, Sur İlçesi, Suriçi Bölgesi için hazırlanan teknik raporda: Uyuşmazlık konusu bölgenin mevcut yapı stoğunun niteliklerinin araştırıldığı; Bölgedeki özel ve kamu taşınmazları belirlenerek, alana ilişkin yerinde fiziki tespitleri yapıldığı; Alandaki yapıların; risk unsuru, kat adetleri, yapısal, ruhsat ve tescilli kültür varlığı durumlarının tespitinin gerçekleştirildiği; Deprem risk analizlerinin yapıldığı ve bu başlıklara ilişkin haritaların çizildiği, bölgenin afet geçmişinin araştırıldığı; Suriçi Bölgesinin yıllar itibariyle değişen imar durumunun irdelendiği, bölge içerisinde yer alan anıtsal ve sivil mimarlık örneği teşkil eden korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının tespit edildiği ve bu taşınmazlara ilişkin envanterin çıkarıldığı belirtilmiştir, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Başbakanlığa hitaben göndermiş olduğu 16.03.2016 tarihli, 2088 sayılı yazı ile 2012 yılında riskli alan ilan edilen ve Suriçi bölgesi içerisinde yer alan ada ve parsel numaralarıyla belirtilen taşınmazların acele kamulaştırılması için Bakanlar Kurulu kararı alınmasının istenildiği, söz konusu teklif yazının ekinde yer alan gerekçe raporunda; uyuşmazlığa konu alanda gerçekleştirilecek dönüşüm uygulamaları ile riskli yapı stoku içinde yaşayan nüfusun can ve mal güvenliğinin sağlanması, riskli yapılardan kaynaklanacak afet risklerinin azaltılarak ülkemizin önemli kültürel zenginlikleri arasında bulunan alanda taşınmaz kültür varlıklarının tahribatının engellenmesi, yapı ve doku bütünlüğü bozularak aykırılık teşkil eden yapıların dokuya uyumlu hale getirilmesi, kültür varlıklarının restorasyon, bakım onarım, güçlendirme, iyileştirme, sağlıklılaştırma, vb.

yönünde yapılacak müdahalelerle bölgeye kazandırılmasına yönelik çalışmaların yapılması ve alanda terör örgütü mensuplarınca zarar verilen konut ve işyerlerinin sağlıklı ve güvenli hale getirilmesi ve mağduriyetlerin giderilmesinin amaçlandığı, terör olayları sonucunda Sur bölgesinde birçok ev ve işyerinin hasar gördüğü, Suriçinin sit alanı olması, birçok tescilli yapı bulunması nedeniyle alandaki zarar tespit işlemlerinin yapılacağı Sur bölgesi içerisinde yıkılan yerlerden başlamak suretiyle yıkım ve yapım işlerinin etaplar halinde gerçekleştirileceği, Sur ilçesinde yapılacak yıkım ve yenileme işlemlerinin 60 ayda yapılmasının planlandığı, koruma amaçlı imar planı kararları doğrultusunda kültürel taşınmaz varlıklarının röleve, restütisyon ve restorasyon işlemlerinin gerçekleştirileceği, bu kapsamda alanın riskli alan olarak ilan edilmesi gerektiği, alan içinde bulunan yapıların can ve mal güvenliği açısından risk teşkil etmesi taşınmazların tahliyesinin ve yıkımının ve akabinde yeni yapıların yapımının bir an önce başlatılması ve bitirilmesinin zaruri olduğu, terör örgütü mensuplarınca zarar verilen konut ve işyerleri sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin ivedilikle giderilmesi gerektiği, alanda anlaşma sağlanan parsellerde altyapı uygulamalarına başlanıldığı ve altyapı uygulamalarının bütüncül bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alan bütününde çalışma imkanının sağlanmasının gerektiği hususları gözetildiğinde riskli alan olarak ilan edilen sınırlar içerisinde dönüşümün ivedilikle gerçekleştirilebilmesini sağlamak üzere alan sınırları dahilinde bulunan taşınmazlardan, hazırlanacak Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında malikleri ile anlaşma sağlanamayanların 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından acele kamulaştırılması gerektiği, saptamalarına yer verildiği anlaşılmıştır.

Uyuşmazlıkta, acele kamulaştırmaya yönelik Bakanlar Kurulu kararının dört ayrı sebebe dayalı bulunduğu; bu sebeplerden birincisinin, alanda riskli yapılar olduğu ve bu riskli yapı stoğu içinde yaşayan nüfusun can ve mal güvenliğinin sağlanması, riskli yapılardan kaynaklanacak afet risklerinin azaltılması ve nihayetinde ortadan kaldırılması, ikincisinin, ülkemizin ve dünyanın kültürel zenginlikleri arasında yer alan sur içi bölgesinin bu nitelik ile bağdaşmayan, yapı ve kültür bütünlüğünü bozan veya kültürel varlıkları tahrip eden yapıların dokuya uyumlu hale getirilmesi, üçüncüsünün, alanda mevcut kültür varlıklarının restorasyon, bakım, onarım, güçlendirme ve iyileştirme çalışmalarının yapılması, dördüncüsünün de terör olayları sonucu zarar gören yapıların yıkım ve yenileme işlemlerinin gerçekleştirilmesi olduğu, bu dört sebebin birlikte, birbirleriyle koordineli bir biçimde, altyapıları da ele alınmak suretiyle ve bir an önce uygulamaların gerçekleştirilebilmesi için acele kamulaştırma kararının alındığı ve bu haliyle

Kamulaştırma Kanununda öngörülen acelelik halinin dava konusu Bakanlar Kurulu kararı yönünden gerçekleşmiş bulunduğu görülmektedir.

Öte yandan, uyumsuzluğa konu taşınmazın bölge içerisinde yer alan sivil mimarlık örneği olarak korunması gerekli tescilli taşınmazlar arasında yer almadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, uyumsuzluğa konu alan için gerekli olan yukarıda yer verilen ayrıntılı teknik çalışmaların yapıldığı, bunun sonucunda bölgenin riskli alan ilan edildiği, bu riskli alan ilanı doğrultusunda bölgenin sağlıklı yapılaşmasının taşınmaz kültür varlıklarının ihya ve restorasyon çalışmalarının ivedilikle aslına uygun olarak tamamlanmasının sağlanmasının hedeflendiği, acele kamulaştırmaya konu taşınmazların mahalle, ada ve parsel numarası gösterilmek suretiyle tek tek belirlendiği, ancak alanın bütünlüğü de göz önünde bulundurularak yukarıda belirtilen sebeplerle ve kullanılmaz halde bulunan bölgenin kent çeperinde çöküntü alanı oluşumunun önlenmesi, imar ıslahının bir an önce yapılabilmesi için acele kamulaştırma kararının alındığı sonucuna varıldığından ilişkin dava konusu Bakanlar Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, aşağıda ayrıntısı yer alan 282,1.-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 1.800,00.-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine, artan posta avansının karar kesinleştikten sonra davacıların göstereceği hesaba iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesi uyarınca bu kararın tebliğini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere 23/12/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

REPUBLIC OF TURKEY

COUNCIL OF STATE

Twelfth Chamber

Case No: 2013/319

Decision No: 2016/6344

Keywords: ECHR Decisions, Disciplinary Punishment, Decisions of the Constitutional Court 125/D-(o) of Law No.657, Freedom of Expression, Activity on a Political Party's Benefit and Loss

Summary: As it is mentioned in the decisions of the European Court of Human Rights, and the Constitutional Court; public servants cannot be totally deprived of their right to express opinion, and access information within the scope of right of expression, however, in case of an unquestionable necessity in a democratic society it is possible to limit political, and social activities in the army, police force or other areas; since the claimant does not work in a position that requires such limitations or impose another kind of security thread, there is no information or document which indicates that he/she is not acting impartially or has actions beyond the democratic tendency that include violence, attendance of the claimant to a press conference cannot be subject to the disciplinary punishment regulated in Article 125/D-(o) of the Law No.657.

Appellant (Claimant): Education and Science Laborers Syndicate on behalf of..

Represented By : Att. ...

Opposing Party (Defendant) : Diyarbakır Governorship

Summary of the Claim: Examination, and reversal of the decision of Diyarbakır 1st Administrative Court dated 13/09/2012, and numbered C:2011/1374, D:2012/1345 pursuant to Article 49 of the Administrative Justice Law No. 2577 is requested on the grounds stated in the petition.

Summary of the Plea: No plea has been submitted.

Investigating Judge of the Council of State: Başak Mahmat

Opinion: The criteria of avoiding any intervention to the essence or conforming to democratic society's requirements necessitate that any limitation on the freedom of expression, and dissemination of opinion should either be mandatory or exceptional in nature, and should emerge as a last resort or the last possible measure that can be taken. As a matter of fact, the ECHR embodies being necessary in a democratic society as a "compelling social need". Accordingly, the restrictive measure cannot be regarded as a measure appropriate to the requirements of a democratic society order, unless it meets a compelling social need or it is the last resort. (For the decisions of ECHR regarding this subject see Axel Springer AG/Germany, [BD], A. No: 39954/08, 7/2/2012; Von Hannover/Germany (no.2) [BD], 40660/08 and 60641/08, 7/2/2012).

The conclusion is that freedom of expression and dissemination of opinion, one of the main foundations of a democratic society, applies not only to expressions which are considered to be beneficial or harmless or which are not deemed worthy of attention, but also to opinions which are against the State or a part of society, which disturb them or annoy them. Because these are the requirements for pluralism, tolerance, and open mindedness (see Handyside/United Kingdom, A. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

As it has been stated by the Constitutional Court in its decision dated 24.02.2016 (A.No:2013/6152) upon the application of ....., pursuant to the status of the public servants, it is legitimate for the State to impose a duty of loyalty on its public servants, and impose duties and responsibilities on them. However, it should also be considered that public servants are also individuals with social aspects such as having political views, being interested in the problems of the country, and making decisions. In this context, they have a right to benefit from Articles 10, and 11 of ECHR. That is why, considering that the claimant is working as a teacher in a public school, the public servants cannot be totally deprived of their right to express opinion, and access information within the scope of right of expression. However, in case of an unquestionable necessity in a democratic society it is possible to limit political, and social activities in the army, police force or other areas. (See CC, HASAN GÜNGÖR Application A.No:2013/6152).

Regarding the case in question, it is considered that the court decision rejecting the case should be reversed since the claimant does not work in a position that requires such limitations or impose another kind of security thread, there is no information or document which indicates that

he/she is not acting impartially or has actions beyond the democratic tendency that include violence, there is no detailed determination regarding the context of the related organization, and hence, attendance of the claimant to a press conference cannot be legally accepted as an “activity on a political party's benefit” regulated in Article 125/D-(o) of the Law No.657.

ON BEHALF OF THE TURKISH NATION

The Twelfth Chamber of the Council of State discussed the matter:

The case is based on the cancellation request of the claimant who is working as a teacher at Şefik Alakuş Primary School at Diyarbakır Province, Sur District, regarding the Decision of the Disciplinary Board of Diyarbakır Provincial Directorate of National Education dated 13.04.2011, and numbered 14 applying the administrative punishment of cessation of the progress of grade for one year pursuant to Article 125/D-(o) of Law on Civil Servants No.657.

Considering the action of the claimant by attending to the press conference, and listening to the explanations together with the context of the press release, the Administrative Court has rejected the case on the ground that no violation of law was spotted in the administrative action that punished the claimant with cessation of the progress of grade for one year.

The claimant claims that the decision of the court is against the law, and requests the reversal of the decision.

An examination of the file indicates the following issues: A meeting was organized by Democratic Society Party (DSP) on 03.05.2009, and 04.05.2009 under the title “Invitation to Our People” for protesting arrests, taking peace environment into account, and finding answer, stopping the attacks, shouting freedom, and democracy. An investigation was initiated about the claimant who is working as a teacher at Diyarbakır Province, Sur District, Şefik Alakuş Primary School, and also a member of the Science Laborers Syndicate (Eğitim Sen) based on the claim that the claimant had attended to this meeting and the press conference following it. As a result the investigation, a report was prepared proposing that the claimant should be punished with cessation of the progress of grade for one year pursuant to Article 125/D-(o) of Law on Civil Servants No.657 for attending the press conference on 04.05.2009. With respect to this proposal, the claimant was punished with cessation of the progress of grade for one year, and hence, the case in question was commenced.

“Activities on a political party’s benefit or loss” has been counted among the situations that deserve to be punished with practical cessation of the progress of grade in item (o) of subparagraph (D) of the first paragraph of Article 125 of the Law on Civil Servants No.657.

The European Court of Human Rights (ECHR) frequently notes that freedom of expression constitutes "one of the fundamental foundations of the democratic society which is one of the essential conditions for the advancement of society and the development of every human being". According to ECHR, “pursuant to the second paragraph of Article 10 of the European Convention on Human Rights, freedom of expression applies not only to expressions which are considered to be beneficial or harmless or which are not deemed worthy of attention, but also to opinions which are aggressive, shocking or annoying for the state or a part of the society. These are the requirements for pluralism, tolerance, and open mindedness; there cannot be a democratic society without these (see Handyside/United Kingdom, A. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

The state has positive, and negative obligations regarding the freedom of expression. The negative obligation of the public authorities is to avoid forbidding the expression, and dissemination of opinion unless it is compulsory within the context of Articles 13, and 26 of the Constitution; on the other hand, the positive obligation is to take the necessary measures for real, and efficient protection of the freedom of expression (for a decision of ECHR in the same direction, see Özgür Gündem/Turkey, A.No:23144/93, 16/3/2000, §43).

In its established decisions, the Constitutional Court defines the democratic society as “Democracies are regimes in which fundamental rights and freedoms are provided and protected at the utmost level. Limitations that intervene with the essence of the fundamental rights and freedoms and make them totally functionless are not compatible with the requirements of a democratic society order. For this reason, fundamental rights and freedoms can only be limited by law to the extent that it is essential for the continuity of a democratic society order, provided that they are exceptional and do not intervene with the essence of such rights and freedoms.”(CC, C.2006/142, D.2008/148, D.D. 24/09/2008). In other words, if the limitation intervenes with the essence of the right and freedom, makes it functionless or too hard to use, makes it ineffective or disrupts the balance between the limitation tool and its aim contrary to the principle of proportionality, such a limitation shall be against the

democratic public order (See CC, C.2009/59, D.2011/69, D.D. 28/04/2011; CC, C.2006/142, D.2008/148, D.D. 17/04/2008).

The criteria of avoiding any intervention to the essence or conforming to democratic society's requirements necessitate that any limitation on the freedom of expression, and dissemination of opinion should either be mandatory or exceptional in nature, and should emerge as a last resort or the last possible measure that can be taken. As a matter of fact, the ECHR embodies being necessary in a democratic society as a "compelling social need". Accordingly, the restrictive measure cannot be regarded as a measure appropriate to the requirements of a democratic society order, unless it meets a compelling social need or it is the last resort. (For the decisions of ECHR regarding this subject see Axel Springer AG/Germany, [BD], A. No: 39954/08, 07/02/2012; Von Hannover/Germany (no.2) [BD], 40660/08 and 60641/08, 07/02/2012).

The conclusion is that freedom of expression and dissemination of opinion, one of the main foundations of a democratic society, applies not only to expressions which are considered to be beneficial or harmless or which are not deemed worthy of attention, but also to opinions which are against the State or a part of society, which disturb them or annoy them. Because these are the requirements for pluralism, tolerance, and open mindedness (see Handyside/United Kingdom, A. No: 5493/72, 07/12/1976, § 49).

In Axel Springer AG case, the ECHR developed certain criteria that is aimed to determine whether the conflicting interests are balanced in case of a conflict between the freedom of expression and fame of others, and hence, whether the intervention is necessary in a democratic society, and proportional. These criteria were expressed as; a) the contribution of the texts or statements that took place in the press to a discussion related to a general benefit regarding the public, b) popularity of the targeted person, and the aim of the text, c) behavior of the related person before the publication, d) how the information was obtained and whether it was reliable, e) context, form, and effects of the publication, and f) weight of the sanction (see Axel Springer AG/Germany, [BD], A.No: 39954/08, 07/02/2012, § 49).

Among these criteria, "the identity of the person to whom the article is aimed and the purpose of the article" has a special importance in particular. Because, while evaluating the necessity of the intervention to the freedom of expression of opinion in a democratic society within the scope of the protection of the fame and rights of others, the ECHR separates

ordinary citizens from public figures, public servants from politicians. Politicians and public figures have to face more criticism because of the function they fulfill. For this reason, it is inevitable that politicians or officials using public authority should be more open to criticism than ordinary citizens.

As it has been stated by the Constitutional Court in its decision dated 24.02.2016 (A.No:2013/6152) upon the application of ....., pursuant to the status of the public servants, it is legitimate for the State to impose a duty of loyalty on its public servants, and impose duties and responsibilities on them. However, it should also be considered that public servants are also individuals with social aspects such as having political views, being interested in the problems of the country, and making decisions. In this context, they have a right to benefit from Articles 10, and 11 of ECHR. That is why, considering that the claimant is working as a teacher in a public school, the public servants cannot be totally deprived of their right to express opinion, and access information within the scope of right of expression. However, in case of an unquestionable necessity in a democratic society it is possible to limit political, and social activities in the army, police force or other areas. (See CC, HASAN GÜNGÖR Application A.No:2013/6152).

Regarding the case in question, the administrative action, and the decision of the court rejecting the appeal against this decision is not legally righteous since the claimant does not work in a position that requires such limitations or impose another kind of security thread, there is no information or document which indicates that he/she is not acting impartially or has actions beyond the democratic tendency that include violence, there is no detailed determination regarding the context of the related organization, and hence, attendance of the claimant to a press conference cannot be legally accepted as an “activity on a political party's benefit” regulated in Article 125/D-(o) of the Law No.657.

For the aforementioned reasons, it has been unanimously decided on 13/12/2016 that the appeal of the claimant should be accepted, and hence, the related court decision should be reversed. The file shall be returned to the Administrative Court in order to make a new decision. An application can be lodged for the correction of the decision in 15 (fifteen) days following its notification.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2013/319

Karar No : 2016/6344

Anahtar Kelimeler : AİHM Kararları, Disiplin Cezası,
Anayasa Mahkemesi Kararları,
657 Sayılı Kanun'un 125/D-(o) Maddesi,
İfade Özgürlüğü,
Siyasi Parti Yararına ve Zararına Faaliyet

Özeti : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarında bahsedildiği üzere, devlet memurlarının, ifade özgürlüğü kapsamında düşünceyi açıklama ve bilgiye erişim hakkından bütünüyle mahrum bırakılmayacağı, bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı alanlarda siyasi ve toplumsal faaliyetlere sınırlamalar getirilebileceği, öğretmen olan davacının bir siyasi partinin basın açıklamasına katılarak açıklamayı dinleme şeklinde gerçekleşen eyleminin; sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek veya başka güvenlik tehdidi oluşturan bir görevde bulunmaması, öte yandan tarafsızlığını ihlal edici tavır ve eylemlerinin bulunduğu veya demokratik eğilim dışına çıkan, şiddet içeren bir nitelik taşıdığına ilişkin bir tespitin bulunmaması karşısında, 657 sayılı Kanun'un 125/D-o maddesi kapsamında disiplin cezasına konu olamayacağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ... adına Eğitim ve Bilim
Emekçileri Sendikası

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Diyarbakır Valiliği

İstemin Özeti: Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince verilen 13/09/2012 tarihli ve E:2011/1374; K:2012/1345 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Başak Mahmat

Düşüncesi : Öze dokunmama ya da demokratik toplum gereklerine uygunluk kriterleri, öncelikle düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü üzerindeki sınırlamaların zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olmalarını, başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendilerini göstermelerini gerektirmektedir. Nitekim AİHM de demokratik toplumda gerekli olmayı, “zorlayıcı sosyal ihtiyaç” şeklinde somutlaştırmaktadır. Buna göre, sınırlayıcı tedbir, zorlayıcı bir sosyal ihtiyacın karşılanması ya da gidilebilecek en son çare niteliğinde değilse, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (Bu konudaki AİHM kararları için bkz. Axel Springer AG/Almanya, [BD], B.No: 39954/08, 7/2/2012; Von Hannover/Almanya (no.2) [BD], 40660/08 ve 60641/08, 7/2/2012).

Buradan çıkan sonuca göre demokratik toplumun ana temellerinden olan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenmeye değmez görülen ifadeler için değil, ayrıca devletin veya toplumun bir bölümünün aleyhinde olan, onlara çarpıcı gelen, onları rahatsız eden ifadeler için de uygulanır. Çünkü bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir (bkz. Handyside/Birleşik Krallık, B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

Anayasa Mahkemesi'nin, Hasan Güngör Başvurusu sonucunda (B.No:2013/6152) 24.02.2016 tarihinde verdiği kararda da belirttiği üzere, Devletin, kamu hizmetinde çalışan memurlarına bir bağlılık görevi getirmesi, ödev ve sorumluluklar yüklemesi memurların statüleri gereği meşru kabul edilebilir bir durumdur. Fakat devlet memurlarının da birer birey olduğu, siyasi görüş sahibi olma, ülke sorunlarıyla ilgilenme, tercih yapma gibi sosyal yönleri sahip olduğu ve bu nitelikleriyle AİHM'in 10. ve 11. maddelerinden yararlanma haklarının bulunduğu, bu nedenle davacının bir devlet okulunda öğretmen olduğu göz önüne alındığında devlet memurlarının ifade özgürlüğü kapsamında düşünceyi açıklama ve bilgiye erişim hakkından bütünüyle mahrum bırakılmayacaklarını dikkate almak gerekir. Bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı alanlarda siyasi ve toplumsal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesi mümkündür. (Bkz. AYM, HASAN GÜNGÖR Başvurusu B.No:2013/6152).

Olayda, davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek veya başka güvenlik tehdidi oluşturan bir görevde bulunmadığı, görevinde tarafsızlığını ihlal edici tavır ve eylemlerinin bulunduğuna ilişkin olarak bilgi ve belgenin olmadığı gibi demokratik eğilim dışına çıkan, şiddet içeren eylemlerde bulunduğuna ilişkin açık bir tespitin bulunmadığı gibi

yapılan organizasyonun içeriğine ilişkin olarak ayrıntılı bir tespitin de mevcut olmadığı, davacının salt basın açıklamasına katılma eyleminin, 657 sayılı Kanun'un 125/D-(o) maddesinde düzenlenen "siyasi parti yararına fiilen faaliyette bulunmak" eylemi kapsamında değerlendirilmesine hukuken olanak bulunmadığından davanın reddi yolundaki mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava; Diyarbakır İli Sur İlçesi Şefik Alakuş İlköğretim Okulunda öğretmen olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-(o) maddesi uyarınca bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 13.04.2011 tarih ve 14 sayılı Diyarbakır İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacının basın açıklamasına katılarak yapılan açıklamayı dinlediği, topluluk içerisinde yer almak suretiyle gerçekleştirmiş olduğu fiilin özellikle basın açıklamasının içeriği de göz önüne alındığında davacının kanun maddesine uyan ve sübuta eren fiili nedeniyle bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Demokratik Toplum Partisi (DTP) tarafından, "Halkımıza Çağrı" başlıklı ilanında tutuklanmalarını protesto etmek, barış ortamının dikkate alınması ve cevap bulması, saldırılara dur demek, özgürlük ve demokrasiyi haykırmak için 03.05.2009 ve 04.05.2009 tarihinde bir mitingin düzenleneceği belirtilmiş, Diyarbakır İli Sur İlçesi Şefik Alakuş İlköğretim Okulunda öğretmen olarak görev yapmakta olan ve aynı zamanda Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) üyesi olan davacısında bu toplantı ve sonrasında yapılan basın açıklamasına katıldığı iddiası üzerine başlatılan soruşturma sonucu düzenlenen raporda, davacının 04.05.2009 tarihli basın açıklamasına katıldığı gerekçesiyle 657 sayılı Kanununun 125/D-(o) maddesi uyarınca 1 yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılması teklif edildiği, getirilen teklif dikkate alınarak dava konusu işlem ile bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinin (o) alt bendinde; " Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak" fiili kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmayı gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), ifade özgürlüğünün "toplumun ilerlemesi ve her insanın gelişmesi için esaslı koşullardan biri olan demokratik toplumun asıl temellerinden birini" oluşturduğuna sıklıkla dikkat çekmektedir. AİHM'e göre "İfade özgürlüğü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddenin 2. fıkrasına bağlı olarak, yalnızca lehte olduğu kabul edilen veya zararsız ya da ilgilenmeye değmez görülen bilgi veya düşünceler için değil, aynı zamanda devletin veya nüfusun bir bölümü için saldırgan, şok edici veya rahatsız edici bilgi ve düşünceler için de uygulanır. Bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir; bunlar olmaksızın demokratik toplum olmaz." (bkz. Handyside/Birleşik Krallık, B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

Düşünceyi açıklama özgürlüğü konusunda devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları negatif yükümlülük kapsamında Anayasa'nın 13. ve 26. maddeleri kapsamında zorunlu olmadıkça düşüncenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı ve yaptırımlara tabi tutmamalı; pozitif yükümlülük kapsamında ise düşünceyi açıklama özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (benzer yöndeki AİHM görüşü için bkz. Özgür Gündem/Türkiye, B.No:23144/93, 16/3/2000, §43).

Anayasa Mahkemesi yerleşik içtihatlarında demokratik toplumu, "Demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin en geniş ölçüde sağlanıp güvence altına alındığı rejimlerdir. Temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunup tümüyle kullanılamaz hale getiren sınırlamalar, demokratik toplum düzeni gerekleriyle uyum içinde sayılamaz. Bu nedenle, temel hak ve özgürlükler, istisnaî olarak ve ancak özüne dokunmamak koşuluyla demokratik toplum düzeninin sürekliliği için zorunlu olduğu ölçüde ve ancak yasayla sınırlandırılabilirler." (AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 24/09/2008) biçiminde tarif etmiştir. Diğer bir deyişle yapılan sınırlama hak ve özgürlüğün özüne dokunarak, kullanılmasını durduruyor veya aşırı derecede güçleştiriyorsa, etkisiz hale getiriyorsa veya ölçülülük ilkesine aykırı olarak sınırlama aracı ile amacı arasındaki denge bozuluyorsa demokratik toplum düzenine aykırı olacaktır (Bkz. AYM, E.2009/59, K.2011/69, K.T. 28/04/2011; AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 17/04/2008).

Öze dokunmama ya da demokratik toplum gereklerine uygunluk kriterleri, öncelikle düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü üzerindeki sınırlamaların zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olmalarını, başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendilerini göstermelerini gerektirmektedir. Nitekim AİHM de demokratik toplumda gerekli olmayı, “zorlayıcı sosyal ihtiyaç” şeklinde somutlaştırmaktadır. Buna göre, sınırlayıcı tedbir, zorlayıcı bir sosyal ihtiyacın karşılanması ya da gidilebilecek en son çare niteliğinde değilse, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (Bu konudaki AİHM kararları için bkz. Axel Springer AG/Almanya, [BD], B.No: 39954/08, 07/02/2012; Von Hannover/Almanya (no.2) [BD], 40660/08 ve 60641/08, 07/02/2012).

Buradan çıkan sonuca göre demokratik toplumun ana temellerinden olan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenmeye değmez görülen ifadeler için değil, ayrıca devletin veya toplumun bir bölümünün aleyhinde olan, onlara çarpıcı gelen, onları rahatsız eden ifadeler için de uygulanır. Çünkü bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir (bkz. Handyside/Birleşik Krallık, B. No: 5493/72, 07/12/1976, § 49).

AİHM, Axel Springer AG davasında, düşünceyi açıklama özgürlüğü ile başkalarının şöhretinin çatışması hâlinde çatışan menfaatlerin dengelenip dengelenmediğini, dolayısıyla müdahalenin demokratik toplumda gerekli ve orantılı olup olmadığını belirlemeye yönelik bazı kriterler geliştirmiştir. Bu kriterler; a) basında yer alan yazı veya ifadelerin kamuoyunu ilgilendiren genel yarara ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı, b) hedef alınan kişinin tanınmışlık düzeyi ve yazının amacı, c) ilgili kişinin yayından önceki davranışı, d) bilginin elde edilme yöntemi ve doğruluğu, e) yayının içeriği, biçimi ve sonuçları ve f) yaptırımın ağırlığı olarak ifade edilmiştir (bkz. Axel Springer AG / Almanya, [BD], B.No: 39954/08, 07/02/2012).

Bu kriterlerden özellikle “yazının hedef aldığı kişinin kimliği ve yazının amacı”nın özel önemi bulunmaktadır. Zira AİHM, başkalarının şöhret ve haklarının korunması kapsamında düşünceyi açıklama özgürlüğüne müdahalenin demokratik toplumlarda gerekliliği konusunda sade vatandaşlarla, kamuya mal olmuş kişileri, kamu görevlileriyle siyasetçileri birbirlerinden ayırarak değerlendirmeler yapmaktadır. Siyasetçiler ve kamuoyunca tanın kişiler gördükleri işlev nedeniyle daha fazla eleştiriye katlanmak durumundadırlar. Bu nedenle siyasetçilerin veya kamusal yetki kullanan görevlilerin sade vatandaşlara göre eleştiriye daha açık olmaları kaçınılmazdır.

Anayasa Mahkemesi'nin, Hasan Güngör Başvurusu sonucunda (B.No:2013/6152) 24.02.2016 tarihinde verdiği kararda da belirttiği üzere, devletin, kamu hizmetinde çalışan memurlarına bir bağlılık görevi getirmesi, ödev ve sorumluluklar yüklemesi memurların statüleri gereği meşru kabul edilebilir bir durumdur. Fakat devlet memurlarının da birer birey olduğu, siyasi görüş sahibi olma, ülke sorunlarıyla ilgilenme, tercih yapma gibi sosyal yönleri sahip olduğu ve bu nitelikleriyle AİHS'in 10. ve 11. maddelerinden yararlanma haklarının bulunduğu, bu nedenle davacının bir devlet okulunda öğretmen olduğu göz önüne alındığında devlet memurlarının ifade özgürlüğü kapsamında düşünceleri açıklama ve bilgiye erişim hakkından bütünüyle mahrum bırakılmayacaklarını dikkate almak gerekir. Bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı alanlarda siyasi ve toplumsal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesi mümkündür. (Bkz. AYM, HASAN GÜNGÖR Başvurusu B.No:2013/6152).

Olayda, davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek veya başka güvenlik tehdidi oluşturan bir görevde bulunmadığı, görevinde tarafsızlığını ihlal edici tavır ve eylemlerinin bulunduğuna ilişkin olarak bilgi ve belgenin olmadığı gibi demokratik eğilim dışına çıkan, şiddet içeren eylemlerde bulunduğuna ilişkin açık bir tespit bulunmadığı gibi yapılan organizasyonun içeriğine ilişkin olarak ayrıntılı bir tespit de mevcut olmadığı, davacının salt basın açıklamasına katılma eyleminin, 657 sayılı Kanun'un 125/D-(o) maddesinde düzenlenen "siyasi parti yararına fiilen faaliyette bulunmak" eylemi kapsamında değerlendirilmesine hukuken olanak bulunmadığından davacının anılan eylemi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemde ve bu işleme karşı açılan davayı reddeden idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 13/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN • —
KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/13500

Karar No : 2016/5196

Anahtar Kelimeler : Anayasa Mahkemesi Kararının Geriye Yürümezliği, Önceki Görev İade, Kesinlik Kazanıp Sonuçlarını Doğuran İdari İşlem

Özeti : Davacının, Eğitim Uzmanlığına atanmasına ilişkin işlemin, sonuçlarını doğurup kesinlik kazanmasından sonra, Anayasa Mahkemesinin ilgili iptal kararına dayalı olarak önceki görevine iade edilmesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Hukuk Müşaviri ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İsteğin Özeti : Tekirdağ İdare Mahkemesince verilen 15/04/2016 günlü, E:2015/1544, K:2016/455 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Özkan Bozkurt

Düşüncesi : Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, davalı idarenin yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava, Tekirdağ ili, Çorlu İlçe Milli Eğitim Müdürü olarak görev yapmakta iken, Tekirdağ İl Milli Eğitim Müdürlüğü emrine eğitim uzmanı olarak atanan davacının, işlemin dayanağı olan ve 652 sayılı KHK'ya 6528

sayılı Yasanın 25. maddesi ile eklenen Geçici 10. maddenin 3. fıkrasının Anayasa Mahkemesinin 13/07/2015 tarih ve E:2014/88, K:2015/68 sayılı kararıyla iptal edildiğinden bahisle, Tekirdağ ili, Çorlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü görevine iade edilmesi için yaptığı 13/08/2015 tarihli başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Tekirdağ İdare Mahkemesinin 15/04/2016 günlü, E:2015/1544, K:2016/455 sayılı kararıyla; davacının, Anayasa Mahkemesi kararı uyarınca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrosuna atanmasının gerektiği; adı geçenin, eski görev yeri olan Çorlu İlçe Milli Eğitim Müdürü kadrosuna atamasının yapılması ve maddi hak kayıplarının yasal faziyle birlikte ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun cevap verilmemek suretiyle reddine yönelik işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare, Anayasa Mahkemesi kararlarının yine Anayasal bir ilke olarak geriye yürümeyeceğini, davacının Müdürlük görevinin Kanunla sona erdiğini ileri sürerek Mahkeme kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

652 sayılı, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "Atamalar" başlıklı 37. maddesinin 1. fıkrasında; "23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun eki cetvellerde sayılanlar dışında kalan memurların atamaları Bakan tarafından yapılır."; 2. fıkrasında ise, "Bakan, gerekli gördüğü hâllerde atama yetkisini merkez teşkilatında alt kademelere, illerde valilere devredebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 14/03/2014 günlü, 28941 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6528 sayılı Yasa'nın 25. maddesi ile eklenen Geçici 10. maddesinin 3. fıkrasında, Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, İnşaat ve Emlak Grup Başkanı ve Grup Başkanı kadrolarında bulunanlar ile Bakanlık taşra teşkilatında İl Müdürü, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı ve İlçe Millî Eğitim Müdürü kadrolarında bulunanların görevlerinin bu maddenin yayımı tarihinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği, bunlardan Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı ve Genel Müdür kadrolarında bulunanların ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına, Grup Başkanı ve İl Müdürü kadrolarında bulunanların ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Grup Başkanı ve İl Müdürü kadrolarına, diğerleri ile Geçici 3. maddeye istinaden şahsa bağlı Şube Müdürü kadrolarında bulunanların ise ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Eğitim Uzmanı kadrolarına, hâlen buldukları kadro

dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacakları, ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen kadroların herhangi bir sebeple boşalması hâlinde bu kadroların hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Anılan düzenlemeye karşı açılan iptal davasında, Anayasa Mahkemesinin 13/07/2015 tarih ve E:2014/88, 2015/68 sayılı kararı ile, Geçici 10. maddenin 3. fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, İnşaat ve Emlak Grup Başkanı ve..." ibaresi ile "...bulunanlar ile Bakanlık taşra teşkilatında İl Müdürü, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı ve İlçe Millî Eğitim Müdürü kadrolarında..." ibaresinin; ikinci cümlesinde yer alan "Bunlardan Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı ve Genel Müdür kadrolarında bulunanlar ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına,...", "...ve İl Müdürü...", "...ve İl Müdürü..." ile "..., diğerleri ile geçici 3 üncü maddeye istinaden şahsa bağlı Şube Müdürü kadrolarında bulunanlar ise ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Eğitim Uzmanı kadrolarına,..." ibarelerinin iptaline karar verilmiştir.

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası, "Kanun, Kanun Hükmünde Kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar, gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez."; dördüncü fıkrası, "İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun tasarı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar."; beşinci fıkrası ise, "İptal kararları geriye yürümez." kuralını taşımaktadır. Anayasa Mahkemesince bir yasanın veya KHK'nin tümünün ya da bunların belirli hükümlerinin Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiş olduğu bilindiği halde eldeki davaların Anayasaya aykırılığı saptanmış olan kurallara göre görüşülüp çözümlenmesi, Anayasanın üstünlüğü prensibine ve hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceği için uygun görülmez. Bir başka anlatımla, Anayasa Mahkemesinin, iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi ileriye dönük olarak ertelemiş bulunması öncelikle yasama organına aynı konuda, iptal kararının gerekçesine uygun olarak yeni bir düzenleme için olanak tanımak ve ortada hukuki bir boşluk yaratmamak amacına yönelik olup, her durumda yargı mercilerinin bakmakta oldukları uyuşmazlıklarda hukuka ve Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiş kuralları uygulaması ve uyuşmazlıkları bu kurallara göre çözümlenmesi sonucunu doğurmaz.

Öte yandan, Anayasa'nın 153. maddesinde yer alan ve iptal kararlarının geriye yürümezliğine ilişkin bulunan kural, iptal edilen hükümlere göre kazanılmış olan hakların ortadan kaldırılmasına veya toplum huzurunun bozulmasına yol açacak sonuçları önlemek amacıyla kabul edilmiş olup, bu kuralın mutlak anlamda anlaşılıp uygulanamayacağı; özellikle bir davaya bakmakta olan mahkeme tarafından itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülen konularda uygulanmasının mümkün olmadığı, aksi halde Anayasa'nın 152. maddesinde düzenlenmiş olan "Anayasa'ya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi" (itiraz) yolunun hukuk ve uygulama yönünden sonuçsuz kalacağı yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır. Nitekim Anayasa'nın, itiraz yoluna başvuru kanun ya da KHK ile ilgili Anayasa Mahkemesi kararının beş ay içinde gelmemesi halinde mahkemenin davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandıracağına işaret edilen 152. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır." yolundaki kural da, Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararlarının, bu karardan önce açılmış bulunan ve bakılmakta olan davalarda uygulanması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında, " Anayasa'nın 153. maddesinin ikinci fıkrası gereği, Anayasa Mahkemesince iptal edilen kanun hükmü, iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte, Anayasa Mahkemesince daha ileri bir tarih belirlenmiş ise o tarihte yürürlükten kalkacaktır. Aynı maddenin dördüncü fıkrası gereği ise Anayasa Mahkemesi iptal kararları geriye yürümeyecektir. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun hükmü, iptal kararının yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürürlükten kalkacak ve iptal kararları geriye yürümeyeceği için de, bu kanun hükmüne göre tesis edilmiş işlemler geçerliliklerini sürdüreceklerdir. Nitekim AİHM de, hukuki kesinlik ilkesi gereği Anayasa Mahkemesi iptal kararlarının geriye dönük olarak haklar tesis etmeyeceğini belirtmiştir (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. H.R./Almanya, B. No: 17750/91, 30/6/1992; J.R./Almanya, B. No: 22651/93, 18/10/1995; Mika/Avusturya, B. No: 26560/95, 26/6/1996)." gerekçesinin yerleşik olduğu görülmüştür. (Selçuk Emiroğlu Başvurusu 20/03/2014 tarih ve Başvuru Numarası: 2013/5660; Rabia Kocaaku Başvurusu 07/07/2015 tarih ve Başvuru Numarası: 2013/5053, vb.)

Anılan düzenlemeler, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile birlikte değerlendirildiğinde; bir yasal düzenlemenin tamamının veya bir kısmının Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiş olmasının, kesinlik kazanıp

sonuçlarını doğuran idari işlemlerin, salt bu nedenle geçerliliğini etkilemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Tekirdağ ili, Çorlu İlçe Milli Eğitim Müdürü olarak görev yapmakta iken, Tekirdağ İl Milli Eğitim Müdürlüğü emrine Eğitim Uzmanı olarak atanan davacının, 6528 sayılı Kanunun 25. maddesiyle 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Geçici 10. maddenin 3. fıkrasında yer alan düzenlemeye dayalı olarak tesis edilen 14/03/2014 tarihli işleme karşı yaptığı idari bir başvurusunun veya açmış olduğu bir davasının olmadığı, dolayısıyla atama işleminin kesinleştiği; Anayasa Mahkemesinin 13/07/2015 tarih, 2014/88 Esas, 2015/68 Karar sayılı iptal kararından sonra, önceki görevine iade edilme istemiyle idari başvuru yaptığı, başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddi üzerine; işlemin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davayı açtığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, iptal kararlarının geriye yürümeyeceğine ilişkin Anayasanın amir hükmü karşısında ve 14/03/2014 tarihinde Eğitim Uzmanlığına yapılan atama işleminin sonuçlarını doğurup kesinlik kazanmasından sonra, davacının, Anayasa Mahkemesinin 13/07/2015 tarih, E:2014/88, K:2015/68 sayılı iptal kararına dayalı olarak önceki görevi olan Tekirdağ ili, Çorlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne iade edilmesi istemiyle yaptığı 13/08/2015 tarihli başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddedilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık, aksi yöndeki Mahkeme kararında ise hukuki isabet bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Tekirdağ İdare Mahkemesince verilen 15/04/2016 günlü, E:2015/1544, K:2016/455 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay'a kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 29/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BİRİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY

Birinci Daire

Esas No: 2016/851

Karar No: 2016/1189

Anahtar Kelimeler : İşleme Konulmama Kararı,
Denetim Elemanı

Özeti : İşleme konulmama kararlarının dayanağı araştırma veya incelemenin gerektiğinde denetim elemanları vasıtasıyla yaptırılması gerektiği hakkında.

K A R A R

Haklarında İşleme Konulmama

Kararı Verilenler :

1- ... -... Belediye Başkanı

2- ... - Aynı Belediyede Ruhsat ve Denetim Müdürü

İtiraz Edilen Karar : Şikayetin işleme konulmamasına ilişkin İçişleri Bakanının 24.12.2015 tarih ve İNS:2015.34.1963 sayılı kararı.

Karara İtiraz Eden : Şikayetçi ...

Soruşturulacak Eylem: Denetim görevini ihmal etmek suretiyle İstanbul İli, Güngören İlçesinde bulunan Davutpaşa Metro İstasyonu girişinin bir işletme tarafından işgal edilmesine göz yummak.

Eylem Tarihi : 2015 Yılı ve öncesi.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Birinci Kurulunun 23.03.2016 tarih ve E:2016/208, K:2016/197 sayılı görevsizlik kararıyla gönderilen dosya, İçişleri Bakanının 24.12.2015 tarih ve İNS:2015.34.1963 sayılı şikayetin işleme konulmaması kararı ve bu karara yapılan itiraz, Tetkik Hakimi Hacer Gülçin Akçakoca'nın açıklamaları dinlenildikten sonra, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmamasının, ihbar veya şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu, iddiaların da ciddi bulgu ve belgelere dayanması gerektiği, bu hükme aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve durumun ihbar veya şikayette bulunana bildirileceği, aynı Kanunun 5'inci maddesinde ise izin vermeye yetkili mercii, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya yukarıdaki maddede yazılı şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacağı, ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili mercii bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinde belirlenmesinin esas olduğu, işin özelliğine göre bu mercii, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Güngören İlçesinde bulunan Davutpaşa Metro İstasyonu girişinin bir işletme tarafından işgal edildiği, kamunun ortak kullanım alanına masa konularak bu işletmeye dahil edildiği, istasyon girişindeki denetim görevinin gereğince yerine getirilmediği ve kamu malının işgaline göz yumulduğu iddialarıyla ... tarafından İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan şikayet üzerine Valilik tarafından konunun araştırılması için Vali Yardımcısı ... başkanlığında İstanbul Büyükşehir Belediye Müfettişi ...'ın görevlendirildiği, adı geçen Müfettiş tarafından hazırlanan araştırma raporu doğrultusunda da yetkili mercii tarafından itiraza konu şikayetin işleme konulmaması kararının verildiği tespit edilmiştir.

İhbar ve şikayetlerin işleme konulmaması kararının 4483 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi uyarınca izin vermeye yetkili makamlar tarafından verilebileceği açık olduğundan, eğer ihbar ve şikayete konu olayla ilgili olarak bir inceleme veya araştırma yapılması ihtiyacı duyulmuş ise, bu inceleme veya araştırmanın da 4483 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde ön inceleme yapılması veya yaptırılması bakımından aranan kriterler esas alınmak suretiyle yani bizzat izin vermeye yetkili mercii veya izin vermeye yetkili mercii bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisindeki teftiş kurullarından görevlendirilecek bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında araştırma yapılacak kişinin üst konumundaki memur ve kamu

görevlilerinden biri veya birkaçı tarafından yapılması gerekeceği tabiidir. Aksi tutumun gerek yapılan inceleme veya araştırmanın gerekse bu inceleme veya araştırma raporuna dayanılarak izin vermeye yetkili mercilerce verilecek işleme konulmama kararının objektifliğini, sıhhatini ve hukukiliğini tartışmalı hale getireceği ve 4483 sayılı Kanununun prensiplerine aykırı olacağı açıktır.

Bu itibarla ... Belediye Başkanı hakkındaki şikayet ile ilgili olarak her ne kadar Vali Yardımcısı ... ile birlikte İstanbul Büyükşehir Belediye Müfettişi tarafından araştırma yapılmış ise de, hiyerarşik ilişki içerisinde görev yaptığı üstü konumundaki ... Belediye Başkanı hakkında İstanbul Büyükşehir Belediye Müfettişi tarafından yapılan araştırma sonucunda düzenlenen rapor dayanak alınmak suretiyle yetkili merci kararı verilmesinin, bu kararın objektifliği ve hukukiliği konusunda tereddüt oluşturacağı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, itirazın kabulüyle İçişleri Bakanının şikayetin işleme konulmamasına ilişkin 24.12.2015 tarih ve İNS:2015.34.1963 sayılı kararının kaldırılmasına, konuyla ilgili yeniden yaptırılacak ön incelemede tarafsızlığı ve objektifliği sağlamak amacıyla Belediyede görevli olmayan bir incelemeçi veya araştırmacı tarafından düzenlenecek inceleme veya araştırma raporuna göre yetkili mercii tarafından şikayetin işleme konulmasına ya da konulmamasına ilişkin yeni bir karar tesis edilmesi, verilecek kararın türüne göre on günlük itiraz süresini ve yerini de belirten yazılı bildirimler yapıldıktan sonra itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçeleri ve yazılı bildirim alındıkları ile birlikte Dairemize gönderilmesi için dosyanın karar ekli olarak İçişleri Bakanlığına iadesine, kararın bir örneğinin itiraz edene gönderilmesine 08.09.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No : 2016/1976

Karar No : 2016/1266

Anahtar Kelimeler : 2942 Sayılı Kanununun 30'uncu Maddesi,
Organize Sanayi Bölgesi

Özeti : Organize sanayi bölgesinin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesi kapsamında olmadığı hakkında.

K A R A R

Maliye Bakanlığı ile aralarında çıkan uyuşmazlığın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesi uyarınca çözümlenmesi isteğine ilişkin Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi (BURSA TEKNOSAB) Müdürlüğü vekili Av. ... tarafından verilen 22.09.2016 tarihli dilekçede aynen;

"1- Bursa ili, Karacabey İlçesi hudutları içerisinde Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi kurulması hususunda Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 15.12.2015 tarih ve 54219661-453.03/TR/16/5501 sayılı "kamu yararı kararı" alınmıştır.(Ek:1)

2- 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4. maddesi ve Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 7. maddesinde OSB'nin kurulacağı yerin seçiminin Hazine veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerden yapılması halinde, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63'üncü maddesinde yer alan harca esas değerler üzerinden OSB'lere satılabileceğini belirtmiştir.

3-Söz konusu Sanayi Bölgesi sınırları dahilinde Karacabey ilçesi, Hürriyet Mh. Dağkorusu mevkiinde bulunan ... parsel, ... parsel, Taşpınar Mh. Aktopraklar mevkiinde bulunan ... parsel sayılı, Taşpınar Mh. Baklalık mevkiinde bulunan ... parsel sayılı ve Taşpınar Mh. ... parsel sayılı taşınmazlar Maliye Hazinesi mülkiyetinde gözükmektedir.(Ek:2)

4-İlgili mevzuata istinaden ve Bakanlıkça alınan Kamu Yararı Kararı çerçevesinde kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere Maliye Hazinesine ait ve Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde kalan Karacabey ilçesi, Hürriyet Mh. Dağkorusu mevkiinde bulunan ... parsel, ...

parsel, Taşpınar Mh. Aktopraklar mevkiinde bulunan ... parsel, Taşpınar Mh. Baklalık mevkiinde bulunan ... parsel sayılı ve Taşpınar Mh. ... parsel sayılı 25 adet taşınmazın 492 sayılı Harçlar Kanununun 63'üncü maddesi gereğince hesaplanan ve eki listede belirtilen değerler üzerinden Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi müdürlüğüne peşin olarak bedeli ödenmek suretiyle devri ve tapuda ferağ verilmesi hususu 03.02.2016 tarihinde Karacabey Kaymakamlığı Mal Müdürlüğünden talep edilmiş idi.(Ek:3)

5-Karacabey Mal Müdürlüğü tarafından müvekkili yazılan 25.07.2016 tarih ve 62726127-000-(161001106811)-632 sayılı yazıda; "İlçemiz sınırları dahilinde Hürriyet ve Taşpınar Mahallelerinde bulunan 25 adet mülkiyeti hazineye ait taşınmazların 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 4. Maddesinin 7. Fıkrası uyarınca harca esas değerler üzerinden satışı ilgili yazınız ile talep edilmiştir.

Bakanlığımızdan alınan 07.062016 tarih ve 16164 sayılı yazılarında Bursa Teknoloji OSB'nin yerel seçimine dair Bursa'da bazı meslek kuruluşları ile parsel sahipleri tarafından Bursa 2. İdare Mahkemesi nezdinde 2016/179 Esas sayısıyla dava açıldığından ve dava sonucu henüz kesinleşmediğinden söz konusu taşınmazların satışının uygun görülmediği bildirilmiştir." denilmektedir.(EK:4)

Davalı idarenin cevabı hukuken haksız ve iptale tabidir.

4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4. maddesi ve Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 7. maddesinde, OSB'nin kurulacağı yerin seçiminin Hazine veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerden yapılması halinde, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63'üncü maddesinde yer alan (harca esas değerler üzerinden) OSB'lere satışı hususunda idarelere herhangi bir takdir hakkı vermemektedir.

Kaldı ki idarenin ret gerekçesi olarak göstermiş olduğu dava açılması hususunun da mevzuatta yeri bulunmadığından cevapta hukuka uyarlık bulunmadığı son derece açıktır. Uygulamada birçok projede kamu yararı kararına karşı iptal davası açıldığı hususu sabittir. Tüm davaların kesinleşmesinin beklenmesi halinde projelerin gecikmeye uğrayacağı ve bunda da kamunun yararının olmayacağı açıktır.

Bunun yanında Bursa 2. İdare Mahkemesi nezdinde 2016/179 Esas sayılı dosyasında 29.06.2016 tarihli karar ile yürütmenin durdurulması talebinin reddine karar verilmiştir. Bu konuya ilişkin karar da ektedir.(Ek-5)

Davalı idarenin bu durum karşısında talebinin reddinin mevzuatta yer alan bir dayanağı dahi bulunmamaktadır.

İzah edilen nedenle Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi (Bursa TEKNOSAB) ile Maliye Bakanlığı arasında çıkan uyuşmazlığın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu 30. Maddesine göre çözümlenmesi dileği ile yüksek mahkemenize başvurma zarureti doğmuştur.

Sonuç ve İstem: Yukarıda arz ve izah edilen ve resen göz önünde;

1-Müracaatın/Davanın kabulüne, Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi (Bursa TEKNOSAB) ile Maliye Bakanlığı arasında çıkan uyuşmazlığın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu 30. Maddesine göre çözümlenmesine, (Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü 07.106.2016 tarih 45279793-000-(3307-19943)-16164 sayılı taşınmazların satışı hususunda görüş bildirilmediğine yönelik işlemin iptaline),

2-Karacabey ilçesi, Hürriyet Mh. Dağkorusu mevkiinde bulunan ... parsel, ... parsel, Taşpınar Mh. Aktopraklar mevkiinde bulunan ... parsel, Taşpınar Mh. Baklalık mevkiinde bulunan ... parsel sayılı ve Taşpınar Mh. ... parsel sayılı taşınmazlar Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazların 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4. maddesi ve Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinin 7. Maddesi gereğince, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63'üncü maddesinde yer alan harca esas değerler üzerinden, Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi (Bursa TEKNOSAB)'a satılmasına, kanunen gerekli işlemin yapılmasına,

3-Yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini vekil edenler adına saygılarımızla arz ve talep ederiz." denilmekte olduğundan konu incelenerek;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

Anayasanın 46'ncı maddesinde, Devlet ve kamu tüzel kişilerinin kamu yararının gerektirdiği hallerde karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 1'inci maddesinde, bu Kanunun, kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallarının, Devlet ve kamu tüzel kişilerinince kamulaştırılmasında yapılacak işlemleri, idareler arasında taşınmaz malların devir istemlerini, karşılıklı hak ve yükümlülükler ile bunlara dayalı uyuşmazlıkların çözüm usul ve yöntemlerini düzenlediği, özel

kanunlarına dayanılarak gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına yapılacak kamulaştırmalarda da bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesinde ise, kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi ya da kurumunca kamulaştırılamayacağı, ihtiyacı olan idarenin 8'inci maddeye göre tespit edilen bedeli ödeyeceğini de belirterek mal sahibi idareye yazılı olarak başvuracağı, mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya altmış gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlığın alıcı idarenin başvurusu üzerine Danıştay ilgili idari dairesince incelenerek kesin karara bağlanacağı hükmüne yer verilmiştir. Bu hüküm, münhasıran kamu tüzel kişileri ve kurumları arasında, bunların sahip oldukları taşınmazların ihtiyacı olan idareye devri konusunda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların giderilmesi amacına yönelik olup, bu hükme göre, bir kamu tüzel kişisine ait taşınmazı ihtiyacından dolayı isteyebilecek olan tarafın da idare, yani kamu tüzel kişisi ya da kurumu olması gerekir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 5'inci maddesinde, organize sanayi bölgesinin kamu yararı gerekçesiyle adına kamulaştırma yapılabilen veya yaptırılabilen bir özel hukuk tüzel kişiliği olduğu, kamu yararı kararının Bakanlıkça verileceği, arazinin mülkiyetinin edinilmesinde yapılan masraflar ile arazi bedeli ödeme yükümlülüğünün ise organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğine ait olduğu hükme bağlanmıştır. Bu yasal düzenleme uyarınca organize sanayi bölgeleri yönetim kurullarına doğrudan kamulaştırma yapma yetkisi tanınmamış olup, bunlar adına ilgili kamu tüzel kişileri (Bakanlık) tarafından kamulaştırma yapılabilmesine olanak sağlanmış bulunmaktadır.

Yukarıda sözü edilen hükümler birlikte değerlendirildiğinde, organize sanayi bölgeleri bakımından kamu yararının gerekli kıldığı hallerde kamulaştırma yetkisinin devlet ve ilgili kamu tüzel kişileri tarafından kullanılacağı sonucuna ulaşıldığından, özel hukuk tüzel kişiliği olan organize sanayi bölgelerinin, kamu tüzel kişilerine ait taşınmazların 2942 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi uyarınca devrini isteyebilmeleri hukuken mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, Hazineye ait Bursa İli, Karacabey İlçesi, Hürriyet Mahallesi, Dağkorusu Mevkii, ... ve ... parsel sayılı; Taşpınar Mahallesi, Aktopraklar Mevkii, ... ve ... parsel sayılı; Taşpınar Mahallesi, Baklalık Mevkii, ... parsel sayılı ve Taşpınar Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmazların, 2942 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre Bursa

Teknoloji Organize Sanayi Bölgesine devrinin talep edilmesi mümkün olmadığından, Bursa Teknoloji Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünün isteminin incelenmeksizin reddine ve dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 29.09.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY

Birinci Daire

Esas No: 2016/671

Karar No: 2016/1287

Anahtar Kelimeler : 4483 Sayılı Kanun,
İşleme Konulmama Kararı,
Cumhuriyet Başsavcılığı

Özeti : Şikayetin işleme konulmamasına ilişkin yetkili merci kararlarına Cumhuriyet Savcılarının itiraz hakkı bulunmadığı hakkında.

K A R A R

Hakkında İşleme Konulmama Kararı Verilen : ...

İtiraz Edilen Karar : Şikayetin işleme konulmamasına ilişkin İçişleri Bakanının 18.11.2015 tarih ve İNS:15.32.420 sayılı kararı.

Karara İtiraz Edenler: 1- ..., 2- Sütçüler Cumhuriyet Başsavcılığı.

Soruşturulacak Eylem : Sütçüler Belediyesinde zabıta memuru olarak görev yapmakta iken 2014 yılında yapılan mahalli idareler seçimine katılmak için istifa eden şikayetçi ...'in seçimi kaybetmesinin ardından eski görevi olan zabıta memurluğuna dönmek istemiyle yaptığı başvurunun şoför kadrosuna atanması suretiyle yerine getirilmesine ilişkin işlemin iptaline dair Isparta İdare Mahkemesinin 05.12.2014 tarih ve E:2014/403, K:2014/1057 sayılı kararını geç uygulayarak adı geçen zabıta memurluğu görevine yeniden atanması işlemini geciktirmek.

Eylem Tarihi : 2014 Yılı ve sonrası.

Antalya Bölge İdare Mahkemesinin 03.02.2016 tarih ve E:2015/355, K:2016/46 sayılı görevsizlik kararıyla gönderilen dosya, İçişleri Bakanının 18.11.2015 tarih ve İNS:15.32.420 sayılı şikayetin işleme konulmamasına ilişkin kararı ve bu karara yapılan itiraz, Tetkik Hakimi Hacer Gülçin Akçakoca'nın açıklamaları dinlenildikten sonra, 4483 sayılı Memurlar ve

Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

02.12.1999 tarih ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmamasının, ihbar veya şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu, iddiaların da ciddi bulgu ve belgelere dayanması gerektiği, bu hükme aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve durumun ihbar veya şikayette bulunana bildirileceği hükme bağlanmıştır.

4483 sayılı Kanununun 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında ise, "...soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi tarafından itiraz yoluna gidebilir." hükmü yer almıştır.

Anılan Kanununun 04.12.1999 tarihinde yürürlüğe girdiği, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yetkili merciler veya Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından verilen işleme konulmama kararlarına karşı bu Kanunda herhangi bir itiraz yolu öngörülmediği, Kanunda bu kararlara karşı itiraz edilebileceğine ilişkin bir düzenleme yer almamasının, hukukun genel prensipleriyle bağdaşmadığı ve bu durumun hukuki bir boşluk yarattığı yolundaki değerlendirmelerden hareketle, yetkili merciler tarafından verilen işleme konulmama kararlarına karşı şikayetçilerin ve Cumhuriyet Başsavcılıklarının itiraz edebileceği yolunda Danıştay içtihatları geliştirilene kanundaki boşluğun doldurulmaya çalışıldığı, bu Danıştay içtihatları gereğince de yetkili merciler tarafından verilen işleme konulmama kararlarına Cumhuriyet başsavcılıklarınca ve şikayetçilerce yapılan itirazların, uzun yıllardır Dairemizce incelenerek karara bağlandığı bilinmektedir.

Ancak, 20.08.2016 tarih ve 6745 sayılı Kanununun 44'üncü maddesiyle, söz konusu fıkranın birinci cümlesine, "Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi" ibaresinden sonra gelmek üzere "izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikayetçi" ibaresinin eklendiği, bu değişiklik, yetkili merciler tarafından verilen işleme konulmama kararlarına karşı itiraz hakkının sadece şikayetçilere tanındığı, Cumhuriyet başsavcılıklarının ise bu kararlara karşı itiraz edebilecekleri yolunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği, böylece Cumhuriyet

Başsavcılıklarına söz konusu kararlara karşı itiraz yolunun kapatıldığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle, İçişleri Bakanının 18.11.2015 tarih ve İNS:15.32.420 sayılı şikayetin işleme konulmamasına ilişkin karara Sütçüler Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan itirazın incelenmeksizin reddine,

Diğer taraftan, İçişleri Bakanının 18.11.2015 tarih ve İNS:15.32.420 sayılı kararına şikayetçi ... tarafından yapılan itirazın, İçişleri Bakanlığının 22.12.2015 tarih ve E.25013 sayılı yazısı ekinde Dairemize gönderildiği, Dairemizin 10.2.2016 tarih ve E:2016/42, K:2016/121 sayılı kararıyla da anılan yetkili merci kararına şikayetçi tarafından yapılan itirazın reddedildiği, bu dosyada ise, aynı yetkili merci kararına şikayetçi ... tarafından mükerrer olarak itiraz edildiği görülmüştür.

Açıklanan nedenle, İçişleri Bakanının 18.11.2015 tarih ve İNS:15.32.420 sayılı şikayetin işleme konulmamasına ilişkin kararına şikayetçi ... tarafından mükerrer olarak yapılan itiraz hakkında ayrıca karar verilmesine yer olmadığına, dosyanın karar ekli olarak Antalya Bölge İdare Mahkemesine, kararın birer örneğinin itiraz edenlere gönderilmesine 29.09.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Birinci Daire

Esas No: 2016/1299

Karar No: 2016/1332

Anahtar Kelimeler : İftira, Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik,
4483 Sayılı Kanun

Özeti : İftira ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek suçlarının maddi unsurlarının somut olayda araştırılması gerektiği hakkında.

K A R A R

Hakkında İşleme Konulmama

Kararı Verilen: ... - ... Belediye Başkanı

İtiraz Edilen Karar : Şikayetin işleme konulmamasına ilişkin İçişleri Bakanının 29.4.2016 tarih ve İNS:2016.31.81 sayılı kararı.

Karara İtiraz Eden : Şikayetçi Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi (HATSU) Genel Müdürlüğü vekilleri Av. ... ve Av. ...

Soruşturulacak Eylem : 1- 15.12.2015 tarihinde yaptığı basın açıklamasında "... Su fiyatlarının evlerde 1.29 TL, işyerlerinde ise 2 TL artı vergiler olması hususundan vazgeçmeyeceğiz. Son yapılan HATSU Meclisi'nde su fiyatlarının düşürülmesi konusunda büyük bir çaba sarf ettik. Su konusunda eksiklik gördüğümüz için düzeltmek istedik. Ancak boşuna inat ediliyor, sıcak ve temiz para girişi var onu kullanmak istiyor. Biz duruşumuzdan vazgeçmeyerek aynı şekilde devam edeceğiz. Biz konuyla ilgili olarak zaten savcılığa suç duyurusunda bulunduk. Yapılan hesaplar neticesinde su fiyatının 1.29 kuruş olması gerekiyor. Elbet bu su fiyatları da düşecektir. Güzel bir atasözümüz var, yanlış hesap Bağdat'tan döner." şeklinde ifadeler kullanmak suretiyle HATSU Genel Müdürlüğüne suç işleniyormuş gibi bir kamuoyu algısı yaratarak halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek.

2- HATSU Genel Müdürlüğüne suç isnadında bulunarak iftira atmak.

Eylem Tarihi : 2015 Yılı.

İçişleri Bakanlığının 02.06.2016 tarih ve E.12493 sayılı yazısı ekinde gönderilen dosya, İçişleri Bakanının 29.04.2016 tarih ve İNS:2016.31.81 sayılı şikayetin işleme konulmaması kararı ve bu karara şikayetçi tarafından yapılan itiraz, Tetkik Hakimi Hacer Gülçin Akçakoca'nın açıklamaları dinlenildikten sonra, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

4483 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmamasının, ihbar veya şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu, iddiaların da ciddi bulgu veya belgelere dayanması gerektiği, bu hükme aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve durumun ihbar veya şikayette bulunana bildirileceği hükme bağlanmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" başlıklı 216'ncı maddesinde, halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimsenin, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması

halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı, Kanunun "İftira" başlıklı 267'nci maddesinde ise, yetkili makamlara ihbar veya şikayette bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği halde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat eden kişinin, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Belediye Başkanının 15.12.2015 tarihinde yaptığı basın açıklamasında, "... Su fiyatlarının evlerde 1.29 TL, işyerlerinde ise 2 TL artı vergiler olması hususundan vazgeçmeyeceğiz. Son yapılan HATSU Meclisi'nde su fiyatlarının düşürülmesi konusunda büyük bir çaba sarf ettik. Su konusunda eksiklik gördüğümüz için düzeltmek istedik. Ancak boşuna inat ediliyor, sıcak ve temiz para girişi var onu kullanmak istiyor. Biz duruşumuzdan vazgeçmeyerek aynı şekilde devam edeceğiz. Biz konuyla ilgili olarak zaten savcılığa suç duyurusunda bulunduk. Yapılan hesaplar neticesinde su fiyatının 1.29 kuruş olması gerekiyor. Elbet bu su fiyatları da düşecektir. Güzel bir atasözümüz var, yanlış hesap Bağdat'tan döner." ifadelerine yer verildiği, bu açıklamada kullanılan ifadelerin düşünce ve kanaat özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, kaldı ki söz konusu ifadelerin içeriğinde halkın farklı özelliklere sahip bir kesimini diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa tahrik etmek fiil ve kastının bulunmadığı, dolayısıyla olayda, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçu ile ancak gerçek bir şahsa karşı işlenebilecek iftira suçunun maddi unsurlarının oluşmadığı anlaşılmıştır.

Bu nedenlerle şikayetin, 4483 sayılı Kanununun 4'üncü maddesi kapsamında ön incelemeyi gerektirecek nitelikte bulunmadığı anlaşıldığından, şikayetin işleme konulmamasına ilişkin İçişleri Bakanının 29.04.2016 tarih ve İNS:2016.31.81 sayılı kararına yapılan itirazın reddine, dosyanın karar ekli olarak İçişleri Bakanlığına, kararın bir örneğinin itiraz edenin vekiline gönderilmesine 06.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No : 2016/2055

Karar No : 2016/2056

Anahtar Kelimeler : Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, 4483 Sayılı Kanun, Ankara Bölge İdare Mahkemesi

Özeti : Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili kuruluşu olması nedeniyle anılan kurumda görev yapan kişiler hakkında 4483 sayılı Kanun uyarınca verilen kararlara yapılan itirazın Ankara Bölge İdare Mahkemesince bakılması gerektiği hakkında.

K A R A R

Haklarında Ön İnceleme Yapılanlar :

- 1-...- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Başkan Vekili
- 2-... - Aynı Yerde Destek Hizmetleri Genel Koordinatörü
- 3-... - Aynı Yerde İnsan Kaynakları Uzmanı
- 4-... - Aynı Yerde İnsan Kaynakları Uzmanı
- 5-... - Aynı Yerde İnsan Kaynakları İdari İşler Koordinatörü
- 6-... - Aynı Yerde Destek Hizmetleri Genel Koordinatörü

İtiraz Edilen Karar : Haklarında ön inceleme yapılanlardan ... ve ... için soruşturma izni verilmemesine, diğerleri için kısmen soruşturma izni verilmesine, kısmen soruşturma izni verilmemesine ilişkin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanının 17.08.2016 tarih ve 168 sayılı kararı.

Karara İtiraz Eden: Hakkında ön inceleme yapılan ... vekili Av. ...

Soruşturulacak Eylem:

...’ün :

Kurumda uzman olarak görev yapan ... ve ...'ın usulsüz işlemlerle bu göreve atanmalarını sağlamak ve adı geçenlerle hizmet sözleşmelerini imzalamak.

Eylem Tarihi : 2011-2013 Yılları.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 04.10.2016 tarih ve 3421 sayılı yazısıyla gönderilen dosya, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanının 17.08.2016 tarih ve 168 sayılı kısmen soruşturma izni verilmesine, kısmen soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı ve bu kararın soruşturma izni verilmesine ilişkin kısmına yapılan itiraz, Tetkik Hakimi Suat Şahin'in açıklamaları dinlendikten sonra 4483 sayılı Memurlar Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3'üncü maddesinin (d) bendinde, Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amirinin, aynı maddenin (e) bendinde de, Bakanlar Kurulu kararı ile veya Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşların merkez teşkilatında görevli olup, ortak kararlar atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan veya Başbakanın soruşturma izni vermeye yetkili olduğu, aynı Kanunun 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında ise, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı yapılan itirazlara 3'üncü maddenin (e), (f), (g) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay'ın idari dairesince, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesince bakılacağı hükme bağlanmıştır.

5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 3'üncü maddesine göre, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili kuruluşu olduğu anlaşıldığından, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkan Vekili ... ve kurumda görevli diğer ilgililer hakkında kısmen soruşturma izni verilmesine, kısmen soruşturma izni verilmemesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanının 17.08.2016 tarih ve 168 sayılı kararına, hakkında soruşturma izni verilen ... tarafından yapılan itirazın, 4483 sayılı Kanunun 3/e ve 9'uncu maddeleri uyarınca görev yönünden reddine, dosyanın karar ekli olarak itiraza bakmakla görevli ve yetkili Ankara Bölge İdare Mahkemesine, kararın birer örneğinin itiraz edenin vekiline gönderilmesine 07.12.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BAŞKANLAR KURULU KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Başkanlar Kurulu

Esas No : 2015/252

Karar No : 2016/305

Anahtar Kelimeler : Maden Arama Ruhsatı, Eksik Ödenen Devlet Hakkı, Maden Çıkarılmasından (İstihracından) Elde Edilen Gelir

Özeti : Maden arama ruhsatı sahibi olan davacı şirket tarafından, 3213 sayılı Maden Kanununun 14'üncü maddesi uyarınca ödenmesi gereken devlet hakkının fabrikaya sevk edilen miktarlar üzerinden hesaplanması gerekirken zenginleştirilmiş ürün olarak hesaplanması nedeniyle eksik ödenen kısmının tahsiline ilişkin işleminin iptali istemiyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına karşı açılan davada, Mardin İdare Mahkemesi ile Ankara 2. Vergi Mahkemesi arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlığında, uyuşmazlığın görevli ve yetkili Mardin İdare Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği hakkında.

**GÖREVLİ VE YETKİLİ YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ
KARARI**

... Kireç ve İnşaat Mal. San. Tic. A.Ş. vekili Av. ... tarafından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına karşı açılan davada, Mardin İdare Mahkemesi ile Ankara 2. Vergi Mahkemesi arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlığına ilişkin dosya, 2575 sayılı Danıştay Kanununun 52'nci maddesinin 1/f bendi ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 43'üncü maddesinin 1/b bendi uyarınca incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

Dava, Mardin İli dahilinde bulunan 72720 sicil No.'lu maden arama ruhsatı sahibi olan davacı şirket tarafından, 3213 sayılı Maden Kanununun 14'üncü maddesi uyarınca ödenmesi gereken devlet hakkının fabrikaya sevk edilen miktarlar üzerinden hesaplanması gerekirken zenginleştirilmiş ürün olarak hesaplanması nedeniyle 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin olarak

eksik ödenen kısmının tahsiline ilişkin Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 25/08/2014 tarih ve 353080 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Olayda, Mardin İli dahilinde 7720 sicil No.'lu maden arama ruhsatı sahibi davacı şirketin 3213 sayılı Kanununun 14'üncü maddesi uyarınca ödemesi gereken devlet hakkının fabrikaya sevk edilen miktarlar üzerinden hesaplanması gerekirken zenginleştirilmiş ürün olarak hesaplaması nedeniyle 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin olarak eksik ödenen devlet hakkının dava konusu işlemle davacı şirketten istenildiği, bu işlemin iptali istemiyle Mardin İdare Mahkemesinde dava açıldığı, Mahkemece bu hakkın vergi benzeri mali yükümlülük niteliğinde olduğu ve vergi mahkemesinin görev alanında yer aldığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine ve dosyanın görevli ve yetkili Ankara Vergi Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, Ankara 2. Vergi Mahkemesi tarafından devletin hüküm ve tasarrufu altında olmaları nedeniyle madenlerin girişimciler tarafından çıkarılmasıyla oluşan devlet hakkının vergi veya vergilendirme olarak nitelendirilemeyeceği gerekçesiyle görevli ve yetkili yargı organının belirlenmesi için dosyanın Danıştaya gönderilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde, idare mahkemelerinin, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davalarını, tam yargı davalarını ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları çözümleyeceği; 6'ncı maddesinde ise, vergi mahkemelerinin, genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları ve bu konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

3213 sayılı Kanununun 3'üncü maddesinde, devlet hakkı, maden istihracı ile sağlanacak gelirden devlet payına düşen kısım olarak tanımlanmış, 14'üncü maddesinde devlet hakkının niteliği, oranı, tahsil usulü ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

İdari yargılama hukukunda, idare mahkemelerinin idari yargının genel görevli yargı merci olduğu, vergi mahkemelerinin ise özel görevli mahkemeler olması nedeniyle sadece kanunda sayılan uyuşmazlık türlerini çözmekle görevli olduğu hususu göz önüne alındığında, Enerji ve Tabii

Kaynaklar Bakanlığı tarafından ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınan devlet hakkını konu alan uyuşmazlığın, vergi mahkemelerinin görevine giren vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali bir yükümlülük olmadığı, kanunla konulmuş olmasının devlet hakkına vergisel bir nitelik kazandırmadığı, mali yükümlülük içeren tüm idari tasarrufların vergi mahkemelerinde görülmesinin yargılama hukukunun genel kurallarıyla bağdaşmadığı, bu bakımdan dava konusu işlemin bir iptal davası olarak idare mahkemelerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, uyuşmazlığın görevli ve yetkili Mardin İdare Mahkemesinde çözümlenmesi gerektiğine, dosyanın bu Mahkemeye gönderilmesine, kararın bir örneğinin ilgili Ankara 2. Vergi Mahkemesine ve taraflara tebliğine 24/06/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Başkanlar Kurulu

Esas No : 2016/157

Karar No : 2016/314

Anahtar Kelimeler : Motorlu Taşıt Sürücü Kursu,
Aylıktan Kesme Cezası,
Müdürlük Görevinden Alınma,
Özel Eğitim Kurumu

Özeti : Motorlu Taşıt Sürücü Kursunda müdür olarak görev yapan davacının, 1/8 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması ve müdürlük görevinin üzerinden alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Kayseri Valiliğine karşı açılan davada, Onbeşinci Dairenin görevli olduğu hakkında.

... tarafından, Kayseri Valiliğine karşı açılan davada, Kayseri 2. İdare Mahkemesince verilen 14/07/2009 tarih ve E:2008/961, K:2009/457 sayılı kararın temyizden incelenmesi aşamasında, Danıştay Onikinci, Sekizinci ve Onbeşinci Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

Dava, Kayseri İli, Melikgazi İlçesinde faaliyette bulunan ... Motorlu Taşıt Sürücü Kursunda müdür olarak görev yapan davacının, 1/8 oranında

aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması ve müdürlük görevinin üzerinden alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararında, karayolları trafik ve karayolları taşıma mevzuatından (motorlu taşıt sürücü kurslarına ilişkin mevzuat dahil) kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Onbeşinci Dairece çözümleneceği kurala bağlanmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Sürücü kursları" başlıklı 123'üncü maddesinde, motorlu taşıt sürücüsü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav sonucu sertifika vermek, trafik ile ilgili öğretim ve eğitim yaptırmak üzere kamu kurumları ile diğer hakiki ve hükmi şahıslara Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre sürücü kursları açma izni verileceği, sürücü kurslarının sürücü belgesi cinslerine göre sınıflandırılması, hangi sınıf kursun kimler tarafından açılabileceği, öğretim ve eğitim konuları ile metodu, kurs süreleri, kurslar için eğitim ve öğretimde kullanılacak bina, araç, gereç ve teçhizatın nitelik ve niceliği, teminat miktarları, sertifika sınavlarının esas ve usulleri, sertifika aranmayacak sürücü belgesi sınıfları ve bunların sınavlarının İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca çıkartılan yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiş, bu hüküm uyarınca çıkarılan ve 29/05/2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinin 1'nci maddesinde, Yönetmeliğin amacının, özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının işleyişiyle ilgili usul ve esasları düzenlemek olduğu, 24'üncü maddesinde kursta çalışacak personelin görevlendirilmesi ve görevden ayrılması işlemlerinin Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacağı, 25'inci maddesinde de kurstaki eğitim personeli ile diğer görevlilerin; görev, yetki ve sorumlulukları bakımından 5580 sayılı Kanun ile Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümleri ve dengi resmî kurumlarda görevli personelle ilgili mevzuat hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

Olayda, motorlu taşıt sürücü kursunda müdür olarak görev yapan davacının 1/8 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ve idari yönden müdürlük görevinin üzerinden alınmasına ilişkin işlemin dava konusu edildiği, uyuşmazlığın motorlu taşıt sürücü kursu personelinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin olduğu, davanın çözümünde 2918 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinin göndermede bulunduğu 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin

uygulanacak olmasının uyuşmazlığın motorlu taşıt sürücü kurslarına ilişkin mevzuattan kaynaklanmış olma niteliğini ortadan kaldırmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, motorlu taşıt sürücü kurslarına ilişkin mevzuattan kaynaklanan uyuşmazlığın temyizen incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararı uyarınca Onbeşinci Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 30/09/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Başkanlar Kurulu

Esas No : 2016/4

Karar No : 2016/369

Anahtar Kelimeler : Koordinatörlük Görevi Yapan Öğretmenler,
Ek Ders Görevinden Sayılan Haller,
Ek Ders Saatlerinin Üst Sınırı

Özeti : Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce tesis edilen işlemin "Mesleki açık öğretim lisesi öğrencilerinin işletmelerde mesleki eğitim faaliyetlerinin öncelikle örgün eğitim kurumu öğrencileri ile birlikte yürütülmesi, bunun mümkün olmaması durumunda bu kapsamda görevlendirilen öğretmenlere, örgün mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitimi kapsamında yürütülen koordinatörlük görevi dâhil, Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 15'inci maddesinde getirilen sınırlamalar aşılmamak kaydıyla görev verilmesi; yöneticilere mesleki açık lise öğrencilerinin işletmelerde meslek eğitimine bağlı olarak görev verilmemesi gerektiği"ne yönelik kısmının iptali istemiyle Milli Eğitim Bakanlığına karşı açılan davada, İkinci Dairenin görevli olduğu hakkında.

Türkiye Eğitim Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim-Sen) vekili Av. ... tarafından, Milli Eğitim Bakanlığına karşı açılan davada, Danıştay Onaltıncı ve Onbirinci Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

Dava, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce tesis edilen 25/03/2013 tarih ve 308210 sayılı işlemin "Mesleki açık öğretim lisesi öğrencilerinin işletmelerde mesleki eğitim faaliyetlerinin öncelikle örgün eğitim kurumu öğrencileri ile birlikte yürütülmesi, bunun mümkün olmaması durumunda bu kapsamda görevlendirilen öğretmenlere, örgün mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitimi kapsamında yürütülen koordinatörlük görevi dâhil, Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 15. maddesinde getirilen sınırlamalar aşılmamak kaydıyla görev verilmesi; yöneticilere mesleki açık lise öğrencilerinin işletmelerde meslek eğitimine bağlı olarak görev verilmemesi gerektiği"ne yönelik kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararıyla değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararında, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları hariç olmak üzere; bakanlıklar ile bakanlıkların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri ile yükseköğretim kurumlarında çalışan diğer kamu görevlileri hakkında uygulanan mevzuattan doğan ve Danıştay Beşinci, Onbirinci ve Onikinci Dairelerinin görevleri dışında kalan işlerden kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının İkinci Dairece çözümleneceği kuralına yer verilmiştir.

14/12/2005 tarih ve 26023 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Açık Öğretim Lisesi Yönetmeliğinin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, bu Yönetmelikte geçen "işletmelerde mesleki eğitim" in, meslekî ve teknik eğitim okul veya kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında ya da işletme ve kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarını ifade ettiği belirtilmiş; 31'nci maddesinde, uygulama dersinin, işletmelerde beceri eğitimi olarak verileceği, ancak uygun işletme bulunmaması durumunda okul/kurum atölyelerinde uygulamalı olarak yapılabileceği, uygulamalı alan derslerinin eğitimini okulda gören öğrencilerin, meslek liselerinde en az yapılması gereken süre kadar staj çalışması yapmak zorunda oldukları kuralı yer almış; Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinin "Koordinatör öğretmen görevlendirilmesi" başlıklı

267'nci maddesinin 20/09/2008 tarih ve 27003 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik birinci fıkrasında da, işletmelerdeki mesleki eğitimin planlı olarak yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek sorunların belirlenmesi, öğrencilerin başarı, devam-devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla kurumda atamaya esas alanı atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenliği olan yönetici ve öğretmenlerden koordinatör öğretmen/öğretmenlerin görevlendirileceği, diğer alanlardan olan yönetici ve öğretmenlere bu kapsamda görev verilmeyeceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, 16/12/2006 tarih ve 26378 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 01/12/2006 tarih ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın "Ek Ders Görevinden Sayılan Hâller"i düzenleyen Üçüncü Bölümünde yer alan "işletmelerde meslek eğitimi" başlıklı 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasında, işletmelerde meslek eğitimi yapılan okul ve kurumlarda görevli yönetici ve öğretmenlerin öğrenci, çırak ve aday çırakların işyerindeki uygulamalı eğitimini izlemek, programa uygunluğunu ve sistemin iş yerindeki işlerliğini sağlamak, meslekî rehberlikte bulunmak üzere yaptıkları bu görevlerin ek ders görevi sayılacağı kuralına yer verilmiştir.

Dava konusu düzenlemeyle, açık öğretim meslek lisesi öğrencilerinin işletmelerde geçen sürelerde uygulamalı eğitimlerini izlemek, programa uygunluğunu ve sistemin iş yerindeki işlerliğini sağlamak, meslekî rehberlikte bulunmak üzere "koordinatör" olarak yöneticilere görev verilmemesine ve "koordinatörlük görevi yapan öğretmenlere, ek ders görevinden sayılan haller" kapsamında verilecek ek ders görevi ve ücretinin üst sınırının, Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 15'inci maddesine göre belirlenmesine karar verildiği, dolayısıyla koordinatör öğretmen görevinin kimlere verileceği ve koordinatörlük görevi yapan öğretmenlerin ek ders görevinin üst sınırının ne olduğuna ilişkin düzenlemenin Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan kamu görevlilerine ait mevzuattan kaynaklandığı görülmektedir.

Bu durumda, Milli Eğitim Bakanlığında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanan mevzuattan doğan uyuşmazlığın incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararıyla değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararı uyarınca İkinci Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 25/11/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Başkanlar Kurulu
Esas No : 2016/43
Karar No : 2016/397

Anahtar Kelimeler: Fuzuli Şagil, İşgal, Ecrimisil,
Kullanım Bedeli, Eski Kiracının Taşınmazı İşgali

Özeti : Mülkiyeti Hazineye ait taşınmaza ilişkin önceki kira sözleşmesinin sona erdiği tarih ile son kira sözleşmesinin imzalandığı tarihe kadar geçen süre için hesaplanan kullanım bedeli ödenmesi istemine ilişkin tesis edilen işlem ile dayanağı 20/10/2005 tarih ve 25972 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Maliye Bakanlığının (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) 300 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinin 16'ncı bölümünün 3'üncü paragrafında yer alan "Kira süresinin sona ermesi nedeniyle kiracısı tarafından yeniden kiralama talebinde bulunulan taşınmazların, yeniden eski kiracısına kiraya verilinceye kadar geçen süre içindeki kullanımı için, yeni sözleşmede öngörülen bedel üzerinden kullanım bedeli tahsil edilecektir." şeklindeki düzenlemenin iptali istemiyle Maliye Bakanlığına karşı açılan davada, Onüçüncü Dairenin görevli olduğu hakkında.

... vekili Av. ... tarafından, Maliye Bakanlığına karşı, açılan davada, Danıştay Onyedinci ve Onüçüncü Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

Danıştay Onüçüncü Daire Başkanı ... ile Üçüncü Daire Başkanı ...'un, "Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararıyla değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararında, Devlet İhale Kanunu uyarınca tesis edilen ecrimisil istenilmesi ve tahliyeye ilişkin işlemlerden kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Onuncu Dairece çözümleneceğinin kurala bağlandığı; davalı idare tarafından, 20/10/2005 tarih ve 25972 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Maliye Bakanlığının (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) 300 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinin 16'ncı bölümünün 3'üncü paragrafı uyarınca davacının kiracısı olduğu dava konusu taşınmazın, önceki kira

sözleşmesinin sona erdiği tarihten sonra derhal tahliye edilmesi gerekirken edilmemesi sebebiyle yeni kira sözleşmesi imzalanıncaya kadar geçen süre için kullanım bedeli istenildiği, öngörülen bu bedele, 'kullanım bedeli' isminin verilmiş olmasının, alınacak bedelin haksız işgal karşılığı alınacak ecrimisil niteliğini değiştirmediği, bu durumda, başka bir isim altında nitelendirilmiş olsa dâhi, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazın haksız olarak işgali nedeniyle ödenecek ecrimisil miktarının hesaplanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözümü görevi, yukarıda anılan Danıştay Başkanlık Kurulu kararı uyarınca Danıştay Onuncu Dairesi'ne aittir." yolundaki ayrışık oylarına karşılık,

Dava Trabzon İli, Merkez İlçe, Kemerköy Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaza ilişkin önceki kira sözleşmesinin sona erdiği tarih ile son kira sözleşmesinin imzalandığı tarihe kadar geçen 690 gün için 193.672,60 TL kullanım bedeli ödenmesi yönünde Trabzon Valiliği Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğü tarafından tesis edilen 09/06/2014 tarih ve 1336 sayılı işlem ile dayanağı 20/10/2005 tarih ve 25972 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Maliye Bakanlığının (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) 300 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinin 16 ncı bölümünün 3'üncü paragrafında yer alan "Kira süresinin sona ermesi nedeniyle kiracısı tarafından yeniden kiralama talebinde bulunulan taşınmazların, yeniden eski kiracısına kiraya verilinceye kadar geçen süre içindeki kullanımı için, yeni sözleşmede öngörülen bedel üzerinden kullanım bedeli tahsil edilecektir." şeklindeki düzenlemenin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararında, Kamu İhale Kanunu, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Devlet İhale Kanunundan (ecrimisil ve tahliye ile ilgili uyuşmazlıklar hariç) ve bu Kanunlara tabi olmadığı belirtilen ihaleler ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan diğer ihalelerden kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Onüçüncü Dairece çözümleneceği kurala bağlanmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu kanunun 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmeyeceği ve

fuzuli şağilin kusurunun aranmayacağı, ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanacağı, ecrimisil fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği kurala bağlanmıştır. 19/06/2007 tarih ve 26557 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Hazineye Ait Taşınmazların İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 84'üncü ve devamı maddelerinde ecrimisilin tespit, takdir ve tahsiline ilişkin esas ve usuller düzenlenmiştir.

Olayda, 2886 sayılı Kanun uyarınca yapılan kiralama ihalesi sonucunda kiracı durumunda bulunan davacının, taşınmazı önceki kira sözleşmesinin sona erdiği tarih ile son kira sözleşmesinin imzalandığı tarihe kadar geçen süreçte kullanması nedeniyle dava konusu düzenlemeye dayanılarak,193.672,60 TL kullanım bedeli ödenmesi yönünde işlem tesis edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, ecrimisil istenilmesine ilişkin esas ve usullerin 2886 sayılı Kanunda ve Hazineye Ait Taşınmazların İdaresi Hakkında Yönetmelikte ayrıntılı biçimde düzenlendiği, bu haliyle uyuşmazlığın mevzuatta öngörüldüğü biçimde ecrimisil istenilmesinden kaynaklanmadığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, Devlet İhale Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlığın incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararı uyarınca Onüçüncü Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 25/11/2016 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

— • İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2016/3593

Karar No : 2016/2655

Anahtar Kelimeler : İmar Planı, Merkezi İş Alanı Lejantı

Özeti : 3194 sayılı İmar Kanununun Ek-3 maddesi uyarınca 1/5000 ölçekli nazım imar planı ile 1/1000 ölçekli uygulama imar planının onaylanmasına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada, 1/1000 ölçekli uygulama imar planında "merkezi iş alanı" lejantı getirilmesinin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ile Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğe aykırı olduğu gibi, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına da uygun olmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : Konak Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Altıncı Dairesi'nin 26/05/2016 günlü, E:2014/7209, K:2016/3301 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması, davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ulya Emiroğlu

Düşüncesi : Temyiz isteminin kısmen reddi ile Daire kararının 1/5000 ölçekli nazım imar planı yönünden onanması gerektiği düşünülmektedir.

Kararın 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planına yönelik kısmına gelince, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 14. maddesinin "Çalışma Alanları" başlıklı 1. fıkrasının a bendi uyarınca uygulama imar planı

ölçeğinde merkezi iş alanı kullanım kararı öngörülmesinin hukuki dayanağının bulunmadığı, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik'in 1/1000 ölçekli uygulama imar planı lejandlarında "MİA" Merkezi İş Alanı adı altında bir lejand gösteriminin yer almadığı, öte yandan alanın kullanım kararının somut olarak 1/1000 ölçekli uygulama imar planının gereğine uygun olarak belirlenmediği; genel kullanım kararı olan ve içeriği itibariyle farklı birçok mekansal kullanım kararını içeren Merkezi İş Alanı (MİA) kararının korunduğu, bu kullanım kararından hareketle, taşınmaz için sunulan/sunulacak projedeki kullanım tür ya da türlerine göre kullanımın oluşacağı, başka bir ifadeyle planla belirlenmesi gereken kullanım kararının proje ile belirlenmesinin söz konusu olacağı, bu durumda uyuşmazlık konusu taşınmaza yönelik "Merkezi İş Alanı" kullanım kararı getirilmesine ilişkin 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planında mevzuata, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uyarlık bulunmadığından, Daire kararının bu kısmının bozularak, uygulama imar planının iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davacının yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyle dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava, Karayolları Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olup Çınarlı Araç Muayene istasyonu olarak kullanılan İzmir İli, Konak İlçesi, Mersinli Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın MİA, park ve yol olarak belirlenmesine ilişkin ve Özelleştirme Yüksek Kurulunun 24.02.2014 günlü, 2014/07 sayılı kararıyla 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Ek-3. maddesi uyarınca onaylanan 1/5000 ölçekli nazım imar planı ile 1/1000 ölçekli uygulama imar planı değişikliklerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı Dairesi'nin 26/05/2016 günlü, E:2014/7209, K:2016/3301 sayılı kararıyla; Dairelerince yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda, plan değişikliği işlemlerinden 1/5000 ölçekli nazım imar planı değişikliği ile merkezi iş alanı (MİA) kavramı ile tanımlanan yeni kullanım kararı üst ölçekli planlarda getirilen kullanım kararlarına aykırılık taşımadığı ve planların kademeli birlikteliği ilkesi açısından bir sakınca bulunmadığı, benzer kullanım tanımlanan çevredeki taşınmazlarda öngörülen yapılaşma koşullarından farklı bir yapılaşma koşulu da getirilmediği, ancak planlamada bir kullanım değil, bir kavram olarak ele alınması gereken MİA kavramını uygulamaya esas planda bir kullanım türü olarak getiren 1/1000 ölçekli

Uygulama İmar Planı Değişikliğinin bu yönüyle planlama tekniği açısından hatalı olduğunun saptandığı, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği eki lejand gösterimleri incelendiğinde yönetmeliğe de aykırı olduğunun görüldüğü, plan değişikliği öncesindeki durumunda daha az yapılaşma olanağı verilen parselde, davaya konu plan değişikliği ile yapı yoğunluğu, yani inşaat alanı arttırılmış ve böylece ilave çalışan nüfus getirilmiş olup, ayrıca MİA kavramı doğrultusunda öngörülen kullanımlar gereği bu alanı kullanan kişi sayısı arttığı, yapı yoğunluğunun, yani inşaat emsalinin arttırıldığı plan değişikliği işleminde, imar mevzuatı açısından sosyal alan ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte bir planlama yapılması gerektiği ilkesine aykırılık bulunduğu, ilave inşaat alanı ile öngörülen yeni kullanım kapsamında, olası alışveriş merkezi gibi kullanımlar nedeniyle ilave trafik yaratılacağı ve bu trafik yükünün çevredeki taşıt yolu bağlantılarını trafik sıkışıklığı ve trafik güvenliği açısından olumsuz etkileyeceği, davaya konu plan değişikliği işlemlerinde yer alan Plan Notları içinde zemin altında kalmak şartıyla, ağaçlandırma ve bitkilendirme için yeterli derinlikte toprak örtüsü olması ve standartları sağlaması kaydıyla yeşil alan yani park olarak ayrılmış parselin altında otopark yapılabileceğinin belirtildiği, zeminin kaç kat altına gidilebileceğinin açık bırakılması nedeniyle buradaki otoparkın kapasitesinin belirsiz olduğu, ayrıca bunun umumi bir otopark olarak kullanılma olasılığının da bulunduğu, kentin bu noktasında planlanacak bir otoparkın başlıbaşına trafik yaratıcı bir unsur olduğu, bu durum buradaki ana bağlantılarda ve kavşakta trafik sıkışıklığı ve trafik güvenliği sorunlarına yol açacağı, ayrıca bu otoparka girişin hangi yoldan yapılacağı belirtilmediği, ulaşım açısından bir diğer sorun plan değişikliği işleminin mekansal kurgusu içinde metro istasyonlarından taşınmaza doğrudan ve kolay yaya erişimi sağlayan bir tasarım yaklaşımı olmaması olduğu, bu durumun davalı idarenin plan yetkisinin sadece söz konusu parselle sınırlı olup, metro istasyonlarından erişime ilişkin çözümlerin plan yetkisi dışında kalmasından kaynaklandığı, yani parçacı plan yaklaşımının bir sonucu olduğu, bu nedenle dava konusu plan değişikliğinin çevredeki alanlara ilişkin mevcut planlar ile bütünleşebildiğinin de söylenemeyeceği, uygulama imar planı gösterimine göre davaya konu taşınmaza (ve park alanı altında gerçekleştirilmesi olası otopark alanına) ulaşan yolların tümü yaya yolu olarak planlanmış olup bunlar plandaki gösterim uyarınca motorlu taşıt trafiğinin kullanacağı yollar olmadığı, bu durumun önceki planda da olduğu ve önceki plandaki yaya yolu gösterimi üzerinde bir değişiklik yapılmadığı için uygulamaya esas olan plan kapsamında bu yolların taşıt yolu olarak planlanmamış olduğu, bu durumun parsele hiçbir taşıt yoluyla erişilemediği

anlamına geldiği ve plan yapım teknikleri açısından hatalı bir yaklaşıma işaret ettiği yönündeki tespitlere yer verildiği, davalı idare tarafından bilirkişi raporuna yönelik olarak yapılan itirazda; Merkezi İş Alanı (MİA) kullanımının çevre ve imar bütünlüğüne uyumlu plan kararları getirildiği, yürürlükteki 1/25000 ölçekli İzmir Büyükşehir Bütünü Çevre Düzeni Planında verilen Merkezi İş Alanı (MİA) kullanım kararının korunduğu ve bu doğrultuda dava konusu plan değişikliklerinin yapıldığı, bu planın koruma, gelişme ve plan ilke, strateji ve üst ölçekli plan kararlarına uyumlu olduğu, çevre arazi kullanım türleri ve imar hakları ile çelişmediği, daha önce araç muayene istasyonu olduğu dikkate alındığında yeni bir alan ayrılmadığı, trafik yoğunluğunun artacağı kabulünün mümkün olmadığı, planların onaylandığı tarihte yürürlükte bulunan Plan Yapım Esaslarına Dair Yönetmelikte MİA kavramının hem nazım hem de uygulama imar planı için geçerli olduğu, yetişmiş ağaç dokusunun dikkate alındığı, bu kapsamda, Merkezi İş Alanı (MİA) kullanım kararının üst ölçekli plan öngörüsü olarak dava konusu plan değişiklikleri ile fonksiyonunu tamamlayan özelleştirme kapsam ve programına alınan taşınmazın fonksiyonel dönüşümünün yapılmasını amaçladığı, bu yönüyle yapıldığı dönemdeki Yönetmelik kurallarına uygun olarak esnek bir yaklaşımla gerçekleştirildiği, taşınmazın önceki fonksiyonundaki trafik yükü dikkate alındığında yeni trafik yükü getirmesinin söz konusu olmadığı gibi alanın üstleneceği yeni işlevin de plandaki yeri ve çevre kullanımları ile uyumlu olduğu görüldüğünden, dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın 1/5000 ölçekli nazım imar planına yönelik kısmının usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır.

Kararın 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planına yönelik kısmına gelince;

Uyuşmazlıkta öncelikle 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı ile "MİA" Merkezi İş Alanı kullanım kararı getirilmesinin hukuki dayanağının bulunup bulunmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununun "İmar Planlarında Bakanlığın Yetkisi"ni düzenleyen 9. maddesine 4046 sayılı Kanunun 41. maddesiyle eklenen 2. fıkrada: "Belediye hudutları ve mücavir alanlar içerisinde bulunan ve özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerin, ilgili

kuruluşlardan gerekli görüş, (Belediye) alınarak çevre imar bütünlüğünü bozmayacak (Ek ibare: 03/04/1997 - 4232/4 maddesi) imar tadilatları ve mevzi imar planlarının ve buna uygun imar durumları; Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca hazırlanarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca onaylanmak suretiyle yürürlüğe girer ve ilgili Belediyeler bu arsa ve arazilerin imar fonksiyonlarını 5 yıl değiştiremezler. (Ek ibare: 03/04/1997 - 4232/4 maddesi) ilgili belediyeler görüşlerini onbeş gün içinde bildirir." kuralına yer verilmiştir.

Dava konusu planın onaylandığı tarihte yürürlükte bulunan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde Uygulama İmar Planı, Onaylı halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olan ve nazım imar planına uygun olarak hazırlanan ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve esaslarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren ve 1/1000 ölçekte düzenlenen raporuyla bir bütün olan plan olarak tanımlanmış olup, aynı Yönetmeliğin 18. maddesinde her ölçekteki planların EK-2 verilen lejant ve plan çizim normlarına göre hazırlanacağı belirtilmiştir.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 14. maddesinin "Çalışma Alanları" başlıklı 1. fıkrasının a bendinde "Merkezi iş alanı: nazım imar planlarında yönetim, turizm, sosyal kültürel ve ticari amaçlı yapılar için ayrılmış kentin merkezinde kalan bölgedir. Bu bölgede yönetimle ilgili idari tesis alanları, iş hanı, çarşı, çok katlı mağaza, banka gibi ticaret ve finans tesis alanları, turizm tesis alanları, sosyal kültürel tesis alanları, ibadet yerleri, park ve benzeri yeşil alanlar, spor alanları kamuya ve özel sektöre ait eğitim ve sağlık tesisleri alanları, kamuya ve özel sektöre ait teknik altyapı tesis alanları ile bu alanlara hizmet verecek benzeri alanlar ayrılır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, özelleştirme kapsam ve programına alınan taşınmazlara yönelik plan değişikliği yapılması hususunda Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun yetkili olduğu konusunda kuşku bulunmamakta ise de, söz konusu plan değişiklikleri ile öngörülen kullanım kararlarının yukarıda yer verilen Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik eki lejantlara uygun olması gerektiği açıktır.

Öte yandan, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 14. maddesinin 1 fıkrasının a bendinde, merkezi iş alanı tanımı yapılırken nazım imar planlarında yönetim, turizm, sosyal kültürel ve ticari amaçlı

yapılar için ayrılmış bölge olarak belirtilmek suretiyle bu çalışma alanlarının sadece nazım imar planı ölçeği için öngörölmüş bir kullanım türü olduğunun kabulü gerekmektedir.

Uyuşmazlıkta ise, 1/1000 ölçekli uygulama imar planında dava konusu taşınmaza yönelik olarak "Merkezi İş Alanı" lejandı öngörölmüş olup plan hükümlerinde "Merkezi İş Alanı: bu bölgede yönetimle ilgili idari tesis alanları, iş hanı, çarşı, çok katlı mağaza, banka gibi ticaret ve finans tesis alanları, turizm tesis alanları, sosyal kültürel tesis alanları yer alabilir" kuralına yer verildiği anlaşılmaktadır.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen hükmü uyarınca uygulama imar planı ölçeğinde merkezi iş alanı kullanım kararı öngörölmesinin hukuki dayanağı bulunmamakta olup, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik'in 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı lejandlarında "MİA" adı altında bir lejand gösterimi yer almadığı görölmekle, dava konusu 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ile öngörölen "Merkezi İş Alanı" kullanım kararında yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı ile "MİA" Merkezi İş Alanı kullanım kararı getirilmesinin şehircilik ilkeleri ve planlama esasları yönünden değerlendirilmesine gelince,

Danıştay Altıncı Dairesince yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda MİA kullanımına yönelik olarak özetle;

"MİA kullanımı, kent bütünü içinde, kentin tümüne yönelik olarak merkezi bir iş ve çalışma bölgesinin belirlenmesi amacıyla verilen bir üst ölçekli planlama kararıdır ve bu kararın verilmesi kentin bütününe ve geneline ilişkin bir irdelemeyi gerektirmektedir. Parsel düzeyinde bir plan değişikliği kararıyla, MİA gibi kentin bütününe ilgilendiren ve üst ölçekli planlama çalışmalarına ait bir kavram ve kullanımın belirlenmesi planlama esaslarına uygun değildir.

Ayrıca alt ölçekli bir plan değişikliğinde bir parsel üzerine Merkezi İş Alanı kullanımı yazılması planlama esaslarına olduğu gibi plan yapım tekniğine de uygun değildir. Merkezi İş Alanı kullanımının alt ölçekli planlarda lejant maddesi olarak yer alması yanlış bir planlama dilinin kullanılmasının ötesinde üst ölçekli bir plan kararının alt ölçekte verilmesi anlamına gelmektedir. Bu ise planlama esasları açısından üst ölçekli planlara uyarlık konusunu da aşan bir aykırılık ortaya çıkarmaktadır.

Merkezi iş alanlarının planlanmasına ve düzenlenmesine ilişkin olarak nazım ve uygulama imar planı gibi alt ölçeklerdeki planlama çalışmalarında izlenecek doğru yaklaşım; MİA bölgesi içindeki farklı alanlar için üst ölçekli planlardan gelen MİA kararı ile uyumlu ve anlamlı alt kullanımların ne olacağını belirlemek ve plana konu ada ve parselleri bu alt kullanımlar üzerinden genel MİA kararı ile ilişkilendirmek olmalıdır." yolunda tespit ve görüşlerine yer verilmiştir.

1/1000 ölçekli uygulama imar planı, alandaki yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve esaslarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plan olup, bir alanın 1/5000 ölçekli nazım imar planındaki ilke ve esaslara uygun olarak nasıl ve hangi ölçüler içerisinde kullanılacağına 1/1000 ölçekli uygulama imar planında net bir biçimde ortaya konulması gerekmektedir.

Aynı şekilde, taşıt-yaya yol düzeni ve sistemi, yoğunlukların dağılımı, yapılar ve yapıların ölçüleri ve düzeni, kitle düzeni, estetik değerlendirmeler, zemin koşulları, alanda korunması gereken doğal yaşam ortamı ve kaynaklar vb gibi hususlar dikkate alınarak, imar uygulama etap ve esaslarının 1/1000 ölçekli uygulama imar planı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği açık olup bu belirlemelerin proje aşamasına bırakılmasının planlama ilkelerine aykırılık teşkil edeceği kuşkusuzdur.

Uyuşmazlıkta ise; şehircilik ilkeleri ve planlama esasları çerçevesinde, alanın kullanım kararının somut olarak 1/1000 ölçekli uygulama imar planının gereğine uygun olarak belirlenmediği; genel kullanım kararı olan ve farklı birçok mekansal kullanım kararını içeren (yönetimle ilgili idari tesis alanları, iş hanı, çarşı, çok katlı mağaza, banka gibi ticaret ve finans tesis alanları, turizm tesis alanları, sosyal kültürel tesis alanları) Merkezi İş Alanı (MİA) kararının korunduğu, bu kullanım kararından hareketle, taşınmaz için sunulan/sunulacak projedeki kullanım tür ya da türlerine göre kullanımın oluşacağı, başka bir ifadeyle planla belirlenmesi gereken kullanım kararının proje ile belirlenmesinin söz konusu olacağı görülmektedir.

Bu durumun, planlama alanı ve çevresinde, çevre ve imar bütünlüğüne uygun planlama yapılması ilkesine aykırı olması karşısında, uyuşmazlık konusu taşınmaza yönelik "Merkezi İş Alanı" kullanım kararı getirilmesine ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulunun 24.02.2014 günlü, 2014/07 sayılı kararıyla 3194 sayılı İmar Kanununun Ek-3. maddesi uyarınca onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planında şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına da uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kısmen reddine, Danıştay Altıncı Dairesi'nin 26/05/2016 günlü, E:2014/7209, K:2016/3301 sayılı kararının 1/5000 ölçekli nazım imar planına yönelik kısmının onanmasına; temyiz isteminin kısmen kabulü ile kararın 1/1000 ölçekli uygulama imar planına yönelik kısmının bozulmasına, ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6545 sayılı Kanun ile değişik 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca 1/1000 ölçekli uygulama imar planı yönünden işlemin iptaline, Kurulumuzca yeniden bir karar verildiğinden ve dava kısmen ret, kısmen de iptal ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan dava ve temyiz aşamasına ilişkin 7.262,58- TL yargılama giderinin yarısı olan 3.631,29 TL'nin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, yargılama giderinin diğer kısmının davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 1.800,00-TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, daire kararının onanan kısmında avukatlık ücretine hükmedildiğinden bu kısım yönünden yeniden avukatlık ücretine hükmedilmesine yer olmadığına, itiraz aşamasına ilişkin olarak yapılan yargılama giderlerinin davalı idare üzerinde bırakılmasına, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden, 48,10TL harcın istemi halinde davacıya iadesine, posta ücretinden artan kısmın istemi halinde taraflara iadesine, kesin olarak 11/10/2016 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/3465
Karar No : 2016/2690

Anahtar Kelimeler : Seçilmiş Organların Organlık Sifatını Kaybetmesi, Belediye Meclis Üyesi, Aday Olma Şartının Taşınmadığının Sonradan Anlaşılması

Özeti : Seçimlerde aday olma yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin birbirinden farklı olduğu, Danıştay'ın belediye meclis üyeliğinin düşürülmesindeki görevinin, 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca seçilme yeterliliğinin kaybedildiği durumlara ilişkin olduğu göz önüne alındığında, seçilme yeterliliğini kaybetmemekle birlikte aday olma yeterliliğini taşımadığı sonradan ortaya çıkan belediye meclis üyelerinin, meclis üyeliğinin düşürülmesine karar verilmesinde hukuki isabet bulunmadığı hakkında.

İtiraz Eden : ...

Karşı Taraf : Erzurum Valiliği

İstem Özeti: Danıştay Sekizinci Dairesince verilen Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisi Üyesi olan ...'ın belediye meclis üyeliğinden düşürülmesine ilişkin 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı karara itiraz edilmekte ve kararın kaldırılması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Bölükbaşı

Düşüncesi : İstem kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa 3622 sayılı Kanunla eklenen Ek 2. madde uyarınca gereği görüldü:

Erzurum Valiliğince, Palandöken Belediyesi Meclis Üyesi ve bu görevi nedeniyle de Erzurum Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi olan ...'ın seçilme yeterliliğini kaybettiğinden bahisle 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca belediye meclis üyeliğinden düşürülmesi istenilmiştir.

Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı kararıyla; Palandöken Belediye Meclisi Üyesi seçilerek Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisi Üyesi olarak da görev yapan ...'ın, aday olduğunda ve halen Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptığından bahisle 5393 sayılı Belediye Kanununun 29. maddesi uyarınca belediye meclis üyeliğinden düşürülmesinin istenildiği, yukarıda yer verilen mevzuattan bazı kamusal görevler ifa edilirken milletvekilliği ya da belediye meclisi üyeliği gibi seçimle üstlenilen görevlere aday olunamayacağını belirterek adaylık öncesinde bu görevlerden ayrılmayı emrettiğinin görüldüğü, bu düzenleme ile adayların yürüttükleri görevler dikkate alındığında, sahip oldukları statüden yararlanarak diğer adaylardan avantajlı konuma geçmeleri, seçmenler üzerinde kendi yararlarına bir durum yaratmaları ve yürüttükleri görevden kaynaklanan yetkilerini amacına aykırı kullanmalarının önlenmesinin amaçlandığı, ...'ın kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşunun yönetim kuruluna 2014 yılı mahalli idareler genel seçimleri öncesinde seçildiği, anılan seçimde Palandöken İlçesi Belediye Meclisi üyeliğine bu görevinden ayrılmaksızın aday olduğu ve seçilerek belediye meclisi üyeliği görevine başladığı, halen iki görevi birlikte yürütmeye devam ettiği hususlarında tartışma bulunmadığı, seçim ile gelen görevlerde, aday olabilmek yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmekte olup, bir kişinin aday olma hakkı bulunmayan bir göreve bir şekilde aday olarak seçilmesi durumunda, şahsın adaylık statüsünü hukuka uygun olarak elde etmemesi nedeniyle seçilme yeterliliği bulunduğunu da kabul etme imkanı olmayacağı, bu bağlamda, ...'ın, Yasanın açık hükmü hilafına aday olmasına engel teşkil eden kamusal görevinden ayrılmaksızın belediye meclisi üyeliğine aday olarak seçilmiş olması durumunda, aday olma ve dolayısı ile seçilme yeterliliğini en başından beri taşımadığı açık olup, bu halin tespiti üzerine Belediye Kanunu'nun 29. maddesi uyarınca istemde bulunulması her zaman mümkün bulunduğu, aday olma ve dolayısıyla seçilme yeterliliğini taşımadığı göreve seçilen ...'ın, bu görevine devam etmesi yasal olarak mümkün bulunmadığı gerekçesiyle, istemin kabulü ile Erzurum ili, Palandöken İlçe Belediyesi Meclis Üyesi olan ve Erzurum Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi olarak da görev yapan ...'ın üyeliğinin düşürülmesine karar verilmiştir.

Belediye meclis üyeliği düşürülen ..., anılan karara itiraz etmekte ve kararın kaldırılmasını istemektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun "Meclis üyeliğinin sona ermesi" başlıklı 29. maddesinde, belediye meclisi üyeliğine seçilme yeterliliğinin

kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verileceğinin düzenlendiği, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun "Seçilme yeterliliği" başlıklı 9. maddesinde; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak şartıyla, yirmibeş yaşını dolduran her Türk vatandaşı belediye başkanlığına, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliğine seçilebilir.", "Özel hüküm bulunmayan hallerde uygulama" başlıklı 36. maddesinde de, "Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde 26/4/1961 gün ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 gün ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve bunların ek ve değişikliklerinin bu kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.", 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 11. maddesinde "Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler: a) İlkokul mezunu olmayanlar, b) Kısıtlılar, c) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar, d) Kamu hizmetinden yasaklılar, e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar, f) Affa uğramış olsalar bile; 1. (Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.) Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar, 2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkum olanlar, 3. (Değişik: 2/1/2003-4778/15 md.) Terör eylemlerinden mahkûm olanlar, 4. Türk Ceza Kanununun 536'ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537'nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkum olanlar" hükmü yer almış, "Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler" başlıklı 18. maddesinde, "Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki

meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler.”, "Adaylara karşı itiraz" başlıklı 22. maddesinde ise; "Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, İl seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır. İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler. Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler uyarınca; Danıştay tarafından belediye meclis üyeliğinden düşürülme kararı verilebilmesi için seçilme yeterliliğinin kaybedilmesi gerekmekte olup, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun göndermede bulunduğu 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda, seçilme yeterliliğini ortadan kaldıran haller sınırlı olarak sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; itiraz edenin, 12/05/2013 tarihinde Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası Başkanlığı seçiminde yönetim kurulu asil üyeliğine seçildiği, bu görevi devam etmekte iken 30/03/2014 tarihinde yapılacak olan mahalli idareler genel seçiminde Palandöken Belediye Meclis Üyeliği için aday olduğu, adaylığının kesinleşmesi üzerine yapılan seçim sonucunda anılan belediye meclis üyeliğine seçildiği, Erzurum Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odası yönetim kurulu üyeliği görevinden ayrılmadığının tespit edilmesi üzerine, Erzurum Valiliğinin 31/12/2015 tarihinde kayda giren 23/12/2015 günlü yazısı ile 5393 sayılı Kanunun 29. maddesinin sonunda yer alan hüküm uyarınca itiraz edenin belediye meclis üyeliğinden düşürülmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, adaylık döneminde itiraz edilebilecek olan kamusal görevinden ayrılma koşulunun, yerine getirilmediği hususunun, seçilme yeterliliğinin kaybı olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından, aday olma yeterliliği ile seçilme yeterliliğinin birbirinden farklı olduğu ve Danıştay'ın yetkisinin sadece seçilme yeterliliğinin kaybında ortaya çıkacağı ve aday olma şartını taşımayanların durumuyla ilgili olarak 2839 sayılı Yasadaki prosedür işletmesi gerekirken bu yola gidilmediğinden itiraz

edenin belediye meclis üyeliğinden düşürülmesine ilişkin Daire kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Nitekim, Yüksek Seçim Kurulu, benzer bir konu hakkında verdiği 28/02/2014 günlü, 603 sayılı kararında; 2839 sayılı Kanunun 11. maddesinde, milletvekili seçilemeyecek olanların belirlendiği, itirazın adayın seçilemeyecek olmasına değil, adaylık usulüne ilişkin olduğu, bu hususun da seçim takviminde gösterilen "adaylığa itiraz" hükümlerine tabi olduğu, seçilmeye engel bir husus içermediği, belirlenen sürede görevinden çekilmeyenlerin aday olamayacakları veya aday gösterilemeyeceklerine ilişkin düzenlemeye aykırı davranışın, ancak süresi içinde kurullara itiraza tabi olduğu; bir başka anlatımla, süresi içinde görevinden çekilmeyen adayın, itiraz veya sair nedenle adaylığın engellenmemesi nedeniyle, seçime girdiği ve seçildiği takdirde, bu durumun 2839 sayılı Kanunun 11. maddesinde öngörülen seçilemeyecekler arasında sayılmaması nedeniyle, mazbatanın iptalini gerektirmeyeceği için, tam kanunsuzluk halini de içermediği gerekçesiyle itirazın reddine karar verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, itirazın kabulüne, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen 10/03/2016 günlü, E:2016/53, K:2016/2408 sayılı kararın kaldırılmasına, Erzurum Valiliğinin ...'ın Belediye Meclis Üyeliğinden düşürülmesi isteminin reddine, 13/10/2016 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

İtiraz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Sekizinci Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen hususların itirazın kabulünü gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, itiraz isteminin reddi gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/3762
Karar No : 2016/2716

Anahtar Kelimeler : Üniversiteye Giriş, Yaş Koşulu, Objektif Veri

Özeti : Üniversiteye girişte, objektif verilere dayanılmış olsa dahi, yaş koşulu öngörülemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden (Davalılar) : 1- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Vekili : Av. ...

2- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

3- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf(Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/12840, K:2016/3558 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması, davalı idareler tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sultan Aksoy Kuyumcu

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; Akdeniz Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Ambulans ve Acil Bakım Teknikerliği Bölümünden mezun olan ve dikey geçiş sınavı (DGS) sonucunda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümünü kazanan davacı tarafından, anılan bölüme kaydının yapılmamasına ilişkin 22/09/2011 günlü, 1371 sayılı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü işlemi ile bu işlemin dayanağı olan 2011 DGS Kılavuzunun "Yükseköğretim Lisans Programlarının Koşul ve Açıklamaları" kısmının 232. maddesinde

yer alan "23 yaşından gün almamış olmak" koşulunun iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Sekizinci Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/12840, K:2016/3558 sayılı kararıyla; 19/02/2002 günlü, 24676 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Meslek Yüksekokulları ve Açık Öğretim Önlisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelik uyarınca hazırlanıp, Yükseköğretim Genel Kurulunun 12/05/2011 günlü kararıyla kabul edilen 2011 yılı Meslek Yüksekokulları İle Açıköğretim Önlisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Geçiş Sınavı Kılavuzunun davaya konu 232. maddesi ile getirilen "23 yaşından gün almamış olmak" koşulunun hiçbir objektif veriye dayanmadığı gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Ek Protokol 2. maddesi ile Anayasanın 42. maddesinin amacıyla da bağdaşmadığı, bu nedenle, ambulans ve acil bakım teknikeri olan kişilerin üst öğrenimi için yaş sınırı koşulu getirilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı, diğer yandan, hukuka aykırı olan kılavuzun 232. maddesine dayanılarak davacı hakkında kurulan işlemde de hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idareler, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedirler.

Yükseköğretim kurumlarına girişte, tercih edilen bölüme göre, verilen eğitim-öğretim faaliyetinin gerekleri uyarınca getirilen çok sayıda kısıtlama bulunmakta olup; bu kısıtlamalar, Anayasanın 42. maddesinde yer alan, "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." hükmü ve Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmesi'nin Ek 1. Protokolün 2. maddesinde yer alan; "Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz." kuralının ihlali anlamına gelmemektedir.

Bununla birlikte, öğrencinin yaşı, eğitim-öğretim faaliyetinin sağlanmasına engel teşkil edebilecek unsurlardan biri olmayıp, Anayasanın 42. maddesinde yer alan "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." hükmü ile tanınan eğitim ve öğretim hakkına getirilebilecek kısıtlamalar arasında üst yaş koşuluna yer verilmesi, anılan Anayasal hakkın zedelenmesi sonucunu doğuracaktır.

Anayasa'nın, "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinde, üniversiteler, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe

sahip kurumlar olarak ifade edilmiş olup, bu kurumlara girişte, objektif verilere dayanmış olsa dahi, yaş koşulu aranmasının, hiçbir koşulda mümkün olmadığı sonuç ve kanaatine varılmış olup, daire kararında yer alan; "23 yaşından gün almamış olmak" koşulunun hiçbir objektif veriye dayanmadığı" gerekçesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarelerin temyiz istemlerinin reddine, Danıştay Sekizinci Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/12840, K:2016/3558 sayılı kararının, yukarıda yer alan gerekçe ile onanmasına, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6552 sayılı Kanun ile değişik 20/B maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca kesin olarak, 20/10/2016 gününde gerekçe ve kesinlik yönlerinden oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- 11/09/2014 günlü, 29116 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Yasa'nın 96. maddesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 20/B maddesi eklenmiş olup, Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalar hakkında ayrı bir yargılama usulü getirilmiş olup, bu usulün, 2577 sayılı Yasa'nın genel düzenlemesinden farklı kurallar getirdiği görülmektedir.

Örneğin, Yasa, bu tür davalarda, dava açma süresinin on gün olması, 2577 sayılı Yasa'nın 11. maddesinin uygulanmaması, bu konuda verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilmesi, temyiz üzerine verilen kararların kesin olması gibi özel hükümler öngörmüştür.

Yasa hükümleri bir bütün olarak incelenip değerlendirildiğinde, Yasa'nın yürürlüğe girdiği 11/09/2014 tarihinden itibaren Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalarda bu usul hükümlerinin uygulanacağı açık olmakla birlikte, Yasa'nın yürürlüğe girmesinden önce açılan ve sonradan 2577 sayılı Yasa'nın 20/B maddesi kapsamına dahil edilen işlemlerle ilgili davalarda Yasa hükümlerinin uygulanması, hukuk güvenliği ilkesine aykırı sonuçlara yol açacaktır.

Bu itibarla, 11/09/2014 tarihinden önce açılan bu davada, yapılan temyiz incelemesi sonucunda verilen kararın, usul hükümlerinin geriye

yürütülmesi suretiyle, kesin olduğu yolunda hüküm kurulmasının, hukuk güvenliği ilkesine aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın açıldığı tarih itibarıyla, mesleki ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü kapsamında bulunmayan bu davada, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen kararın gerekçeli olarak onanması yolundaki karara karşı, tarafların 15 (onbeş) günlük süre içinde karar düzeltme yoluna başvurabilme imkânı bulunduğu oyuyla, kararın kesinlik hükmüne ilişkin kısmına katılmıyoruz.

KARŞI OY

XX- Yükseköğretim kurumlarına girişte, yürütülecek eğitim-öğretim faaliyetinin özelliğine göre üst yaş koşulu aranmasına engel bir mevzuat hükmü bulunmamakta olup, bakılan uyuşmazlıkta, idarece, neden 23 yaş sınırı belirlendiği hususu, objektif bir veriye ve gerekçeye dayandırılmadığından, dava konusu işlemlerde bu yönüyle hukuka uyarlık görülmediği ve temyiz istemine konu Daire kararının bu gerekçeyle onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

T.C.

DANIŞTAY

İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2016/4343

Karar No : 2016/3305

Anahtar Kelimeler : İvedi Yargılama, Acele Kamulaştırma, Mahkeme Kararının Gerekçeli Olma Yükümlülüğü

Özeti : Uyuşmazlık 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesinde düzenlenen ivedi yargılama kapsamında bulunsa da, mahkeme kararlarının gerekçeli olma yükümlülüğü uyarınca, ilk derece yargı yerince uyuşmazlığın esası hakkında inceleme yapılmamış olması halinde, temyiz mercii tarafından dosyanın temyizden incelenmesi aşamasında inceleme yapılmamış kısmın esası hakkında karar verilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : 1- ..., 2- ..., 3- ..., 4- ..., 5- ..., 6- ...

Vekilleri : Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Başbakanlık
2- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

Vekili : Av. ...

Davalılar Yanında Katılan : ... Elektrik Üretim Ltd. Şti.

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Altıncı Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/5689; K:2016/1618 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması, davacılar tarafından istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Davalı idarelerden Başbakanlık ile davalılar yanında katılan tarafından savunma verilmemiş olup, davalı idarelerden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından ise temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Bölükbaşı

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davacıların yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyle dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava, davacıların maliki oldukları Ordu İli, Mesudiye İlçesi, Türk Köyündeki ... ada ... parsel, ... ada ... parsel ve ... parsel için; Ordu İli, Mesudiye İlçesinde tesis edilecek Murat Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali Üretim Tesisinin yapımı amacıyla 2942 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu tarafından alınan ve 24/07/2013 tarihli, 28717 sayılı Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe giren 02/07/2013 tarihli, 2013/5056 sayılı acele kamulaştırma kararı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından alınan 13/03/2013 tarihli, 4313-4 sayılı kamulaştırma kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/5689; K:2016/1618 sayılı kararıyla; Anayasanın 35. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Ek 1 Nolu Protokolünün "Mülkiyetin korunması" başlıklı 1. maddesinde yer alan hükümler açısından bakıldığında, özel mülkiyet hakkının korunması gereken temel insan hakları arasında öngörüldüğü, anayasa ve uluslararası sözleşmelerde mülkiyet hakkını korumaya yönelik düzenlemelere yer verildiği, bu düzenlemelerde mülkiyet hakkına müdahalelerin olabileceğinin öngörüldüğü, ancak bu müdahalelerde kamu yararı gerekçesi, kanuni düzenleme gereği ve ölçülülük ya da

orantılılık gibi uluslararası hukukun genel ilkelerinin varlığının dikkate alınması gerektiği, aksi durumda müdahalenin mülkiyet hakkı ihlaline neden olacağı kabul edilmiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesi kararları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla da bu hususların açık bir şekilde ortaya konulduğu, bu açıdan, kamu gücü kullanılarak özel mülkiyetteki taşınmazların kamu eline geçirilmesini ifade etmesi anlamında kamulaştırmanın yargısal incelemesinde, mülkiyet hakkına söz konusu müdahalede yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde kamu yararının varlığının, kanuni düzenleme gereğinin ve orantılılık noktasında adil dengenin sağlanıp sağlanmadığının değerlendirilmesinin gerektiği, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. maddesinde ise; 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o taşınmaz malın 10. madde esasları dairesinde ve 15. madde uyarınca seçilecek bilirkişilerce tespit edilecek değeri, idare tarafından mal sahibi adına 10. maddeye göre yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılarak o taşınmaz mala el konulabileceği, bu Kanunun 3. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen hallerde yapılacak kamulaştırmalarda yatırılacak miktarın, ödenecek ilk taksit bedeli olduğu düzenlemesine yer verildiği, Kanunun 27. maddesinin özünde acele el koymaya yönelik olduğu, acele kamulaştırma yönteminde kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere kamulaştırma işlemlerinin tekemmül ettirildiği, tescil ile kamulaştırmanın tamamlandığı, aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar verilen ve kamu yararı görülen süreli enerji projelerinin bir an önce gerçekleştirilmesi için söz konusu kamulaştırma yönteminin uygulandığı, sonuçta el koyma dışında Kamulaştırma Kanununda öngörülen usulün tatbik edildiği, kamulaştırma işlemine konu edilerek el konulan taşınmaz için belli bir süre sonunda bedel tespit ve tescil davası açılması durumunda kamulaştırma işleminin kamu yararına uygunluğunun denetlenmesi gerektiği, ... Elektrik Üretim Limited Şirketi adına Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 08/12/2011 günlü, 3527-3 sayılı kararı ile Ordu İli, Mesudiye İlçesinde Murat Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali kurulması için 13/03/2008 tarihinden geçerli olmak üzere 49 yıl süreyle üretim faaliyeti göstermek üzere EÜ/3527-3/2169 numaralı üretim lisansının düzenlendiği, proje kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılması istemine yönelik olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 13/03/2013

tarhli, 4313-4 sayılı kararının alındığı, daha sonra taşınmazın 2942 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırılması yönünde davaya konu Bakanlar Kurulu kararının tesis edildiği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından davacıların taşınmazlarının üzerinde yer alacak regülatör ve hidroelektrik santraline isabet eden kısımlarının acele kamulaştırması amacıyla Mesudiye Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan davaların kesin olarak sonuçlandığı, Kasım/2014 itibarıyla de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında; santral binası, kuyruksuyu kanalı, 11,906 MWm/11,089 MWe lisans kurulu gücündeki su türbini generatör grubuna bağlı OG hücreleri, 2*600 kVA ve 1*2500 KVA kurulu gücündeki ünite yükseltici transformatörü (TR1, TR2, TR3), 1*100 kVA, 1*50 KVA kurulu gücündeki iki adet iç ihtiyaç transformatörü, 2*50 kVA kurulu gücündeki santral binası imdat dizel generatör grubu ve santral yardımcı tesislerine yönelik geçici kabulün alındığı, 2942 sayılı Kanunun 3. maddesinde; Anayasa hükmüne uygun olarak kamulaştırma konusunda düzenleme getirildiği, maddenin ikinci fıkrasında; "Bakanlar Kurulunca kabul olunan, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskan projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla yapılacak kamulaştırmalarda, bir gerçek veya özel hukuk tüzelkişisine ödenecek kamulaştırma bedelinin o yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilen miktarı, nakden ve peşin olarak ödenir. Bu miktar, kamulaştırma bedelinin altıda birinden az olamaz. Bu miktarın üstünde olan kamulaştırma bedelleri, peşin ödeme miktarından az olmamak ve en fazla beş yıl içinde faiziyle birlikte ödenmek üzere eşit taksitlere bağlanır. Taksitlere, peşin ödeme gününü takip eden günden itibaren, Devlet borçları için öngörülen en yüksek faiz haddi uygulanır." kuralının yer aldığı, buna göre, Bakanlar Kurulunca kabul olunan büyük enerji tesislerinin yapımı acelelik kapsamında görüldüğü, öte yandan ülkemizin enerji açığı değerlendirildiğinde, dava konusu olayda olduğu gibi devlet adına lisans verilmek suretiyle yapılan enerji yatırımlarında kamulaştırma ile ilgili diğer hususların yerine getirilmiş olması koşuluyla acelelik halinin bulunduğu da tartışmasız olduğu göz önüne alındığında, regülatör ve hidroelektrik santralının kurulması ve bu suretle elektrik üretiminin sağlanması amacıyla kamu yararı uyarınca yapılacak kamulaştırmada 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. maddesinde belirtilen acele kamulaştırma şartının gerçekleştiği sonucuna varıldığından, tesis edilen dava konusu Bakanlar Kurulu kararı ile kamulaştırmaya ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararında hukuka aykırı bir yön görülmediği gerekçesiyle davanın reddine hükmedilmiştir.

Davacılar, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedirler.

Temyiz istemine konu karara ilişkin dosyanın incelenmesinden; davacıların Murat Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali Üretim Tesisinin yapımı amacıyla Bakanlar Kurulunca alınan acele kamulaştırma kararının yanında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun kamulaştırma kararının da iptalini talep ettikleri, ancak Dairece, uyuşmazlığın 4628 sayılı Kanununun işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan 15. maddesinin (c) bendi uyarınca kamu yararı kararı yerine geçen Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun kamulaştırma kararına ilişkin herhangi bir hukuki değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

28/06/2014 günlü, 29044 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle, 2577 sayılı Kanun'a eklenen "İvedi yargılama usulü" nün düzenlendiği 20/A maddesinde;

"1. İvedi yargılama usulü aşağıda sayılan işlemlerden doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanır:

- a) İhalden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri.
- b) Acele kamulaştırma işlemleri.
- c) Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları.
- d) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri.
- e) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar.
- f) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Bakanlar Kurulu kararları.

2. İvedi yargılama usulünde:

- a) Dava açma süresi otuz gündür.
- b) Bu Kanunun 11'inci maddesi hükümleri uygulanmaz.
- c) Yedi gün içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.
- d) Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren on beş gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla on beş gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
- e) Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.

f) Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç bir ay içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.

g) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

h) Temyiz dilekçeleri üç gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. Bu Kanunun 48'inci maddesinin bu maddeye aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır.

1) Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi on beş gündür.

i) Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir.

Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.

j) Temyiz istemi en geç iki ay içinde karara bağlanır. Karar en geç bir ay içinde tebliğe çıkarılır." hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan kanun hükmünün gerekçesinde ise; "İdari yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmaktadır. Ancak idari davaların bazıları, niteliği itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan, gecikerek karar verilmesinde hem idare hem de davacılar bakımından katlanılması zor ya da imkânsız sonuçlar doğuracak sınırlı sayıdaki dava türünün, diğerlerine göre daha ivedi bir şekilde sonuçlandırılması gerekmektedir. Yargısal sürecin, süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale, özelleştirme, acele kamulaştırma uyuşmazlıklarından kaynaklanan bazı davaların ivedilikle sonuçlandırılmaması halinde, hukuki belirsizlik doğmasına neden olmaktadır. Madde ile Avrupa örneklerinde olduğu gibi idari yargılamaya ivedi yargılama usulü kurumu kazandırılmaktadır." denilmiştir.

Söz konusu değişiklik ile idari yargıda başvuru, inceleme ve yargılama usulüne ilişkin olarak bazı yenilikler getirilmiş, genel yargılama usulüne göre yargılama sürecini hızlandıracak önemli değişiklikler yapılmıştır.

Buna göre, temyiz incelemesine ilişkin olarak, 2577 sayılı Yasa'nın 20/A maddesinde öngörülen özel yargılama usulüyle getirilen sistemde genel kural, temyiz incelemesine konu olan kararda hukuki isabet

görülmüdüğünün temyiz mercii tarafından saptanması halinde, dosyanın kararı veren mahkeme veya daireye geri gönderilmesi yerine, uyuşmazlığın esasının bizzat çözümlenerek karara bağlanması olup; bozma ile birlikte dosyanın geri gönderilmesi sadece ilk inceleme üzerine verilen kararlarla sınırlı tutulmuştur.

Diğer taraftan; 18/06/2014 günlü, 6545 sayılı Yasa'nın 19. maddesiyle yapılan değişlikle, 2577 sayılı Yasa'nın 45. maddesinde "itiraz usulü" yerine "istinaf" kanun yolu düzenlenmiştir.

"İstinaf" kelime olarak, "yeniden başlama" anlamına gelmekle birlikte hukuki terim olarak, "mahkemenin verdiği kararı kabul etmeyerek bir üst mahkemeye götürme" şeklinde tanımlanmaktadır.

İstinaf, ilk derece mahkemelerinin henüz kesinleşmemiş nihai kararlarının hem maddi hem de hukuki yönlerden denetlenerek, hukuka aykırılıkları ortadan kaldırmak için getirilmiş bir kanun yoludur. Bir kanun yolu olarak istinaf; ikinci bir hakimin veya mahkemenin, birincisinin yerine geçerek, aynı davayı bütün boyutlarıyla yeniden incelemesi ve birinci hakim veya mahkemenin verdiği kararı onaması veya değiştirmesidir.

2577 sayılı Yasanın, 6545 sayılı Yasanın 19. maddesiyle değişik 45. maddesinin 3. fıkrasında, "Bölge idare mahkemesi, yaptığı inceleme sonunda ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulursa istinaf başvurusunun reddine karar verir. Karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise gerekli düzeltmeyi yaparak aynı kararı verir." kuralına; 4. fıkrasında, " Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi işin esası hakkında yeniden bir karar verir. İnceleme sırasında ihtiyaç duyulması hâlinde kararı veren mahkeme veya başka bir yer idare ya da vergi mahkemesi istinabe olunabilir. İstinabe olunan mahkeme gerekli işlemleri öncelikle ve ivedilikle yerine getirir. " kuralına; 5. fıkrasında da, "Bölge idare mahkemesi, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan istinaf başvurusunu haklı bulduğu, davaya görevsiz veya yetkisiz mahkeme yahut reddedilmiş veya yasaklanmış hâkim tarafından bakılmış olması hâllerinde, istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vererek dosyayı ilgili mahkemeye gönderir. Bölge idare mahkemesinin bu fıkra uyarınca verilen kararları kesindir." düzenlemesine yer verilmiştir.

2577 sayılı Yasanın istinaf kanun yolunu düzenleyen hükümleri irdelendiğinde, istinaf kanun yolunda öngörülen yargılama sistemi ile temyiz kanun yoluna ilişkin yargılama sisteminin farklı nitelikleri bulunduğu

görülmektedir. İstinaf incelemesinde kural, ilk derece mahkemesince verilen kararda tespit edilen maddi veya hukuki eksikliklerin istinaf mercii tarafından tamamlanarak nihai kararın da istinaf mercii tarafından verilmesidir. Ancak temyiz incelemesinde bire bir aynı durum söz konusu değildir. Temyiz incelemesinin sınırları 2577 sayılı Yasanın 49. maddesinde daha dar bir çerçevede belirlenmiştir.

Bunun yanında, aynı Yasa'nın 45. maddesinin 8. fıkrasında, "İvedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamaz." hükmü getirilerek, 2577 sayılı Yasanın 20/A maddesinde sayılan uyuşmazlıkların kanun yolu açısından temyize tabi olduğu vurgulanmıştır.

Kural olarak istinaf yoluna başvurulacak kararlar hakkında, ilk derece mahkemesinin olaylara, delillere, hukukî sebeplere ilişkin değerlendirmesi konusundaki eksiklik ve yanlışlıklar istinaf merciiinde bozma sebebi olabilir. İstinaf kanun yolunda, temyizden farklı olarak yeni yargılama yapılmaktadır; ancak bu ilk derecedeki yargılamanın aynısı ve tekrarı niteliğinde değildir.

Özetlemek gerekirse, temyiz incelemesi ile kanun yoluna ilişkin olarak getirilen istinaf incelemesinde benzer yönler bulunmakla birlikte, temyiz incelemesinin sadece uyuşmazlığın hukuki noktalarına ilişkin bulunması da dikkate alındığında, kanun yolları yönüyle temyiz incelemesine tabi olan ivedi yargılama usulüne ilişkin uyuşmazlıklarda verilen kararların temyiz incelemesinin esastan yapılabilmesi, ilk derece mahkemesince uyuşmazlığın esasının irdelenmesi suretiyle bir karar verilmiş olması halinde mümkündür.

Öte yandan, ilk derece mahkemesince, dava konusu edilen hususların tamamına yönelik esas incelemesinin yapılmaması durumunda, üst derece yargı yerinin, ilk derece mahkemesi kararını, yargılamanın eksik yapılmış olan kısmı yönünden temyiz incelemesine; hiç yapılmayan kısmı yönünden ise istinaf sistemindekine benzer şekilde bir denetime tabi tutarak uyuşmazlık hakkında ilk derece mahkemesinin yerine geçerek karar vermesinin hukuka aykırı olacağı da açıktır.

Zira aksi bir kabul, yasa koyucu tarafından düzenlenen sistemin dışında bir yargılama usulünün benimsenmesi ve ivedi yargılama usulünün getiriliş amacının dışına çıkılması sonucunu doğurmakla kalmaz; ilk derece mahkemesince hiç yapılmamış bir yargılamanın esası hakkında temyiz merciiince karar verilmesi halinde, ivedi yargılama usulüne tabi davalarda temyiz üzerine verilen kararların kesin nitelikte olduğuna ilişkin hükümden hareketle, üst mahkemece verilen karara karşı karar düzeltme yoluna başvurma olanağı da bulunmadığından, bu kararın kanun yoluyla

denetiminin yapılabilmesi de engellenmiş olur ki, bu durum Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde vurgulanan adil yargılanma ilkesine aykırı sonuçlar doğurur.

Kaldı ki, benzer olumsuz sonuç; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla da ortaya konulan, kural olarak yargılamanın esasının ilk derece mahkemelerinde çözümlenmesi gerektiği; yine bu çerçevede üst derece mahkemelerinde kanun yoluna ilişkin irdelemelerin sadece belirli konularla sınırlı olması gerektiği yolundaki kabul açısından da doğacak olup; ivedi yargılama usulüne tabi uyuşmazlıkların da genel olarak ilk derece mahkemelerince çözümlenmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayılı Yasanın 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir." hükmünde geçen "nihai kararlar"dan anlaşılması gereken, davaya konu edilen kısımların tamamı hakkında yargılama yapılması ve bu hususta verilmiş bir kararın varlığı olduğundan, ilk derece mahkemesince davanın bir kısmının hiç irdelenmemesi halinde, bu kısmın temyiz aşamasında doğrudan çözümlenmesine hukuki olanak bulunmamaktadır.

2577 sayılı Yasanın 20/A maddesinde, ilk derece mahkemelerince, uyuşmazlığa konu edilen kısımların tamamının irdelenmemiş olması halinde, üst derece mahkemesince ne yönde bir karar verileceği hususunda açık bir kural öngörülmemiş ise de; bu konunun yasa koyucu tarafından önceden öngörülmesinin mümkün olmaması ve hukuka uygun olanın uyuşmazlığın tüm boyutuyla ele alınıp, bu çerçevede bir hüküm kurulması olduğundan, bu ayrık durumun ayrıca yasal metinlerde düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

Temyize konu kararda Dairece, dava konusu edilen Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun kamulaştırma kararının hukuka uygun olup olmadığı konusunda hiçbir irdeleme yapılmaksızın, anılan karar hakkında da hüküm kurulmuş olması; yargı kararlarının gerekçeli olması zorunluluğuna aykırılık oluşturmaktadır. Öte yandan, dava konusu uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 20/A maddesi kapsamında bir uyuşmazlık olması karşısında, bu uyuşmazlık hakkında doğrudan üst derece mahkemesince ilk kez yargılama yapılarak bir hükme varılmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, ilk derece mahkemesi sıfatıyla uyuşmazlığa bakan Danıştay Altıncı Dairesince hukuki irdeleme yapılmadan hüküm kurulmuş olması nedeniyle, 2577 sayılı Yasanın 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca Kurulumuzca işin esasına girilmesi mümkün görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacıların temyiz isteminin kabulü ile Danıştay Altıncı Dairesinin 12/04/2016 günlü, E:2015/5689; K:2016/1618 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Dairesine gönderilmesine, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden 48,10 TL harcın istemi halinde davacılara iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa 6545 sayılı Kanun ile eklenen 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak, 07/12/2016 gününde, oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dava konusu işlemler hakkında yeterli hukuki irdeleme yapılarak gerekçeli olarak hüküm kurulduğundan, ivedi yargılama usulüne tabi olan bu davada, 2577 sayılı Yasanın 20/A-2(i) maddesi uyarınca temyiz mercii olarak işin esasına girilip, bir karar verilmesi gerektiğinden, temyize konu kararın bozularak, dosyanın yeniden karar verilmek üzere Dairesine gönderilmesine yönelik karara katılmıyoruz.

— • İKİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/11404

Karar No : 2016/3801

Anahtar Kelimeler : Ek Gösterge, Devlet Memurları Kanunu 76. ve 68/B. Maddeleri, Kazanılmış Hak

Özeti : Devlet Memurları Kanunu'nun 76. ve 68/B maddelerinde, kamu görevlilerinin eski görevlerinin ek göstergesine sahip bir göreve atanma zorunluluğu bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : İstanbul 4. İdare Mahkemesince verilen 13/03/2015 günlü, E:2014/1213, K:2015/531 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Özkan Bulut

Düşüncesi : Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesince, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava; İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakülte Sekreteri olarak görev yapan davacının, bu görevinden alınarak Akciğer Hastalıkları ve Tüberküloz Enstitüsü Yüksekokul Sekreteri kadrosuna naklen atanmasına ilişkin 30/05/2014 günlü işlem ile davacının yerine ... isimli kişinin atanmasına ilişkin 03/06/2014 işlemin iptali ve işlem nedeniyle eksik

ödenen özlük haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 13/03/2015 günlü, E:2014/1213, K:2015/531 sayılı kararıyla; idarelerin memurları atama konusunda takdir yetkisinin bulunduğu, ancak bu yetki kullanılırken memurun kazanılmış hak aylık derecesinin korunması gerektiği, olayda ise; davacının İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakülte Sekreteri olarak 1. derecenin 4. kademesinde 1500 gösterge ve 3000 ek gösterge ile görev yapmakta iken, Akciğer Hastalıkları ve Tüberküloz Enstitüsü Yüksekokul Sekreteri olarak 1. derecenin 4. kademesinde 1500 gösterge ve 2200 ek gösterge ile kazanılmış hak aylık derecesinin altında bir göreve atandığı anlaşıldığından, dava konusu atama işlemlerinde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline, işlem nedeniyle yoksun kaldığı maddi haklarının yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine hükmedilmiştir.

Davalı idarece; dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 76. maddesinin birinci fıkrasında; "Kurumlar görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları buldukları kadro derecelerine eşit veya 68. maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler." hükmüne yer verilmiş, 68. maddesinin B bendinin son fıkrasında, bu bent hükümlerine göre atanmaların atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanacakları; bu suretle üst dereceye atanmaların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her "3" yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde göz önüne alınacağı; ancak atandıkları kadro aylıklarının, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, anılan Kanun'un 43. maddesinin (B) bendinde, "Ek Gösterge: Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak

sayılmaz. Kurumların 1, 2, 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarına atananlara uygulanacak ek göstergeler, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, 1983 yılından itibaren davalı idare Su Ürünleri Fakültesi Fakülte Sekreterliği görevini yürüten davacının, dava konusu işleme kadro derecesi 1. derecenin 4. kademesinde olan Akciğer Hastalıkları ve Tüberküloz Enstitüsü Yüksekokul Sekreterliği görevine atanması üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun yukarıda belirtilen hükümlerinde, 657 sayılı Kanuna tabi görevlerde iken buldukları kadrolardan diğer kadrolara naklen atanmaların kazanılmış hak derecelerinin korunması gerektiği belirtilmiş olmakla birlikte, anılan kamu görevlilerinin eski görevlerinin ek göstergesine sahip bir göreve atama zorunluluğuna ilişkin bir hükme yer verilmediği açıktır.

Bu durumda, davacının yürüttüğü Fakülte Sekreterliği görevine ait (3000) ek gösterge adı geçen bakımından kazanılmış hak oluşturmayacağından 2200 ek göstergeli bir görev olan Enstitü Sekreterliğine atanmasına ilişkin işlemin ek gösterge yönünden hukuka aykırı bulunarak iptali yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Hal böyle olunca, İdare Mahkemesince uyuşmazlığın esası hakkında değerlendirme yapılarak yeniden bir karar verilmesi gerekeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nce verilen 13/03/2015 günlü, E:2014/1213, K:2015/531 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanunla değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek işin esasına girilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay'a kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 14/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/2423

Karar No : 2016/3978

Anahtar Kelimeler : Hizmet Puanı, Becayış, Öğrenim Özrü

Özeti : Davacının hizmet puanının, becayiş suretiyle atanan öğretmenden daha fazla olması nedeniyle ve 2012/Ekim becayiş duyurusu norm kadro yetersizliği nedeniyle Ağustos döneminde özür durumuna bağlı naklen atanma taleplerini gerçekleştirmek amacıyla yayımlandığından, adı geçenin öğrenim özrü nedeniyle atanmak istediği yere atanma hususunda öncelik hakkı bulunduğu, dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davacı) : ...

Karşı Taraf (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İsteğin Özeti : Zonguldak İdare Mahkemesince verilen 27/03/2013 günlü, E:2012/1528, K:2013/422 sayılı kararın onanmasına dair Danıştay İkinci Dairesinin 29/12/2015 günlü, E:2013/8048, K:2015/11002 sayılı kararının; davacı tarafından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Düzeltmesi istenen kararın yöntem ve yasaya uygun olduğu, bu nedenle istemin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : F. Betül Yıldız

Düşüncesi : Davacının karar düzeltme isteğinin kabulü ile, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

Dava; Zonguldak ili, Ereğli ilçesi, İzmirlioğlu İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapan davacının, 2012/Ekim dönemi iller arası becayiş atamaları kapsamında Muğla ili, Marmaris ilçesine atanmasının yapılması yolundaki başvurusunun reddine ilişkin işlem ile başka bir öğretmenin Marmaris'e atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Zonguldak İdare Mahkemesince verilen 27/03/2013 günlü, E:2012/1528, K:2013/422 sayılı kararla; Muğla-Marmaris Orhan İnci Narin Yerlici İlkokulunda sınıf öğretmeni olan ...'ın eş durumu özrü nedeniyle Zonguldak-Merkez ilçeye bağlı eğitim kurumlarından birine atama talebinde bulunması üzerine Zonguldak-Merkez ilçeye bağlı Kilimli Beldesi Damarlı İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapıp karşılıklı yer değiştirme uygulamaları kapsamında Muğla-Marmaris Orhan İnci Narin Yerlici İlkokuluna atanma talebinde bulunan ...'in Zonguldak-Merkez ilçeden tek talepte bulunan öğretmen olması nedeniyle hizmet puanından bağımsız olarak, 2012/Ekim özür grubu iller arası becayiş suretiyle atama döneminde uygulanacak usul ve esaslara ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan duyurunun 7. maddesinde tanınan önceliğe istinaden adı geçen okula atanmasına ve dolayısıyla da davacının, 2012/Ekim özür grubu iller arası becayiş suretiyle atamalar kapsamında Muğla iline atanma talebinin reddine ilişkin dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından anılan karara karşı yapılan temyiz başvurusu sonucunda, Danıştay İkinci Dairesinin 29/12/2015 günlü, E:2013/8048, K:2015/11002 sayılı kararı ile İdare Mahkemesi kararı onanmıştır.

Davacı, Danıştay İkinci Dairesince verilen kararın hukuka aykırı olduğunu öne sürmekte ve bu kararın düzeltilmesi suretiyle İdare Mahkemesi kararının bozulmasını istemektedir.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun düzeltilmesi talep edilen kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan 54. maddesinin 1/c fıkrasına uygun bulunduğundan karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay İkinci Dairesince verilen 29/12/2015 günlü, E:2013/8048, K:2015/11002 sayılı karar kaldırılarak uyuşmazlığın esası yeniden incelendi:

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin 39. maddesinin 9. fıkrasında; görevli olduğu yerleşim yeri dışında bir ortaöğretim kurumunu merkezi sınavla kazanan çocuğu bulunan öğretmenlerin, çocuğunun öğrenim göreceği yerde yatılı öğrenim görme imkanı yoksa buralarda alanlarında ihtiyaç bulunması ve gerekli diğer şartları taşımaları kaydıyla yer değiştirme isteğinde bulunabilecekleri, aynı maddenin 6. fıkrasında ise, yer değiştirme isteklerinin, norm kadro durumu ve alanlarındaki öğretmen ihtiyacı çerçevesinde değerlendirileceği, kuralına yer verilmiştir.

Özür grubu iller arası becayiş suretiyle atama döneminde (2012/Ekim) uygulanacak usul ve esaslara ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan duyurunun 1. maddesinde; özür durumundan yer değişikliği yapılmayan öğretmenlerin, daha önceki başvurularında beyan ettikleri özürlerinin karşılanacağı yerlere atanacaklarından yeniden başvuru yapmayacakları, 2. maddesinde; özür durumundan yer değişikliği talebinde bulunan öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kurumlarının karşılıklı yer değişikliği kapsamında ilan edileceği, 4. maddesinde, sadece ilan edilen eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin özür durumundan atanmak istedikleri illerdeki öğretmenlerin başvuruda bulunabilecekleri, 7. maddesinde, karşılıklı yer değiştirmelerin özür durumundan atanma talebinde bulunan öğretmenin atanmak isteği ilçe merkezindeki eğitim kurumlarında görevli öğretmenlere öncelik verilmek suretiyle yapılacağı, öncelik sırasına göre talebin birden fazla olması durumunda ise hizmet puanı üstünlüğünün dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Zonguldak-Ereğli İzmirlioğlu İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapan ve 221 hizmet puanı bulunan davacının, çocuğunun öğrenim özüne bağlı olarak 2012 yılı yaz döneminde Muğla-Marmaris'e atanma isteminde bulunmasına rağmen "ilde alanında boş kontenjan bulunmadığından" bahisle atanamaması üzerine, 2012/Ekim özür grubu iller arası becayiş suretiyle atama döneminde atanma istemiyle yapmış olduğu başvurusunun puan yetersizliği nedeniyle reddedildiği, öte yandan aynı atama döneminde hizmet puanı davacıdan daha az olan bir başka öğretmenin Zonguldak ilinden Muğla-Marmaris'e atandığı, bu işlemlerin iptali talebiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Davalı idarece, 2012 yılı Ağustos ayında özür durumundan iller arası yer değiştirme başvurusunda bulunan, ancak atanmak istedikleri illerde alanlarında açık norm kadro bulunmaması nedeniyle yer değişikliği gerçekleştirilemeyen öğretmenler ile bunların özürlerinden dolayı atanmak istedikleri yerlerde görevli öğretmenlerin karşılıklı yer değiştirme suretiyle atanmalarına imkan tanıyan duyuru kapsamında; Muğla-Marmaris Orhan İnci Narin Yerlici İlkokulunda sınıf öğretmeni olan ...'in eş özü nedeniyle Zonguldak merkeze atanma talebinde bulunması nedeniyle, Zonguldak merkeze bağlı Kilimli Beldesi Damarlı İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapan ve hizmet puanı 141 olan ...'in Muğla-Marmaris'e atandığı, davacının ise puan yetersizliği nedeniyle atanmadığı ileri sürülmüş ise de; davacının hizmet puanının atanmış öğretmenlerden daha fazla olduğu tartışmasız olduğundan, sebep unsuru yönüyle dava konusu işlemin hukuken sakat olduğu açıktır.

Diğer yandan, 2012/Ekim becayiş duyurusunun, norm kadro yetersizliği nedeniyle Ağustos döneminde özür durumuna bağlı naklen atanma talebinde bulunan öğretmenlerin atamalarını gerçekleştirmek amacıyla yayınlandığı ve Ağustos ayında öğrenim özürlü nedeniyle Zonguldak-Ereğli İzmirlioğlu İlkokulunda sınıf öğretmeni olan davacının, Muğla-Marmaris'e; Muğla-Marmaris Orhan İnci Narin Yerlici İlkokulunda sınıf öğretmeni olan ...'ın ise eş özürlü nedeniyle Zonguldak-Ereğli'ye atanma talebinde bulduklarından, yukarıda bahsi geçen duyuru kapsamında da davacının Muğla-Marmaris'e atanma hususunda öncelik hakkının bulunduğu sonuç ve kanaatine varıldığından, dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen Mahkeme kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, Zonguldak İdare Mahkemesince verilen 27/03/2013 günlü, E:2012/1528, K:2013/422 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, 27/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2016/3556

Karar No : 2016/5812

Anahtar Kelimeler : Engelli, Anayasa 10. Madde,
Pozitif Ayrımcılık

Özeti : Anayasanın 10. maddesinde, engelliler hakkında pozitif ayrımcılık yapılmasına ilişkin ilkenin düzenlendiği, Devlet memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğe Ek 3. maddenin eklendiği göz önüne alındığında, davacının rotasyona tabi tutulmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Karşı Taraf (Davalı) : Orman Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : Ordu İdare Mahkemesince verilen 29/03/2016 günlü, E:2015/1327, K:2016/335 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenmesi isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Bahadır Demir

Düşüncesi : Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava; Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Dereli Orman İşletme Müdürlüğünde Sayman olarak görev yapan davacının, rotasyon kapsamında Giresun Bölge Müdürlüğüne bağlı Şebinkarahisar Orman İşletme Müdürlüğü emrine atanmasına dair 16/04/2015 gün ve 339 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ordu İdare Mahkemesinin 29/03/2016 günlü, E:2015/1327, K:2016/335 sayılı kararıyla; kamu hizmetinin sunulmasında devamlılığın esas olduğu, aynı yerde görev yapan personel hakkında rotasyon işleminin uygulanarak kamu hizmetinin daha etkin hale getirilmesinin esas olduğu, diğer taraftan davacının Giresun il merkezinde veya Dereli ilçesinde engellilik durumunun tedavisine ilişkin bir hizmet almadığı da dikkate alındığında; davacının, Orman Genel Müdürlüğü Personelinin Atama ve Yer Değiştirme Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin hizmet bölgelerinde çalışabilecekleri süre başlıklı 10. maddesinde belirtilen 7 yıl hizmet süresini doldurduğu görülmekle, rotasyon kapsamında tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Davacı; usul ve yasaya aykırı olduğunu ileri sürdüğü Mahkeme kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Anayasa'nın 10. maddesinde; Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı kuralına yer verilmiştir.

25/06/1983 günlü, 18088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle

Atanmalarına Dair Yönetmeliğin Ek 3. maddesinde; ilgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen memurların engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak yer değiştirme talebinde bulunabileceği, bu kapsamdaki taleplerin Yönetmelikteki kısıtlayıcı hükümlere tabi olmaksızın kurumların kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanacağı, memurun kendisinin veya birlikte yaşadığı eşi ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarının engellilik durumunun tedavisi sebebiyle yer değişikliğini talep etmesi halinde, yer değiştirme suretiyle atama yapılacak yerin, memurun ve bu fıkra kapsamındaki yakınlarının engellilik durumuna uygun olmasının esas olduğu, engellilik durumu devam ettiği sürece kurumlarca isteği dışında memurun yerinin değiştirilemeyeceği düzenlenmiştir.

13/10/2013 günlü, 28794 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Orman Genel Müdürlüğü Personelinin Atama ve Yer Değiştirme Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 'Hizmet bölgelerinde en fazla çalışılabilecek süreler' başlıklı 10. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde; Saymanların aynı müdürlükte 7 yıldan fazla çalışamayacakları kurala bağlanmış, 17. maddesinin 4. fıkrasında ise, zorunlu olarak atamaya tabi olduğu halde belirlenen takvimde atanma talebinde bulunmayan veya atanma talebinde bulunduğu halde yapılan değerlendirmeye göre tercihinin yerleşemeyen personelin atamalarının, kurulca kurumun ihtiyaçları göz önüne alınarak yapılacağı kuralı getirilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, 30/01/2007-16/04/2015 tarihleri arasında olmak üzere yaklaşık 8 yıl Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Dereli Orman İşletme Müdürlüğünde sayman olarak görev yaptığı, aynı müdürlük bünyesinde aynı görevde 7 yıldan fazla süreyle görev yapmış olması nedeniyle zorunlu yer değiştirme uygulaması kapsamına alındığı, bu kapsamda tercihleri alınan davacının sırasıyla halen görev yaptığı Dereli Orman İşletme Müdürlüğü, Giresun Orman İşletme Müdürlüğü ve Giresun Orman Bölge Müdürlüğü Mali İşler Şube Müdürlüğü olmak üzere üç hizmet birimine atanmayı tercih ettiği, tercihleri arasında yer almayan Şebinkarahisar Orman İşletme Müdürlüğü emrine atandığı anlaşılmaktadır.

Davacının %60 engelli olduğuna dair raporunun bulunduğu, Anayasanın 10. maddesinde, engelliler hakkında pozitif ayrımcılık yapılmasına ilişkin ilkenin düzenlendiği ve bu ilkenin hayata geçirilmesi için Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğe Engellilik Durumuna Bağlı Yer Değişikliği başlıklı Ek 3. maddenin eklendiği göz önüne alındığında; davacının Orman Genel

Müdürlüğü Personelinin Atama ve Yer Değiştirme Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 10. maddesi kapsamında rotasyona tabi tutulmasına ilişkin işlemde ve davanın reddi yolundaki Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davacının temyiz isteminin kabulüyle, Ordu İdare Mahkemesince verilen 29/03/2016 günlü, E:2015/1327, K:2016/335 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarihte yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, kullanılmayan 48,10 TL yürütmeyi durdurma harcının davacıya iadesine, tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay'a kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 13/12/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2016/6925

Karar No : 2016/6248

Anahtar Kelimeler : Devlet Hizmeti Yükümlülüğü,
Görevden Çekilme, Angarya Yasağı

Özeti : Görevden çekilme ile ilgili kurallara uyararak görevinden istifa eden davacının, daha önce devlet hizmeti yükümlülüğü kapsamında görev yaptığı sürenin, sonraki devlet hizmeti yükümlülüğünde dikkate alınmamasının Anayasada belirtilen angarya yasağının ihlali anlamına geldiği ve hakkaniyetle bağdaşmadığı hakkında.

Kararın Düzeltilmesini İsteyen (Davacı) : ...

Vekili : Av. ..., Av. ...,

Karşı Taraf (Davalı) : Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İsteğin Özeti : Erzurum 1. İdare Mahkemesince verilen 25/12/2014 günlü, E:2014/54, K:2014/939 sayılı kararın bozulmasına dair Danıştay Beşinci Dairesinin 21/10/2015 günlü, E:2015/1875,

K:2015/8158 sayılı kararının, davacı tarafından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Fatma Yıldız

Düşüncesi : Karar düzeltme istemi kabul edilerek İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesince; Danıştay Beşinci Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve K:2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmının 1. fıkrası uyarınca, ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin Dairemize iletilen dosyada işin gereği düşünüldü;

Dava, Ardahan Devlet Hastanesinde radyoloji uzmanı olarak görev yapan davacının, devlet hizmeti yükümlülüğü kapsamında Silopi Devlet Hastanesinde çalıştığı sürelerin yeni görev yerindeki devlet hizmeti yükümlülüğü süresinin hesabında dikkate alınması istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair 20/06/2013 günlü, 118578 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Erzurum 1. İdare Mahkemesinin 25/12/2014 günlü E:2014/54 K:2014/939 sayılı kararıyla; devlet hizmeti yükümlülüğü kapsamında uzmanlık görevini yürütmekte iken istifa edenlerin doktorluk görevini icra edemeyeceklerinin kanunun amir hükmü olduğu, devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmesi gerekenlerin istifa etmelerinin de önüne geçilmesi için doktorluk mesleğini icra edememeleri suretiyle bir önlem getirildiği, bu bakımdan daha önce görev yapılan sürelerin hiçbir şekilde dikkate alınmamasının zorla çalıştırma yasağı kapsamına girdiği belirtilerek, davalı idarece Anayasa Mahkemesinin 08/12/2011 günlü, E:2010/113; K:2011/164 sayılı kararı uyarınca davacının başvurusu reddedilmiş ise de, anılan kararın davacı aleyhine bir hüküm getirmediği, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki görevden çekilme ile ilgili kurallara uyarak görevinden istifa eden davacının, daha önce devlet hizmeti yükümlülüğü kapsamında görev yaptığı 278 günlük sürenin sonraki devlet hizmeti yükümlülüğünde dikkate alınmamasının Anayasada belirtilen angarya yasağının ihlali anlamına geldiği ve hakkaniyetle bağdaşmadığı, ayrıca 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda da aksine bir hüküm bulunmadığı hususları göz önünde bulundurulduğunda dava konusu

işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline hükmedilmiştir.

Davalı idarenin dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu ileri sürerek yaptığı temyiz başvurusu, Danıştay Beşinci Dairesinin 21/10/2015 günlü, E:2015/1875, K:2015/8158 sayılı kararıyla kabul edilerek; Devlet hizmet yükümlülüğü kapsamında göreve başladıktan sonra devlet hizmet yükümlülüğünü tamamlamadan görevinden ayrılan personelin ayrıldığı tarihe kadar geçen sürelerin, yeniden atanması halinde, yeni görev yerindeki devlet hizmet yükümlülüğü süresinden sayılacağına dair bir düzenlemeye yer verilmediği, bir başka anlatımla davalı idarenin, davacının talebini kabul etmesini zorunlu kılan bir mevzuat hükmü bulunmadığı gözetilerek dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle mahkeme kararı bozulmuştur.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu öne sürerek, Danıştay Beşinci Dairesince verilen kararın düzeltilmesini ve idare Mahkemesi kararının onanmasını istemektedir.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen hususlar 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun düzeltilmesi talep edilen kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan 54. maddesinin 1/c fıkrası hükmüne uygun bulunduğundan karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Beşinci Dairesince verilen 21/10/2015 günlü, E:2015/1875, K:2015/8158 sayılı karar kaldırılarak uyumsuzluğun esası yeniden incelendi.

İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkün olup, davalı idare tarafından ileri sürülen hususlar bunlardan hiçbirisine uymamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Erzurum 1. İdare Mahkemesince verilen 25/12/2014 günlü, E:2014/54, K:2014/939 sayılı karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, yargılama giderlerinin istemde bulunan davalı idare üzerinde bırakılmasına, karar düzeltme aşamasında davacı tarafından yatırılan 57,60 TL karar düzeltme harcının ise davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin davacıya iadesine, 21/12/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BEŞİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/10183

Karar No : 2016/4761

Anahtar Kelimeler : Disiplin Cezası, Aylıktan Kesme Cezası

Özeti : Dava konusu disiplin cezasında davacının fiilinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin aylıktan kesme cezasını düzenleyen (C) bendinin hangi alt bendine aykırı olduğunun belirtilmemesi karşısında, dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı): Kahramanmaraş Valiliği
Vekili : 1. Hukuk Müşaviri ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstem Özet i : Kahramanmaraş İdare Mahkemesi'nin 28.10.2015 tarih ve E:2015/363, K:2015/995 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Osman Danacı

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin varlığı halinde mümkün olup, davalı idarece tarafından ileri sürülen hususlar bunlardan hiçbirisine uymamaktadır.

Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 126. maddesinde, "Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hallerde Valiler

tarafından verilir. Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir. Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler. Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır." hükmü yer almıştır.

Yukarıda sözü edilen düzenlemelerle uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulmasına ilişkin disiplin cezalarının hangi makamlar tarafından karara bağlanacağı, karara bağlanan bu disiplin cezalarının ise hangi makamlar tarafından onaylanacağı belirlenmiştir. Bu kapsamda kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil nedeniyle yapılan soruşturma sonucu soruşturmacı tarafından önerilen cezayı değerlendiren yetkili disiplin kurullarının fiili sabit görmemesi ve önerilen cezayı reddetmesi halinde atamaya yetkili amirler tarafından 15 gün içinde başka bir disiplin cezası verilmesi mümkün olmakla birlikte disiplin cezasının hukuki denetimin yapılabilmesi için hangi fiil nedeniyle ve hangi maddeye dayanılarak disiplin cezası verildiğinin bent ve alt bent dahil işlemde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Bakılan uyuşmazlıkta, Kahramanmaraş İl Disiplin Kurulu tarafından davacının kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılması teklifinin reddine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 126. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince başka bir disiplin cezasının tayini için dosyanın Kahramanmaraş Valiliğine gönderilmesine karar verilmesi üzerine atamaya yetkili amir sıfatıyla Vali tarafından 1/8 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması yönünde tesis edilen işleme karşı açılan davada verilen temyizle konu kararın gerekçesinde hukuki isabet bulunmamakta ise de, dava konusu disiplin cezasında davacının fiilinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin aylıktan kesme cezasını düzenleyen (C) bendinin hangi alt bendine aykırı olduğunun belirtilmemesi karşısında, dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığından, İdare Mahkemesi kararında sonucu itibariyle hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin reddiyle Kahramanmaraş İdare Mahkemesi'nin 28.10.2015 tarih ve E:2015/363, K:2015/995 sayılı kararının, gerekçesi düzeltilmek suretiyle onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 21.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/10141

Karar No : 2016/4886

Anahtar Kelimeler : Disiplin Soruşturması, Deliller

Özeti : Her ne kadar adli soruşturma aşamasında alınan tanık ifadelerinin soruşturma dosyasına eklendiği görülmüş ise de; disiplin hukuku ile ceza hukuku soruşturma ve yargılama usulleri, verilen cezanın niteliği, bu cezanın doğurduğu sonuçlar ve etkileri ile ceza ve suçların tanımı ve konuluş amaçlarının birbirinden farklı özellikler gösterdiği, bu durumda, disiplin soruşturması kapsamında davacı lehine ve aleyhine olan tüm deliller araştırılmadan, tanık ifadelerine başvurulmadan, eksik incelemeye dayalı soruşturma raporuna dayalı tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Adalet Bakanlığı
Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstem Özeti : Samsun 1. İdare Mahkemesinin 15.01.2015 tarih ve E:2014/1261, K:2015/19 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sena Nur Taş

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının gerekçesi değiştirilerek onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava, Samsun E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünde infaz koruma memuru olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (d) ve (ı) alt bentleri uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 27.09.2013 tarih ve 18 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Samsun 1. İdare Mahkemesinin 15.01.2015 tarih ve E:2014/1261, K:2015/19 sayılı kararıyla; olayda, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Onkoloji Servisinde 13.02.2013 - 18.4.2013 tarihleri arasında yatan mahkum hastanın yanında bulunan ve eşine ait olan telefonda davacının telefonunun arandığı belirtilmekte ise de; bu durumun, mahkumun eşinin, hasta mahkumun durumunu öğrenmek amacıyla aramış olmasından kaynaklandığı, görüşme olduğuna dair açık bir tespit bulunmadığının davacının yargılandığı Samsun 6. Asliye Ceza Mahkemesindeki dava kapsamında alınan ifadelerden de anlaşıldığı, davacının yalan beyanda bulunduğundan söz edilemeyeceği, hizmet içinde güven duygusunu sarsacak eylemde bulunduğuna dair yeterli delil olmadan varsayıma göre ceza tesis edildiği, bu nedenle davacının 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlem iptal edilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin (C) bendinde aylıktan kesme, "Memurun, brüt aylığından 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır." şeklinde tanımlanmış, (d) alt bendinde; "Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak", (ı) alt bendinde ise, "Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak," aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, 13.02.2013 ve 18.04.2013 tarihleri arasında Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Onkoloji servisinde tedavi gören Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumu hükümlüsü ...'nin yanında bulundurulması ve kullanılması yasak olan cep telefonunun bulunduğu 18.04.2013 tarihli tutanak ile tespit edilmesi üzerine, belirtilen tarihler arasında nöbet tutan davacının da aralarında bulunduğu infaz koruma memurlarının mahkumun telefon buldurmasına göz yumduğu iddialarıyla disiplin soruşturması başlatıldığı, soruşturma neticesinde hazırlanan raporda özetle; hükümlünün cep telefonu ile 8 defa davacıyı aradığı, telefon kayıtlarında görüşüklerinin tespit edildiği, idareyi yanıltıcı, yalan beyanda bulunduğu, cep telefonunu görmediği yönündeki iddiasının inandırıcı bulunmadığı belirtilerek 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (d) ve (ı) alt bentleri uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması gerektiği yönünde teklif getirildiği, getirilen teklif doğrultusunda 27.09.2013 tarih ve 18 sayılı davaya konu işlem ile davacının 1/30 oranında aylıktan kesme

cezası ile cezalandırılması üzerine anılan işlemin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Disiplin suçu teşkil eden fiillerle ilgili olarak soruşturma yapılması zorunlu olduğu gibi soruşturmanın belirli usuller çerçevesinde yapılması da zorunludur. Isnad olunan olayla ilgili olarak soruşturma emri verilmesi, bağımsız, üst veya denk görevde olan bir soruşturmacı atanması, olayla ilgili tanık ve soruşturulanın ifadelerinin alınması, ifade alınmadan kişiye haklarının ve soruşturma konusunun bildirilmesi, isnat olunan fiille ilgili lehe ve aleyhe başkaca delillerin araştırılması, soruşturma sonucunda bir rapor hazırlanması ve bu raporda; olayın değerlendirilerek soruşturmacının kanaat ve teklifini belirtmesi ve ilgili makama sunulması, soruşturmayı yapan kişi ile soruşturmada elde edilen delilleri değerlendirecek kişi veya kurulların ayrı olmasının gerekliliği ve yasal süre içerisinde isnad olunan fiiller bildirilerek sanığın savunmasının alınması, disiplin hukukunun temel ilkelerinden olduğu gibi hukuki güvenliğin bir gereğidir.

Olayda, yukarıda yer verilen disiplin ilkeleri doğrultusunda, kusurlu halin tespitinden sonra yasal süreler içerisinde ilgili memur hakkında disiplin soruşturması açıldığı, bağımsız bir muhakkik tayin edilerek yürütülen soruşturma sonucunda düzenlenen soruşturma raporu değerlendirilerek yetkili disiplin amiri tarafından bir disiplin cezası tesis edildiği görülmüş ise de; davacıya isnat edilen eylemle ilgili tanık ifadelerine başvurulmadığı, (yanında cep telefonu bulunan hükümlü, hükümlüyle hastanede aynı odada kalan kişilerin ifadeleri gibi..) yalnızca cep telefonuna ilişkin görüşme detaylarının değerlendirilmesiyle yetinildiği görülmüştür.

Öte yandan, her ne kadar adli soruşturma aşamasında alınan tanık ifadelerinin soruşturma dosyasına eklendiği görülmüş ise de; disiplin hukuku ile ceza hukuku soruşturma ve yargılama usulleri, verilen cezanın niteliği, bu cezanın doğurduğu sonuçlar ve etkileri ile ceza ve suçların tanımı ve konuluş amaçları birbirinden farklı özellikler göstermektedir.

Bu durumda, davacı lehine ve aleyhine olan tüm deliller araştırılmadan, eksik incelemeye dayalı soruşturma raporuna dayalı tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık, anılan işlemin iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararında ise belirtilen gerekçe ile hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin reddi ile Samsun 1. İdare Mahkemesinin 15.01.2015 tarih ve E:2014/1261, K:2015/19 sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 24.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/10099

Karar No : 2016/4937

Anahtar Kelimeler : Disiplin Suçu, Savunma Hakkı

Özeti : Disiplin soruşturması kapsamında kendisine isnat olunan eylemler açıkça belirtilmek suretiyle savunmasının alınmadığı anlaşılan davacı hakkında, Anayasal güvence altında bulunan savunma hakkının kısıtlanması suretiyle tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Adalet Bakanlığı

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 28.2.2013 tarih ve E:2012/772, K:2013/145 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sena Nur Taş

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının gerekçesi değiştirilerek onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüşüldü:

Dava, Çifteler Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünde infaz koruma memuru olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (f) alt bendi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 28.02.2012 tarih ve 80 sayılı işlem ile bu işleme yaptığı itirazın reddine ilişkin 07.06.2012 tarih ve 309 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 28.02.2013 tarih ve E:2012/772, K:2013/145 sayılı kararıyla; 01.01.2012-31.01.2012 tarihleri arasındaki vardiya nöbet çizelgesi uyarınca C vardiyasında görevli olan davacının, doğum gününün olduğu 01.01.2012 tarihinde mutfakta değil, 3. kısımda

görevli olduğu ve soruşturmaya konu edilen doğum günü kutlamasının düzenlenmesine herhangi bir katkısının tespit edilemediği, salt mutfakta çalışan hükümlünün yemeğin ardından ikram ettiği pastayı yemesi ile üzerine atılı eylemin sübut bulunduğu kabulüne olanak bulunmadığı anlaşıldığından, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (f) alt bendi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlem ile bu işleme yaptığı itirazın reddine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemler iptal edilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemlerin hukuka uygun olduğunu öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

T.C. Anayasası'nın 129/2. maddesinde "Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez." hükmüne yer verilerek, savunma alınmadan kamu görevlilerine disiplin cezası verilemeyeceği anayasal olarak güvence altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin (C) bendinde aylıktan kesme cezası, "Memurun, brüt aylığından 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır." şeklinde tanımlanmış, (f) alt bendinde, "Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak" fiili, aylıktan kesme disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır. Aynı Kanunun 130. maddesinde ise, "Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte savunmasını yapmayan memur savunma hakkından vazgeçmiş sayılır." kuralına yer verilmiştir.

Bu bağlamda, disiplin cezasıyla cezalandırılması için hakkında soruşturma açılan kamu görevlisine savunmasını yapmak üzere en az (7) günlük süre tanınmalı, savunma istem yazısında gerek savunma süresi gerekse disiplin suçunu oluşturan eylem ya da eylemler açık bir şekilde belirtilmeli, disiplin suçu oluşturan eyleminin hangi disiplin kurallarını ihlal ettiği ortaya konulmalıdır. Bunun için de, disiplin soruşturmasıyla ilgili tüm hukuki delillerin toplanması ve soruşturmanın usulüne uygun olarak tamamlanması gerekmektedir. Aksi durumun, hangi disiplin suçunu, ne zaman ve ne şekilde işlediği tam olarak ortaya konulamayan ilgilinin Anayasa ile güvence altına alınan savunma hakkının kısıtlanması sonucunu doğuracağı açıktır.

Dosyanın incelenmesinden, Çifteler Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda görevli infaz koruma başmemuru ... ile hükümlü ... arasında gönül ilişkisi olduğu yönündeki dedikoduların yaygınlaşması üzerine bu durumun 13.2.2012 tarihli tutanak ile tespit edilerek ilgili ceza infaz kurumu personeli hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, anılan tutanağa istinaden aynı kurum bünyesinde infaz koruma memuru olarak görev yapan davacı hakkında da, infaz koruma başmemuru ... ile kurumun idare çay ocağında çalıştırılan hükümlü ... arasındaki duygusal ilişkiyi bildiği, hükümlüyü gece geç saatlerde çay ve kahve yapma bahanesiyle koğuşundan çıkararak infaz koruma başmemuru ile yalnız kalmalarını sağladığı, ayrıca hükümlüye masaj yaptırdığı iddialarıyla soruşturma başlatılarak bu kapsamda savunmasının alındığı, soruşturma neticesinde hazırlanan raporda özetle; davacının başmemur ile hükümlü arasındaki yaklaşmayı bilerek bu duruma yardımcı olması nedeniyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (ı) alt bendi uyarınca aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması, ... isimli hükümlünün doğum gününde, kurum mutfağında izinsiz doğum günü kutlaması yapılmasına yardımcı olması nedeniyle ise aynı kanunun (C) bendinin (f) alt bendi uyarınca aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması teklifi getirildiği, 28.02.2012 tarih ve 80 sayılı davaya konu işlem ile davacının, kurum mutfağında, kurum idaresi tarafından verilmiş bir izin olmaksızın, hükümlü ...'ın doğum gününün kutlanmasına göz yumduğu ve bu durumu idareye bildirmeyerek suçun işlenmesine yardımcı olduğu gerekçesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrasının (C) bendinin (f) alt bendi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, bu cezaya yapılan itirazın 7.6.2012 tarih ve 309 sayılı işlem ile reddi üzerine anılan işlemlerin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta, 15.02.2012 tarih ve 80 sayılı, savunma istemi konulu yazı ile, davacının, vardiya sorumlusu olan başmemurun hükümlü ile olan duygusal ilişkisini bildiği ve bu yaklaşma ve duygusal ilişkiye yardımcı olduğu, durumu idareye bildirmedeği, ayrıca hükümlüye masaj yaptırdığı ithamı ile davacıdan savunma istenildiği görülmüş, ancak dava konusu işlemlerin sebep unsuru olarak belirtilen, adı geçen hükümlü için mutfakta doğum günü kutlaması yapılmasına göz yumduğu ve durumu idareye bildirmedeği eylemleri davacıya isnat edilmek suretiyle savunmasının alınmadığı anlaşılmıştır.

Bu haliyle, savunma istem yazısı içeriğinin Anayasa ve Kanun ile koruma altına alınan savunma hakkının kullanılmasını olanaklı kılabilecek

nitelikte olmadığı ve yukarıda aktarılan disiplin hukuku ilkeleri çerçevesinde usulüne uygun bir disiplin soruşturmasından söz edilmesine olanak bulunmadığı açıktır. Zira, savunma istem yazısında disiplin soruşturmasına konu edilen isnatların açık biçimde belirtilmesi, dava konusu disiplin cezasına ilişkin işlemde ise sabit görülen ve cezaya dayanak yapılan fiillerin net bir biçimde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu durumda; disiplin soruşturması kapsamında kendisine isnat olunan eylemler açıkça belirtmek suretiyle savunmasının alınmadığı anlaşılan davacı hakkında, Anayasal güvence altında bulunan savunma hakkının kısıtlanması suretiyle tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık, anılan işlemin iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararında ise belirtilen gerekçe ile hukuki isabetsizlik görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin reddi ile Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 28.02.2013 tarih ve E:2012/772, K:2013/145 sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 24.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/26505

Karar No : 2016/6573

Anahtar Kelimeler : Bozma Kararı, Yargı Kararı

Özeti : Davanın reddi yolundaki Mahkeme kararının bozulmasına yönelik Danıştay Onikinci Dairesinin kararı üzerine hukuki sürecin devam ettiği ve bozma kararı dava konusu işlemi iptal eden bir karar niteliğinde olmadığından, Mahkemece bozma kararına uyulmak ya da önceki kararda ısrar edilmek suretiyle yeniden verilecek karar sonucuna göre yargı kararının uygulanmasına yönelik idarece işlem tesis edilmesi gerektiğinden; davacının, anılan bozma kararı uyarınca hakkında işlem tesis edilmesi için yapmış olduğu başvurusunun reddedilmesine dair dava konusu işlemde hukuka aykırı bir husus bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davalı) : Emniyet Genel Müdürlüğü

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Ordu İdare Mahkemesinin 1.4.2015 tarih ve E:2015/300, K:215/524 sayılı kararının onanmasına dair Danıştay Onaltıncı Dairesinin 03.12.2015 tarih ve E:2015/18183, K:2015/7898 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Yasa ile değişik 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Düzeltmesi istenen usul ve yasaya uygun olduğu, ileri sürülen nedenlerin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesine uymadığı, bu nedenle istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ferhat Eker

Düşüncesi : Davalı idarenin karar düzeltme istemi kabul edilerek, İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesi'nce gereği düşünüldü:

Dava; (B) grubu polis amiri statüsünde başkomiser olarak görev yapan davacının, (A) grubu polis amiri sayılmak için yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın reddine ilişkin kararın, Danıştay Onikinci Dairesinin 18.11.2011 tarih ve E:2009/5741, K:2011/5979 sayılı kararıyla bozulduğundan bahisle, Nisan 2012 tarihinde yapılacak emniyet amirliği sınavına (A) grubu polis amiri statüsünde girmek istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 18.01.2012 tarihli işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ordu İdare Mahkemesinin 01.04.2015 tarih ve E:2015/300, K:2015/524 sayılı kararıyla; Danıştay Onikinci Dairesince verilen 18.11.2011 tarih ve E:2009/5741, K:2011/5979 sayılı bozma kararına uyularak Mahkemelerinin 28.9.2012 tarih ve E:2012/883, K:2012/1217 sayılı kararıyla; davacının (A) grubu polis amiri olarak değerlendirilmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptaline hükmedildiği, anılan kararın da Danıştay Onikinci Dairesinin 13.5.2013 tarih ve E:2013/1427 K:2013/3677 sayılı kararıyla onandığı; bu durumda, davacının (A) grubu polis amiri statüsünde değerlendirilmemesine ilişkin 22.5.2008 tarihli işlemin hukuka aykırı olduğu saptanmak suretiyle yargı kararıyla iptal

edildiği ve bu iptal kararının işlemleri yapıldığı andan itibaren ortadan kaldırarak geriye yürüyen sonuçlar doğurduğu dikkate alındığında; davacının Nisan 2012 tarihinde yapılacak emniyet amirliği sınavına (A) grubu amiri statüsünde alınması isteminin reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idarenin temyiz başvurusu üzerine Danıştay Onaltıncı Dairesinin 3.12.2015 tarih ve E:2015/18183, K:2015/7898 sayılı kararıyla İdare Mahkemesi kararı onanmıştır.

Davalı idare, Danıştay Onaltıncı Dairesince verilen kararın düzeltilmesi suretiyle İdare Mahkemesi kararının bozulmasını istemektedir.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Yasa ile değişik 54. maddesi hükmüne uygun bulunduğundan, karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Onaltıncı Dairesinin 03.12.2015 tarih ve E:2015/18183, K:2015/7898 sayılı kararı kaldırılarak uyumsuzluk yeniden incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararların sonuçları" başlıklı 28. maddesinin 1. bendinde "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre, idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.", "Kararın bozulması" başlıklı 49. maddesinin 3. bendinde "Kararın bozulması halinde dosya, Danıştayca kararı veren mahkemeye gönderilir. Mahkeme, dosyayı diğer öncelikli işlere nazaran daha öncelikle inceler ve varsa gerekli tahkik işlemlerini tamamlayarak yeniden karar verir." ve "Temyiz veya itiraz istemlerinde yürütmenin durdurulması" başlıklı 52 maddesinin 4. bendinde "Kararın bozulması, kararın yürütülmesini kendiliğinden durdurur." hükümleri yer almıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, (B) grubu polis amiri statüsünde başkomiser olan davacı tarafından, (A) grubu polis amiri sayılmak için yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın reddine ilişkin kararın, Danıştay Onikinci Dairesinin 18.11.2011 tarih ve E:2009/5741, K:2011/5979 sayılı kararıyla bozulduğundan bahisle, Nisan 2012 tarihinde yapılacak emniyet amirliği sınavına (A) grubu polis amiri statüsünde girmek istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 18.01.2012 tarihli işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2577 sayılı Kanun'un yukarıda yazılı hükümleri uyarınca, davanın reddi yolundaki Mahkeme kararının bozulmasına yönelik Danıştay Onikinci Dairesinin kararı üzerine hukuki sürecin devam ettiği ve bozma kararı dava konusu işlemi iptal eden bir karar niteliğinde olmadığından, Mahkemece bozma kararına uyulmak ya da önceki kararda ısrar edilmek suretiyle yeniden verilecek karar sonucuna göre yargı kararının uygulanmasına yönelik idarece işlem tesis edilmesi gerektiğinden; davacının, anılan bozma kararı uyarınca hakkında işlem tesis edilmesi için yapmış olduğu başvurusunun reddedilmesine dair dava konusu işlemde hukuka aykırı bir husus bulunmadığından, işlemi iptal eden mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle Ordu İdare Mahkemesinin 1.4.2015 tarih ve E:2015/300, K:2015/524 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 21.11.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ALTINCI DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2016/289
Karar No : 2016/1614

Anahtar Kelimeler : Havza Mutlak Koruma Alanı,
Dere İşletme Bandı, Kamulaştırma

Özeti : Havza mutlak koruma alanı (0-300m.) ile dere işletme bandının (en az 10 metre) farklı kavramlar olduğu, ancak her iki alanın da kamulaştırılması gerektiğinden taşınmazın durumunun tespit edilerek kamulaştırılmamasından doğan zararın tazmini istemi hakkında karar verilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Edenler (Davacılar): ... Mirasçıları; 1- ..., 2- ..., 3- ...,
4- ..., 5- ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : İSKİ Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 2. İdare Mahkemesince verilen 08/10/2015 tarihli, E:2015/1112, K:2015/1774 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nuran DOĞAN ÇAKMAK

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, İstanbul İli, Büyükçekmece İlçesi, Tepecik, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın maliki olan davacılar tarafından söz konusu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığından ve taşınmazın imar durumu kısıtlandığından

bahisle uğranıldığı öne sürülen 688.479,00-TL tazminatın adli yargıya başvuru tarihi olan 22.03.2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davalı idare olan ve dava konusu taşınmaz hukuki el atmayı gerçekleştirildiği belirtilen İSKİ Genel Müdürlüğü tarafından dava konusu taşınmazın kamulaştırılabilmesi ve idareleri adına tescili için 10/09/2015 tarihinde Büyükçekmece 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2015/446 esas numaralı dosyasıyla bedel tespiti ve tescili davası açıldığı, kamulaştırma işlemlerine başlanarak davacının taşınmazına hukuki el atmanın sonlandırıldığından davanın konusuz kaldığı ve davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş, bu karar davacılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliğinin "Tanımlar" "başlıklı 4. maddesinde: İçmesuyu havzaları (Havza): Bir akarsu, göl, baraj rezervuarı veya yeraltı suyu haznesi gibi bir su kaynağını besleyen yeraltı ve yüzeysel suların toplandığı bölgenin tamamıdır. Mutlak Koruma Alanı (0-300 m.): İçme ve kullanma suyu temin edilen ve edilecek olan suni ve tabii göller etrafında en yüksek su seviyesinde, su ile karanın meydana getirdiği çizgiden itibaren yatay 300 metre genişliğindeki kara alanıdır. Bahse konu alanın, havza sınırını aşması halinde mutlak koruma alanı havza sınırında son bulur. Kısa Mesafeli Koruma Alanı (300.-1000 m.): Mutlak koruma alanı üst sınırından itibaren yatay 700 metre genişliğindeki kara alanıdır. Bahse konu alanın, havza sınırını aşması halinde kısa mesafeli koruma alanı havza sınırında son bulur. Orta Mesafeli Koruma Alanı (1000-2000 m.): Kısa mesafeli koruma alanı üst sınırından itibaren yatay 1000 metre genişliğindeki kara alanıdır. Bahse konu alanın, havza sınırını aşması halinde orta mesafeli koruma alanı havza sınırında son bulur. Uzun Mesafeli Koruma Alanı (2000-havza sınırı): Orta mesafeli koruma alanının üst sınırından başlamak üzere su toplama havzasının nihayetine kadar uzanan bütün kara alanıdır." denilmiş, "Genel hükümler" başlıklı 5. maddesinde : Bu yönetmelikte açıklanmayan tüm hususlarda Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin içmesuyu havzaları ile ilgili hükümleri uygulanır" hükmüne yer verilmiştir.

Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin "Mutlak Koruma Alanı" başlıklı 17. maddesinde: Değişik paragraf: 13/02/2008-26786 S.R.G. Yön/9.mad.) Mutlak koruma alanı, içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 300 metre genişliğindeki şerittir. Söz konusu alanın sınırının su toplama havzası sınırını aşması hâlinde, mutlak koruma alanı

havza sınırında son bulur. Bu alanda aşağıda belirtilen koruma tedbirleri alınır,

a) (Değişik bent: 13/02/2008-26786 S.R.G. Yön/9.mad.) Maksimum su seviyesinden itibaren 300 metre genişliğindeki şerit kamulaştırılır. Kamulaştırma suyu kullanan idare veya idarelerce yapılır. Ancak 1988 yılı veya su temin projesinin yatırım programına alındığı tarih itibarıyla mevcut olan yapılarda bu alanda kamulaştırma yapıncaya kadar, yapı inşaat alanında değişiklik yapmamak ve kullanım maksadını değiştirmemek şartıyla gerekli bakım onarım yapılabilir.

b) İçme ve kullanma suyu projesine ve mevcut yapıların kanalizasyon sistemlerine ait mecburi teknik tesisler hariç olmak üzere, bu alanda hiçbir yapı yapılamaz. Bu alanda kalan mevcut yapılar dondurulmuştur.

c) Çevre düzeni planına uyularak, bu alan içinde gölden faydalanma, piknik, yüzmeye, balık tutma ve avlanma ihtiyaçları için cepler teşkil edilir. Bu cepler su alma yapısına 300 metreden daha yakın olamaz.

d) Kamulaştırmayı yapan idarece gerekli görülen yerlerde alan çitle çevrilir veya koruma alanı teşkil edilir." hükmüne yer almıştır.

İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliğinin "Özel hükümler" başlıklı 6.maddesinin 1. fıkrasında, İstanbul'a su temin edilen ve edilecek olan içmesuyu havzaları ve derelerin EK-1'de gösterildiği, "İçmesuyu havzalarında imar planlarında uyulması gereken esaslar" başlıklı 9. fıkrasının c bendinde; Mutlak koruma alanlarında İdare tarafından yapılacak veya yaptırılacak arıtma tesisleri hariç, hangi maksatla olursa olsun hiçbir yapılaşmaya izin verilemeyeceği, g bendinde İçme suyu havzalarında EK-1'de isimleri verilen derelerin, orman alanları ve tarımsal niteliği korunacak alanlar dışında kalan kısımlarında; ıslah projesine uygun olarak bu derelerin ıslah kesitinin her iki yanında; temizlik, bakım ve onarımlarının yapılabilmesi maksadıyla imar planlarında en az on metrelik dere işletme bandı ayrılır. Dere ıslah alanı ile dere işletme bandları idarece kamulaştırılacağı, düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden" havzanın mutlak koruma alanı" ile "derenin koruma bandının" farklı kavramlar olduğu, havza mutlak koruma alanının; İçme ve kullanma suyu temin edilen ve edilecek olan suni ve tabii göller etrafında en yüksek su seviyesinde, su ile karanın meydana getirdiği çizgiden itibaren yatay 300 metre genişliğindeki kara alanı olduğu, havzanın mutlak koruma alanı içerisinde yapılaşma yasağı olduğundan bu alanda yer alan taşınmazların kamulaştırılmalarının zorunlu olduğu, havzayı besleyen derelerin dere işletme bandının ise; İSKİ içmesuyu havzaları

yönetmeliği EK-1'de isimleri verilen derelerin, orman alanları ve tarımsal niteliği korunacak alanlar dışında kalan kısımlarında; ıslah projesine uygun olarak bu derelerin ıslah kesitinin her iki yanında; temizlik, bakım ve onarımlarının yapılabilmesi maksadıyla imar planlarında en az on metrelik bandı ifade ettiği ve dere işletme bandının da kamulaştırılmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliğinin 6. maddesinin 9. fıkrasının (g) bendinde "İmar planları hazırlanırken, Ek 1'de isimleri verilen derelerin her iki tarafında kadastral sınırlarından itibaren 100 metrelik yapı yaklaşma mesafesi bırakılır. Derelerin yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlardaki yapılaşma hakları parsel yüzölçümünün %60'ı hesaplanmak kaydıyla Ek 2'de verilen yoğunluk değerlerine göre ait olduğu imar planı sınırı içinde bulunan havza dışındaki alanlar ile orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında kullanılır. Bu durumda yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlar ağaçlandırma, yol, yeşil alan, rekreasyon v.b maksatlarla kullanılmak üzere kamuya bedelsiz terk edilir ve bu alanlarda yapı yapılamaz" kuralına yer verilmiş iken, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Kurulunun 16.01.2013 gün 2 sayılı kararı ile Yönetmeliğin anılan maddesinde değişikliğe gidilmiştir.

Değişik şeklinde: "İçme suyu havzalarında Ek 1'de isimleri verilen derelerin, orman alanları ve tarımsal niteliği korunacak alanlar dışında kalan kısımlarında; ıslah projesine uygun olarak bu derelerin ıslah kesitinin her iki yanında temizlik, bakım ve onarımlarının yapılabilmesi maksadıyla imar planlarında en az on metrelik dere işletme bandı ayrılır. Dere ıslah alanı ile dere işletme bandları idarece kamulaştırılır" kuralı getirilmiştir.

UYAP üzerinden yapılan araştırmada yukarıda anılan yönetmelik değişikliğinin iptali için İstanbul 8. İdare Mahkemesinde E:2013/405 sayılı dava açılmış, mahkemece her ne kadar 29/05/2013 tarihli, K:2013/958 sayılı karar ile davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiş ise de temyiz incelemesi üzerine Danıştay Altıncı Dairesinin 01/04/2014 tarihli, E:2013/5728, K:2014/2511 sayılı kararı ile işin esasının incelenmesi gerektiği gerekçesiyle mahkeme kararı bozulmuş karar düzeltme istemi de Danıştay Altıncı Dairesinin 08.03.2016 tarihli, E:2014/5586 K:2016/1016 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacılar tarafından taşınmazının 100 metrelik dere koruma bandında kaldığından bahisle bakılan davanın açıldığı, temyiz dilekçesine ek olarak sunulan belgelerden, tamamı 6884,79 m2 olan taşınmazın 1345,25 metrekaresinin dere ıslah ve koruma bandında kalması

nedeniyle davalı idare tarafından kamulaştırma kararı alındığı ve bedel tespiti ve tescil davası açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda davacının maliki olduğu taşınmazın bir kısmının idarece kamulaştırılmasına karar verilerek bedel tespiti ve tescil davası açıldığı göz önüne alınarak kamulaştırılan kısım yönünden bedel tespiti ve tescil davasının sonucu dikkate alınarak; taşınmazın kamulaştırma kararı alınmayan kalan kısmının İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği hükümleri dikkate alınarak, hukuki durumunun tespit edilmek suretiyle taşınmazın bu kısmı bakımından kısıtlılık durumunun olup olmadığının açıklığa kavuşturulmasından sonra bir karar verilmesi gerekmektedir.

Öte yandan davanın esası hakkında karar verilirken yürürlükte olan İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğinin 6. maddesinin 9-g bendinin iptali için İstanbul 8. İdare Mahkemesinin E:2013/405 sayılı esasında açılan davanın sonucu da dikkate alınarak dava hakkında karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 2. İdare Mahkemesince verilen 08/10/2015 tarihli, E:2015/1112, K:2015/1774 sayılı kararın bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 12/04/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2015/6995

Karar No : 2016/4782

Anahtar Kelimeler : Mülkiyet Hakkı, 5 Yıllık Süre,
Geçici 11. Madde

Özeti : 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6745 sayılı Kanun'un 34. maddesi ile eklenen Geçici 11. maddesinde, aynı Kanunun 33. maddesi ile eklenen Ek 1. maddesi kapsamında kalan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarruf hakkı kısıtlanan taşınmazlar hakkında 5 yıllık sürenin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlayacağı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara da bu madde hükümlerinin uygulanacağı düzenlendiğinden, davacılara ait taşınmazın uzun yıllardır kamulaştırılmayarak, mülkiyet hakkının kısıtlanması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davanın anılan yeni yasal düzenleme kapsamında çözümlenmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Edenler :

1- (Davacılar) : ..., ...

Vekili : Av. ...

2- (Davalı) : Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf :

1- (Davacılar) : ... , ...

2- (Davalı) : Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı

İstemin Özeti : Kayseri 2. İdare Mahkemesince verilen 01/04/2015 tarihli, E:2014/491, K:2015/382 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek karşılıklı olarak bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Dilara SALT

Düşüncesi : Dava, Kayseri İli, Kocasinan İlçesi, Tanpınar Mahallesi (Argıncık Köyü Kulakçayır Mevkii) ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın uzun yıllardır kamulaştırılmayarak, mülkiyet hakkının kısıtlanması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 33. maddesi ile eklenen Ek Madde 1'de; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldırarak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması hâlinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir.

Birinci fıkra uyarınca dava açılması hâlinde taşınmazın ya da üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, mahkemece; bu Kanunun 15'inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılarak, taşınmazın hukuken tasarrufunun kısıtlandığı veya fiilen el konulduğu tarihteki nitelikleri esas alınmak suretiyle tespit edilir ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir.

Bu madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında açılacak dava ve takiplerde, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin üçüncü, yedinci, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara bu madde hükümleri, kesinleşen ancak henüz ödemesi yapılmayan kararlar hakkında ise geçici 6'ncı maddenin üçüncü, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca ayrılması gereken yüzde iki oranındaki ödenekler, yüzde dört olarak ayrılır. İlave olarak ayrılan yüzde iki oranındaki ödenekler, münhasıran bu ek madde ile geçici 11'inci ve geçici 12'nci maddeler kapsamında yapılacak ödemelerde kullanılır. Yapılacak ödemelerin toplam tutarının ilave olarak

ayrılan ödeneğin toplamını aşması hâlinde, ödemeler, en fazla on yılda ve geçici 6'ncı maddenin sekizinci fıkrası hükmüne göre yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

2942 sayılı Kanun'a 6745 sayılı Kanun'un 34. maddesi ile eklenen Geçici Madde 11'de ise; "Bu Kanunun ek 1'inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kalan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında aynı fıkrada belirtilen süre, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

Bu Kanunun ek 1'inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü, bu madde kapsamında kalan taşınmazlara ilişkin dava ve takipler hakkında da uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Anayasanın 35. maddesinde: "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." hükmü yer almaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Ek 1 Nolu Protokolünün "Mülkiyetin korunması" başlıklı 1. maddesinde: "Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Herhangi bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri açısından bakıldığında, özel mülkiyet hakkının korunması gereken temel insan hakları arasında öngörüldüğü, anayasa ve uluslararası sözleşmelerde mülkiyet hakkını korumaya yönelik düzenlemelere yer verildiği, bu düzenlemelerde mülkiyet hakkına müdahalelerin olabileceğinin öngörüldüğü, ancak bu müdahalelerde kamu yararı gerekçesi, kanuni düzenleme gereği ve ölçülülük ya da orantılılık gibi uluslararası hukukun genel ilkelerinin varlığının dikkate alınması gerektiği, aksi durumda müdahalenin mülkiyet hakkı ihlaline neden olacağı kabul edilmiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesi kararları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla da bu hususların açık bir şekilde ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu açıdan, kamu gücü kullanılarak özel mülkiyetteki taşınmazların kullanımına engel olunması anlamında hukuki el atmanın yargısal incelemesinde, mülkiyet hakkına söz konusu müdahalede yukarıda yer alan

hükümler çerçevesinde kamu yararının varlığının, kanuni düzenleme gereğinin ve orantılılık noktasında adil dengenin sağlanıp sağlanmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

“Hukuk güvenliği ilkesi”, hukuk devletinde uyulması zorunlu temel ilkelerden birini oluşturmaktadır. Anayasada öngörülen temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının ve insan haklarının yaşama egemen kılınmasının önkoşulu olan hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Daha önce tesis edilmiş bulunan işlemlerin doğurduğu hukuki sonuçları ortadan kaldıracak şekilde yasama tasarrufunda bulunulması, hukuk güvenliği ilkesine aykırılık oluşturur. Hukuk devletinin gereği olan hukuk güvenliğini sağlama yükümlülüğü, kural olarak yasaların geriye yürütülmemesini gerekli kılar. “Yasaların geriye yürümezliği ilkesi” uyarınca yasalar, kamu yararı ve kamu düzeninin gerektirdiği, kazanılmış hakların korunması, mali haklarda iyileştirme gibi kimi ayrık durumlar dışında ilke olarak yürürlük tarihlerinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılırlar. Yürürlüğe giren yasaların geçmişe ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olmaması hukukun genel ilkelerindedir.

Geçici 11. madde ile 6745 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkındaki kesin hükme bağlanmamış bütün ihtilaflarda da uygulanacağı öngörülmek suretiyle, yürürlüğe girdiği tarihten önce ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde de esas alınması kabul edilmiştir.

Bu çerçevede, yeni yasal düzenlemenin tasarı gerekçesi de incelendiğinde; vatandaşların karşılaştığı mağduriyetlerin önlenmesi amaçlandığı belirtilmiş ise de, söz konusu düzenleme ile yıllardır mülkiyet hakkını gereği gibi kullanamayan vatandaşların kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlayan beş yıllık bir süreyle daha da mağdur edildiği, anayasal haklarını kullanmalarının önüne geçildiği düşünüldüğünden, 2942 sayılı

Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 11. maddesinin Anayasa'nın 2. ve 35. maddelerine aykırılığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu anlamda, 2942 sayılı Kanun'un Geçici 11. maddesinin iptali için 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi gereğince, itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, uyuşmazlığın esasının Anayasa Mahkemesince bu konuda verilecek karardan sonra incelenmesine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anılan hükmün Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmemesi halinde uyuşmazlığın esasına gelince;

Yeni yasal düzenleme uyarınca bu aşamada hukuken uyuşmazlığın esası hakkında karar verme olanağı bulunmadığından, İdare Mahkemesince bu hususlar göz önünde bulundurularak yeniden bir karar verilmesi için temyize konu kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Duruşma yapılmasına gerek görülmedi.

Dava, Kayseri İli, Kocasinan İlçesi, Tanpınar Mahallesi (Argıncık Köyü Kulakçayır Mevkii) ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın uzun yıllardır kamulaştırılmayarak, mülkiyet hakkının kısıtlanması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, dava dosyasının ve Kayseri 5. Asliye Hukuk Mahkemesince mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu hazırlanan raporun birlikte değerlendirilmesinden; taşınmazdaki mülkiyet hakkı kısıtlandıktan sonraki beş yıllık süre içinde kamulaştırılmamak suretiyle mülkiyet hakkının süresi belirsiz bir zaman diliminde kısıtlanması durumunun davacı açısından gerçekleştiği, taşınmaz malın değerinin hesaplanarak ilgisine ödenmesi dışında başka bir yolun kalmadığı gerekçesiyle tazminat isteminin kabulüne karar verilmiş, bu karar davacılar vekili tarafından vekalet ücreti yönünden, davalı idare tarafından işin esas bakımından temyiz edilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 33. maddesi ile eklenen Ek Madde 1'de; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle

mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldıracak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması hâlinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir.

Birinci fıkra uyarınca dava açılması hâlinde taşınmazın ya da üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, mahkemece; bu Kanunun 15'inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılarak, taşınmazın hukuken tasarrufunun kısıtlandığı veya fiilen el konulduğu tarihteki nitelikleri esas alınmak suretiyle tespit edilir ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir.

Bu madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında açılacak dava ve takiplerde, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin üçüncü, yedinci, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara bu madde hükümleri, kesinleşen ancak henüz ödemesi yapılmayan kararlar hakkında ise geçici 6'ncı maddenin üçüncü, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca ayrılması gereken yüzde iki oranındaki ödenekler, yüzde dört olarak ayrılır. İlave olarak ayrılan yüzde iki oranındaki ödenekler, münhasıran bu ek madde ile geçici 11 inci ve geçici 12'nci maddeler kapsamında yapılacak ödemelerde kullanılır. Yapılacak ödemelerin toplam tutarının ilave olarak ayrılan ödeneğin toplamını aşması hâlinde, ödemeler, en fazla on yılda ve geçici 6 ncı maddenin sekizinci fıkrası hükmüne göre yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

2942 sayılı Kanuna 6745 sayılı Kanunun 34. maddesi ile eklenen Geçici Madde 11'de ise; "Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kalan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında aynı fıkroda belirtilen süre, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

Bu Kanunun ek 1'inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü, bu madde kapsamında kalan taşınmazlara ilişkin dava ve takipler hakkında da uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenlemeye göre; uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılması ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazların ilgili idarelerce kamulaştırılması veya imar planı değişikliği yapılması/yaptırılması zorunluluğu getirilerek bu konuda vatandaşların karşılaştıkları mağduriyetlerin giderilmesi, bu kapsamda kalan taşınmazların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç beş yıllık süre içerisinde bütçe imkanları dahilinde ilgili idarelerce kamulaştırılması veya taşınmazların mevcut imar planı bulunup bulunmadığı veya imar planı yapılabilecek yerlerden olup olmadığı durumuna göre imar planı/imar uygulaması/toplulaşma yapılmak/yaptırılmak suretiyle başka yerden mümkün ise müstakil, değilse hisseli parsel verilmesi veyahut taşınmazların tahliye edilerek kullanıma imkan verecek biçimde malikine iade edilmesi amaçlanmıştır.

Kanunda düzenlenen 5 yıllık sürenin ek 1. madde kapsamında kalan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarruf hakkı kısıtlanan taşınmazlar hakkında da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlayacağı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara da bu madde hükümlerinin uygulanacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, yeni yasal düzenleme uyarınca bu aşamada hukuken uyuşmazlığın esası hakkında karar verme olanağı bulunmadığından, İdare Mahkemesince bu hususlar göz önünde bulundurularak yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, sonradan yürürlüğe giren yasa maddeleri nedeniyle uyuşmazlıkta tarafların haklılık oranı belirlenemediğinden, bozma kararı üzerine verilecek kararda maktu olan vekalet ücretinin ve yargılama giderlerinin davacılar üzerinde bırakılmayacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, Kayseri 2. İdare Mahkemesince verilen 01/04/2015 tarihli, E:2014/491, K:2015/382 sayılı kararın bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 20/09/2016 tarihinde esasta oybirliğiyle, gerekçede ise oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 33. maddesi ile eklenen Ek Madde 1'de; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldırarak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması hâlinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir.

Birinci fıkra uyarınca dava açılması hâlinde taşınmazın ya da üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, mahkemece; bu Kanunun 15'inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılarak, taşınmazın hukuken tasarrufunun kısıtlandığı veya fiilen el konulduğu tarihteki nitelikleri esas alınmak suretiyle tespit edilir ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir.

Bu madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında açılacak dava ve takiplerde, bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin üçüncü, yedinci, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara bu madde hükümleri, kesinleşen ancak henüz ödemesi yapılmayan kararlar hakkında ise geçici 6'ncı maddenin üçüncü, sekizinci ve on birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun geçici 6'ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca ayrılması gereken yüzde iki oranındaki ödenekler, yüzde dört olarak ayrılır. İlave olarak ayrılan yüzde iki oranındaki ödenekler, münhasıran bu ek madde ile geçici 11 inci ve geçici 12'nci maddeler kapsamında yapılacak ödemelerde kullanılır. Yapılacak ödemelerin toplam tutarının ilave olarak ayrılan ödeneğin toplamını aşması hâlinde, ödemeler, en fazla on yılda ve geçici 6'ncı maddenin sekizinci fıkrası hükmüne göre yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

2942 sayılı Kanuna 6745 sayılı Kanununun 34. maddesi ile eklenen Geçici Madde 11'de ise; "Bu Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kalan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında aynı fıkırada belirtilen süre, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

Bu Kanununun ek 1'inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü, bu madde kapsamında kalan taşınmazlara ilişkin dava ve takipler hakkında da uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenlemeye göre; uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılması ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazların ilgili idarelerce kamulaştırılması veya imar planı değişikliği yapılması/yaptırılması zorunluluğu getirilerek bu konuda maliklerin karşılaştıkları mağduriyetlerin giderilmesi, bu kapsamda kalan taşınmazların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç beş yıllık süre içerisinde bütçe imkanları dahilinde ilgili idarelerce kamulaştırılması veya taşınmazların mevcut imar planı bulunup bulunmadığı veya imar planı yapılabilecek yerlerden olup olmadığı durumuna göre imar planı/imar uygulaması/kamulaştırma yapılmak/yaptırılmak suretiyle başka yerden mümkün ise müstakil, değilse hisseli parsel verilmesi veyahut taşınmazların kısıtlılığı kaldırılarak kullanıma imkan verecek biçimde malikine iade edilmesi amaçlanmıştır.

Kanunda düzenlenen 5 yıllık sürenin ek 1. madde kapsamında kalan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarruf hakkı kısıtlanan taşınmazlar hakkında da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlayacağı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara da bu madde hükümlerinin uygulanacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Görülmekte olan davanın tam yargı davası olduğuna ve davacı açısından davanın açıldığı sıradaki koşulları değişmediğine göre davanın sonucunun tazminat istemi kabul, ret veya kısmen kabul kısmen ret ile sonuçlandırılması gerekir. Davanın açılmasından sonra yürürlüğe giren 6745 sayılı Kanun hükümlerinin olaya uygulandığında hukuki el atma koşullarının 07.09.2016 tarihinden 5 (beş) yıl sonra oluşacağı açıktır. Dolayısıyla tazminat koşulları bugün itibariyle oluşmamıştır.

Bu durumda, yeni yasal düzenleme uyarınca, beş yıllık sürenin Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlayacağı düzenlenmiş olup,

bu aşamada hukuki el atma şartları oluşmadığından, İdare Mahkemesince davanın reddine karar verilmesi gerekmekte iken davanın kabulüne ilişkin kararda isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, tazminat isteminin reddi gerektiği görüşüyle mahkeme kararını bozan Dairemiz kararına gerekçe yönünden karşıyım.

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2012/5722

Karar No : 2016/4829

Anahtar Kelimeler : Teknik Alt Yapı Bedeli, Haciz,
Taahhütte Bulunan

Özeti : 3194 sayılı Kanun'un 23. maddesinde belirtilen teknik alt yapı bedelinin taahhütte bulunandan alınması gerektiğinden taşınmazda bağımsız bölüm maliki olan davacıdan taahhüt edenin borcunun tahsil edilmesi amacıyla tesis edilen haciz işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davalı) : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. ...

Karşı Taraf- Diğer Temyiz Eden (Davacı) : ...
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 27/04/2012 tarihli, E:2011/1167, K:2012/619 sayılı kararın, taraflarca karşılıklı olarak usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kadife Arslanhan

Düşüncesi : Davalı idarenin temyiz isteminin reddi ile mahkeme kararının iptale ilişkin kısmının onanması; davacının temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının ehliyet yönünden reddine ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Ankara İli, Yenimahalle İlçesi, Yaşamkent Mahallesi (Alacaatlı), ... ada ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan davacıya ait 18/10 nolu bağımsız bölümün tapu kaydına stabilize yol teknik altyapı bedelinden dolayı borcu bulunduğu bahisle haciz şerhi konulmasına ilişkin işlemin ve davacı adına stabilize yol teknik alt yapı bedelinden dolayı borç çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, 3194 sayılı İmar Kanununun 23. maddesi uyarınca taahhütte bulunan ... İnşaat Ticaret Sanayi A.Ş.'den borcun tahsil edilmesi gerektiği, öte yandan davalı idare tarafından bu şirket hakkında 6183 sayılı Yasa uyarınca gerekli işlemlerin yapılabileceği açık olduğu, bu nedenle uyumsuzluğa konu taşınmazın 10 numaralı bağımsız bölümünün maliki olan davacıdan, taahhüt veren şirketin sorumlu olduğu borcun tahsil edilmesi amacıyla tesis edilen haciz işleminin hukuka aykırı olduğu anlaşıldığından iptaline; stabilize yol teknik altyapı bedelinden kaynaklanan borcun kaldırılması istemine yönelik işlem bakımından ise, davalı idare tarafından, davacı adına ya da maliki olduğu 10 numaralı bağımsız bölüm adına herhangi bir borç çıkarma işlemi tesis edilmediği anlaşıldığından menfaati etkilenmeyen davacının dava açma ehliyetinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın bu kısmı bakımından ise ehliyet yönünden reddine karar verilmiş; bu kararın iptale yönelik kısmı davalı idare, redde ilişkin kısmı ise davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının iptale yönelik kısmında;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının ehliyet yönünden reddine ilişkin kısmı bakımından ise;

Dosyanın incelenmesinden, stabilize yol teknik altyapı bedelinden dolayı davacıya ait bağımsız bölümün de bulunduğu taşınmazın tapu kaydı üzerine Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığının 03.05.2010 tarihli işlem ile haciz şerhi konulduğunun anlaşıldığı, bunun dışında söz konusu borca ilişkin olarak davacı adına başka bir işlem tesis edilip edilmediği, davalı idarenin kayıtlarında stabilize yol teknik altyapı bedeli alacağı borçlusunu gösterilip gösterilmediği anlaşılmadığından İdare Mahkemesince anılan bu husus araştırılmadan davanın bu kısmına yönelik olarak ehliyet yönünden ret kararı verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, mahkemece davanın esası hakkında karar verilirken vekalet ücreti hakkında da yeniden bir karar verileceği tabiidir.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 27/04/2012 tarihli, E:2011/1167, K:2012/619 sayılı kararın iptale yönelik kısmının onanmasına, ehliyet yönünden reddine yönelik kısmının ise bozulmasına, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 22/09/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Altıncı Daire

Esas No : 2015/5196

Karar No : 2016/7403

Anahtar Kelimeler : Riskli Alan, 6306 Sayılı Kanun,
Acele Kamulaştırma

Özeti : Riskli alan üzerindeki binaların yıkılarak arsa haline gelmesi ve 6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen en az üçte iki çoğunluk nisabının sağlanması karşısında anılan maddenin 2. fıkrasında belirtilen acele kamulaştırma yapılabilmesi için gerekli şartların oluşmadığı, uygulamadaki problemlerin birinci fıkra uyarınca çözümlenmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Esenler Belediye Başkanlığı -

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 31/03/2015 tarihli, E:2014/1379, K:2015/686 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Harun Coşkun

Düşüncesi : Dava dosyasının incelenmesinden, İstanbul İli, Esenler İlçesi, Atışalan Havaalanı ve Atışalan Tuna Mahallelerinin sınırları içerisinde bulunan alanların bir kısmının Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 21.09.2012 tarihli, 1323 sayılı yazısına istinaden Bakanlar Kurulunun 24.09.2012 tarihli, 2012/3791 sayılı kararı ile 6306 sayılı Kanununun 2'inci

maddesi uyarınca "Riskli Alan" ilan edildiği, akabinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 14.11.2012 tarihli, 600 sayılı kararı ile davalı idarenin "ilgili idare" olarak yetkilendirildiği, sonrasında bakanlığın 31.01.2013 tarihli, 537 sayılı kararı ile ilgili idareye verilen yetkilere ilaveten riskli alan içerisinde kamulaştırma işlemlerinin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesine yönelik yetkilendirme yapıldığı, bu arada davalı idare tarafından kendi iştiraki olan ... İnşaat ve Eğitim San. Tic. A.Ş ile protokol akdedilmek suretiyle riskli alanda "saha tespit çalışmaları, tanıtım, tasarım etüd ve avan proje yapımı hizmet alımı işi" için yer teslimi yapıldığı, anılan şirketin 19.03.2013 tarihli, 2013/128 sayılı yazısı ile riskli alan içerisinde bazı mülk sahipleri ile uzlaşamadığından söz edilerek, iş akışının sekteye uğramaması için davalı idareden gereğinin yapılmasının istenildiği, bunun üzerine Esenler Belediye Encümeninin 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı kararı ile içerisinde davacının da bulunduğu bir kısım mülk sahiplerinin hisselerinin 2942 sayılı Kanununun 27. maddesi ile 6306 sayılı Kanununun 6. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca acele el koyma usulü ile kamulaştırılmalarına karar verildiği, bu kararın tebliği üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

6306 sayılı Kanun'un ve Uygulama Yönetmeliğinin işlem tarihi itibari ile yürürlükte bulunan hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, vaz' edilen hükümlerden amaçlanan olgunun "afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerin" teşekkülünü sağlamak olduğu, aynı mevzuat çerçevesinde mevcut risk durumunun ilgili idarelerin yardımı doğrultusunda öncelikle maliklerce bertaraf edilmesinin tercih edildiği, bu doğrultuda uygulama sırasında izlenecek sürecin merhale merhale belirtildiği, Kanununun 6. maddesinin 1. fıkrasında özetle "üzerindeki bina yıkılarak arsa haline gelmiş parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hasılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verileceği" belirtildikten sonra karar nisabına katılmayan hissedarların arsa paylarının belirlenen en az rayiç bedel üzerinden açık artırma usulü ile öncelikle anlaşma sağlayan diğer paydaşlara satılmasının, bu durumun gerçekleşmemesi halinde ise rayiç bedeli Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilmesinin öngörüldüğü, söz konusu taşınmazların Bakanlık, Toplu Konut İdaresi yada ilgili idare tarafından acele kamulaştırılması hususunun ise arsa maliklerine

yapılan tebligat üzerine "en az üçte iki çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması" koşulu ile aynı maddenin 2. fıkrasında düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, Dairemizin 08.02.2016 tarihli, E:2015/5196 sayılı ara kararı ile davalı idareden "Dava konusu edilen 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı Belediye Encümeni kararından önce üçte iki çoğunluğun sağlanıp sağlanmadığının ve 6306 sayılı Kanununun 6. maddesi uyarınca idarelerince yapılan iş ve işlemlerin sorulmasına" karar verilmiş olup, davalı idarenin 30.03.2016 tarihinde kayda giren ara kararına cevap dilekçesinde; riskli alan içerisinde yer alan hak sahiplerinin sayısı ve hisseleri oranında üçte iki çoğunluğun sağlandığı, ayrıca 28.02.2014 tarihli protokol uyarınca gerekli yıkımlar yapıldığı belirtilmiştir.

Uyuşmazlıkta, davalı idarece karar nisabının sağlandığına yönelik verilen bilgiler belgelendirilmemekle birlikte, riskli alan üzerindeki binaların yıkılarak arsa hâline getirildiği, aynı zamanda 6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasında uygulama işlemleri için paydaşların hisseleri oranında aranan en az üçte iki çoğunluk nisabının sağlandığının kabulü durumunda, ancak "Üzerindeki bina yıkılmış olan arsanın maliklerine yapılan tebligatı takip eden otuz gün içinde en az üçte iki çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması..." hâlinde hüküm ifade eden ve riskli alan içerisinde yer alan taşınmazların idarelerce acele kamulaştırılmasına imkan sağlayan aynı maddenin ikinci fıkrası uygulama alanı bulamamakta, karara katılmadığı resmi belge ile kanıtlanan kişilere ait hisselerden kaynaklanan uygulama problemlerinin birinci fıkra uyarınca çözümlenmesi, gerekmektedir.

Bu durumda, 6306 sayılı Kanun'un ikinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesi imkanı bulunmayan "riskli alan" içerisinde, davalı idareye tanınmış bir kamulaştırma yetkisi bulunmadığı anlaşılmış olup, dava konusu edilen kamulaştırmaya ilişkin Belediye Encümeni kararında hukuka uyarlık, temyize konu mahkeme kararında hukuki isabet bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer taraftan, Anayasa'nın 13. ve 35. madde hükümleri uyarınca mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla Anayasaya uygun olarak yasayla sınırlandırılması mümkündür. Ancak buna ilişkin düzenlemeler öncelikle kamu yararına dayanmalıdır. Buna göre, bir taşınmaz üzerindeki mülkiyet hakkının kamulaştırma yolu ile kaldırılması (mülkiyetin el değiştirmesi) kamu yararının karşılanması zorunluluğunun özel mülkiyet hakkının korunmasından üstün tutulması şartına bağlıdır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Acele kamulaştırma" başlıklı 27. maddesinde: 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun

uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o taşınmaz malın 10'uncu madde esasları dairesinde ve 15'inci madde uyarınca seçilecek bilirkişilerce tespit edilecek değeri, idare tarafından mal sahibi adına 10'uncu maddeye göre yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılarak o taşınmaz mala el konulabileceği kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda aktarılan Anayasa hükmü ve Kamulaştırma Kanunu birlikte ele alındığında, bizatihi olağan kamulaştırma işlemi T.C Anayasası tarafından güvence altına alınan mülkiyet hakkının istisnası iken, olağan kamulaştırma işleminin istisnası olarak Kamulaştırma Kanun'un 27. maddesinde belirtilen ve uygulanması sıkı şartlara bağlanan acele kamulaştırma yönteminin, hukuki güvenlik ilkesini ve mülkiyet hakkını zedeleyecek ölçüde geniş yorumlanamayacağı, hassasiyetle ele alınması gerektiği açıktır.

Dava konusu 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı kararda "uzlaşma sağlanamayan hak sahiplerinin bu alandaki hisselerinin 6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2. fıkrasına istinaden acele kamulaştırılmaları gerektiği. bu hisselerin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3. maddesinin 2. fıkrası ile 27. maddesine göre işlem tesis edilmesi" belirtilmiş olup, 2942 sayılı Kanunun 27. maddesinde yer alan acele kamulaştırma sürecinin işletilmesinin kararlaştırıldığı görülmektedir. Ancak uyuşmazlık konusu karara dayanak alınan 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun acele kamulaştırma başlıklı 27. maddesi incelendiğinde bir taşınmaz hakkında acele kamulaştırma kararı alınabilmesi için bu taşınmazın öncelikle 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacı için gerekli olan taşınmaz olması veya taşınmazın acele kamulaştırılması hususunda diğer bir değişle işin aceleliğine ilişkin olarak Bakanlar Kurulunca karar alınmış olması ya da özel kanunlarla öngörülen olağanüstü hallerin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bakılan uyuşmazlıkta ise davanın konusu taşınmazın 3634 sayılı Kanun kapsamında yer almadığı açıktır. Bakanlar Kurulu tarafından ise uyuşmazlık konusu bölgenin riskli ilan edilmesi ile yetinildiği, riskli alan ilan edilen bölgede icra edilecek kamulaştırma işlemlerinin 2942 sayılı Kanunun 27. maddesi kapsamında acele kamulaştırma yöntemi ile yapılması yönünde herhangi bir karar alınmadığı da ortadadır. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunda söz konusu riskli alanlarda yapılacak

kamulaştırmaların acele kamulaştırma usulü ile yürütülmesini gerektiren olağan üstü bir düzenlemeye de yer verilmediğinin anlaşılması karşısında, son seçenek olan "özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlar" koşulunun da gerçekleşmediği görülmektedir.

Bu haliyle, İstanbul İli, Esenler İlçesi, Atışalan Havaalanı ve Tuna Mahallesi içinde kalan alanın, Bakanlar Kurulu'nun 24.09.2012 tarihli kararı ile 6306 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca riskli alan olarak belirlenerek ilan edilmesi, söz konusu alanda yapılacak kamulaştırmaların acele kamulaştırma yöntemi kullanılarak yapılması için yeterli olmadığından, dava konusu Belediye Encümeni kararında bu yönden de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu durumda, yukarıda yer verilen açıklamalar bağlamında dava konusu uyuşmazlık değerlendirildiğinde, dava konusu 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı kararı ile alınan kamulaştırma ve acele kamulaştırma işlemlerin başlatılabilmesi ve bu yetkilerin kullanılabilmesi için 6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yer alan safahatın takip edilmesi, ayrıca 2942 sayılı Kanun'un 27. maddesinde belirlenen şartların gerçekleşmesi zorunlu olup, yasal dayanağı bulunmayan dava konusu Belediye Encümeni kararında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Duruşma yapılmasına gerek görülmedi.

Dava, İstanbul İli, Esenler İlçesi, Havaalanı Mahallesi, ... Pafta, ... parsel sayılı taşınmazda hissedar olan davacının, mevcut hissesinin ve kendisine ait yapısının 6306 sayılı Kanununun 6. maddesinin, ikinci fıkrasına istinaden kamulaştırılmasına ilişkin 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı Esenyurt Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, dava dosyasının incelenmesinden davacı taşınmazının kamulaştırılmasına ilişkin prosedürde mevzuata aykırı bir durum olmadığı gibi davacı iddiaları çerçevesinde de işlemin hukuka aykırılık arz etmediği sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un "Amaç" başlığı altındaki 1. maddesinde bu Kanunun amacının afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemek olduğu ifade edilmiş, "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde ise "Riskli Alan" zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan olarak tanımlanmıştır.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un işlem tarihi itibari ile yürürlükte bulunan "Uygulama işlemleri" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında; "Üzerindeki bina yıkılarak arsa hâline gelen taşınmazlarda daha önce kurulmuş olan kat irtifakı veya kat mülkiyeti, ilgililerin muvafakatleri aranmaksızın Bakanlığın talebi üzerine ilgili tapu müdürlüğünce resen terkin edilerek, önceki vasfı ile değerlemede bulunularak veya malik ile yapılan anlaşmanın şartları tapu kütüğünde belirtilerek malikleri adına payları oranında tescil edilir. Bu taşınmazların sicilinde bulunan taşınmazın niteliği, aynı ve şahsi haklar ile temlik hakkını kısıtlayan veya yasaklayan her türlü şerh, hisseler üzerinde devam eder. Bu şekilde belirlenen uygulama alanında cins değişikliği, tevhit ve ifraz işlemleri Bakanlık, TOKİ veya İdare tarafından resen yapılır veya yaptırılır. Bu parsellerin malikleri tarafından değerlendirilmesi esastır. Bu çerçevede, parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hasılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir. Bu karara katılmayanların bağımsız bölümlerine ilişkin arsa payları, Bakanlıkça rayiç değeri tespit ettirilerek bu değerden az olmamak üzere anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık artırma usulü ile satılır. Bu suretle paydaşlara satış gerçekleştirilemediği takdirde, bu paylar, Bakanlığın talebi üzerine, tespit edilen rayiç bedeli de Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilir ve yapılan anlaşma çerçevesinde değerlendirilmek üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılır veya Bakanlıkça uygun görülenler TOKİ'ye veya İdareye devredilir. Bu durumda, paydaşların kararı ile yapılan anlaşmaya uyularak işlem yapılır hükmüne", aynı maddenin 2. fıkrasında ise; "Üzerindeki bina yıkılmış olan arsanın maliklerine yapılan tebligatı takip eden otuz gün içinde en az üçte iki

çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması hâlinde, gerçek kişilerin veya özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetindeki taşınmazlar için Bakanlık, TOKİ veya İdare tarafından acele kamulaştırma yoluna da gidilebilir. Bu Kanun uyarınca yapılacak olan kamulaştırmalar, 04/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki iskân projelerinin gerçekleştirilmesi amaçlı kamulaştırma sayılır ve ilk taksit ödemesi, mezkûr fıkraya göre belirlenen tutarların beşte biri oranında yapılır" hükmüne yer verilmiştir.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde yönetmeliğin amacının; 16/05/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca, riskli yapılar ile riskli alan ve rezerv yapı alanlarının tespitine, riskli yapıların yıktırılmasına, yapılacak planlamaya, dönüştürmeye tabi tutulacak taşınmazların değerinin tespitine, hak sahibi olacaklarla yapılacak anlaşmaya ve yapılacak yardımlara, yeniden yapılacak yapılara ve 6306 sayılı Kanun kapsamındaki diğer uygulamalara ilişkin usûl ve esasları belirlemek olduğu belirtilmiş, işlem tarihi ile yürürlükte bulunan "Riskli yapıların bulunduğu parseller ile riskli alanlar hakkında uygulanacak hükümler" başlıklı 15. maddesinde;"(1) Riskli alanlarda ve riskli yapılarda Kanun kapsamında öncelikle maliklerce uygulama yapılması esastır. Kanun kapsamında yapılacak bu uygulamalara ilişkin iş ve işlemlerde ilgili kurum maliklere yardımcı olmakla yükümlüdür.

(2) Riskli yapılarda, Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca, parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hasılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine esas karar alınmak üzere, yöneticinin veya denetçinin veya kat maliklerinin üçte birinin istemi üzerine, noter vasıtası ile yapılacak tebligat ile kat malikleri kurulu toplantıya çağrılır.

a) Bu toplantıda yürütülecek uygulamalar konusunda bütün maliklerce oybirliği ile anlaşma sağlanamaması halinde, öncelikle riskli yapının değeri, Sermaye Piyasası Kuruluna kayıtlı olarak faaliyet gösteren lisanslı değerlendirme kuruluşlarına tespit ettirilir ve bu değer gözetilerek oybirliği ile anlaşmaya çalışılır.

b) (a) bendinde belirtilen usule göre oybirliği ile anlaşma sağlanamaması durumunda, yapılacak uygulamaya sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir. Bu karar tutanağa bağlanır ve toplantıda bulunan bütün kat maliklerince imzalanır.

En az üçte iki çoğunluk ile alınan karar, karara katılmayanlara ve kat malikleri kurulu toplantısına iştirak etmeyenlere noter vasıtasıyla tebliğ edilir ve bu tebliğde, onbeş gün içinde bu kararın kabul edilmemesi halinde bağımsız bölümlerine ilişkin arsa paylarının, Bakanlıkça tesbit edilecek rayiç değerden az olmamak üzere anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık artırma usulü ile satılacağı, bu suretle paydaşlara satış gerçekleştirilemediği takdirde, bu payların, rayiç bedeli Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda hazine adına resen tescil edileceği bildirilir.

(3) En az üçte iki çoğunluk ile alınacak karara katılmayan maliklerin bağımsız bölümlerine ilişkin arsa paylarının rayiç değeri; ikinci fıkranın (a) bendi uyarınca tespit edilen riskli yapının değerine göre belirlenir.

(4) En az üçte iki çoğunluk ile alınacak kararlar ve anlaşma şartları Müdürlüğe bildirilir. Anlaşmaya katılmayan maliklerin bağımsız bölümlerine ilişkin arsa payları; ikinci fıkranın (a) bendi uyarınca tespit edilen veya Bakanlıkça tespit ettirilen arsa payı değeri üzerinden anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık artırma usulü ile satılır. Bu suretle paydaşlara satış gerçekleştirilemediği takdirde, bu paylar, Bakanlığın talebi üzerine, tespit edilen rayiç bedeli de Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilir ve yapılan anlaşma çerçevesinde değerlendirilmek üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılır veya Bakanlıkça uygun görülenler TOKİ'ye veya İdareye devredilir.

(5) Bu durumda, paydaşların kararı ile yapılan anlaşmaya uyularak işlem yapılır. Malik ile yapılan anlaşmanın şartlarının tapu kütüğünde belirtilmesi de dahil tapu tesciline ilişkin işlemler müdürlük vasıtasıyla gerçekleştirilir.

(6) Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde, Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca, arsa payları satın alınanlar ile 14'üncü madde hükümleri çerçevesinde konut veya işyeri sözleşmesi yapılabilir.

(7) Bir parselde birden fazla riskli yapı bulunması halinde her bir yapı için ayrı ayrı rapor düzenlenerek Bakanlığın onayına istinaden uygulama işlemi yapılır.

(8) Üzerindeki yapıların tamamı riskli yapı olarak tespit edilmiş olan bir veya tevhidî mümkün olan birden fazla parsel birlikte değerlendirilerek, yürütülecek uygulamaya sahip oldukları hisseleri oranında proje paydaşlarının en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir.

(9) Riskli alanlarda;

a) Malikler tarafından yürütülecek uygulamalarda parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama

yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hâsılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine,

b) Üzerindeki bina yıkılarak arsa haline gelen taşınmazlarda ilgili kurum tarafından yürütülecek uygulamalarda uygulanacak projeye, sahip oldukları hisseleri oranında proje paydaşlarının en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir.

(10) Riskli alanda veya riskli yapıların bulunduğu parselde risksiz yapı bulunması halinde, bu yapı uygulama dışı tutulabilir. Bu durumda binanın bulunduğu alan ifraz edilebilir. İfraz imkânı yok ise maliklerin anlaşması halinde binanın hâlihazır durumu korunabilir." hükmüne yer verilmiş, işlem tarihinden sonra ise, 02.07.2013 tarihli, 28695 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle, söz konusu uygulama yönetmeliğinin aktarılan maddesi de dahil bir kısım maddeleri değiştirilmiş ve ek maddeler yürürlüğe girmiştir.

Yukarıda aktarılan 6306 sayılı Kanunun ve Uygulama Yönetmeliğinin işlem tarihi itibarı ile yürürlükte bulunan hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, vaz' edilen hükümlerde amaçlanan kamu yararının öncelikle "afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerinin" teşekkülünü sağlamak olduğu, aynı mevzuat çerçevesinde mevcut risk durumunun ilgili idarelerin yardımı doğrultusunda öncelikle maliklerce bertaraf edilmesinin tercih edildiği, bu doğrultuda uygulama sırasında izlenecek sürecin de merhale merhale belirtildiği, Kanunun 6. maddesinin 1. fıkrasında özetle "üzerindeki bina yıkılarak arsa haline gelmiş parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hasılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verileceği" belirtildikten sonra karar nisabına katılmayan hissedarların arsa paylarının belirlenen en az rayiç bedel üzerinden açık artırma usulü ile öncelikle anlaşma sağlayan diğer paydaşlara satılmasının, bu durumun gerçekleşmemesi halinde ise rayiç bedeli Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilmesinin öngörüldüğü, söz konusu taşınmazların Bakanlık, Toplu Konut İdaresi yada ilgili idare tarafından acele kamulaştırılması hususunun ise arsa maliklerine yapılan tebligat üzerine "en az üçte iki çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması" koşulu ile aynı maddenin 2. fıkrasında düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, İstanbul İli, Esenler İlçesi, Atışalan Havaalanı ve Atışalan Tuna Mahallelerinin sınırları içerisinde bulunan alanların bir kısmının Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 21.09.2012 tarihli, 1323 sayılı yazısına istinaden Bakanlar Kurulunun 24.09.2012 tarihli, 2012/3791 sayılı kararı ile 6306 sayılı Kanunun 2'inci maddesi uyarınca "Riskli Alan" ilan edildiği, akabinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 14.11.2012 tarihli, 600 sayılı kararı ile davalı idarenin "ilgili idare" olarak yetkilendirildiği, sonrasında bakanlığın 31.01.2013 tarihli, 537 sayılı kararı ile ilgili idareye verilen yetkilere ilaveten riskli alan içerisinde kamulaştırmaya ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesine yönelik yetkilendirme yapıldığı, bu arada davalı idare tarafından kendi iştiraki olan ... İnşaat ve Eğitim San. Tic. A.Ş ile protokol akdetmek suretiyle riskli alanda "saha tespit çalışmaları, tanıtım, tasarım etüd ve avan proje yapımı hizmet alımı işi" için yer teslimi yapıldığı, anılan şirketin 19.03.2013 tarihli, 2013/128 sayılı yazısı ile riskli alan içerisinde bazı mülk sahipleri ile uzlaşamadığından söz edilerek, iş akışının sekteye uğramaması için davalı idareden gereğinin yapılmasının istenildiği, bunun üzerine Esenler Belediye Encümeninin 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı kararı ile içerisinde davanın da bulunduğu bir kısım mülk sahiplerinin hisselerinin 2942 sayılı Kanununun 27. maddesi ile 6306 sayılı Kanununun 6. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca acele el koyma usulü ile kamulaştırılmalarına karar verildiği, bu kararın tebliği üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bakılan davada, Dairemizin 08.02.2016 tarihli, E:2015/5196 sayılı ara kararı ile davalı idareden "Dava konusu edilen 11.04.2013 tarihli, 700 sayılı Belediye Encümeni kararından önce üçte iki çoğunluğun sağlanıp sağlanmadığının ve 6306 sayılı Kanununun 6. maddesi uyarınca idarelerince yapılan iş ve işlemlerin sorulmasına" karar verilmiş olup, davalı idarenin 30.03.2016 tarihinde kayda giren ara karara cevap dilekçesinde; riskli alan içerisinde yer alan hak sahiplerinin sayısı ve hisseleri oranında üçte iki çoğunluğun sağlandığı, ayrıca 28.02.2014 tarihli protokol uyarınca gerekli yıkımların yapıldığı belirtilmiştir.

Uyuşmazlıkta, davalı idarece verilen bilgiler ışığında, riskli alan üzerindeki binaların yıkılarak arsa hâline getirildiği, aynı zamanda 6306 sayılı Kanununun 6. maddesinin birinci fıkrasında uygulama işlemleri için paydaşların hisseleri oranında aranan en az üçte iki çoğunluk nisabının sağlandığı beyan edildiğine göre "Üzerindeki bina yıkılmış olan arsanın maliklerine yapılan tebligatı takip eden otuz gün içinde en az üçte iki çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması...." hâlinde hüküm ifade eden ve riskli

alan içerisinde yer alan taşınmazların idarelerce acele kamulaştırılmasına imkan sağlayan aynı maddenin ikinci fıkrası uygulama alanı bulamamakta, usulüne uygun olarak tebliğ edilerek, yeterli karar nisabının alındığı toplantıya yada karara katılmadığı resmi belge ile kanıtlanan kişilere ait hisselerden kaynaklanan uygulama problemlerinin birinci fıkraya uyarınca çözümlenmesi gerekmektedir.

Bu durumda, 6306 sayılı Kanun'un ikinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesi imkanı bulunmayan mezkur "riskli alan" içerisinde davalı idareye tanınmış bir kamulaştırma yetkisi bulunmadığı anlaşılmış olup, dava konusu edilen kamulaştırmaya ilişkin Belediye Encümeni kararında hukuka uyarlık, temyize konu mahkeme kararında hukuki isabet bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 31/03/2015 tarihli, E:2014/1379, K:2015/686 sayılı kararın bozulmasına, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 16/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • SEKİZİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/9553

Karar No : 2016/11460

Anahtar Kelimeler : Orman İzni, Maden Kanunu, Geçici Tatil

Özeti : Orman izni ve geçici tatil verilmesi amacıyla yapılan başvurunun Maden Kanunu uyarınca belirlenen üç yıllık sürenin sonunda yapıldığı sabit olduğundan, davacının geçici tatil başvurusunun reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltilmesi İsteminde Bulunan (Davalı) : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... Çimento San. Tic. A.Ş.

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Danıştay Sekizinci Dairesinin 22/12/2015 gün ve E:2014/2641, K:2015/12716 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sümeyra ÖZGEN

Düşüncesi : İstem kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Kararın düzeltilmesi istemine ilişkin dilekçede öne sürülen düzeltme nedenleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesine uygun bulunduğundan düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Sekizinci Dairesinin 22/12/2015 gün ve E:2014/2641, K:2015/12716 kararı kaldırılarak işin esası yeniden incelendi.

Dava, Ankara İli, Haymana İlçesi hudutlarında bulunan II (a) grubu 71105 sayılı işletme ruhsatlı sahaya bir yıl süreli geçici tatil verilmesi istemiyle yapılan 19/03/2013 tarihli başvurunun reddine ilişkin 11/04/2013 tarih ve 951704 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun geçici tatil taleplerini düzenleyen 37. maddesinde, bu yöndeki taleplerin değerlendirilmesi noktasında, talebe konu olan maden işletme ruhsatı sahaları için "işletme izni" verilmiş olması gibi bir koşula yer verilmediği, mücbir sebep veya beklenmeyen hallerin mevcut olması durumunda geçici tatil talebinde bulunulabileceğinin kurala bağlandığı, anılan Kanununun 4. maddesinde yer alan düzenlemeye göre de, ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumunun "beklenmeyen haller" arasında sayıldığı, bu durumda davalı idarece, davacı şirketin başvurusunun, Kanununun 37. ve Yönetmeliğin 41. maddelerinde yer alan kurallar uyarınca, beklenmeyen hal kapsamında olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılarak bir karar verilmesi gerekirken, salt talebe konu ruhsat sahası için işletme izni verilmediği gerekçesiyle talebin reddi yönünde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde "mücbir sebep"; "Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller" şeklinde belirtilmiş; "beklenmeyen haller" ise "Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları" olarak tanımlanmış; yine aynı Kanunun "Geçici Tatil" başlıklı 37. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; "Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir. Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren üç ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır." hükümleri yer almaktadır.

06.11.2010 tarih ve 27751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği'nin 41. maddesinin 1. fıkrasında "Sel baskını, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan gibi geçerli sebeplerle veya tenörde/kalitede, jeolojik şartlarda, ülke ve dünya pazarlarındaki gelişme ve değişimler, ruhsat sahibi şirketin iflasına karar verilmiş olması, özelleştirme kapsamında olan

kurumlara ait ruhsat olması, ulaşım, ulaştırma alt yapı durumlarında beklenmeyen değişiklikler olması veya yargı kararları sonucu faaliyetin geçici tatili için ruhsat sahibince gerekli belgelerle Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Yapılan inceleme sonrası talebin uygun bulunması durumunda müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilerek bir yıla kadar geçici tatil verilebilir." kuralı yer almaktadır.

Diğer taraftan, Maden Kanununun 24. maddesinin (işlem tarihi itibarıyla) onbirinci fıkrasında, "Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde bu Kanunun 7'nci maddesine göre alınması gerekli olan çevresel etki değerlendirmesi kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili diğer izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip işletme izni düzenlenir. Yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatların teminatı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir."; Geçici 16. maddesinde ise; "Bu Kanunun yayım tarihinden önce işletme ruhsatı yürürlüğe girdiği halde işletme izni düzenlenmeyen ruhsatlar için ruhsat yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde Kanunun 7'nci maddesine göre gerekli izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Ancak bu Kanunun yayımı tarihinde 3 yıllık süresi dolmuş veya 3 yıllık sürenin dolmasına 1 yıldan az süresi kalmış ruhsatlar için söz konusu izinlerin 1 yıl içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde bu ruhsatlar feshedilir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Ankara İli, Haymana İlçesi sınırları dahilinde 09/09/2009 - 09/09/2019 tarihleri arasında geçerli olmak üzere davacı şirkete İR:71105 sayılı II. grup maden işletme ruhsatı verildiği, Maden Kanununun 24. maddesinin onbirinci fıkrası uyarınca davacının en geç 09/09/2012 tarihine kadar ilgili kurumlardan gerekli izinleri temin ederek davalı İdareye sunması gerektiği, mevzuattaki açık bu düzenlemeye rağmen davacı tarafından orman izni için üç yıllık süre sona erdikten sonra 26/09/2012 tarihinde ilgili orman idaresine başvuruda bulunduğu, diğer taraftan bir yıl süreli geçici tatil verilmesi istemiyle davalı idareye yapılan 19/03/2013 tarihli başvurunun da üç yıllık süre sonu olan 09/09/2012 tarihinden sonra olduğu anlaşılmaktadır.

İptal davalarında, idari işlemler hakkında hukuka uygunluk denetimi yapılmaktadır. Özellikle vurgulanması gereken husus, yetki ve şekil unsurları yönünden hukuka uygun olduğu anlaşılan bir işlemin, idarece gösterilen sebeple sınırlı olarak yargısal denetiminin yapılamayacağı, işlemin, mevcut yasal düzenlemeler bütünlüğü içinde hukuka uygun bir sebebin bulunup

bulunmadığının, idare hukukunun en belirgin ilkesi olan re'sen araştırma ilkesi çerçevesinde incelenmesi gereğidir.

Görülmekte olan bir davada idarece dava konusu işlemin tesisinde esas alınmamış, ancak yargı yerince dosyanın incelenmesi sonucu başka bir neden saptanmış ve idarece ileri sürülen nedenin hukuken geçerli olmadığı belirtilmiş ise, idarenin ileri sürdüğü sebep dışında dosyada saptanan nedene göre uyuşmazlığın çözümlenmesi idare hukukunda "sebeup ikamesi" ilkesi olarak nitelendirilmektedir.

İdare hukukunun res'en araştırma ilkesi ile sebeup ikamesi ilkeleri çerçevesinde, dava konusu olayda, orman izni ve geçici tatil verilmesi amacıyla yapılan başvuruların üç yıllık süre sonu olan 09/09/2012 tarihinden sonra yapıldığı sabit olduğundan, idareye süresinde başvurmak suretiyle maden işletme iradesini açıkça ortaya koyamayan davacının faaliyete geçememesinin tamamıyla kendi iradesi dışındaki etkenlerden kaynaklanmadığı anlaşılmakta olup, geçici tatil başvurusunun belirtilen bu sebep yönünden reddedilmesinde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, karar düzeltme isteminin kabulü ile Ankara 1. İdare Mahkemesinin 31/12/2013 günlü, E:2013/376, K:2013/2776 sayılı sayılı kararının bozulmasına, 21/12/2016 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Ankara 1. İdare Mahkemesinin 31/12/2013 günlü, E:2013/376, K:2013/2776 sayılı sayılı kararı ve dayandığı gerekçe, usul ve yasaya uygun olup; bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, davalı idarenin karar düzeltme isteminin reddi gerektiği oyu ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/10678

Karar No : 2016/7710

Anahtar Kelimeler: Hak Sahipliği, Mahalli İskan Komisyonu, İskan

Özeti : Davalı idare tarafından hak sahibi kabul edilerek topraklandırılan davacının, hak sahibi yapılması yönünde alınan Mahalli İskan Komisyonu kararının aradan çok uzun bir süre geçtikten sonra geri alınmasına ilişkin işlemde idari istikrar ve idareye güven ilkelerine aykırı olduğu hakkında.

Temiyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Şırnak Valiliği

İstem Özet: Mardin 1. İdare Mahkemesinin 05/11/2015 gün ve E:2015/646, K:2015/2671 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kadriye KARACA

Düşüncesi : İstem kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava, davacının mülga 2510 Sayılı İskan Kanunu uyarınca, göçebe ailelerinin tarımsal amaçlı iskanı kapsamında hak sahibi yapılmasına yönelik 14.09.1992 tarihli Mahalli İskan Komisyonu kararının geri alınmasına ilişkin 25.11.2014 tarih ve 196/2014/28 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; yasaya aykırı ve hatalı işlemlerin her zaman değil makul bir sürede geri alınabileceği; yokluk, açık hata ve bu işlemlerden yararlananın hilesinin söz konusu olması halinde ise idarenin işlemini her zaman geri alabileceği belirtilerek, davacının hak sahibi sayılması için gereken koşulları sağlamadığı halde üzerinde kayıtlı taşınmazları beyannamede bildirmeyerek idareyi bu yönde işlem yapmak için yanılttığı,

bu nedenle hak sahipliğinin iptal edilmesine ilişkin dava konusu işlemden hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Hukuka aykırı olarak tesis edilen idari işlemlerden dolayı ilgili yararına hak veya korunması gereken yerleşmiş bir durum veya hukuki statü doğmuş ise, bu işlemin ancak yokluk ve mutlak butlan halleri ile malül olması, kişinin gerçek dışı beyan veya hilesinin ya da idarenin mevzuatta açıkça öngörülen hükmün uygulanmasında hataya düşmesi sonucunda tesis edildiğinin anlaşılması hallerinde, idare tarafından herhangi bir süre şartına bağlı olmaksızın geriye doğru yürür şekilde her zaman geri alınabileceği, aksi durumda hak doğuran idari işlemlerin ancak iptal davası süresi içerisinde geri alınabileceği; bu sürenin geçmiş olması halinde ise, idareye güven ve idari istikrar prensipleri gereğince bu tür idari işlemlerin yapay bir kesinlik kazanacağı doktrin ve içtihatlarla kabul edilmektedir.

Olayda, göçebe ailelerin tarımsal iskan kapsamında, mülga 2510 sayılı İskan Kanunu ve 09.11.1989 tarih ve 20337 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İskan Kanunu Uygulama ve Özel İskan Fonu Yönetmeliği'ne göre hak sahibi yapılarak topraklandırılan davacının, aradan çok uzun bir süre geçtikten sonra hak sahibi yapılmasına ilişkin kararın dava konusu Mahalli İskan Komisyonu kararı ile geri alındığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümünü için; davacının mülga 2510 sayılı İskan Kanunu uyarınca hak sahibi olarak belirlenmesine ilişkin Mahalli İskan Komisyonu kararının alınması sürecinde, ilgilinin gerçek dışı beyanı, hilesi ya da idarenin mevzuatın uygulanması konusunda açık bir hatası bulunup bulunmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

Mülga 2510 sayılı İskan Kanunu'nun 1. maddesinde; muhacir ve mültecilerle, göçebelerin ve gezginci çingenelerin yurt içinde yerleştirilmeleri; Türk kültürüne bağlılık ve nüfus oturuş ve yayılışının düzenlenmesi amacıyla Bakanlar Kurulunca yapılacak programa uygun olarak İçişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca tertipleneceği; 16. maddesinde, kimlerin kimlerle birlikte iskan edileceği ve 49. maddesinde de, kanunun icra suretinin tüzük ve yönetmelikle tayin olunacağı, hükümlerine yer verilmiştir.

Kanunun uygulanmasını göstermek amacıyla çıkarılan ve 09.11.1989 tarih ve 20337 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İskan Kanunu Uygulama ve Özel İskan Fonu Yönetmeliği'nin 18. maddesinde, göçebelerin iskanına yönelik olarak, 2510 sayılı İskan Kanunu'nun ek ve değişiklikleri ile özel kanunlar veya diğer ilgili mevzuata göre iskana hak kazananların tarımda veya şehirde iskan edilebileceği, iskanın şekil ve şartlarını belirten, detaylı iskan ilanı yapılacağı, iskan ilanının ilgili müdürlükçe, göçebe grubunu

temsile yetkili kişi veya kişilere yazılı olarak bildirileceği ve 30 gün süre ile görülebilir yerlerde asılı kalacağı, ilanın asılı kalması ve indirilmesinin, göçebe grubunun temsilcileri ile ilgili müdürlükten görevli personelle birlikte düzenlenen tutanakla belgelendirileceği ve iskanını talep edenlerin, ilanın bitiminden en geç 180 gün içinde göçebe belgesi, konaklama belgesi ve meşruhatlı nüfus kayıt rneği ile birlikte bağlı olduğu Kaymakamlık veya Valiliğe dilekçe ile müracaat etmeleri gerektiği, süresi içinde müracaat etmeyenler, hak sahipliğine esas bilgi ve belgeleri vermeyenler veya müracaat süresi içinde iskan isteyip sonradan vazgeçenlerin iskan haklarını kaybetmiş sayılacağı, düzenlemesine yer verilmiştir.

Davacının hak sahibi olarak belirlendiği tarihte yürürlükte olan mülga 2510 sayılı İskan Kanunu'nda ve 1989 tarihli İskan Kanunu Uygulama ve zel İskan Fonu Yönetmeliği'nde göçebe tanımına yer verilmediği gibi, kanunun uygulamasında kimlerin göçebe olarak kabul edilip iskana tabi tutulacağına ilişkin açıklayıcı bir düzenlemeye de yer verilmemiştir.

Uygulamada hak sahipliği ile ilgili karşılaşılan sorunların, 17.08.2002 tarih ve 24849 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İskan Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesine kadar mülga 2510 sayılı Kanunun 49. maddesinde ifade edilen, kanunun uygulamasının tüzük ve yönetmelik ile tayin olunacağı yönündeki açık hükmüne aykırı olarak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Arazi ve İskan Dairesi Başkanlığı tarafından yürürlüğe konulan 13.04.1990 tarih ve 1990/23 sayılı Genelge ile çözümlenmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar 17.08.2002 tarih ve 24849 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İskan Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin yürürlük başlıklı 28. maddesinde, yönetmeliğin 01.01.2002 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiş ise de; Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde, bu tarihe kadar yapılan sözleşme ve diğer işlemlerin 09.11.1989 tarih ve 20337 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İskan Kanunu Uygulama ve zel İskan Fonu Yönetmeliği hükümlerine göre sonuçlandırılacağı ve tasfiye edileceği belirtildiğinden, idare tarafından Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yapılan hak sahipliği başvurularının önceki mevzuata göre sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Bu haliyle, davacının hak sahibi olarak belirlendiği tarihte yürürlükte olan yasa ve yönetmelikte göçebe grubuna mensup olanlardan kimlerin hak sahibi olabileceği yönünde açık bir düzenleme yer almadığı ve bu hususta yaşanan sorunların çözümlenmesi amacıyla yürürlüğe konulan Genelgeye göre işlemlerin tesis edildiği açık olup, birlikte iskan edilen göçebe grubuna

mensup olduğu hususunda ihtilaf bulunmayan davacıların, hak sahibi olarak belirlenmesinde idarenin, mevzuatın uygulanmasında açık hataya düştüğü söylenemeyeceği gibi, yönetmelikte öngörölen belgeleri idareden temin etmek suretiyle hak sahipliği başvurusunda bulunanların, müracaat tarihindeki hukuki ve fiili duruma göre; başvuru sırasında ibraz ettiği göçebe belgesi ve konaklama belgesi gibi belgelerin sahte olduğuna ya da hak sahipliği kararının alınmasında ilgililerin hilesi bulunduğuna yönelik herhangi bir tespit de yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 12.07.2013 tarihinde kabul edilen 6495 sayılı Kanun ile 5543 sayılı İskan Kanunu'na eklenen Geçici 7. maddenin üçüncü fıkrasında; "Mülga 2510 sayılı Kanuna göre hak sahibi olanların hak sahiplikleri herhangi bir koşul aranmaksızın bu Kanuna göre devam eder." hükmüne yer verilmek suretiyle, yürürlükten kalkan 2510 sayılı Kanun döneminde hak sahibi olanların hak sahipliklerinin herhangi bir koşul aranmadan devam edeceği vurgulanmıştır.

Bu durumda, davalı idare tarafından hak sahibi kabul edilerek topraklandırılan davacının, hak sahibi yapılması yönünde alınan Mahalli İskan Komisyonu kararının aradan çok uzun bir süre geçtikten sonra geri alınmasına ilişkin işlemin idari istikrar ve idareye güven ilkelerine aykırı olduğu ve bu nedenle davanın reddine dair kararda hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; Mardin 1. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 11/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2015/11236

Karar No : 2016/7245

Anahtar Kelimeler : Hizmet Kusuru, Tam Yargı, Bilirkişi

Özeti : Davacıya ait işlerinde meydana gelen zararın, kısmen davalı idarelerin hizmet kusurundan kaynaklandığının tespit edilmiş olması karşısında, davalı idarelerin hizmet kusuru ile işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı ve kullanma izni bulunmamasından doğan kusur durumunun gerekirse bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle belirlenmesi ve kusur oranları çerçevesinde bir karar verilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Diğer Davalı : Kandıra Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin 21/05/2015 gün ve E:2015/141, K:2015/640 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kasım KİRAZLI

Düşüncesi : İstem kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava, davacıya ait işyerinin, 28-29/10/2010 tarihinde Kocaeli İli genelinde yağın yağışlar sırasında, Kandıra İlçe merkezinden geçen Namazgah Deresinin taşması sonucu hasar görmesi nedeniyle oluştuğu ileri

sürülen 75.475,00 TL maddi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; Dairemizin 02/12/2014 gün ve E:2014/7023, K:2014/9498 sayılı bozma kararına uyularak, 28-29/10/2010 tarihinde Kocaeli İli Kandıra İlçesinde yağın aşırı yağışlar nedeniyle Namazgah Deresinin taşması sonucu, aralarında davacıya ait işyerlerinin maddi hasara uğradığı, zararın meydana gelmesinde davalı idarelerin kusurunun bulunup bulunmadığı hususunda mahkemelerince yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen rapor karara dayanak alınacak nitelikte bulunarak davacının uğradığı zararın meydana gelmesinde İSU Genel Müdürlüğü'nün %60, Kandıra Belediye Başkanlığı'nın %40 oranında hizmet kusuru bulunduğu, işyeri açma ve çalışma ruhsatının her ne kadar zararın meydana geldiği tarihten sonra da olsa bulunduğu, dava tarihinde yürürlükte olan 3194 sayılı İmar Kanunu'na göre dava konusu taşınmaz için ruhsat gerekmediğinden, yapı kullanma izin belgesi bulunmasının da gerekmediği, anlaşılmalı davacıya kusur izafe edilmediği sonuç ve kanaatine varıldığından, Kandıra Asliye Hukuk Mahkemesince tespit edilen 75.475,00 TL tutarındaki zarar miktarının, idarelerin kusurları oranında %60'lık kısmının İSU Genel Müdürlüğü tarafından, %40'lık kısmının ise Kandıra Belediye Başkanlığı tarafından idareye başvuru tarihi olan 21/01/2011 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi isteminin kabulüne ve 75.475,00 TL tutarındaki tazminat isteminin 45.285,00 TL'lik kısmının İSU Genel Müdürlüğü, 30.190,00 TL'lik kısmının ise Kandıra Belediye Başkanlığı tarafından idareye başvuru tarihi olan 21/01/2011 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Anayasanın 125. maddesinde; idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükmüne yer verilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde; "İstanbul Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletilmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün kurulduğu" belirtilmiş; aynı Kanununun 2. maddesinin (b) bendinde, "Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu suların yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her

türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek" ve (d) bendinde, "Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak" İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresinin görev ve yetkileri arasında sayılmış, 25. maddesinde, "Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez." Ek 5. maddesinde de, "Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır" kurallarına yer verilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/r maddesinde, "Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak, kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak." büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15/e maddesinde de, müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmenin; kaynak sularını işletmek veya işlettirmenin, belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında olduğu belirtilmiştir.

3194 sayılı Kanun'un 27. maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları dışında köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanların köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yaptıracığı konut, hayvancılık veya tarımsal amaçlı yapılar için inşaat ve iskan ruhsatı aranmayacağı, ancak yapının fen ve sağlık kurallarına uygun olmasının ve muhtarlıktan izin alınmasının gerekli olduğu, 30. maddesinde, 27. maddeye göre ruhsata tabi olmayan yapıların tamamen veya kısmen kullanılabilmesi için ise ilgili belediye ve valilikten izin alınmasının mecburi olduğu, 31. maddesinde ise, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılarda izin alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacakları, ancak kullanma izni alan bağımsız bölümlerin bu hizmetlerden istifade ettirileceği belirtilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 5. maddesinin 2. fıkrasında; ilgililerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı adlı belgeye dayanarak işyeri açabileceği belirtilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 6. maddesinde, yetkili idareden usulüne uygun işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idarelerce kapatılacağı düzenlemesi yer almıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca, imarla ilgili hizmetleri yapmak veya yaptırmak belediyenin görev ve sorumlulukları arasında olup, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapıların, izin alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacakları açıktır.

İdareler kural olarak yürüttükleri kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlüdürler. İdari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Bir başka anlatımla, kamu idareleri, yürüttükleri hizmetin işleyişini sürekli kontrol etmek ve gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğün tam ve gereği gibi yerine getirilmemiş olması nedeniyle doğan zararların, hizmeti yürütmekle yükümlü bulunan idare tarafından tazmini gerekmektedir.

İdare uhdesine tevdi edilen kamu hizmetlerinin ifasında önce gerekli teşkilatı kurmak; bu teşkilatın aynı, şahsi ve mali imkan ve araçlarını hizmete hazır tutmak, hizmetin ifası sırasında hizmetin zamanında ve gereği gibi işlemesine devamlı olarak nezaret etmek ve hizmetin işleyişini kontrol etmekle sorumludur. Gerek hizmetin aynı, şahsi ve mali imkan ve araçlarının temin ve ifasındaki kusur, gerekse temin edilen bu araçlarla ifa olunan hizmetin geç işlemesi, gereği gibi veya hiç işlememesi; idareye zarar gören kimselerin bu nedenlerle doğan zararlarını tazmin sorumluluğunu yükler.

Ancak, ortada tazmini gereken zararın bulunmaması, zararın zarar gören kişinin veya üçüncü kişinin eyleminden doğması, mücbir sebeplerden kaynaklanması, zararın idari faaliyet arasında nedensellik bağının kurulamaması, idare hukukuna özgü tazmin nedenlerinin bulunmaması gibi durumlarda idarenin tazmin yükümlülüğü ortadan kalkar.

İdare Mahkemesinin 03/03/2015 tarihli ara kararı üzerine gönderilen bilgi ve belgelerden, olay tarihi itibarıyla (28-29/10/2010) zararın meydana geldiği işyeri için düzenlenmiş işyeri açma ve çalışma

ruhsatının bulunmadığı, dava dosyasına ibraz edilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatının 08/08/2012 tarihli olduğu, dolayısıyla zararın meydana geldiği tarih itibarıyla işyerinin ruhsatsız olarak işletilmekte olduğu, diğer taraftan, işyerinin bulunduğu yapının inşası için muhtarlıktan izin alınmadığı gibi kullanılabilmesi için de ilgili belediye ve valilikten izin alınmadığı görülmektedir.

Olayda, uyuşmazlığa konu işyeri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatının, zararın meydana geldiği 28-29/10/2010 tarihinden daha sonra (08/08/2012 tarihinde) düzenlendiği, işyerinin bulunduğu yapının inşası için muhtarlıktan izin alınmadığı gibi kullanılabilmesi için de ilgili belediye ve valilikten izin alınmadığı açık olup, zararın meydana geldiği tarihte mevzuata aykırı şekilde faaliyet göstermekte olan işyeri sahibinin de meydana gelen zarardan kısmen sorumlu olduğunun kabulü gerekmektedir.

Diğer taraftan, davacı tarafından işletilmekte olan işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı ve kullanma izni bulunmadığı halde davalı idare tarafından su ve kanalizasyon gibi hizmetlerinden faydalandırıldığı anlaşılmakta olup, bu taşınmazda anılan hizmetlerden yararlanan işyeri sahibinin olay nedeniyle meydana gelen zararın tamamına katlanmasını beklemek, davalı idarenin yürüttüğü hizmetten kaynaklanan sorumluluğunun yok sayılması anlamına gelmektedir. Bu durum ise yukarıda aktarılan Anayasal hüküm ve hukukun genel ilkelerine aykırı olduğu gibi hakkaniyete de uygun değildir.

Bu durumda, davacıya ait işyerinde meydana gelen zararın, kısmen davalı idarelerin hizmet kusurundan kaynaklandığının da tespit edilmiş olması karşısında, davalı idarelerin hizmet kusuru ile işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı ve kullanma izni bulunmamasından doğan kusur durumunun gerekirse bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle belirlenmesi ve kusur oranları çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeye dayalı olarak verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Kocaeli 2. idare mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 20/09/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/11652

Karar No : 2016/11371

Anahtar Kelimeler : Kadro İlanı, Atama

Özeti : Davacının atamasının yapıldığı kadro ilanının Kastamonu Tıp Fakültesine bağlı olarak yapıldığı, bu kadronun işgali suretiyle Hacettepe Üniversitesinde çalışmaya devam ettiği göz önüne alındığında, Kastamonu Tıp Fakültesine ihdas edilmiş olan tüm kadroların 2809 sayılı Yasanın Ek 30. Maddesi uyarınca yeni kurulan Kastamonu Üniversitesine devredilmesine dair Bakanlar Kurulu kararını uygulama konusunda bağlı yetki içinde bulunan Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü tarafından tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Ankara 14. İdare Mahkemesinin 23/06/2016 gün ve E:2015/3357, K:2016/2412 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Emine Ferdane PANDIR KİM

Düşüncesi : İstem kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne karşı açılan davada, dava konusu işlemlerin Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü tarafından tesis edildiği anlaşıldığından, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı hasım konumundan çıkarılarak, işin gereği görüldü:

Dava, Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesinde doçent olarak görev yapan davacının, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde kalma istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddine ilişkin Hacettepe Üniversitesi Hukuk Müşavirliği'nin 19.10.2015 tarihli ve 5404 sayılı işlem ile Hacettepe Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı tarafından davacı hakkında düzenlenen "personel nakil bildirimini" iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; devir tarihi itibarıyla Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesinde öğrenimini sürdüren öğrencilerin, eğitimlerine Hacettepe Üniversitesi bünyesinde devam edecek olmaları nedeniyle Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'nün Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesi bünyesinde görev yapan akademik ve idari personele ihtiyacının olması, bunun yanında davacının hastane binası ve öğrencisi bulunmayan bir fakülte de görevlendirilmesinin kamu bünyesinde âtil iş gücü oluşmasına sebebiyet verecek nitelikte olması karşısında Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesinde görev yapan davacının, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde kalma istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddine ilişkin 19.10.2015 tarihli ve 5404 sayılı işlem ile davacı hakkında düzenlenen "personel nakil bildiriminde" kamu yararı ve hizmet gereklerine uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir.

2809 sayılı Yükseköğretim Teşkilat Kanunu'nun Ek 30. maddesinde; "Bakanlar Kurulu, Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığının önerisi ile üniversitelere bağlı olarak fakülte, enstitü ve yüksekokul kurmaya; bu birimlerle ilgili olarak birleştirmeye, kapatmaya, bağlantı ve isim değişikliği yapmaya yetkilidir. Bağlantı değişikliği yapılan birimlere ait kadrolar, taşınmazlar ve demirbaşlar, bir başka işleme gerek kalmadan bağlanılan üniversiteye aktarılmış sayılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ile Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü arasında imzalanan 20/05/2014 tarihli Kastamonu Tıp Fakültesi'nin Kastamonu Üniversitesi'ne Devredilmesine İlişkin Protokolün 3.5. maddesinde ise, Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesi akademik ve idari personelinin Hacettepe Üniversitesinde görev yapmaya devam edecekleri düzenlenmiştir.

21/08/2015 tarih ve 29452 sayılı Resmi Gazetesinde yayınlanan 2015/8021 sayılı Bakanlar Kurulu kararında; "Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde yer alan Kastamonu Tıp Fakültesinin Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanması hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Millî Eğitim Bakanlığının 28/06/2015 tarihli ve 6649560 sayılı yazısı üzerine, 28/03/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun ek 30'uncu

maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 23/07/2015 tarihinde kararlaştırılmıştır." düzenlemesine yer verildikten sonra "23/07/2015 Tarihli ve 2015/8021 Sayılı Kararnamenin Eki Karar"ın 1. maddesinde "Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde yer alan Kastamonu Tıp Fakültesi, Kastamonu Üniversitesine devredilmiştir.", 2. maddesinde "Kastamonu Tıp Fakültesinin mevcut öğrencileri, öğrenimlerine Hacettepe üniversitesinde devam edecekler ve diplomaları Hacettepe Üniversitesi tarafından düzenlenecektir." hükümlerine yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde faaliyette bulunan Kastamonu Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalında doçent olarak görev yaptığı, Hacettepe Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi arasında 20/05/2014 tarihinde Kastamonu Tıp Fakültesi'nin Kastamonu Üniversitesi'ne devri konusunda bir protokol imzalandığı ve protokolün Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na gönderildiği, 10/02/2015 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından devir işlemlerinin Resmi Gazete'de yayınlanacak Bakanlar Kurulu kararına göre yapılacağına Hacettepe Üniversitesi'ne bildirildiği, Bakanlar Kurulu'nun 23/07/2015 tarih ve 2015/8021 sayılı kararının 21/08/2015 tarih ve 29452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı, bu karara göre devir işlemlerinin 2809 sayılı Yasa'nın ek 30. maddesi uyarınca yapılmasının karar bağlandığı, anılan karar kapsamında Kastamonu Tıp Fakültesi'nde görev yapan davacının da aralarında bulunduğu akademik personelin Kastamonu Üniversitesi'ne devrine karar verildiği, davacının, kadrosunun Hacettepe Üniversitesi'nde kalması istemiyle 16/09/2015 tarihinde yapmış olduğu başvurunun Hacettepe Üniversitesi Hukuk Müşavirliği'nin 19/10/2015 tarih ve 5404 sayılı işlemi ile reddedilmesi üzerine, bu işlem ile davacı hakkında tesis edilen "personel nakil bildirimini" işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bakılmakta olan dava devam ederken Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğünün 07/04/2016 tarih ve E.2600 sayılı yazısında " Kastamonu Üniversitesi Tıp Fakültesinin devri ile ilgili olarak Kastamonu Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan 20 Mayıs 2014 tarihli Protokol, 21.08.2015 tarihli ve 29452 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile devir yapıldığından hükümsüz kalmış ve feshedilmiştir." ifadelerine yer verildiği, Hacettepe Üniversitesi tarafından bu fesih bildirimiminin 13/04/2016 tarihli ve 1121 sayılı yazı ile uygun bulunarak Kastamonu Üniversitesi'ne tebliğ edilmiş olduğu görülmektedir.

Bu duruma göre, davacının atamasının yapıldığı kadro ilanının Kastamonu Tıp Fakültesine bağlı olarak yapıldığı, bu kadronun işgali

suretiyle Hacettepe Üniversitesi'nde çalışmaya devam edildiği göz önüne alındığında, dolu ve boş kadro ayrımı yapılmaksızın Kastamonu Tıp Fakültesi'ne ihdas edilmiş olan tüm kadroların 2809 sayılı Yasanın Ek 30. maddesi uyarınca yeni kurulan Kastamonu Üniversitesi'ne devredilmesine dair Bakanlar Kurulu kararını uygulama konusunda bağlı yetki içinde bulunan davalı idare Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü tarafından tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Ankara 14. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, kararın bir örneğinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tebliğ edilmesine, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 20/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONUNCU DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2016/11842

Karar No : 2016/3718

Anahtar Kelimeler : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı,
Pavyon Ruhsatının İptali, İdari Para Cezası

Özeti : Pavyon ruhsatı olmadığı halde konsomatris çalıştıran işyerlerinin ruhsatının iptal edilmeyeceği, bu işyerleri hakkında idari para cezası uygulanacağı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ... Turizm ve Otelcilik Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Fatih Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 25/02/2016 tarih ve E:2015/1448, K:2016/306 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mehmet Celal Uzunkeya

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile, usul ve hukuka uygun bulunmayan İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesi'nce dosyanın tekemmül ettiği görülmekle yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, "İstanbul İli, Fatih İlçesi, Kalendarhane Mahallesi, ... Caddesi, No: ..." adresinde davacı şirket tarafından işletilen işyerine ait işyeri açma ve çalıştırma ruhsatının iptaline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 5. İdare Mahkemesince; davacı şirket tarafından işletilen işyerinde yapılan denetimde pavyon ruhsatı bulunmamasına rağmen

konsomasyon faaliyeti yapıldığının tespit edildiği, bu tespitten sonra da söz konusu faaliyetin devam ettiğine ilişkin belirlemelerin yapıldığı sabit olduğundan, davacı şirket adına verilen ruhsatın iptal edilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, idare mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin, "Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinde Çalıştırılacak Kişiler" başlıklı 3. bölümünde yer alan, "Çalıştırılacak kişilerde aranacak şartlar" başlıklı 36. maddesinin 6. fıkrasında, müşteri ile beraber yiyip içerek müşterinin eğlenmesini sağlayan konsomatrislerin sadece pavyon ruhsatlı yerlerde çalışabileceği hükme bağlanmıştır; "Geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası" başlıklı 39. maddesinin 2. fıkrasında ise, 36. maddeye aykırılığın veya 2559 sayılı Kanununun 6. maddesinde belirtilen hususların tespiti hâlinde, yetkili idare tarafından 2559 sayılı Kanununun 6. maddesinde belirtilen usûle göre idarî para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, "İstanbul İli, Fatih İlçesi, Kalendarhane Mahallesi, ... Caddesi, No: ..." adresinde davacı şirket tarafından işletilen işyerinde 13/03/2015 tarihinde yapılan denetimde, pavyon ruhsatı bulunmamasına rağmen konsomatris çalıştırıldığı tespit edildiğinden bahisle ruhsatta belirtilen amaç dışında faaliyet göstermemesi, aksi takdirde işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edileceğinin 02/04/2015 tarihinde davacıya tebliğ edildiği; 28/05/2016 tarihinde yapılan denetimde de aynı durumun tespit edilmesi üzerine, pavyon ruhsatı bulunmamasına rağmen konsomatris çalıştırılmak suretiyle amaç dışı faaliyet göstermeye devam ettiğinden bahisle işyerine ait ruhsatın iptaline ilişkin dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin yukarıda yer verilen hükümleri uyarınca, pavyon ruhsatı olmadığı halde konsomatris çalıştıran işletmeler hakkında idari para cezası uygulanacağı düzenlenmiş olup, söz konusu durum nedeniyle davacıya ait ruhsatın iptal edilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık, davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 25/02/2016 tarih ve E:2015/1448, K:2016/306 sayılı kararının Bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen

mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanununun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 13/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY

Onuncu Daire

Esas No : 2016/5836

Karar No : 2016/3721

Anahtar Kelimeler : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı, Hisse Devri, Tüzel Kişiliğin Devri

Özeti : Şirket ortakları arasındaki hisse devirlerini işletmenin devri olarak kabul edip işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesine ilişkin işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ... Özel Eğitim Hizmetleri İnşaat Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Vekilleri : Av. ..., Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Tepebaşı Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 01/12/2015 tarih ve E:2015/571, K:2015/1343 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hüsrev Vural

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, davacı şirketin faaliyette bulunduğu Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Hoşnudiye Mahallesi, ... Sokak, ... adresindeki "... " isimli işyeri için düzenlenen 15/03/2010 tarih ve 11321 sayılı işyeri açma ve çalışma ruhsatının, İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliği'nin 8. maddesi uyarınca ruhsat şartlarını yitirdiğinden bahisle iptal edilmesine ilişkin işlem ile buna bağlı olarak, 13/05/2015 tarihli yazı ile tebliğ edilen söz konusu işyerinin kapatılmasına ilişkin olarak tesis edilen işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nce, dava konusu işyerinin bulunduğu alanın Tepebaşı Belediye Meclisi'nin 01/03/2011 tarih ve 64 sayılı kararı ile içkili yerler bölgesinden çıkarıldığı, davacı şirketin 10/03/2015 tarihinde devir edildiği, devir işleminin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin 19/03/2015 tarih ve 8782 sayılı ve 159. sayfasında ilan edilerek kesinleştiğinin tespit edilmesi üzerine söz konusu işyerine ait işyeri açma ve çalışma ruhsatının, İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliği'nin 8. maddesi uyarınca ruhsat şartlarını yitirdiğinden bahisle iptal edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, içkili bir işletmenin devrine ilişkin olarak, Yönetmelikte devir anında içkili yer bölgesi içinde bulunması şartı açık olarak belirtilmemiş olsa da, Yönetmelik hükümleri ile korunmaya çalışılan üstün kamu yararı gereği, içkili yer bölgesinden çıkarılan bir işletmenin devri sonucu dava konusu işyeri için düzenlenen 15/03/2010 tarih ve 11321 sayılı işyeri açma ve çalışma ruhsatının, İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliği'nin 8. maddesi uyarınca ruhsat şartlarını yitirdiğinden bahisle iptal edilmesine ilişkin işlem ile buna bağlı olarak, 13/05/2015 tarihli yazı ile tebliğ edilen söz konusu işyerinin kapatılmasına ilişkin olarak tesis edilen işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı ifade edilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek anılan kararın temyizden incelenip bozulması istenilmektedir.

10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6. maddesinin 1. fıkrasında, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı; işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı; işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılacağı; 8. maddesinde ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi

halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenleneceği; işyerine yeni ortak alınması veya ortaklardan birinin ayrılması durumunda yeni ruhsat düzenlenmeyeceği; işyerinin başka bir adrese nakledilmesi halinde yeniden ruhsatlandırılmasının esas olduğu; işyeri sahibinin ölümü halinde, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanunî mirasçılara adına eski ruhsatın intibakı yapılacağı; ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç üç ay içinde müracaat edilmesi zorunlu olduğu; bu sürenin mirasçılar için altı ay olarak uygulanacağı; süresi içinde müracaat yapılmadığının yetkili idarelerce tespiti durumunda tespit tarihinden itibaren onbeş günlük süre verileceği; bu süre sonunda ruhsat yenilenmediği veya intibak yaptırılmadığı hallerde ruhsatın iptal edileceği; Yönetmeliğin 29. maddesinde içkili yer bölgesinin, mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin faaliyette bulunduğu Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Hoşnudiye Mahallesi, ... Sokak, ... adresindeki "... " isimli işyeri için 15/03/2010 tarih ve 11321 sayılı faaliyet konusu içkili lokanta olan işyeri açma ve çalışma ruhsatının düzenlendiği; dava konusu işyerinin bulunduğu alanın Tepebaşı Belediye Meclisi'nin 01/03/2011 tarih ve 64 sayılı kararı ile içkili yerler bölgesinden çıkarıldığı; davacı şirketin ortakları ... ve ... iken Eskişehir 1. Noterliği huzurunda düzenlenen 4864 yevmiye nolu limited şirket pay devri sözleşmesi ile tüm hisselerin ... isimli şahsa devir ve temlik edildiği, anılan devir işleminin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin 19/03/2015 tarih ve 8782 sayılı ve 159. sayfasında ilan edilerek kesinleştiği, dava konusu edilen 13/05/2015 tarihli tebliğ ilmühaberinde işyerine ait ruhsatın 13/05/2015 tarih ve 388 sayılı Tepebaşı Belediyesi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü işlemi ile İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliğinin 8. maddesine istinaden ruhsat şartlarını yitirdiğinden bahisle iptal edilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda davacı şirketin işlettiği içkili işyerine ilişkin, usulüne uygun olarak almış olduğu işyeri açma ve çalışma ruhsatının, şirketin ortakları arasındaki hisse devirlerinin işletmenin devri kabul edilerek İşyeri Açma ve Çalışma Yönetmeliğinin 8. maddesine göre ruhsatının iptal edildiği görülmektedir.

Oysa davacı şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre tüzel kişiliğinin devam ettiği; şirketin aynı unvan ve faaliyet konuları ile aynı adreste varlığını sürdürdüğü; dava konusu olan içkili lokantada işletmeci sıfatını yitirmediği; ortakların hisse devirlerinin şirketin tüzel kişiliği ile tacir sıfatına herhangi bir halel getirmediği görülmektedir. Ayrıca işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptaline gerekçe olarak gösterilen işletmecinin değişmesi ve işyerinin devri durumu da söz konusu değildir. Şirket ortaklarının salt ortaklığa ilişkin hisse devirleri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 202. maddesinde ifadesini bulan işletmenin devri olarak nitelendirilebilecek bir durum değildir. Olayda işletmeye ortak alınması durumu da mevzu bahis değildir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı davacı şirket adına düzenlenmiş olup; bu durum aynen devam etmektedir. İşletmeye yeni alınmış bir ortak bulunmamaktadır. Sadece şirket hissedarları değişmiştir.

Ayrıca, dava konusu edilen işyeri açma ve çalışma ruhsatını iptal eden 13/05/2015 tarih ve 388 sayılı işlem, dosyaya ibraz edilmediği için iptal işleminin hangi makamca imzalandığı hususu tespit edilememiş ve işlemin yetki yönünden hukuka uygunluğu denetlenmemiştir. Bu nedenle de Mahkemece hüküm kurulurken eksik inceleme ile karar verilmiştir.

Bu durumda şirket ortakları arasındaki hisse devirlerini işletmenin devri olarak kabul edip işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığından dosyadaki bilgi ve belgelere göre davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 01/12/2015 tarih ve E:2015/571, K:2015/1343 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmediğinden kullanılmayan 48,10 TL yürütmenin durdurulması harcının istemi halinde davacıya iadesine, 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 13/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2016/11713

Karar No : 2016/3941

Anahtar Kelimeler : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı,
Vakıf Üniversitesi Hastanesi

Özeti : Kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf yükseköğretim kurumlarına ait hastanelerin belediyelerce düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin mevzuata tabi olmadığı hakkında

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Beşiktaş Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 26/11/2015 tarih ve E:2014/1963, K:2015/2500 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hüsrev Vural

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince davacı idarenin 2577 sayılı Kanun'un 17/2. maddesi uyarınca duruşma istemi yerinde görülmeyle işin esasına geçildi, gereği görüldü:

Dava, davacı üniversite rektörlüğü tarafından, rektörlüğe bağlı olarak faaliyette bulunan Göz Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyette bulunulamayacağına ilişkin davalı idarenin 17/09/2014 tarih ve 2400 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nce; davacı üniversiteye bağlı olarak faaliyet gösteren Göz Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezinin, Sağlık Bakanlığı'na bağlı eğitim ve araştırma hastanesi statüsünde olmadığı ve bu mevzuat uyarınca kurulmadığı, "göz hastalıkları" branşı için Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile ... Üniversitesi arasında bu merkez açısından hizmet alımı sözleşmesi yapılmadığı, üniversiteye bağlı olarak Göz

Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde yürütülen faaliyet nedeniyle, işyeri açma ve çalışma ruhsatının alınması gerektiği bu nedenle dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 1. maddesinde, "Bu Kanun'un amacı, sanayi, tarım ve diğer işyerleri ile her türlü işletmelere, işyeri açma çalışma ruhsatlarının verilmesi işlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılmasıdır." denilmekte ve aynı Kanun'un 2. maddesinde ise, "Bu Kanun hükümleri; a) 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1'inci sınıf gayrisihhi müesseselere, b) Nerede açılırsa, açılınsın, yakıcı, patlayıcı, parlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere, c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine, d) (1.12.2004 tarih ve 25657 sayılı R.G.'de yayımlanan, 24.11.2004 tarih ve 5259 sayılı Kanununun 8. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.), e) (Ek: KHK/560 - 24.6.1995 /m.21) 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseselere, f) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık bürolarına, g) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolara, h)1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik dairelerine uygulanmaz." denilmek suretiyle işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin yasaya tabi olmayan işyerleri ve işletmeler sayılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde bu Yönetmeliğin amacının, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek olduğu, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde bu Yönetmeliğin sıhhi ve gayrisihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsadığı belirtilmiş; "İşyeri Açılması" başlıklı 6. maddesinde ise, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyerinin açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı yönetmeliğin Ek 1 ve Ek 2 başlığıyla verilen listelerde saymak suretiyle yönetmelik kapsamındaki sıhhi ve gayrisıhhi müesseseler gösterilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları Başlıklı" 15. maddesinde de, "belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek" belediyelerin yetkileri arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinde, Üniversitelerin tanımı yapıldıktan sonra, Devlet tarafından yasayla kurulacakları belirtilmiş; Kanun'da gösterilen usul ve esaslara göre kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla vakıflar tarafından da devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabileceği açıklanmış; Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının mali ve idari konular dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tabi bulunduğu kuralı yer almıştır.

Yukarıda yer alan Anayasal düzenleme ile, akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden herhangi bir ayırım gözetilmeksizin vakıflar tarafından kurulan yüksek öğretim kurumlarının devlet tarafından kurulan yüksek öğretim kurumları ile eşit statüde olduğu belirlenmiştir.

Bu itibarla kanunla kurulan ve kamu hizmeti yapan vakıf üniversitelerinin kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararları ile benimsenmiş olup, kamu hizmeti yaptığı tartışmasız olan vakıf üniversitelerinin bu hizmeti yerine getirmek amacıyla kullandığı yapıların resmi bina statüsünde olduğu tartışmasızdır.

06/11/1981 tarih ve 17506 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Yükseköğretim Kurumlarının Görevleri kenar başlığını taşıyan 12. maddesi,

"Bu kanundaki amaç ve ana ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının görevleri;

a. Çağdaş uygarlık ve eğitim - öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak,

b. Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insangücü yetiştirmek,

c. Türk toplumunun yaşam düzeyini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini söz, yazı ve diğer araçlarla yaymak,

d. Örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim yoluyla toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak,

e. Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek,

f. Eğitim - öğretim ve seferberliği içinde, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim hizmetini üstlenen kurumlara katkıda bulunacak önlemleri almak,

g. Yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak,

h. Eğitim teknolojisini üretmek, geliştirmek, kullanmak, yaygınlaştırmak,

ı. Yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim - öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır." şeklindedir.

Aynı Kanun'un 3. maddesinde çeşitli tanımlara yer verilmiş olup, j fıkrasında, "Uygulama ve Araştırma Merkezi: Yükseköğretim kurumlarında eğitim öğretimin desteklenmesi amacıyla çeşitli alanların uygulama ihtiyacı ve bazı meslek dallarının hazırlık ve destek faaliyetleri için eğitim - öğretim, uygulama ve araştırmaların sürdürüldüğü bir yükseköğretim kurumudur." şeklinde tanımlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulunun görevleri aynı Kanun'un 7. maddesinde sayılmıştır. Dava konusu, eğitim ve araştırma merkezi kurulması hususundaki 7. maddenin d bendinin 2. fıkrası, "(2) Bir üniversite içinde

fakülte, enstitü ve yüksekokul açılmasına, birleştirilmesi veya kapatılması ile ilgili olarak doğrudan veya üniversitelerden gelecek önerilere dayalı kararlar almak ve gereği için Milli Eğitim Bakanlığına sunmak, yükseköğretim kurumları içinde bölüm, anabilim ve anasanat dalları ile uygulama ve araştırma merkezi açılması, birleştirilmesi veya kapatılması; konservatuvar, meslek yüksekokulu veya destek, hazırlık okul veya birimleri kurulması ile ilgili olarak doğrudan veya üniversitelerden gelecek öneriler üzerine karar vermek," şeklinde tanımlanmıştır.

31/12/2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 5. maddesine göre vakıf üniversitesi, "Vakıf üniversitesi gelirlerini sadece kendi üniversitelerini ve mülkiyeti üniversitelere ait kurum ve kuruluşları geliştirmek amacıyla harcamak kaydıyla, vakıflar tarafından kanunla kurulmuş bulunan kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde araştırma, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan, fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokul, destek, hazırlık okulu veya birimleri, benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur." şeklindedir.

"Diğer kurumlar" başlıklı 8. maddesi, " Vakıf üniversiteleri ile vakıf yüksek teknoloji enstitüleri bünyesinde, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksekokulları, destek, hazırlık okulları veya birimleri ile uygulama ve araştırma merkezleri kurulabilir.

Vakıf üniversiteleri/yüksek teknoloji enstitüleri içinde bölüm, anabilim ve ana sanat dalları ile uygulama ve araştırma merkezi açılması, birleştirilmesi veya kapatılması; konservatuvar, meslek yüksekokulu veya destek, hazırlık okulu veya birimleri kurulması üniversite/yüksek teknoloji enstitüsü senatosunun kararı ve mütevelli heyetin oluru ile üniversite/yüksek teknoloji enstitüsü Rektörünün başvurusu üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu kararıyla kurulur." hükümlerini içermektedir.

Vakıf üniversitelerinin tüzel kişiliğini düzenleyen aynı yönetmeliğin 15. maddesinde, "Kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf yükseköğretim kurumları, kendilerine ait mal varlıklarına ve bunlar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahip olup, vakıf üniversiteleri ve vakıf yüksek teknoloji enstitüleri rektörleri ile bağımsız vakıf meslek yüksekokulları müdürleri hariç her düzeydeki yöneticileri ve diğer personelini, kendi organlarının kararı ile görevlendirebilirler.

Vakıf tüzel kişiliğinin herhangi bir şekilde sona ermesi halinde vakıf yükseköğretim kurumunun tüzel kişiliği devam eder." şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

02/11/2011 tarih ve 28103 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de bu bakanlığın görevleri sayılırken 2. maddenin f fıkrasında, "f) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişiler tarafından açılacak sağlık kuruluşlarının ülke sathında planlanması ve yaygınlaştırılması ile ilgili olarak sağlık sistemini yönetir ve politikaları belirler.", Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerini belirten Kanun'un 8. maddesinin c fıkrasında ise, "c) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek." düzenlemesine yer verilmiştir.

27/03/2002 tarih ve 24708 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Özel Hastaneler Yönetmeliğinde bu yönetmeliğin kapsamına giren sağlık kuruluşlarının belirlendiği 2. maddesinde, "Bu Yönetmelik; Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, üniversitelere ve diğer kamu tüzelkişilerine ait hastaneler hariç olmak üzere; gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkişilerine ait hastaneleri kapsar.

Bu Yönetmeliğe tâbi olmayan yataklı tedavi kurumlarının açılma, tesis, hizmet, personel ve kapanma durumları ile diğer durum değişikliklerinin ilgili kamu tüzel kişilerinca Sağlık Bakanlığına bildirilmesi ve ilgili diğer mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin Bakanlığa verilmesi zorunludur." hükümlerini içermektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idare tarafından, davacı üniversiteye, Balmumcu Mahallesi, ... Sokak Beşiktaş/İstanbul adresinde işletmekte olduğu ... Göz Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadığından bahisle, 9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alınması hususunda 30 gün süre verildiği, bunun üzerine davacı tarafca kamu tüzel kişiliğini haiz olmaları nedeni ile devlet üniversitesi statüsünde oldukları, özel hastane gibi kabul edilerek belediyece verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatına tabi olmadıkları, bu nedenle işlemin geri alınması istemi üzerine, davalı idare tarafından 3572 sayılı İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2. maddesinde bu kanunun bağışık tuttuğu işyerlerinin sayıldığı, kanunun sağlık işleri ile ilgili olarak herhangi bir düzenleme içermediği ifade edilerek dava konusu 17/09/2014 ve 2400 sayılı işlemin edildiği, işlemin geri alınması talebinin reddi işleminin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı üniversite 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nda değişiklik yapan 07/06/1996 tarih ve 22659 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 05/06/1996 kabul tarihli 4142 nolu Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 sayılı Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi ile 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 2. maddesi ile kurulmuştur. Böylece 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na ilave edilen Ek 39. maddesi ile bölümleri sayılmak suretiyle ... Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından bu üniversite kurulmuştur. Kuruluşunda bölümleri arasında tıp fakültesi de bulunmaktadır.

... Üniversitesi Rektörlüğünün, üniversiteleri bünyesinde Göz Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi kurulması hususunda izin verilmesi talebi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu'nun 22/12/2006 tarihli toplantısında 2547 sayılı Kanun'un 7/d-2 fıkrasınca izin verilmiştir. Verilen izin üzerine ... Üniversitesi ... Göz Hastalıkları Araştırma Ve Uygulama Merkezi kurulmuş ve buna ilişkin Yönetmelik 27/08/2007 tarih ve 26626 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmeliğin 5. maddesinde merkezin amacı, "çeşitli bilimsel araştırmalar neticesinde göz hastalıkları konusunda en ileri tanı ve tedavi yöntemlerini ortaya koymakla birlikte nitelikli göz doktorları yetiştirmek ve tıp ile sağlık bilimleri alanlarında önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretime devam eden öğrencilere alanlarında gerekli olanakları sağlamaktır." şeklinde ifade edilmiştir.

Uzun yıllar bu şekilde faaliyetini sürdüren göz hastalıklarına ilişkin araştırma ve uygulama merkezi davalı idarece yapılan denetimlerde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadığından bahisle belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması aksi durumda işyerinin faaliyetten men edilerek mühürleneceği belirtilmiş ise de yukarıda değinilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde kamu tüzel kişiliğine sahip olan vakıf üniversitesine ait hastanenin, kamu hastanesi statüsünde olduğu, devlet veya özel üniversite ayrımı olmaksızın tüm üniversitelerin Yükseköğretim Kurumunun denetim ve gözetimi altında olduğu, bölüm ve merkezlerin kurulması ile kapatılmasının yine bu kurum tarafından yapıldığı, dava konu olan araştırma ve uygulama merkezinin aynı zamanda eğitim ve öğretim amaçlı da faaliyet gösterdiği bunun için önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretime devam eden öğrencilere alanlarında gerekli olanakları sağlamakla kamu hizmeti gördüğü, özel hastanelerle ilgili yönetmelikte devlet veya özel üniversite ayrımı yapılmaksızın üniversite hastanelerinin bu yönetmelik

kapsamı dışında bırakıldığı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin temel dayanak olan 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ve eklerinde hastanelere ilişkin bir düzenleme getirilmediği; hatta 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'a 4/4/2015 tarih ve 6645 sayılı Kanun'un 78. maddesi ile (i) bendi eklenerek 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehanelere bu kanunun uygulanmayacağı; bu durumda bir doktor tarafından açılan muayenehanelere uygulanmayacak olan yasanın birden fazla doktorun görev yaptığı daha teknik donanımlı olarak kabul edilebilecek yerlerden olan hastanelere daha öncelikle uygulanmayacağı, hastanelerle ilgili olarak özel düzenlemeler içeren 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek yetkisinin Sağlık Bakanlığına bağlı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünde olduğu, bu kapsamda dosyaya ibraz edilen 01/07/2015 tarih ve 640-2324 sayılı Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü yazısında davacı kuruma ait dava konusu yerin, bağlı birim olarak, faaliyet gösteren Sağlık Hizmetleri Eğitim ve Araştırma Merkezine 20/06/2014 tarih ve 34/0207 nolu geçici ruhsatın verildiği anlaşılmalı vakıf üniversitelerine ait hastanelerin belediyelerce düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına tabi olmadığı sarihdir.

Bu durumda, davacının talebinin kabulüne karar verilmesi gerekirken reddi yönünde verilen mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 26/11/2015 tarih ve E:2014/1963, K:2015/2500 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 09/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2016/11860

Karar No : 2016/4097

Anahtar Kelimeler : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı,
644 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname

Özeti : 644 sayılı KHK'nın 2/h bendine göre, yetkili makamca başvurunun reddi durumunda Bakanlığın ruhsat verme hususunda herhangi bir yetkisinin bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davalı) : Diyarbakır Valiliği

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf(Davacı) : ... İnşaat Temizlik Güvenlik Gıda Sağlık İt.
İhr. San. Tic. Ltd. Şti. Müdürü ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nin 16/02/2016 tarih ve E:2015/478, K:2016/159 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hüsrev Vural

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, dosyanın tekemmül ettiği görülmekle yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek, işin esası incelenip gereği görüldü:

Dava, davacı şirket tarafından, Diyarbakır tarihi surlarının 9 numaralı burcunda cafe-restaurant açmak için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 13/02/2015 tarih ve 1220 sayılı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nce; davacı şirketin cafe-restaurant açmak amacıyla işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için 2013 yılından

İtibaren farklı tarihlerde yapmış olduğu başvuruların yetkili idare durumunda olan ilçe belediye başkanlığı tarafından reddedildiği, bu ret işlemlerinden 23/6/2014 tarihli ve 37 sayılı işlemin iptali istemiyle Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı, açılan bu davanın 06/04/2015 tarihli ve E:2015/203, K:2015/203 sayılı iptal kararı ile sonuçlandırıldığı; bu kararın temyizi üzerine Danıştay Onyedinci Dairesi'nin 08/10/2015 tarih ve E:2015/11504, K:2015/3825 sayılı kararı ile onandığı; dolayısıyla mevcut durum itibarıyla ruhsat başvurusu sonuçlandırılmayan yerle ilgili ruhsat vermek konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkili idare durumuna geçtiği, gelinen bu aşamada davacının yapmış olduğu başvurunun, 644 sayılı KHK gereğince yetkili idare durumunda olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderilip burada sonuçlandırılması gerekirken söz konusu başvurunun yetkili idare konumunda olmayan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce reddedilmesine yönelik olarak tesis edilen dava konusu işlemde yetki unsuru yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (h) bendinde: "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veyahut özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak ilgililerince hazırlandığı veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapmak, yaptırmak ve onaylamak, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek." Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkileri arasında sayılmıştır. Bakanlık tarafından hazırlanan genelge ile ruhsat verme yetkisi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine devredilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları Başlıklı" 15. maddesinde de, "belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak

kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek" belediyelerin yetkileri arasında sayılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde bu Yönetmeliğin sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsadığı belirtilmiş; "İşyeri Açılması" başlıklı 6. maddesinde ise, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyerinin açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı, "Aranılacak şartlar" başlıklı 14. maddesinde sıhhi işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1'de belirtilen şartlar aranacağı hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Diyarbakır ili, Yenişehir ilçesi, ... pafta, ... ada, ... nolu parsel üzerinde yer alan Diyarbakır tarihi surları içindeki 9 numaralı burcun üst hakkı 30 yıllığına 26/08/2005 tarihinde tapu tescil edilmek suretiyle davacı şirkete verildiği, aynı tarihte yer teslim tutanağı ile yerin davacı şirkete teslim edildiği, davacı şirket tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan almış olduğu izin doğrultusunda rölöve raporu hazırlatıldığı, buna göre restorasyon işleminin yapıldığı, buranın cafe-restaurant olarak ticari amaçla kullanılmak istendiği, yapılan işyeri açma ve çalışma başvurularında belediyece burada yapılacak mutfak, tuvalet ve lavabo gibi ıslak zeminlerin tarihi dokuya zarar vereceği, ayrıca yangın merdivenin olmadığı ve yerin restaurant ve cafe olarak kullanılmasının engellilerin kullanımına uygun olmadığı gerekçesiyle çeşitli defalar bu taleplerin ret edildiği, yine davacı tarafından anılan burçta aynı maksatla işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için 26/06/2013 ve 23/05/2014 tarihlerinde Sur Belediye Başkanlığına başvuruda bulunulduğu, 23/06/2014 tarih ve 37 sayılı yazı ile yukarıda değinilen gerekçelerle ruhsat verilemeyeceğinin davacıya bildirildiği, bu işlemin iptali istemiyle Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi'nin E:2014/904 sayılı esasına kayıtlı davanın açıldığı, açılan davanın sonuçlanması beklenmeden davacı tarafından bu kez 644 sayılı KHK'nın 2/h maddesi gereğince işyeri

açma ve çalışma ruhsatı verilmesi istemiyle 11/08/2014 tarihinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuru yapıldığı, bu başvurunun adı geçen İl Müdürlüğü'nce; restaurant cafe yapılmak istenen yapının 1. derece korunması gereken kentsel sit alanı içindeki Unesco Dünya Miras listesine aday gösterilen tarihi Diyarbakır surlarından olması nedeniyle Bilim Komisyonundan görüş alınması, yapılmak istenen işyerinin niteliğine göre mevzuat gereği bulunması gereken zorunlu yerlerden mutfak, wc, lavabo gibi ıslak zeminlerin yapıda çözülmesinin imkansız olması, burç dışında çözülmesinin ise kiralandığı ifade edilen yer ile burç arasında Sur içi çift yönlü trafik akışı olan araç yolunun bulunması, yapının burçla bağlantısının olmaması, yapının yangın çıkışının bulunmaması ve yapının engellilerin kullanımına uygun hale getirilemeyeceği gerekçesiyle 13/02/2015 tarih ve 1220 sayılı işlemle reddi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyusmazlık, belediyenin yetkisinde olan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi talebinin reddi üzerine yetkinin 644 sayılı KHK gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçtiği düşüncesi ile yapılan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi istemi üzerine tesis edilen işlemde kaynaklanmaktadır. 644 sayılı KHK'nın 2/h bendine ".. başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek." denilmek suretiyle, öncelikle yetkili asıl makam tarafından sürüncemede bırakılarak ruhsat verilmemesi halinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkili olacağı belirtilmiş olup, onaya yetkili asıl makam tarafından yapılan başvurunun reddedilmesi halinde davalı Bakanlığın yetkili olacağına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Buna göre, yetkili makamca başvurunun reddi durumunda Bakanlığın ruhsat verme hususunda herhangi bir yetkisinin bulunmadığının kabulü gerekmektedir.

Dava dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, uyusmazlığa konu yere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi hususunda yetkili belediyeye başvuruda bulunduğu, bu talebin açıkça reddedildiği, ortada idari yargıda dava konusu edilebilecek icrai kesin ve yürütülmesi gereken bir işlemin olduğu ve işleme karşı da dava açılarak sonuçlandırıldığı, verilen idare mahkemesi kararının Danıştay denetiminden geçerek temyiz incelemesinde onandığı, karar düzeltme isteminin ise reddedildiği, nazara alındığında "iki ay içinde verilmemesi" şartının gerçekleşmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu nedenle başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını verme hususunda yetkili kılınan Bakanlığın bu yetkisini yayımlanan genelge ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne devretmesi karşısında davacının Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvurusu sonucunda ve bu başvuru nedeniyle davalı idarece tesis edilen işleme karşı açılan davanın reddi gerekirken yetki yönünden hukuka aykırı bulunarak iptal edilmesine yönelik İdare Mahkemesi kararında isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nin 16/02/2016 tarih ve E:2015/478, K:2016/159 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 22/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONBİRİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No: 2016/1904

Karar No: 2016/3932

Anahtar Kelimeler : Emekli İkramesi,
İtibari Hizmet Süresi Zammı

Özeti : 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 35. maddesi uyarınca, kesenek iadesi ve toptan ödeme yapılması ödenecek tutarın hesabı ile emekli aylığı oranının belirlenmesinde dikkate alınan itibari hizmet süresi zammının, emekli ikramiyesi hesabında dikkate alınmamasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Sosyal Güvenlik Kurumu
Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet i : Ankara 7. İdare Mahkemesince verilen 22.12.2015 tarihli ve E:2015/1191; K:2015/1946 sayılı kararın; davalı idare tarafından, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özet i : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Gülşah Soylu Öztürk

Düşüncesi : 5434 sayılı Kanun'un 35. maddesi uyarınca, itibari hizmet süresi, emekli ikramiyesine esas hizmetin tespitinde dikkate alınmadığından ve davacının 30 yılı aşan hizmet süresi bulunmadığından, davalı İdarenin temyiz isteminin kabulü ile kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, 5434 sayılı Kanuna tabi olarak Hava Kuvvetleri Komutanlığında görev yapmakta iken 16.03.2005 tarihinde isteği üzerine emekliye ayrılan davacının, toplam hizmet süresinin 36 yıl 6 ay olduğundan bahisle Anayasa Mahkemesinin iptal kararının kendisine de uygulanarak, 30 yılın üzerindeki hizmet süresi için emekli ikramiyesi ödenmesi isteğiyle yaptığı başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali ile mahrum kaldığı tutarın hak kazandığı tarihten itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince; davacının var olan ve önceki mevzuat ile elinden alınan hakka, Anayasa Mahkemesinin kararı ile yeniden kavuştuğu, geçmişte elde edemediği bir hakkı talep edebileceği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline; 30 fiili hizmet yılından fazla hizmet süreleri için emekli aylığının bağlandığı tarihteki katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak emekli ikramiyesi tutarının başvuru tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte idarece davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Davalı idare, Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih olan 07.01.2015 tarihinden önce aylık bağlananlara 30 fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli ikramiyesi ödenmesine kanunen imkan bulunmadığından mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ve temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa 08.05.2008 günlü, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5754 sayılı Kanunun 68. maddesiyle eklenen "5434 Sayılı Kanun'a İlişkin Geçiş Hükümleri" başlıklı Geçici 4. maddesinin 5. fıkrasında, " Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır." kuralı, aynı maddenin 8. fıkrasında, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 . maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır." kuralına yer verilmiştir.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 35. maddesinde, itibari hizmet müddetinin, bu kanun gereğince bağlanacak aylıklar ve yapılacak kesenek iadesi ve toptan ödemelerin hesabında fiili hizmet müddetine eklenen süre olduğu kuralına yer verilmiş, anılan Kanunun 6270 sayılı Kanunla değişik 89. maddesinin 1. fıkrasında da, hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığının emekli ikramiyesi olarak verileceği düzenlemesi yer almıştır.

Buna göre, itibari hizmet süresi, emekli ikramiyesine esas hizmet süresine eklenmemekle birlikte, kesenek iadesi ve toptan ödeme yapılması halinde ödenecek tutarın hesabında ve bağlanacak emekli aylığı oranının belirlenmesinde dikkate alınmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, davacıya 22 yıl 5 ay 14 gün fiili hizmet süresi; 4 yıl 7 ay 27 gün fiili hizmet süresi zammı; 9 yıl 3 ay 22 gün de itibari hizmet süresi zammı olmak üzere toplam 36 yıl 5 ay 3 gün hizmet süresi dikkate alınarak emekli aylığı bağlandı; itibari hizmet süresinin emekli ikramiyesi hesabında dikkate alınacağına ilişkin kural bulunmadığından, fiili hizmet süresi ve fiili hizmet süresi zammı toplamı olan 27 hizmet yılına karşılık emekli ikramiyesinin emekliye ayrıldığı tarih itibarıyla ödendiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, emekli ikramiyesi hesabında itibari hizmet süresi zammının dikkate alınmayacağı ve davacının ikramiye hesabında dikkate alınacak 30 yılın üzerinde fiili hizmeti bulunmadığı hususları gözetilmeksizin, dava konusu işlemin iptali ile tazminat istemine yönelik olarak davanın kabulü yolunda verilen idare mahkemesi kararında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile idare mahkemesi kararının bozulmasına; dosyanın yeniden bir karar verilme üzere Mahkemesine gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 27.10.2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No: 2016/7270

Karar No: 2016/4432

Anahtar Kelimeler : Kamu Konutları Kanunu, Sıra Tahsisli Konut
Görev Tahsisli Konut

Özeti :2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu'nun 3. maddesi ile görev tahsisli konutlardan yararlanacak kadro görev unvanlarının düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan ve kurum konut yönetmeliğinde de görev tahsisli konutlardan yararlandırılacak kadro görev unvanında bulunmadığı anlaşılan ve sıra tahsisli konutta oturma süresini de tamamlayan ilgili hakkında tesis edilen lojmandan tahliye edilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Türkiye Büyük Millet
Meclisi Başkanlığı

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstem Özeti : İstanbul 6. İdare Mahkemesince verilen 10.02.2016 tarih ve E:2015/1051; K:2016/231 sayılı kararın; davalı İdare tarafından, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Abdülaziz Ulubatlı

Düşüncesi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Konut Yönetmeliği ve eki 2 sayılı cetvelde görev tahsisli konuttan faydalanabilecek unvanlar arasında yer almayan davacının, lojmandan tahliyesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığından, temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince, Danıştay Başkanlık Kurulunun 15.01.2016 tarih ve 2016/1 sayılı Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İş Bölümü Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair 01.08.2016 tarih ve K:2016/32 sayılı kararı uyarınca Dairemize devredilen dosyanın

tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Milli Saraylar bünyesindeki İdari ve Mali İşler Başkanlığı emrinde iletişim büro şefi olarak görev yapan davacı tarafından, ikamet etmekte olduğu davalı İdareye ait ... adresinde bulunan lojmanın tahliyesine yönelik olarak tesis edilen 19.03.2015 tarih ve 220524 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 6. İdare Mahkemesince; davacıya lojman tahsis edilmesine ilişkin kararın kaldırılması veya iptal edilmesi yönünde konut tahsis komisyonu tarafından alınmış bir karar bulunmadığından, yetkide ve usulde paralellik ilkesi uyarınca konut tahsis komisyonu tarafından davacıya lojman tahsis edilmesine ilişkin 19.07.2012 tarih 2012/3 sayılı karar iptal edilmeden veya kaldırılmadan, davacının dava konusu işlemle tahliyesinin istenmesine ilişkin olarak tesis edilen işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ve temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Kamu Konutları Kanunu'nun 3. maddesinin (b) bendinde, "Görev tahsisli konutlar; yönetmelikte belirlenecek makam ve rütbe sahiplerine, görevlerinin önemi ve özelliği, yetki ve sorumlulukları gereğince tahsis edilen konutlardır."; "Konuttan çıkma" başlıklı 7. maddesinin (a) bendinde, "Özel tahsisli, görev tahsisli ve hizmet tahsisli konutlarda oturanlar; tahsise esas görevin son bulduğu tarihten itibaren iki ay içinde konutlardan çıkmak zorundadırlar."; (e) bendinde, "Tahsis yapıldıktan sonra oturma şartlarını haiz olmadıkları anlaşılanlar, kendilerine yapılan tebligat tarihinden itibaren iki ay içinde konutu boşaltırlar." kurallarına yer verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Konut Yönetmeliği'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında, "Bu Yönetmeliğin uygulanmasında yetkili makam TBMM Başkanlığı Genel Sekreteridir.", 6. maddesinin (b) bendinde, "Görev tahsisli konutlar, Yönetmeliğe ekli (2) sayılı cetvelde belirtilenlere, görevinin önemi ve özelliği ile yetki ve sorumlulukları gereği tahsis edilen konutlardır." düzenlemesine yer verilmiş; Ek 2 sayılı cetvelde ise Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, Başkan, Başkan Yardımcısı, Özel Kalem Müdürü, Özel Kalem Müdürü Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Baştabip ve Sivil Savunma Uzmanı kadroları sayılmış; "Konuttan Çıkma, Konuttan Çıkarılma ve Konutların Yönetimi" başlıklı 23. maddesinin 4. fıkrasında da, "Tahsis yapıldıktan sonra konutta oturma şartlarını haiz olmadıkları anlaşılanlar, kendilerine yapılan tebligat tarihinden itibaren iki ay içinde konutu boşaltmak zorundadırlar." kuralı yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Milli Saraylar Daire Başkanlığında İdari ve Mali İşler Başkanlığı emrinde iletişim büro şefi olarak görev yapan davacıya 19.07.2012 gün ve 2012/3 sayılı komisyon kararı ile görev tahsisli konut tahsis edildiği, kurumda görev yapan bir personelin lojman tahsislerinin mevzuata göre yapılmadığına yönelik şikâyeti üzerine iç denetçi tarafından yapılan inceleme sonucu düzenlenen 20.02.2015 günlü raporda; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Konut Yönetmeliğinde görev tahsisli konuttan faydalanacak kadrolar arasında yer almamasına rağmen davacıya görev tahsisli konut tahsis edildiği hususlarına yer verilmesi nedeniyle, TBMM Genel Sekreterliğinin 24.02.2015 tarih ve 216908 sayılı yazısı üzerine söz konusu mevzuata aykırılığın giderilmesi amacıyla dava konusu işlem ile lojmandan tahliyesinin istenilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Konut Yönetmeliği ve eki 2 sayılı cetvelde görev tahsisli konuttan faydalanabilecek unvanlar arasında yer almayan davacının, lojmandan tahliyesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık, idare mahkemesi kararında ise hukuka uygunluk bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına; dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Mahkemesine gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 22.11.2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No: 2016/7296

Karar No: 2016/4656

Anahtar Kelimeler : Özelleştirme Uygulaması, Fark Tazminatı

Özeti : ... A.Ş.'nde çalışmakta iken özelleştirme uygulaması sonucu bir kamu kurumuna atanan ve fark tazminatı ödemesinde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 5473 sayılı Yasa ile eklenen Ek 3. madde uyarınca Yüksek Planlama Kurulu kararlarının dikkate alınması talebiyle yapılan başvurularda, ilgilinin atandığı kurumda ödenen maaş ile emsaline ödenen maaşın eşitlenmesi nedeniyle fark tazminatı ödenmeyeceğine ilişkin olarak tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Karşı Taraf (Davalı) : Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Vekili : ...

İstem Özet i : ... A.Ş.'nde görev yapmakta iken, özelleştirme sonucu davalı idareye atanan davacının, 4046 sayılı Yasanın 22. ve 406 sayılı Yasa'nın Ek 29. maddesi gereğince önceki ve yeni görevleri arasında oluşan parasal haklarının ödenmesi sırasında, 5473 sayılı Yasa uyarınca 08.05.2006 tarihli 2006/T-17 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile 01.01.2006 ve 01.07.2006 tarihlerinden geçerli olmak üzere getirilen ek ödemelerin de dikkate alınması yolundaki başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ile bu işlem nedeniyle 01.12.2010 tarihinden itibaren yoksun kaldığı parasal hakların işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açtığı davada; Danıştay Beşinci Dairesinin bozma kararına uyulmak suretiyle 15.06.2012 tarihli maaş ödemesi ile atandığı kurumda emsaline ödenen maaşın eşitlendiğinin anlaşılması üzerine fark tazminatı ödenmeyen ve emsali personelin aldığı ücreti alacak olan davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen esastan; kısmen ise süre aşımı nedeniyle reddi yolunda Elazığ 1. İdare Mahkemesince verilen 23.03.2016 günlü, E:2016/596; K:2016/212 sayılı kararın; davacı tarafından, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Abdülaziz Ulubatlı

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01.08.2016 tarih ve K:2016/32 sayılı kararı uyarınca Dairemize devredilen dosya incelenerek, işin gereği görüldü:

İdare mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına; temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına; kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 14.12.2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Onbirinci Daire

Esas No: 2013/1043

Karar No: 2016/4692

Anahtar Kelimeler : 1402 Sayılı Kanun, Yargı Kararı, Fiili Hizmet

Özeti : 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu kapsamında görevine son verildikten sonra yargı kararı uyarınca göreve iade edilen ilgilinin, görevinden ayrı kaldığı süreye ilişkin emeklilik kesenek ve karşılıklarının da ödenerek, bu sürenin fiili hizmet süresine eklenmesi gerekirken, yargı kararının gereğinin yerine getirilmemesi nedeniyle açıkta geçen sürenin hizmet süresine eklenmeyerek, emeklilik onayının iptaline ilişkin işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Sosyal Güvenlik Kurumu
Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... temsilen Eğitim ve Bilim Emekçileri
Sendikası

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Davacının hizmet süresinin 25 yıldan az olduğundan bahisle emekliye sevk onayının iptal edilerek göreve başlatılmasına ilişkin işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davada; 1402 sayılı Kanun uyarınca 02.07.1982 tarihinde görevine son verilen ve Ankara 9. İdare Mahkemesinin 05.02.1993 tarihi ve E:1992/708, K:1993/56 sayılı kararı uyarınca görevine iade edilen davacının, açıkta kaldığı sürelerle ilişkin emekli kesenek ve karşılıklarının yargı kararı uygulanmak suretiyle ödenmiş olması gerekirken, idarece yargı kararının yerine getirilmemesi sebebiyle, açıkta kaldığı sürelerin hizmet süresinden sayılmayarak, emekliye sevk onayının iptal edilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda verilen İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 30.11.2012 tarihli, E:2011/2249; K:2012/2454 sayılı kararının; davalı idare tarafından, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Elif Yüksel

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince işin gereği görüldü:

İdare mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına; temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına; kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 15.12.2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONİKİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2012/6723

Karar No : 2016/4141

Anahtar Kelimeler :657 Sayılı Kanun 4/C Kapsamında Geçici Personel, Kıdem Tazminatı/İş Sonu Tazminatı

Özeti :657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinin (C) bendi kapsamında geçici personel olarak görev yapmakta iken emekli olması nedeniyle sözleşmesi sona eren davacının, iş sonu/kıdem tazminatından yararlandırılması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Elazığ Valiliği

İstem Özeti: Elazığ 1. İdare Mahkemesince verilen 04/08/2011 tarihli ve E:2010/82, K:2011/972 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Zühal Yavuz

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile temyize konu idare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi uyarınca görev yapmakta iken 14.10.2009 tarihi itibariyle emeklilik sebebiyle iş ilişkisi sona eren davacının, iş sonu/kıdem tazminatı ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve hak ettiği tazminatın 14.10.2009 tarihinden itibaren hesaplanacak en yüksek banka reeskont faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, 657 Sayılı Yasanın 4/C maddesi kapsamında çalışan personele bakanlar kurulu kararı uyarınca ihbar, kıdem veya sair adlar altında herhangi bir tazminat ödenmeyeceğinin belirtildiği, işlem tarihinde yürürlükte olan bu hükme istinaden davacının kıdem tazminatının ödenmesi talebinin reddedilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık ve buna bağlı olarak davacının tazmin talebinde haklılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Ülkemizde geçici personelin statüsüne ilişkin olarak 657 sayılı Yasa'nın 4/C maddesindeki tanım dışında kanuni bir düzenleme bulunmadığından, geçici personel statüsüyle ilgili uyuşmazlıklarda (özellikle parasal haklardan kaynaklanan uyuşmazlıklarda) ciddi hukuki boşluklar mevcut olup, bu hukuki boşlukların başta Anayasa, İnsan Hakları ve Çalışan Haklarına dair evrensel hukuk normları, 657 sayılı Yasa'nın 4/A ve 4/B maddesi kapsamında istihdam edilen memur ve sözleşmeli personel statüsüne ilişkin hükümler ile iş hukuku hükümleri göz önüne alınarak, İdare Hukuku ve geçici personel statüsünün temel niteliklerine uygun düşecek şekilde yapılacak değerlendirme neticesinde kıyasen uygulama suretiyle doldurulması gerekmektedir.

İş sonu tazminatı, devlet memurlarının emekli ikramiyesi ve işçilerin kıdem tazminatına benzer bir haktır.

Ülkemizde sayıca en kalabalık geçici personel grubu olan ve 03.05.2004 tarihli ve 2004/7898 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan ve Bilahare İşsiz Kalacak Olan İşçilerin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esaslar ile istihdam edilmeye başlanan Özelleştirme Sonucu İstihdam Edilen Geçici Personel yönünden mevzuat incelendiğinde; 21.12.2009 gün ve 2009/15759 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Geçici Mahiyetteki İşleri Yürütmek Üzere Geçici Personel İstihdamı ve Bu Personele Ödenecek Ücretler Hakkında Karar'ın 7. maddesi ile bu geçici personel grubuna 2010 yılından itibaren iş sonu tazminatı hakkı verildiği anlaşılmaktadır.

657 sayılı Yasanın 4/B maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personel yönünden ise 06.06.1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların 2005 yılında değişikliğe uğramış olan 7. maddesinde, sözleşmeli personele iş sonu tazminatı hakkının tanınmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davalı idarede istihdam edilen geçici personel yönünden, işlem tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Bakanlar Kurulu Kararında kıdem tazminatı/iş sonu tazminatına yer verilmemiş ise de; İş Hukukuna tabi işçilerin kıdem tazminatı ve nihayet statüdeki sözleşmeli personelin iş sonu tazminatı adı altında aynı ödemeden yararlanması olmalarına karşılık 657 sayılı Yasanın 4/C maddesi ve diğer özel mevzuat hükümleri çerçevesinde istihdam edilen geçici personelin bu ödemeden yararlandırılmamasının Anayasanın 90. maddesi uyarınca Anayasal ve Evrensel Hukuk Normları bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Nitekim, Danıştay Onikinci Dairesinin 26.11.2013 tarihli, E:2013/725, K:2013/8623 sayılı kararında yer alan açıklamalar ve Anayasa hükümleri ile İnsan Haklarına ve Çalışan Haklarına dair taraf olduğumuz uluslararası sözleşme hükümleri dikkate alındığında; "hukuk devleti ilkesi", "eşitlik ilkesi", "eşit iş için eşit ücret hakkı", "adil çalışma koşullarına sahip olma hakkı", "eşit muamele görme hakkı" gibi Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca kanun hükmünde olan evrensel hukuk normları ile İş Hukukunun temel prensiplerinden biri olan "Eşit davranma ilkesi" göz önüne alındığında; İş Hukuku öğretisinde (Süzek, Sarper: İş Hukukunun Genel Esasları, Savaş Yayınevi, 1. Bası, Ankara Ekim 1998, s. 1-3) yapılan tasnif gereği "bağımlı çalışan" - "bağımsız çalışan" ayrımında işçiler ve memurlar gibi "bağımlı çalışanlar" grubuna giren geçici personelin diğer kamu görevlilerinin ve işçilerin yararlandığı söz konusu ödemeden yoksun bırakılmalarını gerektiren herhangi bir hukuki sebep bulunmaması karşısında iş sonu tazminatından yararlandırılmaları gerektiği sonucuna ulaşılmış olduğu açık olarak vurgulanmıştır.

Bu duruma göre, diğer kamu kurumlarında görev yapan geçici personele, iş sonu tazminatından yararlanma hakkı verilmesi nedeniyle davacının da iş sonu tazminatı ödemesinden yararlandırılması yukarıda aktarılan yasal düzenlemeler ile yargı kararları uyarınca zorunlu olup, davacının çalıştığı sürelerle ait iş sonu tazminatının kendisine ödenmesi yolundaki başvurusunun reddine dair işlemde hukuka uyarlık, davanın reddine dair idare mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 23/06/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2016/2607

Karar No : 2016/4688

Anahtar Kelimeler : Disiplin Cezası, Kasıt Unsuru
657 sayılı Kanun 125/C-(a) maddesi

Özeti : 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. Maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendinde yer alan "kasıt" unsurunun varlığının kabulü için, eylemin fail tarafından bilerek ve istenilerek işlenilmiş olması ve ayrıca failin eylemin sonuçlarını bilmesi (öngörmesi) ve istemesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Karşı Taraf (Davalı) : Sağlık Bakanlığı

Vekili : ..., Hukuk Müşaviri ...,

İstemin Özeti : Trabzon İdare Mahkemesince verilen 07/12/2015 tarihli ve E:2015/1638; K:2015/1680 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Dilek Yücel

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; Trabzon ili, Fatih Devlet Hastanesi'nde enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanı olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-(a). maddesi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 21.04.2008 tarihli ve 8016 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, Danıştay Onikinci Dairesinin 20.10.2015 günlü ve E:2014/2596, K:2015/5390 sayılı bozma kararına uyulmak suretiyle, 24.04.2006 tarihinde ihalesi yapılarak alımı gerçekleştirilen hijyenik ve cerrahi el antiseptiğinin alım miktarının sadece teorik bilgilere dayalı

olarak belirlendiği, alım miktarının belirlenmesinde ayrıntılı ve kapsamlı bir şekilde araştırma yapılmadığı, alım miktarının belirlenmesinden önce bu ürünü kullanan ve devlet hastanelerinden ve üniversite hastanelerinden yıllık tüketim konusunda yazılı bilgi alınmadığı ve teknik şartnamenin hazırlanması sürecinde de tanımlayıcı ifadelere yer verilmek suretiyle kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmediğinin sabit olduğu; davacının, ihale ile satın alınacak antiseptiği yakın yerlerdeki hastanelere sormak suretiyle personel ya da doktor başına ne kadar kullanıldığını öğrenmesi ve yaklaşık ihtiyacı saptaması, aynı hastanelerden aynı marka antiseptiği kaç liraya aldıklarını sorması gerektiği, davacının bu basit görevlerini yapmaması nedeniyle Trabzon'da bulunan KTÜ "749" yataklı Farabi Hastanesi "1500" litre ansipetiği litresini "6,30" TL.'ye alırken, davacının görev yaptığı 347 yataklı hastanenin "20.000" litre antiseptik aldığı ve bu antiseptiğin iki katına yakın "12,40" TL. ödediği; doktor olan davacının, ne kadar tıbbi malzeme kullanılacağı hususunu tespit edebileceği, fakat fiyat ve alım miktarının araştırmasını geniş bir şekilde yapmadan, aynı şehirdeki meslektaşlarına sormadan fiyat ve miktar belirlemesinin ihmal ile değil ancak kasıt ile açıklanabileceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-(a). maddesinde; "Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek" fiili aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 9. maddesinde; "Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilanlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmi ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz." hükmüne, 12. maddesinde ise; "...İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır. Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak

veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir. Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir." hükmüne yer verilmiştir.

İhalenin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan Mal Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 7. maddesinde; "İdareler, yaklaşık maliyeti tespit ederken geniş kapsamlı araştırma yaparlar. Tedarik edilecek malın özelliğine göre, valilik, belediye, ticaret odası, sanayi odası, meslek odaları, üretim ve satış yapan kamu kurum ve kuruluşları ile borsa ve özel sektör kuruluşlarından fiyat isteyebilecekleri gibi, piyasada ihale konusu malı üreten veya pazarlayan gerçek ve tüzel kişilerden de proforma fatura isteyebilirler.." hükmü, 20. maddesinde de; "İhale komisyonu dışında başka adlar altında komisyonlar oluşturulmaksızın, ihale sürecindeki bütün değerlendirmeler ihale komisyonu tarafından yapılır." hükmü yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, 07.12.2005 tarihli istem kağıdıyla 20.000 litre hijyenik ve cerrahi el antiseptiği alınımının idareden talep edildiği, davacının soruşturma sırasında verdiği ifadesinde, esas talep edicinin kendisi olduğunu, diğer iki doktorun tamamlayıcı olarak imza attıklarını, teknik şartnameyi de kendisinin hazırladığını, diğer doktorun tamamlayıcı olarak şartnameyi imzaladığını beyan ettiği, yaklaşık maliyet tespit komisyonunca Trabzon Ticaret Odası ve iki özel firmadan fiyat alınarak yaklaşık maliyetin tespit edildiği, davacının yaklaşık maliyet ve ihale komisyonlarında görev almadığı ancak 01.05.2006 tarihli yazısında, ihaleye katılan iki firmadan birinin teklif ettiği %78 etanol içeren alkol bazlı ürünün daha etkili ve dezenfektan olduğu, referans hastanelerin bu ürünü kullandığı, bu nedenle bu ürünün alınmasının uygun olacağı yönünde görüş bildirdiği, davacının görüşüne istinaden, teklif veren firmalardan birinin ürününün istenilen özelliği taşımadığı gerekçesiyle ihale komisyonunca değerlendirme dışı bırakıldığı, ihalenin toplam 248.000 TL. bedelle diğer firmaya yapıldığı, soruşturma sırasında alınan bilirkişi raporunda, hastanenin yatak, yıllık yatan hasta ve poliklinik sayıları dikkate alındığında ihale konusu el antiseptiğinin yıllık alım miktarının belirlenmesinde hata yapıldığı, muhtemelen bu ürünün ilk kez kullanılacak olması nedeniyle gerçek ihtiyacın sağlıklı belirlenemediği, hatanın daha çok tecrübe eksikliğinden kaynaklandığının düşünüldüğü, alkollü el antiseptiği kullanan devlet hastaneleri veya üniversite hastanelerinden tüketim konusunda bilgi alınsaydı daha gerçekçi hesaplama yapılabilecek olduğu; teknik şartnamesinin 2. maddesinin ürün

tanımlayıcı olarak düzenlendiği, farklı şekilde düzenlenseydi daha fazla sayıda firmanın teklif vermesinin ve kurumun fiyat yönünden avantajlı duruma geçmesinin mümkün olduğu, şartnamedeki bu durumun hatalı veya ihmali bir davranıştan değil, konu ile ilgili bilgi ve tecrübe eksikliğinden kaynaklandığının düşünüldüğü; ihaleye katılan diğer ürünün teknik şartnamenin ikinci maddesine uymadığı, ancak şartnamenin bu maddesinin ürün tanımlayıcı olduğu, diğer bir deyişle ürünün teknik şartnamenin ikinci maddesine uymadığı için reddedilmesi doğru olmakla birlikte, bu maddenin yazılış şeklinin hatalı olduğu, ayrıca bir ürünün red gerekçesinde hiçbir zaman referans bir kurumun diğer ürünü tercih ediyor olmasına yer verilemeyeceği, değerlendirmenin teknik şartname üzerinden yapılacağı, bu noktadaki hatanın da ihmalden değil, konu ile ilgili bilgi ve tecrübe eksikliğinden kaynaklandığı yönünde görüş bildirildiği; diğer yandan, Sağlık Bakanlığı tarafından ihalede görev yapan doktorlar aleyhine açılan alacak davasında alınan 11.07.2014 tarihli bilirkişi raporunda, söz konusu malzemenin son kullanma tarihinden önce tüketilmiş olduğu, ihalede ticaret odası ve yedi özel firmadan fiyat istendiği, ancak ticaret odası ve iki firma tarafından fiyat verildiği, ayrıca müteaddit defalar Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne yaklaşık maliyet tesbiti hususunda yazı yazıldığı ve cevabi yazılarda herhangi bir fiyat verilmediği, sadece yaklaşık maliyetin belirlenmesinde yol gösterici ifadelerle yer verildiği, temelde Mal Alım Uygulama Yönetmeliği'nin öngördüğü asgari fiyat araştırmasının yapıldığı ve oluşan ortalama birim fiyatın altında ihalenin yapıldığı, dolayısıyla da ihalenin sonuçlandırılmasının ilgili mevzuata uygun olduğu ve bu bağlamda kamu zararının oluşmadığı yönünde görüş bildirildiği anlaşılmaktadır.

Kasıt unsurunun varlığının kabulü için isnat olunan eylemin fail tarafından bilerek ve istenilerek işlenilmiş olması ve ayrıca failin, eylemin sonuçlarını bilmesi (öngörmesi) ve istemesi gerekmektedir. Kasıt unsuru ortaya konulurken, olay öncesi, olay sırası ve olay sonrası davranışlar bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Kastın varlığının tespiti için; kişinin durumu (ortaya çıkan netice hakkında sorumluluk sahibi olup olmadığı, ortaya çıkan neticeyi bilebilecek durumda olup olmadığı, statüsü ve statüden kaynaklanan yükümlülükleri), olayın gelişimi (netice öncesi ve sonrası, neticenin devam ettiği süreç) , davranış ve davranışın ortaya çıkış şekli (talimatla süreci yönlendirme, neticenin ortaya çıkmasına göz yumma, yapması gereken davranışları yapmama veya neticeyi ortaya çıkaran davranışta ısrar) ve ortaya çıkan neticenin (eylemin etkilerinin boyutu, neticenin ortadan kalkması için gayret gösterilip gösterilmediği, süreç

içerisinde eylemin etkilerinin ağırlaşarak devam etmesi) birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bakılan olayda, davacının, yaklaşık maliyeti tespit ve ihale komisyonlarında görev almadığı, hijyenik ve cerrahi el antiseptiği alımını talep ettiği, teknik şartnameyi hazırladığı ve ihale komisyonuna görüş bildirdiği, ihaleye ilişkin görevlerini yerine getirirken kasıtlı olarak verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmadığına, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmediğine ilişkin somut bir tespitin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, kasıtlı olarak söz konusu eylemleri gerçekleştirdiği ispatlanamayan davacının 657 sayılı Kanun'un 125/C-(a). maddesi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemler ve bu işleme karşı açılan davanın reddine ilişkin mahkeme kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın idare mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 24/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2016/9196

Karar No : 2016/4879

Anahtar Kelimeler : Sınav İptali, İdarenin Takdir Yetkisi,
Adil Seçme İlkesi,
Hakimlik Mesleğinin Önemi

Özeti : Kamu kurum ve kuruluşlarının yürütmekte oldukları kamu hizmeti için ihtiyaç duydukları personelin temini amacıyla gerçekleştirilecek olan sınavların objektiflik, güvenilirlik, ölçmeye uygun sorular, adil seçme ilkeleri çerçevesinde ve sınava katılanlar nezdinde ölçme ve değerlendirmenin her türlü tereddütten uzak, hiçbir şaibeye meydan vermeyecek şekilde yapılması gerektiği, bu amaçla gerçekleştirilecek olan sınavlara ilişkin işlem ve eylemleri tesis etme, sınavı kısmen veya tamamen iptal etme konusunda davalı idarenin sahip olduğu takdir yetkisinin kullanımının, mutlak ve sınırsız olmadığı, hukuka uygunlukları açısından yargı denetimine tabi oldukları, olayda, sınavı kısmen veya tamamen iptal etme konusunda takdir yetkisi bulunan idarenin, yapılan değerlendirme sonucunda sınav ve sınav sonrası işlemlerin sağlıklı yürütülmesini teminen önlem alınması ve hakimlik mesleğinin önemi de gözetilerek, mesleğe seçilecek adayların ölçme ve değerlendirilmesinin her türlü tereddütten uzak şekilde yapılması amacıyla, sınavın iptal edilerek eşdeğeri ile tekrarlanması yönünde tesis edilen işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık görülmediği hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davalı) : Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Danıştay Onikinci Dairesince verilen 19/12/2013 tarihli ve E:2013/7696, K:2013/11624 sayılı kararın; 2577 sayılı İdari

Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Selver Düdükçü

Düşüncesi : İdare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; davacının 83,300 puan alarak başarılı olduğu Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından 06.05.2012 tarihinde gerçekleştirilen Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yarışma Sınavının eşdeğer bir sınav ile tekrarlanmasına ilişkin 29.08.2012 tarihli ve 2012-24 sayılı Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yönetim Kurulu işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince, hakim ve savcı ihtiyacını karşılamak için 06.05.2012 tarihinde yapılan Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Yarışma Sınavı-1'de kesin olarak kopya çekildiğinin, sınav soru ve cevap anahtarının sınav öncesinde bir kısım adaylara ulaştırıldığı somut olarak belgelendirilemediği, sınav sonrası yapılan kopyaya ilişkin tespitlerin çok az sayıdaki aday üzerinde birleştiği, Sınav İlanı ve Kılavuzunda yer alan kurallar çerçevesinde başvuruda bulunarak başarılı olanların, düzenli idare ve hukuki güvenlik ilkeleri uyarınca, elde ettikleri hakların korunmasını bekleme hakkına sahip buldukları, soruların hazırlanması ve sınav sırasındaki, idarenin kendi kusurundan kaynaklanan bir takım olumsuzluklardan da, usulüne uygun olarak sınava başvurup başarılı olanların sorumlu tutularak sınavın iptali yoluna gidilemeyeceği göz önüne alındığında, davacının da katılarak başarılı olduğu "2012 Adalet Bakanlığı Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Yarışma Sınavının" iptal edilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Danıştay Onikinci Dairesinin 19/12/2013 tarihli ve E:2013/7696, K:2013/11624 sayılı kararıyla idare mahkemesi kararının onanmasına karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, karar düzeltme isteminin kabulü ile dairemiz kararının kaldırılarak idare mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulları tarafından verilen kararların düzeltme yolu ile yeniden

incelenebilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı sebeplerden birinin varlığı ile mümkündür.

Davalı idarenin kararın düzeltilmesi istemini içeren dilekçede ileri sürdüğü sebepler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca, Dairemiz kararının düzeltilmesini gerektirecek nitelikte bulunduğundan, kararın düzeltilmesi istemi kabul edilerek anılan kararın kaldırılmasından sonra uyumsuzluğun esası yeniden incelendi;

6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesinde, “(1) Bu Kanunun uygulanmasında; a) Aday: Başkanlıkça yapılan sınav, ölçme, değerlendirme ve yerleştirmelere hak kazanmak amacıyla başvuran kişiyi, ... d) Eşdeğer sınav: Başkanlık tarafından aynı veya farklı zamanlarda farklı sorularla yapılan, ancak adaylara sağladığı haklar bakımından eşit sonuçlar verdiği Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen birden fazla sınavı, ... ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanununun 3. maddesinde; “...(2)... (b) ilgili mevzuat hükümleri uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında görev almaya veya görevde yükselmeye yönelik sınavları ve gerektiğinde yerleştirme işlemlerini ilgili kurumun talebine bağlı olarak yapmak. ... (ğ) Gerekli hâllerde sınavları ertelemek, kısmen veya tamamen iptal etmek, adayların işlemlerini geçersiz saymak.” Başkanlığın görev ve yetkileri arasında, 4. maddesinde ise, “...(11) .... (d) Gerekli hâllerde sınavların kısmen veya tamamen iptaline, ertelenmesine, adayların eşdeğer sınavlara alınmasına veya aday işlemlerinin geçersiz sayılmasına ve sorumlular hakkında gerekli işlemlerin başlatılmasına karar vermek.” Yönetim Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Adalet Bakanlığı ile Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi arasında, 45 yaşını aşmamış ve fiilen 5 yıl avukat olarak çalışmış olmak kaydıyla tüm avukatların katılabileceği 2012 Adalet Bakanlığı Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Yarışma Sınavı-1 yapılması hususunda yapılan protokol çerçevesinde, sınava katılmak isteyen adayların başvurularının 5-23 Mart 2012 tarihinde alınarak, 1589 (avukat) adayın katılımı ile, sınavın 06.05.2012 Pazar günü Ankara'da yapıldığı, 70 ve üzeri puan alarak 271 adayın başarılı olduğu Avukatlar için Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Sınav sonuçlarının 30.05.2012 tarihinde açıklandığı, sınavın yapıldığı günden sonra basında, sosyal paylaşım sitelerinde ve kamuoyunda; önceleri, soruların aşırı derecede zor olduğundan başlayan tartışmalar, daha sonra sınav sonuçları ile ilgili kesinlik

arz eden tahminlere dönüştüğü, yazılı sonuçların açıklanmasından sonra iddiaların çeşitlendiği, yine meslek çevrelerinin sosyal paylaşımlarında sınav sonuçlarının analizi ile soruların sınavdan önce birçok adaya sızdırıldığı yolundaki iddiaları ve bu iddiaların yoğunlaşarak artması sonucunda, bir milletvekilinin de olayı meclis gündemine taşıdığı ve suç duyurusunda bulunduğu şeklinde basın açıklaması yaptığı, bunun üzerine davalı idarece oluşturulan İnceleme Komisyonu tarafından yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen raporla, sınav sorularının sınavdan önce bir kısım adaylara ulaştırıldığı, sınavın ölçme ve seçme niteliğini kaybetmiş olduğu, gizlilik ve güvenlik içerisinde gerçekleşmediği görüş ve kanaatinin bildirildiği, idare tarafından bu hususta Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulduğu ve soruşturma için önce takipsizlik kararı verilmiş olsa da Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Bürosunda söz konusu sınavla ilgili soruşturmanın devam ettiği, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yönetim Kurulu'nun 29.08.2012 tarihli ve 2012/24-10 sayılı kararı ile, anılan sınavın iptaline, 6114 sayılı Kanununun 4. maddesinin (11/d) bendi uyarınca eşdeğer bir sınavla Avukatlıktan Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Yarışma Sınavının tekrarına karar verildiği, bu kararın basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulması üzerine söz konusu sınavın iptaline ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İdari faaliyetlerin temel ve ortak amacı kamu yararadır. İdarenin bu amacı sağlamak için tesis edeceği işlem ve eylemlerin türünü, zamanını ve yöntemini belirlemede sahip olduğu takdir yetkisinin sınırsız olmadığı, yetki, şekil, sebep, konu ve amaç bakımından yargı denetimine tabi bulunduğu gerek doktrinde gerekse yargısal içtihatlarla kabul edilmiştir.

Öte yandan, Anayasanın 125. ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler üzerindeki yargısal denetimin, idari işlemlerin hukuka uygunluğunun saptanmasıyla sınırlı olduğu, yerindelik denetimi yapılamayacağı, yürütme görevinin kanunlarında gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceği öngörülmüştür.

İdarenin takdir yetkisinin denetimine yargı organları yönünden getirilen ve idari işlemlerin yalnızca hukuka uygunluk bakımından denetlenebilecekleri şeklinde ifade edilen bu kural, idarenin takdir yetkisini kullanmasında uyması gereken sınırları da ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle idarelerin belirli bir kamu hizmetinin etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi, böylelikle kamu yararının sağlanması için birden fazla

seçenekten birini tercih etmek bakımından donatıldıkları takdir yetkisini kullandıkları hallerde, idari yargı yerince yapılacak denetim, idarenin tercih ettiği seçeneğin hukuka uygun olup olmadığının saptanmasıyla sınırlıdır. İdari yargı organlarının, idareyi bu seçeneklerden birisini tercihte zorlayacak ya da muayyen yönde işlem tesisine zorunlu kılacak biçimde yargı kararı vermeleri “hukuka uygunluk” sınırını aşarak “yerindelik” denetimine girmeleri anlamını taşır ki, bu durum yukarıda anılan mevzuat ve idare hukuku ilkelerine aykırılık oluşturur.

Yukarıda açıklandığı üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının, yürütmekte oldukları kamu hizmeti için ihtiyaç duydukları personelin temini amacıyla Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi aracılığıyla gerçekleştirecekleri sınavların, en liyakatli ve göreve en uygun olanın seçilmesi suretiyle adayların bilgi ve yetenek seviyelerinin, sorulara verdikleri cevapların puanlanması olarak tanımlanan ölçme ve değerlendirmenin amacına uygun olarak yapılması ve bu değerlendirme yapılırken objektif davranıldığı hususunda sınava girenler yönünden hiçbir tereddüte mahal verilmeyecek bir değerlendirme yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla gerçekleştirilecek olan sınavlara ilişkin işlem ve eylemleri tesis etme, sınavı kısmen veya tamamen iptal etme konusunda davalı idarenin sahip olduğu takdir yetkisinin kullanımının, mutlak ve sınırsız olmaması nedeniyle, hukuka uygunlukları açısından yargı denetimine tabi olduklarında da kuşku bulunmamaktadır.

Dava konusu olayda, Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yarışma Sınavına giren adayların oluşturduğu sanal tartışma ortamlarında, sınav sonuçları ile uyumlu tahminler yapılması üzerine idarece oluşturulan inceleme komisyonu raporunda; 06.05.2012 tarihli sınav ile 23.10.2011 tarihinde ilki gerçekleştirilen sınav arasında istatistiksel karşılaştırma yapılarak bilgiler çıkarıldığı, bu kapsamda 2012 yılında gerçekleştirilen Avukatlar İçin Adli Yargı Hakim ve Savcı Adaylığı Yazılı Yarışma Sınavı'nın 2011 yılında gerçekleştirilen sınava göre daha zor olduğu, başarı ve başarısızlıklarda bu konunun net olarak görüldüğü, normal şartlar altında zorluk derecesi yüksek sınavlarda başarı barajını geçen aday dağılımının, başarı barajı puanının (70 puanın) hemen üstünde yoğunlaşması beklenirken, 2012 sınavında bu yoğunlaşmanın 80 puan ve üzerine de yayılmış olduğu, 65 ve altında puan alan grubun yanında 80 ve üzeri puan alan çok kalabalık bir grubun olduğu, normal veri olarak kabul gören 65 ve 75 arası beklenen istatistiğin zayıf kaldığı, 2011 yılında yapılan sınavda başarılı olan iller ile 2012 yılında yapılan sınavda başarılı olan iller arasında bir uyumun söz konusu olmadığı, 2011 yılında sınava giren

adayların bazılarının puanlarını, 2012 yılında sınavın daha zor olmasına rağmen ortalama 40 puan civarında arttırmış olmaları, sınavı ilk 50 sırada başarıyla tamamlayan adaylardan 26'sının 2011 sınavında 70 baraj puanının altında kaldıkları halde bu sınavda 85 ve üzeri puan alarak ilk 50 dereceyi paylaşmış olmaları, 140 soruda 92 ve üzerinde doğru yanıt bulunan 357 adayın sorulara verdikleri cevaplar üzerinde yapılan analiz neticesinde; kritik belirleyici olarak tespit edilen sorulardan bazılarında, oluşma olasılığı çok düşük olmasına rağmen, yanlış cevap üzerinde birleşildiği, başarılı adaylardan bazılarının karı-koca veya akraba ilişkilerinin ve sınavı üstün başarı ile kazanan 4 evli çiftin cevap kağıtlarındaki tıpkılık yanında, puanlarının da birbirlerine yakın olduğu, sınav sonuçlarında özellikle derece yapmış bazı adayların soru kitapçıkları üzerinde hiçbir işlem, yazılı muhakeme ya da karalama yapmaksızın matematik sorularında % 100 doğru yapmış olmaları ya da yaptıkları karalamalarda ulaştıkları/ulaşamadıkları sonucu değil farklı şıkkı işaretlemiş oldukları tespitlerine yer verildiği görülmektedir.

İdarece yapılan değerlendirme sonuçlarının istatistiksel verilere dayandırıldığı, örneğin 06.05.2012 tarihli sınav ile 23.10.2011 tarihinde ilki gerçekleştirilen sınav arasındaki istatistiksel karşılaştırma neticesinde, anılan sınavların zorluk derecesine göre yapılan genelleme ve sonuçların tamamına katılmak mümkün değil ise de, özellikle sondajlama usulü ile yapılan analizlerde, kritik belirleyici olarak tespit edilen sorulardan bazılarında yanlış şıkta birleşildiği ve bir kısım adayların hiçbir işlem, yazılı muhakeme ya da karalama yapmaksızın matematik sorularında % 100 doğru yapmış olmaları ya da yaptıkları karalamalarda ulaştıkları/ulaşamadıkları sonucu değil farklı şıkkı işaretlemiş oldukları tespitinin yapıldığı, doğru cevapta birleşmenin olağan olduğu kabul edilmekle birlikte, yanlış şıkta birleşme olasılığının istatistiksel olarak sıfıra yakın olduğu ve hiçbir işlem yapılmadan matematik sorularının tamamının doğru cevaplandırılmasının hayatın olağan akışına da aykırı olacağı sonucuna varılmaktadır.

Bu kapsamda, idarece gerçekleştirilecek olan sınavın objektiflik, güvenilirlik, gizlilik, ölçmeye uygun sorular, adil seçme ilkeleri çerçevesinde ve sınava katılanlar nezdinde ölçme ve değerlendirmenin her türlü tereddütten uzak, hiçbir şaibeye meydan verilmeyecek şekilde yapılması gerektiği açıktır. Nitekim idarenin, bu genel kabulden hareketle ölçme ve değerlendirmeyi sağlıklı yapamayacağından bahisle sınavı iptal ettiği görülmekte olup, bu hususta kullandığı takdir yetkisini ortadan kaldırılacak şekilde yargı kararı verilemeyeceği tabiidir.

Bu duruma göre, idarenin sınavı kısmen veya tamamen iptal etme konusunda takdir yetkisi bulunduğu da dikkate alındığında, sınav ve sınav sonrası işlemlerin sağlıklı yürütülmesini teminen önlem alınması ve hakimlik mesleğinin önemi de gözetilerek, mesleğe seçilecek adayların ölçme ve değerlendirmesinin her türlü tereddütten uzak şekilde yapılması amacıyla, sınavın iptal edilerek eşdeğeri ile tekrarlanması yönünde tesis ettiği işlemlerde hukuka ve mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, 07/11/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2013/6667

Karar No : 2016/6358

Anahtar Kelimeler : 657 Sayılı Kanun 125/D-(d) maddesi,
Disiplin Cezası, Tipiklik Şartı

Özeti : Davacının bir sosyal paylaşım sitesinde amiri hakkında sarf ettiği sözlerin, yazının bütünü değerlendirildiğinde ironik bir yaklaşım bulunmakla birlikte doğrudan hakaret ve küçük düşürücü unsurlar içermediği, eylemin 657 sayılı Kanun'un 125/D-(d) maddesi kapsamında yer alan disiplin suç tanımına uymadığı ve "tipiklik" şartının gerçekleşmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Sağlık Bakanlığı

Vekilleri : Av. ... Hukuk Müşaviri

Av. ... Hukuk Müşaviri

2- Denizli Valiliği

Vekili : Av. ...

İstem Özet : Mardin 1. İdare Mahkemesince verilen 14/03/2013 tarihli ve E:2012/1065; K:2013/422 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Sağlık Bakanlığı Savunmasının Özeti: İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Denizli Valiliği Savunmanın Özeti: İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi: Başak Mahmat

Düşüncesi: Davacının eyleminin "Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak" olarak nitelendirilmesi suretiyle 125/D-d maddesinde yer alan suç kapsamında görülerek davacının 1 yıl kademe ilerlemesi durdurulması" cezası ile cezalandırılmasının "ölçülülük ilkesine" aykırılık oluşturacağından dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığından davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; Habur 112 Acil Sağlık İstasyonu'nda sağlık memuru olarak görev yapan davacı tarafından, Denizli İli Kale İlçesi Devlet Hastanesi'nde görev yaptığı dönemde hakkında başlatılan soruşturma sonucu 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-d maddesi uyarınca "1 yıl kademe ilerlemesinin durdurulması" cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Denizli Valiliği İl Disiplin Kurulunun 21/09/2011 tarih ve 2011/31 sayılı kararına karşı yaptığı itirazın reddine ilişkin Sağlık Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun 30/11/2011 tarih ve 2011/VI-3 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacının facebook adlı sosyal paylaşım sitesinde Denizli İl Sağlık Müdürü .... hakkında "E. biliyor ..ona sorun.bu arada Sivas kangalları çok ürüyormuş.. ama ben kangalları severim.. Ona uygun kocabaş kafes yaptırırım.. Çok şeker.. Öptüm.. Öpüldünüz... ve .... bunu sen bul peki neyi bulacaksın.."şeklindeki ifadeleri kullandığı görülmekle davacının eyleminin sübut bulunduğu anlaşıldığından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-d maddesi uyarınca "1 yıl kademe ilerlemesinin durdurulması" cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işleme karşı yaptığı itirazın reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Habur 112 Acil Sağlık İstasyonu'nda sağlık memuru olarak görev yapan davacı tarafından, Denizli İli, Kale İlçesi Devlet Hastanesi'nde görev yaptığı dönemde hakkında

başlatılan soruşturma sonucu facebook adlı sosyal paylaşım sitesinde çalıştığı devlet hastanesinde bazı usulsüz işlemlerin yapıldığı ve kamu zararına neden olduğu, bu işlemlerden de amir konumunda olan İl Sağlık Müdürü ... 'nin haberi olduğunu belirten yazılar yayımladığı, bu yazılarda Denizli İl Sağlık Müdürü ... hakkında küçük düşürücü ve aşağılayıcı ifadeler kullandığından bahisle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-d maddesi uyarınca Denizli Valiliği İl Disiplin Kurulu'nun 21/09/2011 tarihli ve 2011/31 sayılı kararı ile "1 yıl kademe ilerlemesinin durdurulması" cezası ile cezalandırılması üzerine, anılan cezaya yaptığı itirazın reddine ilişkin Sağlık Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun 30/11/2011 tarih ve 2011/VI-3 sayılı kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinin (d) alt bendinde; "Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak" kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Anayasanın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" kenar başlıklı 13. maddesinde "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmü yer almakta, "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" kenar başlıklı 26. maddesinin 1. fıkrasında ise "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir." hükmüne yer verilmiştir.

Kanun koyucu hukuk devletinde kamu hizmetlerinin uyum ve düzen içinde yürütülmesini sağlamak amacıyla hizmeti sunan kamu görevlileri için disiplin düzenlemeleri içeren kurallar öngörebilir ve bu kurallara uyulmasını temin etmek amacıyla çeşitli disiplin yaptırımları benimseyebilir. Ancak disipline konu eylemler ile yaptırımlar arasında adil bir dengenin gözetilmesi de hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir. Eylem ile yaptırım arasında bulunması gereken adil denge "ölçülülük ilkesi" olarak da adlandırılmakta ve bu ilkenin alt ilkelerini de elverişlilik, zorunluluk ve

orantılılık ilkeleri oluşturmaktadır. (AYM Genel Kurul Kararı bkz. ... B. No: 2013/1461, 12/11/2014)

“Elverişlilik ilkesi”, öngörülen yaptırımın ulaşılmak istenen amaç için elverişli olmasını, “zorunluluk ilkesi” öngörülen yaptırımın ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmasını ve “orantılılık ilkesi” ise, öngörülen yaptırım ile ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken orantıyı ifade etmektedir.

Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü, sadece “düşünce ve kanaate sahip olma” özgürlüğünü değil aynı zamanda sahip olunan “düşünce ve kanaati (görüşü) açıklama ve yayma”, buna bağlı olarak “haber veya görüş alma ve verme” özgürlüklerini de kapsamaktadır. Bu çerçevede düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü, insanın serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve kanaatlerden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir. ifade özgürlüğü, demokratik toplumun temellerinden biri olup toplumun gelişmesi ve bireyin kendini geliştirmesi ve gerçekleştirilmesi için vazgeçilmez koşullar arasında yer alır. Hakikat ışığı fikirlerin çarpışmasından doğar. Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır. Aynı şekilde birey özgün kişiliğini düşüncelerini serbestçe ifade edebildiği ve tartışabildiği bir ortamda gerçekleştirebilir. İfade özgürlüğü, kendimizi ve başkalarını tanımlamada, anlamada ve algılamada, bu çerçevede başkalarıyla ilişkilerimizi belirlemede ihtiyaç duyduğumuz bir değerdir. Anayasa'da sadece düşünce ve kanaatler değil, ifadenin tarzları, biçimleri ve araçları da güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 26. maddesinde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar "söz, yazı, resim veya başka yollar" olarak ifade edilmiş ve "başka yollar" ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir. (AYM Kararı bkz. ... B. No: 2013/2602, 23/1/2014)

İfade özgürlüğünün sözü edilen toplumsal ve bireysel işlevini yerine getirebilmesi için, AİHM'nin de ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında sıkça belirttiği gibi, sadece toplumun ve devletin olumlu, doğru ya da zararsız gördüğü "haber" ve "düşüncelerin" değil, devletin veya halkın bir bölümünün olumsuz ya da yanlış bulduğu, onları rahatsız eden haber ve düşüncelerin de serbestçe ifade edilebilmesi ve bireylerin bu ifadeler nedeniyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulmayacağından emin olmaları gerekir. İfade özgürlüğü, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin

temeli olup bu özgürlük olmaksızın "demokratik toplumdan" bahsedilemez (bkz. AİHM Handyside/Birleşik Krallık, B.No: 5493/72, 7/12/1976, §49).

Bireyin şeref ve itibarı ise Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "manevi varlık" kapsamında yer almaktadır. Devlet, bireyin manevi varlığının bir parçası olan şeref ve itibara keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlüdür. Üçüncü kişilerin şeref ve itibara müdahalesi, birçok ihtimalin yanında, elektronik iletiler gibi haberleşme vasıtaları yoluyla da olabilir. Bir kişi haberleşme vasıtalarıyla bir kamuoyu tartışması çerçevesinde eleştirilmiş olsa dahi o kişinin şeref ve itibarı manevi bütünlüğünün bir parçası olarak değerlendirilmelidir.

Devletin, bireylerin maddi ve manevi varlığının korunması ile ilgili pozitif yükümlülükleri çerçevesinde şeref ve itibarın korunması hakkı ile diğer tarafın Anayasa'da güvence altına alınmış olan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünden yararlanma hakkı arasında adil bir denge kurması gerekir (AİHM kararı için bkz. Von Hannover/Almanya).

AİHM, Axel Springer AG davasında, düşünceyi açıklama özgürlüğü ile başkalarının şöhretinin çatışması hâlinde çatışan menfaatlerin dengelenip dengelenmediğini, dolayısıyla müdahalenin demokratik toplumda gerekli ve orantılı olup olmadığını belirlemeye yönelik bazı kriterler geliştirmiştir. Bu kriterler; a) basında yer alan yazı veya ifadelerin kamuoyunu ilgilendiren genel yarara ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı, b) hedef alınan kişinin tanınmışlık düzeyi ve yazının amacı, c) ilgili kişinin yayından önceki davranışı, d) bilginin elde edilme yöntemi ve doğruluğu, e) yayının içeriği, biçimi ve sonuçları ve f) yaptırımın ağırlığı olarak ifade edilmiştir.

Bu kriterlerden özellikle "yazının hedef aldığı kişinin kimliği ve yazının amacı"nın özel önemi bulunmaktadır. Zira AİHM, başkalarının şöhret ve haklarının korunması kapsamında düşünceyi açıklama özgürlüğüne müdahalenin demokratik toplumlarda gerekliliği konusunda sade vatandaşlarla, kamuya mal olmuş kişileri, kamu görevlileriyle siyasetçileri birbirlerinden ayırarak değerlendirmeler yapmaktadır. Siyasetçiler ve kamuoyunca tanınan kişiler gördükleri işlev nedeniyle daha fazla eleştiriye katlanmak durumundadırlar. Bu nedenle siyasetçilerin veya kamusal yetki kullanan görevlilerin sade vatandaşlara göre eleştiriye daha açık olmaları kaçınılmazdır.

Anayasa Mahkemesinin Bekir Coşkun Başvurusunda bahsettiği üzere (B. No.: 2014/12151 04/06/2015) yapılan sınırlama, hak ve özgürlüğün özüne dokunarak bu hak ve özgürlüklerin kullanılmasını durduruyor veya aşırı derecede güçleştiriyorsa, etkisiz hâle getiriyorsa veya

ölçülülük ilkesine aykırı olarak sınırlama aracı ile amacı arasındaki denge bozuluyorsa demokratik toplum düzenine aykırı olacaktır.

Öte yandan, kamu görevlilerinin iş yerlerinde gördüklerini iddia ettikleri yolsuzluk ve hukuka aykırı uygulamaları yasal yollardan şikayet etme hakları da bulunmaktadır. Davacı bu hakkını kullanmış, ancak adli makamların bu iddiaların doğru olduğuna ilişkin kesinleşmiş bir kararı bulunmadan ilgilileri zan altında bırakacak ifadeleri de sosyal paylaşım sitesinde yayımlamıştır. Yazının bütünü değerlendirildiğinde; yazıda, ironik bir yaklaşım bulunmakla birlikte doğrudan ilgililere bir hakaret ve küçük düşürücü unsurlar içermemektedir.

Bu belirlemeler ışığında, soruşturma kapsamında yer alan tüm bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden davacının eyleminin, "Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak" olarak nitelendirilmesi suretiyle 657 sayılı Kanun'un 125/D-d maddesi uyarınca disiplin cezası ile cezalandırılmış ise de, eylemin madde de yer alan disiplin suç tanımına uymadığı, olayda disiplin hukukunda yer alan "tipiklik" şartının gerçekleşmediği anlaşıldığından, dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın idare mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 13/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONÜÇÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onüçüncü Daire

Esas No:2016/2542

Karar No:2016/3048

Anahtar Kelimeler : Kişisel Veri, Yetki

Özeti : Abone, kullanıcı, tüketici ve son kullanıcıların kişisel bilgilerinin işlenmesine ve gizliliğinin korunmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri ve denetlemeleri yapma yetkisinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kuruluna ait olduğu, bu konuda (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu) Tüketici Hakları Daire Başkanlığınca işlem tesisinde yetki yönünden hukuka uygunluk bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... A.Ş.

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Ankara 14. İdare Mahkemesi'nin 18.03.2016 tarih ve E:2014/1608, K:2016/894 sayılı kararının; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Teşkilat Yönetmeliği'nde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeleri yapmak hususunda Tüketici Hakları Dairesi Başkanlığı'na yetki verildiği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ramazan DEMİREL'in Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkimi'nin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577

sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesinin 2. fıkrası uyarınca davacının duruşma istemi yerinde görülmeyle ve dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

Dava; abonelik sonrasında da kişisel verilerin kullanımı ve işlenmesine izin verilmesine ilişkin ifadelerin, telefon hat dondurma formu ile diğer form ve sözleşmelerden çıkarılması ve abonelerin, aboneliklerini sonlandırmaları durumunda kişisel verilerinin silinerek ilgili abonelere ait veri işleme faaliyetlerine son verilmesi gerektiği yönünde davalı idarece tesis edilen 14.05.2014 tarih ve 31652 sayılı, 29.05.2014 tarih ve 35639 sayılı, 03.07.2014 tarih ve 43142 sayılı işlemlerin iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesi'nce; Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu Tüketici Hakları Daire Başkanlığı'nın 14.05.2014 tarihli işlemi ile abonelik sonrasında da kişisel verilerin kullanımı ve işlenmesine izin verilmesine ilişkin ifadelerin, telefon hat dondurma formu ile diğer form ve sözleşmelerden çıkarılması gerektiğinin ve bu kapsamda hat dondurma formunun bir örneği ile birlikte neticeden kuruma bilgi verilmesinin davacı şirketten istenildiği, davacı şirket tarafından sunulan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi neticesinde Tüketici Hakları Daire Başkanlığı'nın 29.05.2014 tarihli işlemi ile istenilen hususların yerine getirilmediği belirtilerek davacı şirkete yeniden süre verildiği, bunun üzerine davacı şirket tarafından düzeltilmiş hat dondurma formunun Kuruma sunulduğu, bu kez Tüketici Hakları Daire Başkanlığı'nın 03.07.2014 tarihli işlemi ile formda yer alan ilgili bölümün "Hizmetlere, kampanyalara ve projelere yönelik ürün, servis, avantaj ve tekliflerin sunulabilmesi amacıyla, aboneliğim(iz) süresince abonelik ve kullanım bilgilerim(iz)in yasalar ve ilgili mevzuatta yer alan sınırlandırmalar/hükümler dâhilinde kullanılmasına izin veriyorum." şeklinde düzenlenmesi ve abonelerin, aboneliklerini sonlandırmaları durumunda kişisel verilerinin silinerek ilgili abonelere ait veri işleme faaliyetlerine son verilmesi gerektiğinin davacı şirkete bildirildiği, bunun üzerine bakılan davanın açıldığı; bakılan uyuşmazlıkta; 5809 sayılı Kanun ile Kurum'a; Abone, kullanıcı, tüketici ve son kullanıcıların hakları ile kişisel bilgilerin işlenmesi ve gizliliğinin korunmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri ve denetlemeleri yapma yetkisinin verildiği, 2813 sayılı Kanun'da ise Kurum'un karar organının Kurul olduğunun belirtildiği, bu sebeple dava konusu hususlara ilişkin kararların Kurum'un karar organı olan Kurul'ca alınması gerektiği sonucuna ulaşıldığından, Kurul'un gündemine alınmadan bu konuda yetkisi bulunmayan Tüketici Hakları Daire Başkanlığı tarafından tesis edilen dava konusu işlemlerde yetki yönünden hukuka uygunluk

bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiş, bu karar davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptali yolundaki temyize konu Ankara 14. İdare Mahkemesi'nin 18.03.2016 tarih ve E:2014/1608, K:2016/894 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyle anılan Mahkeme kararının onanmasına; dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, posta giderleri avansından artan tutarın davalıya iadesine, kullanılmayan 48.10.-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davalıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 27.09.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Onüçüncü Daire

Esas No : 2009/7427

Karar No : 2016/3349

Anahtar Kelimeler : Termik Santral Üretim Lisansı,
Lisans Başvuruları

Özeti : 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği kurallarına ve çevre düzeni planına uygun olarak, çevresel etki değerlendirme raporları da düzenlenmek suretiyle elektrik üretim lisansı verilmesine, üretim lisansı kapasitesinin artırılmasına ve lisans tadilatına ilişkin dava konusu Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararlarında hukuka aykırılık görülmediği hakkında.

Davacılar : 1-..., 2-..., 3- ..., 4- ...

Vekili : Av. ...

Davalı : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

Vekili : Av. ...

Davalı Yanında Müdahil : ... Enerji Elektrik Üretimi A.Ş.

Vekilleri : Av. ..., Av. ...

Davanın Özeti : Zonguldak İli, Çatalağzı Beldesi sınırları içerisinde kurulacak termik santral için ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ye verilen 28.09.2004 tarih ve EÜ/369-1/479 sayılı üretim lisansının, üretim lisansı kapasitesinin artırılmasına ve lisans tadilatına ilişkin Kurul kararlarının; eski imar planlarında yeşil alan ve yerleşim yeri olarak ayrılan yerlerin, üretim lisansı kapsamında iki termik santral, liman, yardımcı tesisler ve genişleme sahası yapılacak şekilde revize edildiği, kullanım şeklinin çevre ve insan sağlığını tehdit edecek şekilde değiştirildiği, sosyal, kültürel ve çevresel koruma dengesinin bozulduğu; kurulan termik santralle ilgili yeterli çevresel etki değerlendirmesi ve araştırması yapılmadığı, üretim lisansının önce 20 yıl süreli verildiği, daha sonra ise 49 yıla çıkartıldığı, ayrıca başlangıçta sadece yerli kömüre dayalı ve kurulu gücü 150 MW olması düşünülen termik santral yapımının planlandığı, akabinde peyder pey proje değişiklikleri yapılarak termik santralin kapasitesinin artırıldığı ve ithal kömürle çalışır duruma getirildiği, bununla da yetinilmeyerek ikinci bir termik santral ve yardımcı tesis adı altında liman ve kalker ocağı projelerinin ilave edildiği, gelinen aşamada projenin çevre ve insan sağlığına zararlarının değerlendirilebilmesi için ZETES I, ZETES II, liman ve kalker ocağının bir bütün olarak düşünülmesi ve bir arada değerlendirilmesi gerektiği, uyuşmazlık konusu santralin kül sahasının bulunmadığı, yapımına başlanan kül sahasının ise bölgede bulunan üç termik santrale yetecek kapasitede olmadığı, kül sahası yapılabilecek başkaca bir alanında bulunmadığı, bölgede bulunan Çatalağzı Termik Santralinin bacalarından çıkan kül ve zehirli gazların havaya karıştığı ve diğer atıklarla birlikte çevreyi kirlettiği, Çatalağzı Termik Santralinin atıkları nedeniyle deniz ve sahilin kullanılamaz hâle geldiği, anılan santralin çevreyi kirlettiği gerekçesiyle Mahkeme kararıyla kapatıldığı, uyuşmazlık konusu santralin ise Çatalağzı Termik Santralinin yaklaşık beş katı büyüklüğünde olduğu, projenin 1970 yılında yapımının öngörüldüğü ve planlandığı, aradan geçen süreçte ekonomik, sosyal, kültürel hayatın ve çevre koşullarının değiştiği, bilim ve teknolojinin ilerlediği, alternatif enerji üretimi olanaklarının bulunduğu ancak bunların tartışılıp değerlendirilmediği, sürekli değişiklik ve ilave yapılan ÇED raporlarının hatalı ve eksik olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Davalı İdare ve Müdahilin Savunmalarının Özeti: Davalı idare tarafından; davacıların iddialarının haksız ve hukukî dayanaktan yoksun olduğu, ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken “ÇED Olumlu” ve “ÇED Gerekli Değildir” belgelerini aldığı, üretim lisansının mevzuata uygun olarak verildiği, davanın reddi gerektiği; Müdahil tarafından ise; davanın süresinde

açılmadığı, santralin kurulduğu alanın 1940 yılından bu yana faaliyette bulunan Çatalağzı Termik Santrali'nin (ÇATES) sadece bir kaç km uzağında ve bataklık bir bölgede yer aldığı, söz konusu alanın 1/25000 ölçekli imar planında termik santral sahası olarak belirlendiği, arazinin büyük bir bölümünün bataklık olduğu, bölgede herhangi bir tarım faaliyetinin yapılmadığı, santral sahasının dağın ve sert kayalıklı deniz kenarının arasında kaldığı, bölgenin turizme de uygun olmadığı, yapılan termik santralin çevreye olumsuz hiçbir etkisinin bulunmadığı, uyuşmazlık konusu santralde mevcut hiçbir santralde olmayan toz tutucu elektro filtre sistemi, azotoksit giderici denox ünitesi ve kükürtdioksit giderici gaz ünitesi şeklinde üçlü bir çevre koruma sistemi bulunduğu, dünyanın gelişmiş bir çok ülkesinin enerji üretimini kömür kaynaklı santrallerde gerçekleştirdiği, davacıların iddialarının gerçeklerden uzak olduğu, Danıştay Altıncı Dairesi'nin E:2012/6607 sayılı dosyasından yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu hazırlanan raporda, santralin ve liman projesinin çevresel durumu ve etkilerinin detaylı olarak incelendiği, santralin ve limanın inşaatına olanak tanıyan imar planlarının şehircilik ve planlama ilkelerine ve de kamu yararına uygun olduğunun belirtildiği, üretim lisansının dayanağı olan “ÇED Olumlu” kararları ile imar planlarının yargı denetiminden geçerek hukuka uygunluklarının tespit edildiği, yapılan yatırımların çevreye olumsuz hiçbir etkisinin bulunmadığı ve şehircilik ilkeleriyle örtüştüğü, belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Halil SARITAŞ'ın Düşüncesi:

Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Aydın KURTULUŞ'un Düşüncesi:

Dava, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nca Zonguldak ili sınırları içerisinde kurulacak termik santral için ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ne verilen 28.09.2004 günlü, EÜ/369-1/479 numaralı üretim lisansının, üretim lisansı kapasitesinin artırılmasına ve lisans tadilatına ilişkin tüm Kurul kararları ile birlikte iptali istemi ile açılmıştır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması olduğu belirtilmiş; aynı Kanun'un 2. maddesinde, üretim faaliyetinde bulunabilecek tüzel kişiler arasında özel sektör şirketleri de sayılmış, 3. maddesinde üretim lisansının, mevcut ve kurulacak olan üretim tesisleri için üretim şirketlerinin

elektrik enerjisi üretimi ve üretilen elektriğin satışına yönelik olarak, her bir üretim tesisi için Kurumdan almak zorunda oldukları lisans şeklinde tanımlanmış, üretim lisansı alınma usul ve esasları yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un 5. maddesinin (p) alt bendinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun görevleri arasında, "Elektrik enerjisi üretiminde çevresel etkiler nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarının ve yerli enerji kaynaklarının kullanımını özendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak ve bu konuda teşvik uygulamaları için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimde bulunmak." sayılmıştır.

Bu hüküm uyarınca 30.09.2009 günlü ve 27362 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğine Geçici 36. madde eklenmiştir.

Geçici 36. maddesinde; "Üretim faaliyetinde bulunmak üzere bu maddenin yürürlük tarihinden önce lisans alan ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için ilgili kuruma başvurmamış tüzel kişilerin, bu maddenin yürürlük tarihini izleyen altmış gün içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için ilgili kuruma başvurmaları zorunludur. Bu süre içerisinde ilgili Kuruma başvuruda bulunduğunu Kuruma ibraz edemeyen tüzel kişiler hakkında Kanun'un 11 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Üretim faaliyetinde bulunmak üzere bu maddenin yürürlük tarihinden önce lisans alması uygun bulunan ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için, bu maddenin yürürlük tarihini izleyen altmış gün içerisinde ilgili kuruma başvurmaları zorunludur. Bu süre içerisinde ilgili kuruma başvuruda bulunduğunu Kuruma ibraz edemeyen tüzel kişilerin lisans başvuruları Kurul kararıyla reddedilir ve Kuruma sunulmuş bulunan banka teminat mektupları irat kaydedilir.

Birinci ve ikinci fıkra kapsamına giren tüzel kişilerden;

a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında Seçme Eleme Kriterlerine tabi projeleri bulunanlar, bu projelerine ilişkin olarak alınan Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararını, bu maddenin yürürlük tarihini izleyen doksan gün,

b) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeleri bulunanlar ise, bu projelerine ilişkin olarak alınan Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararını bu maddenin

yürürlük tarihini izleyen üçyüz gün içerisinde Kuruma ibraz etmekle yükümlüdür. Bu süre zarfında, söz konusu kararın, tüzel kişinin kendisinden kaynaklanmayan nedenlerle ibraz edilememesi hâlinde, söz konusu tüzel kişinin lisansı kurul kararıyla sona erdirilir veya lisans başvurusu Kurul kararıyla reddedilir ve kuruma sunulmuş bulunan banka teminat mektubu iade edilir.

Üçüncü fıkrada öngörülen süreler, ilgili tüzel kişiden kaynaklanmayan nedenlerin tevsiki hâlinde, kurul kararıyla uzatılabilir.” hükmü düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile ÇED Yönetmeliği kapsamındaki izinlerin alınması, elektrik üretim lisansı verilebilmesi için zorunluluk hâline getirilmiş, bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde 4628 sayılı Kanun'un 11. maddesindeki yaptırımların uygulanacağı düzenlenmiştir.

Olayda, 28.09.2004 günlü ve 369-1 sayılı Kurul kararıyla üretim lisansı alan ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş. Geçici Madde 36/1. hükmü uyarınca Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için süresi içinde ilgili kuruma başvurarak önce 150 MW kurulu gücündeki tesis için 14.11.2005 tarihinde "ÇED Olumlu Belgesi" ni almış, tesisin kurulu gücünün 160 MW olarak projelendirilmesiyle birlikte 12.06.2006 tarihli "ÇED Gerekli Değildir" belgesini almış, nihayetinde, kurulu gücünün toplamda 1378,34 MWm/1360 MWe olarak tadil edilmesi neticesinde 22.05.2009 tarihinde "ÇED Olumlu Belgesi"ni almıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1. maddesinde öngörülen, elektriğin çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilere sunulması amacı, ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin "ÇED Olumlu" kararı alması ile gerçekleşmiştir.

Bu nedenle, ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ne verilen 28.09.2004 günlü, EÜ/369-1/479 numaralı üretim lisansının, üretim lisansı kapasitesinin artırılması ve lisans tadilatına ilişkin kurul kararlarının hukuka uygun olduğu açık olduğundan, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Dava, Zonguldak İli, Çatalağzı Beldesi sınırları içerisinde kurulacak termik santral için Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (Kurul) 28.09.2004 tarihli ve 369-1 sayılı Kurul kararıyla ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ye verilen 28.09.2004 tarihli ve EÜ/369-1/479 sayılı üretim lisansının,

üretim lisansı kapasitesinin artırılmasına ve lisans tadilatına ilişkin Kurul kararlarının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik itirazları geçerli görülmeyerek işin esasına geçildi.

Dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması olduğu ifade edilmiş ve böylece elektrik hizmetlerinin rekabet ortamı içinde özel kişilere gördürülmesi, özel hukuk hükümlerine tabi bir elektrik piyasasının oluşturulması hedeflenmiş, piyasanın bağımsız bir şekilde düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu oluşturulmuş; 2. maddesinde, üretim faaliyetinde bulunabilecek tüzel kişiler arasında özel sektör şirketleri de sayılmış olup, Kanun'un 3. maddesinde de, üretim lisansı; mevcut ve kurulacak olan üretim tesisleri için üretim şirketlerinin elektrik enerjisi üretimi ve üretilen elektriğin satışına yönelik olarak, her bir üretim tesisi için Kurumdan almak zorunda oldukları lisans şeklinde tanımlanmıştır.

Üretim lisansının alınma usul ve esasları ise Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde gösterilmiştir. İşlem tarihindeki hâliyle Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 9. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendinde, lisans başvurularının öncelikle ilgili mevzuatta öngörülen amaçlara uygunluk açısından incelenip değerlendirileceği kuralına yer verilmiştir.

Aktarılan mevzuatın irdelenmesinden; 4628 sayılı Kanun'un amacının, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması olduğu ve böylece elektrik hizmetlerinin rekabet ortamı içinde özel kişilere gördürülmesi, özel hukuk hükümlerine tabi bir elektrik piyasasının oluşturulmasının hedeflendiği, piyasanın bağımsız bir şekilde düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun oluşturulduğu, elektrik hizmetlerinin emanet, imtiyaz, yap-işlet yöntemleri ile gördürülmesi uygulamalarından uzaklaşarak, kamu hizmetlerinin görülüş usullerinden olan "lisans" (ruhsat) usulünün kabul edildiği, elektrik piyasası faaliyetleri olarak belirlenen; elektrik üretimi, dağıtım, toptan satış, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracat faaliyetinin, Enerji Piyasası

Düzenleme Kurulu'ndan lisans alınması koşulu ile kamu şirketleri ve özel hukuk tüzel kişilerin yürütülmesine olanak tanındığı, üretim lisansının alınma usul ve esaslarının ise Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde gösterildiği, lisans başvurularının öncelikle ilgili mevzuatta öngörülen amaçlara uygunluk açısından incelenip değerlendirileceği anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 28.09.2004 tarihli ve 369-1 sayılı kararıyla ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ne Zonguldak ili, Çatalağzı ilçesinde kurulacak olan üretim tesisi için 28.09.2004 tarihinden itibaren 20 yıl süreyle üretim faaliyetinde bulunmak üzere üretim lisansının verildiği, 16.05.2006 tarihli ve 759-19 sayılı Kurul kararıyla lisans süresinin 49 yıla çıkarıldığı, davacılar tarafından; ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ye üretim lisansı verilmesi, üretim lisansı kapasitesinin artırılması ve lisans tadilatına ilişkin Kurul kararlarının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacıların sahip olduğu taşınmaz, termik santral kurulması amacıyla kamulaştırılmış olup, davacılar tarafından, bölgede termik santral kurulmasına olanak tanıyan 1/25.000 ölçekli Karasu-Kurucaşile Kıyı Kesimi (Çatalağzı-Muslu Beldesi) Çevre Düzeni Planı değişikliğinin Termik Santral Sahası + Liman ve Yardımcı Tesisler + Termik Santral Genişleme Sahasına ilişkin kısmının iptali istemiyle Danıştay Altıncı Dairesi'nin E:2009/14034 sayılı dosyası ile dava açılmış olup, açılan davada, dava konusu planın, şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacılar tarafından, 1/100.000 ölçekli Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı ile 1/25.000 ölçekli Karasu-Kurucaşile Kıyı Kesimi (Çatalağzı-Muslu Beldesi) Çevre Düzeni Planı Değişikliklerinin termik santral sahası, liman ve yardımcı tesisler, termik santral genişleme sahası olarak belirlenen kısımlarının iptali istemiyle Danıştay Altıncı Dairesi'nin E:2012/6607 dosyasında dava açılmış olup, açılan davada bilirkişi incelemesi yaptırılmıştır. Bilirkişi incelemesi neticesinde hazırlanan raporda; uyuşmazlık, hava kirliliği, su kirliliği, katı atıklar, mevcut çevresel durum ve Çatalağzı-Muslu Beldesinde öngörülen termik santral sahası-liman-yardımcı tesisler-termik santral genişleme sahası alanlarının içerisinde yer aldıkları yörenin, yerleşim dokusuna, doğal ve kaynak değerlerine, korunması gereken alanlar ile çevresel koşullarına, doğal çevreye ve davacıların taşınmazlarına yapacağı etki açısından değerlendirilmiş olup, anılan raporda; tesise ait ÇED raporlarının düzenlendiği, bu raporlara göre hava kirliliği, su kirliliği, katı atıklar ve mevcut çevresel durum açısından tesisin çevreye etkilerinin ayrıntılı olarak

belirlendiği ve ilgili mevzuatta belirlenen sınır değerlere uygun olduğu, tesisin mevcut en iyi tekniklerle işletildiği ve yine mevcut en iyi tekniklerle kontrolünün gerçekleştirildiği, söz konusu olan çevresel etkilerinin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeyde olduğu, planlama kademelenmesi ve süreçleri ile şehircilik ilkeleri ve planlama esasları açısından bir aykırılık bulunmadığı gibi tesisin yer seçiminin ve konumunun uygun olduğu belirtilmiştir.

Böylece, uyuşmazlık konusu termik santral ile liman inşa edilmesine olanak tanıyan dava konusu planların şehircilik ve planlama ilkeleri ile kamu yararına uygun olduğu yargı kararlarıyla belirlenmiştir.

Dosyadaki belgeler ve Danıştay Altıncı Dairesi'nin E:2012/6607 sayılı dosyasından alınan bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, uyuşmazlığa konu tesisin üretim lisansına dayalı olarak faaliyette bulunduğu, hakkında yargı kararıyla hukuka aykırılığı tespit edilmeyen ve yürürlükte bulunan ÇED raporlarının ayrıntılı olarak düzenlendiği, tesisin çevreye etkilerinin ilgili mevzuattaki değerlere uygun olduğu, santralin yer seçimi ve konumunun da uygun olduğu görülmektedir.

Bu durumda, işlem tarihindeki mevzuata uygun olarak ve çevresel etkileri göz önünde bulundurularak ... Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ne Zonguldak İli, Çatalağzı Beldesinde kurulacak olan üretim tesisinde 28.09.2004 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle üretim faaliyetinde bulunmak üzere üretim lisansı verilmesine, üretim lisansı kapasitesinin artırılmasına ve lisans tadilatına ilişkin Kurul kararlarında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 178,30-TL yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800-TL vekâlet ücretinin davacıardan alınarak davalı idareye verilmesine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 39,90-TL müdahil yargılama giderinin davacıardan alınarak davalı idare yanında müdahile verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 19.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onüçüncü Daire

Esas No:2016/3617

Karar No:2016/3462

Anahtar Kelimeler : İtirazen Şikayet, Ehliyet, İstekli

Özeti : İsteklilerin ihalenin üzerlerinde bırakılıp bırakılmadığına bakılmaksızın şikayet ve itirazen şikayet yoluna başvurma ehliyetine sahip oldukları hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ... Ecza ve Kimyevi Maddeler Tic. ve San. A.Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Kamu İhale Kurumu

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin 12.05.2016 tarih ve E:2016/1760, K:2016/1550 sayılı kararının; uyuşmazlık konusu ihalede istekli statüsüne sahip olması nedeniyle şikâyet ve itirazen şikâyet başvuru ehliyetinin bulunduğu, başvurunun incelenmeyerek kamu zararına sebebiyet verildiği, itirazen şikâyet başvurusunun esas yönünden incelenmesi gerekirken usulden reddedilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İhalede davacının ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlendiği, buna karşın ihalenin üzerinde kalan kalemlerinin iptalini veya teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasını talep etmesinde 4734 sayılı Kanun uyarınca hukuken korunması gereken bir menfaatinin bulunmadığı, başvurunun ehliyet yönünden reddedilmesine ilişkin tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Mehmet ALTUNDIŞ'ın Düşüncesi : Danıştay içtihatlarına göre ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday, istekli veya istekli olabileceklerin şikâyet ve itirazen şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri, ihaleye teklif veren ve ihale üzerinde kalan gerçek ve tüzel kişilerin, "istekli" statüsünde bulunduğu, isteklilerin ihalenin üzerinde kalıp kalmadığına

bakılmaksızın şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri anlaşıldığından temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

Dava; Ege Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği tarafından 15.02.2016 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "226 Kalem Muhtelif İlaç Alımı" ihalesine ilişkin olarak yapılan itirazın şikâyet başvurusunun ehliyet yönünden reddine ilişkin davalı Kamu İhale Kurumu'nun 30.03.2016 tarihli, 2016/022-78 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış; idare mahkemesi'nce; kamu ihaleleri, idarenin görev alanına giren hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, karşılığı idare tarafından ödenmek üzere gerekli mal, hizmet ve yapım işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun yazılı kurallara uymak suretiyle oluşturulan rekabet ortamı içerisinde katılan adaylardan en uygun teklifi sunan özel bir kişiye yaptırılmasına yönelik olarak imzalanacak sözleşmelerin oluşum sürecini tanımlayan bir dizi işlemleri ifade ettiği, yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusunun, idareye şikâyet, Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunmasında hukuken korunması gereken bir hakkının veya menfaatinin bulunması ve ihale üzerinde kalan isteklilerin; teklifleri kapsamında sundukları belgelerle ilgili idari işlem veya eylemleri, 4734 sayılı Kanun'da öngörülen şikâyet ve itirazın şikâyet başvurularına konu edebilmeleri için, hukuken korunması gereken bir hakkının ihlal edilmesi gerektiği, dava dosyasındaki bilgi ve belgeler mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, davacı şirketin dava konusu ihalenin bazı kısımlarında ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenerek elde edilmek istenen hukuki menfaate kavuşmasına rağmen itirazın şikâyet başvurusunda ihalenin bu kalemlerinin iptalini veya teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasını talep etmesi karşısında hukuken korunması gereken bir haktan bahsedilemeyeceğinden başvurunun ehliyet yönünden reddine ilişkin Kamu İhale Kurumu işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı şirket tarafından temyiz edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5. maddesinde; "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini,

ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.”, "İhalelere yönelik başvurular" başlıklı 54. maddesinde ise, "İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanun'da belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilirler. Şikâyet ve itirazın şikâyet başvuruları, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yollarıdır." hükmü yer almaktadır.

Aktarılan kanun hükümlerine göre ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday, istekli veya istekli olabileceklerin şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri, ihaleye teklif veren gerçek ve tüzel kişilerin istekli statüsünde bulunduğu ve ihalenin üzerinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; Ege Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği tarafından 15.02.2016 tarihinde açık ihale usulü ile "226 Kalem Muhtelif İlaç Alımı" ihalesinin yapıldığı, ihalenin bazı kalemleri için davacı şirketin ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlendiği, davacı şirket tarafından ihalenin bazı kalemlerinin kendi üzerlerinde bırakılmasının yerinde olmadığı, tekliflerinin anılan kalemlerde Sağlık Bakanlığı'nca belirlenen azami fiyatların üzerinde ve ihale dokümanına aykırı olduğu, dolayısıyla tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak ihalenin ilgili kalemlerinin iptal edilmesi gerektiği iddialarıyla itirazın şikâyet başvurusunda bulunulduğu, şirketin dava konusu ihalenin bazı kısımlarında ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenerek elde edilmek istenen hukuki menfaate kavuşmasına rağmen itirazın şikâyet başvurusunda ihalenin bu kalemlerinin iptalini veya teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasını talep etmesi karşısında hukuken korunması gereken bir haktan bahsedilemeyeceği gerekçesiyle başvurunun ehliyet yönünden reddine ilişkin Kamu İhale Kurulu kararının iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Aktarılan mevzuat hükümlerine göre istekli statüsünde olan ve ihale üzerinde kalan davacı şirket tarafından yapılan itirazın şikâyet başvurusu üzerine davacının iddiaları incelenerek işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken, davacı şirketin ihaleyi kazanmış olduğundan bahisle hukuken korunması gereken bir hakkının bulunmadığı ve ihaleye teklif vererek elde etmek istediği menfaati elde ettiği için başvuru ehliyetinin bulunmadığı

gerekçesiyle itirazın şikâyet başvurusunun usul yönünden reddine ilişkin dava konusu işlemin hukuka uygunluk, bu işleme karşı açılan davanın reddine yönelik idare mahkemesi kararında ise hukukî isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; temyiz isteminin kabulü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin 12.05.2016 tarih ve E:2016/1760, K:2016/1550 sayılı kararının bozulmasına, dava konusu işlemin iptaline dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, aşağıda ayrıntısı gösterilen 391,10.-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.000.-TL vekâlet ücretinin ve davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, posta giderleri avansından artan tutarın ve kullanılmayan 48,10.-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davacıya iadesine, 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 27.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Onüçüncü Daire

Esas No:2016/4209

Karar No:2016/4385

Anahtar Kelimeler : Yayın İzninin İptali,
Suç ve Cezaların Kanuniliği,
Lehe Olan Yasal Düzenleme

Özeti : Davacı şirkete bağlı radyonun yayın izninin iptaline ilişkin dava konusu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararının dayanağı kanun hükümlerinin Anayasa Mahkemesince iptal edildiği, yeni kanunda da iznin iptalini gerektiren eylemin yaptırma bağlanmamış olduğu, bu durumda suç ve cezanın kanuniliği ilkesi uyarınca yasal dayanağı mevcut suç ve cezadan söz edilemeyeceği dikkate alındığında, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı): ... Radyo ve Televizyon Yayıncılık Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Ankara 16. İdare Mahkemesi'nin 10.03.2016 tarih ve E:2015/1624, K:2016/729 sayılı kararının; dava konusu işleme karşı süresinde dava açılmadığı için işlemin kesinleştiği, Anayasa Mahkemesi kararının geriye yürüyerek yeni bir uygulamaya olanak vermesinin mümkün olmadığı, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca sıralama ihalesi yapılabildiği kadar hiçbir yayıncı kuruluşu yayın izni verilmesine yasal imkân bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi Hakan ARSLAN'ın Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

Dava; Kayseri ilinde bölgesel bazda faaliyet gösteren davacı şirkete ait "... " isimli radyonun, Kayseri il merkezine yönelik olarak ... MHz frekansından yayın yapmasına izin verilmesine dair işlemin geri alınmasına ve söz konusu yayının durdurulması yönünde uyarılmasına ilişkin 08.04.2015 tarih ve 5212 sayılı yazı ile bildirilen Üst Kurul'un 01.04.2015 tarih ve 2015/15 sayılı toplantısında alınan 44 nolu kararın iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesi'nce; Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devletinin bir gereği olarak eylem tarihinden sonra yürürlüğe giren lehe olan bir yasal düzenlemeye dayalı olarak yürürlükten kaldırılan bir idari yaptırımın; Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesinde ifadesini bulan "suç ve cezaların kanuniliği" ilkesine göre, yani kanunun açıkça suç saymadığı, bir fiilden dolayı ceza vermenin mümkün olmadığı ilkesine göre, eylemin işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanunun uygulanarak infaz olunması gerektiği hükmüne göre değerlendirilmesi gerektiği, 6112 sayılı Kanun'da reklam gelirleri üst kurul payı mükellefiyetini yerine getirmeyenlerin yayın izninin iptal edileceğine yönelik bir yaptırım öngörülmediği, davacının reklam gelirleri üst kurul payı mükellefiyetini yerine getirmediğinden bahisle mülga 3984 sayılı Kanun'un 13/2. maddesi

uyarınca kullandığı yayın izni iptal edilmiş ise de, yayın izninin iptali sonucunu doğuran ilgili kanun hükümleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olduğundan ve 3984 sayılı Kanunu mülga eden 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'da mülga 3984 sayılı Kanun'daki hükümlere benzer nitelikte ağır sonuçlara, yaptırımlara yer verilmediğinden aksi yönde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı, öte yandan işleme dayanak alınan Danıştay kararının davacı şirketin Kayseri il merkezine yönelik olarak ... MHz frekansından yayın yapmasına izin verilmesine dair işlemin geri alınması ve söz konusu yayının durdurulması sonucunu doğurmayacağı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptali yolundaki temyize konu Ankara 16. İdare Mahkemesi'nin 10.03.2016 tarih ve E:2015/1624, K:2016/729 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyle anılan Mahkeme kararının onanmasına; dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, posta giderleri avansından artan tutarın davalı idareye iadesine, kullanılmayan 48,10-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davalı idareye iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 23.12.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONDÖRDÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2015/6825

Karar No : 2017/183

Anahtar Kelimeler : 6306 Sayılı Yasa, Afet,
Afet Riski Altındaki Taşınmaz

Özeti : Uyuşmazlık konusu hizmet binasının inşaat işini ihale ile üstlenen davacı şirket tarafından, söz konusu taşınmaz üzerinde bulunan zemin + 4 katlı yapının yıkılmasından sonra, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun hükümlerinden yararlanmak için yapılan başvurunun reddine dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ... İnş. Taah. Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Hatay Valiliği

İstem Özeti: Hatay İli, İskenderun İlçesi, ... Mıntıka ... parsel sayılı taşınmazda Milli Emlak Müdürlüğü ve Mal Müdürlüğü hizmet binasının inşaat işini ihale ile üstlenen davacı şirket tarafından, söz konusu taşınmaz üzerinde bulunan zemin + 4 katlı yapının yıkılmasından sonra 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun hükümlerinden yararlanmak için Hatay Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne yapılan başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolunda Hatay İdare Mahkemesince verilen 18/02/2015 günlü, E:2014/727, K:2015/400 sayılı kararın, davacı vekili tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenlerle bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selçuk Acar

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüşüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen Mahkeme kararı ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 18/01/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Ondördüncü Daire

Esas No : 2015/1938

Karar No : 2017/259

Anahtar Kelimeler : Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği,
Atık Su Arıtma Tesisi, Deşarj Standartı

Özeti : Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğindeki deşarj standartlarını sağlamadan, atıksu arıtma tesisindeki atıksuların deşarj edilmesi nedeniyle 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ... Tatil Sitesi Yöneticiliği
Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Muğla Valiliği

İstem Özet: Muğla İli, Bodrum İlçesi, ... Tatil Köyü Sitesine ait atıksu arıtma tesisindeki atıksuların, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğindeki deşarj standartlarını sağlamadan deşarj edildiğinden bahisle, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca 40.636,00 TL. idari para cezası verilmesine ilişkin 12.11.2013 günlü, 16013 sayılı Muğla Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün işleminin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolunda Muğla 2. İdare Mahkemesince verilen 14/11/2014

günlü, E:2013/1153, K:2014/798 sayılı kararın, davacı vekili tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenlerle bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Süleyman Hafız Kapan

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüşüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen Mahkeme kararı ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, dosyanın mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 24/01/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2013/1730

Karar No : 2016/6687

Anahtar Kelimeler : ÇED, Biyoçeşitlilik, Elektrik Üretim Lisansı

Özeti :1- "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının kamu yararını yakından ilgilendiren çevreyle ilgili bir işlem olduğu, bu işlemin iptali istemiyle açılan davadan feragat edilmesinin kabul edilemeyeceği;

2- Gerçekleştirilmesi planlanan projeye ilişkin ÇED raporunda proje sahasındaki biyoçeşitliliğin tam olarak yansıtılmadığı, sediment taşınımına ilişkin bilgiye yer verilmediği, projenin Saklıkent Milli Parkı'na biyoçeşitlilik, ekolojik ve turizm açısından meydana getireceği olumsuz etkilerin ve bunlara karşı alınacak önlemlerin yeterli düzeyde ele alınmadığı hususlarının bilirkişi raporu ile ortaya konulması nedeniyle, dava konusu proje için verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararında hukuka uyarlık görülmediği;

3- Öte yandan; davalı idarece yatırımcı şirket tarafından projeden vazgeçilerek yapılan başvuru neticesinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararıyla elektrik üretim lisansının iptal edildiğinden bahisle davanın konusuz kaldığı ileri sürülmüş ise de, dava konusu "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptal edildiğine ilişkin bir bilgi ve belge dosyaya sunulmadığından anılan iddiaya itibar edilmediği hakkında.

Davacılar : 1- ..., 2- ..., 3- ..., ... 27- ..., 28- ...

Vekili : Av. ...

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Vekili : ..., Hukuk Müşaviri

Müdahil Davalı Yanında : ... Elektrik Üretim San ve Tic. A.Ş.

Vekili : Av. ...

Davanın Özeti : Muğla İli, Fethiye İlçesi ile Antalya İli, Kaş İlçesi sınırları içinde bulunan Karaçay ve Eşen Çayı üzerinde kurulması planlanan

Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca verilen 19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının, anılan projenin gerçekleştirileceği alanın ekolojik yapısına ve çevre köylerin tarımı, turizmi, ekonomisi ve sosyal hayatına zarar vereceğinden hukuka aykırı olduğu iddiasıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacıların davayı süresinde açmadıkları için davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği, yatırımcı şirket tarafından dava konusu projenin hayata geçirilmesinden vazgeçilerek elektrik üretim lisansının iptali için Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna başvurulması neticesinde şirketin lisanslarının iptal edildiği, yatırımcının projeden vazgeçmesi sebebiyle ÇED Olumlu kararının uygulanabilir olma niteliğini kaybettiğinden davanın konusuz kalmakla birlikte başvuru yapıldığı esnada sunulan bilgi ve belgeler çerçevesinde ÇED sürecinin mevzuatta öngörülen doğrultuda yürütülerek neticesinde verilen dava konusu "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçeleriyle davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Deniz Ertekin

Düşüncesi : Gerçekleştirilmesi planlanan projeye ilişkin ÇED raporunda proje sahasındaki biyoçeşitliliğin tam olarak yansıtılmadan, Saklıkent Milli Parkında biyoçeşitlilik, ekolojik ve turizm açısından oluşabilecek olumsuz etkilerin ve bunlara karşı alınacak önlemlerin yeterli düzeyde ele alınmadan, dava konusu Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararda hukuka uyarlık bulunmadığından iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Abidin Çelik

Düşüncesi : Dava; Muğla İli, Fethiye İlçesi ile Antalya İli, Kaş İlçesi sınırları içinde bulunan Karaçay ve Eşen Çayı üzerinde kurulması planlanan Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19/06/2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2. maddesinde; "Çevresel Etki Değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için

alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları; Proje Tanıtım Dosyası: Gerçekleşmesi plânlanan projenin yerini, özelliklerini, olası olumsuz etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan bilgi ve belgeleri içeren dosyayı" ifade ettiği; 10. maddesinde; "Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır. Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 4. maddesinde; Çevre: Canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı; Etki: Bir projenin hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması olası değişiklikleri, Etki Alanı: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrasında çevre unsurları olarak olumlu veya olumsuz yönde etkilediği alanı, Proje: Gerçekleştirilmesi planlanan yatırımı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu: Bu Yönetmeliğin EK-I listesinde yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen bir proje için belirlenen özel formata göre hazırlanacak raporu, Proje Tanıtım Dosyası: Seçme Eleme Kriterlerine tabi Projelere Çevresel Etki Değerlendirmesi uygulanmasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosyayı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine tabi Projelerin çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanması gerektiğini belirten Bakanlık kararını ifade ettiği, "Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler" başlıklı 7. maddesinde ise, "Bu Yönetmeliğin; a) EK-I listesinde yer alan projelere, b)

Seçme Eleme Kriterlerine tabi olup "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen projelere Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanması zorunludur." kuralı yer almıştır.

Dosyanın ve Dairemizin E:2014/6473 sayılı dosyasının birlikte incelenmesinden; uyuşmazlığın çözümünde konunun teknik inceleme gerektirmesi nedeniyle keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş ise de; dava konusu Regülatör ve HES projelerine ilişkin olarak Antalya 1. İdare Mahkemesinin 26/02/2014 günlü, E:2013/272 dosyasında yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmış olup, hükme esas alınabilir nitelikteki söz konusu raporda özetle; gerçekleştirilmesi planlanan projeye ilişkin ÇED raporunda proje sahasındaki biyoçeşitliliğin tam olarak yansıtılmadığı, sediment taşınımına ilişkin bilgiye yer verilmediği, projenin Saklıkent Milli Parkı'na biyoçeşitlilik, ekolojik ve turizm açısından dolayı meydana getireceği olumsuz etkilerin ve bunlara karşı alınacak önlemlerin yeterli düzeyde ele alınmadığı görüşlerine yer verilmiştir.

Bu itibarla; dava konusu Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19/06/2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu Muğla İli, Muğla İli, Fethiye İlçesi ile Antalya İli, Kaş İlçesi sınırları içinde bulunan Karaçay ve Eşen Çayı üzerinde kurulması planlanan Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19/06/2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, duruşma için önceden belirlenerek taraflara bildirilen 23.11.2016 gününde davacılar vekilinin gelmediği, davalı idare vekili Av. ...'ın geldiği görülerek, Danıştay Savcısı Abidin Çelik'in katılımıyla yapılan duruşma sonrasında Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca davalılardan "Muğla Valiliği" hasım mevkiinden çıkartılarak, işin gereği görüldü:

Dava; Muğla İli, Fethiye İlçesi ile Antalya İli, Kaş İlçesi sınırları içinde bulunan Karaçay ve Eşen Çayı üzerinde kurulması planlanan Burgular-Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca verilen

19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesi ile göndermede bulunulan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun yerine yürürlüğe giren, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 307. maddesinde feragat, davacının talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesi olarak tanımlanmış, 309. maddesinde feragat beyanının dilekçe ile veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılacağı, 311. maddesinde ise, feragatin kesin bir hükmün hukuki sonuçlarını doğuracağı belirtilmiştir.

2577 sayılı Yasanın 31. maddesi, idari davalarda feragat istemleri üzerine Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağını hükme bağlamaktadır. Ancak anılan yollama hükmünün, idari davaların nitelikleri dikkate alınarak ve idari dava türleriyle bağdaştığı ölçüde uygulanabileceği açıktır.

İdari dava türlerinden olan iptal davaları; menfaati ihlal eden, somut, subjektif nitelikteki idari işlemlere veya düzenleyici idari işlemlere karşı açılabilir.

Bireysel menfaat ihlaline dayanan iptal davalarında davacının herhangi bir kısıtlama olmaksızın davasından feragat edebileceğinde duraksama bulunmamaktadır. Bununla birlikte, çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendiren idari işlemlere karşı açılan iptal davalarında feragat isteminin kamu yararı ölçütü kullanılarak karara bağlanması gerekmektedir.

Davacılar... ve ... tarafından 28.11.2012 tarihinde davadan feragat dilekçeleri verilmiş ise de; davanın Muğla İli, Fethiye İlçesi ile Antalya İli, Kaş İlçesi sınırları içinde bulunan Karaçay ve Eşen Çayı üzerinde kurulması planlanan Burgular-Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açıldığı hususu dikkate alındığında, kamu yararını yakından ilgilendiren çevreyle ilgili bu işlemin iptali istemiyle açılan davadan feragat edilmesinin kabul edilemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2. maddesinde; "Çevresel Etki Değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve

kontrolünde sürdürülecek çalışmaları; Proje Tanıtım Dosyası: Gerçekleşmesi plânlanan projenin yerini, özelliklerini, olası olumsuz etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan bilgi ve belgeleri içeren dosyayı" ifade ettiği; 10. maddesinde; "Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır. Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 4. maddesinde; Çevre: Canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı; Etki: Bir projenin hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması olası değişiklikleri, Etki Alanı: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrasında çevre unsurları olarak olumlu veya olumsuz yönde etkilediği alanı, Proje: Gerçekleştirilmesi planlanan yatırımı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu: Bu Yönetmeliğin EK-I listesinde yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen bir proje için belirlenen özel formata göre hazırlanacak raporu, Proje Tanıtım Dosyası: Seçme Eleme Kriterlerine tabi Projelere Çevresel Etki Değerlendirmesi uygulanmasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosyayı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine tabi Projelerin çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanması gerektiğini belirten Bakanlık kararını ifade ettiği, "Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler" başlıklı 7. maddesinde ise, "Bu Yönetmeliğin; a) EK-I listesinde yer alan projelere, b) Seçme Eleme Kriterlerine tabi olup "Çevresel Etki Değerlendirmesi

Gereklidir" kararı verilen projelere Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanması zorunludur." kuralı yer almıştır.

Dosyanın ve aynı işlemin iptali istemiyle Antalya 1. İdare Mahkemesinin E:2013/272 sayılı dosyasına kayden açılan dava sonucunda verilen kararın temyiz edilmesi üzerine Dairemizin E:2014/6473 sayısına kaydedilmiş olan dosyanın birlikte incelenmesinden; uyumsuzluğun çözümünde konunun teknik inceleme gerektirmesi nedeniyle keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş, Antalya 1. İdare Mahkemesinin yukarıda belirtilen E:2013/272 dosyasında yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen bilirkişi raporu hükme esas alındığından, Dairemizce keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına gerek görülmemiş olup, söz konusu raporda özetle; proje için hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporunda flora yönünden sadece algler ve yüksek bitkilere (endemiklere) ait bir liste verildiği, keşif sırasında yapılan arazi gözlemlerinde listede olmayan grupların (Mantarlar, Likenler, Karayosunları ve Eğreltiler) çok yaygın olarak görüldüğü, bakteriler ve mikroorganizmalar konusunda hiçbir bilginin yer almadığı, ÇED raporunun bu yönü ile eksik olduğu, fauna elemanları bakımından hayvanlar aleminin en büyük kısmını oluşturan böceklerden yeterli derecede bahsedilmediği, proje sahasında eksik grupları da içeren daha detaylı bilimsel araştırmalara ihtiyaç olduğu, hazırlanan ÇED raporunun proje sahasındaki biyoçeşitliliği tam olarak yansıtmadığı, ayrıca alanın sulak bir ekosisteme sahip olması dolayısıyla akarsu ve çevresinde mikroklima bulunması nedeniyle ekosistemin göreceği zararlar da detaylı bir şekilde belirtilerek risk analizlerinin yapılması gerektiği, ÇED raporunda projenin orman alanlarını etkileyen bölümünde ne kadar ağaç kesileceği ve ağacı kesilecek orman alanının büyüklüğünün sayısal olarak verilmediği ve bunların çevresel etkilerinin giderilmesine yönelik tedbirlerden söz edilmediği, proje alanında, peyzaj öğeleri yaratmak veya diğer amaçlarla yapılacak saha düzenlemelerinin ne kadar alanda, nasıl yapılacağı, bunun için seçilecek bitki ve ağaç türlerinin detaylı olarak verilmediği, Karaçay Regülatörü ve HES'nin inşa edileceği Karaçay'ın drenaj alanının aşınmaya karşı direnci büyük ölçüde zayıf olan kayalardan meydana geldiğinden başta feyezan dönemleri olmak üzere bütün yıl boyunca önemli miktarda sediment taşımakta olduğu, ancak Çevresel Etki Değerlendirme raporunda Karaçay'ın taşıdığı sediment miktarı hakkında sayısal bilgilere yer verilmediği, Karaçay'da kurulması planlanan regülatörün gerisinde kısa zamanda oluşacak çökelti düzlüğünün turizm açısından hayli öneme sahip Saklıkent Kanyonu milli parkı sınırına kadar ulaşacağı, doğal akarsu yatağının

düzleşmesinin Saklıkent Kanyonu yakın civarının doğal güzelliğini bozmanın yanında düzlüğe komşu karayolu ve tarım arazilerinin sıklıkla sel baskınına uğramasına yol açma riskini de taşıdığı, ek olarak, Karaçay'daki aşırı sediment taşınımının projenin ömrü ve rantabilitesi açısından da önemli olduğu, bu nedenle, Karaçay'ın taşıdığı sediment miktarının en az bir yıl süreyle gözlenmesi ve buna dayalı olarak projenin yapılabirliğinin tekrar gözden geçirilmesinin gerektiği, Karaçay HES'nin güzergahı boyunca aşırı topoğrafik eğim, kesif ormanlık yapı ve kazı sırasında büyük şev/yamaç yenilme risklerine karşı iletim hattının tünel içerisine alınmasının alternatif olarak değerlendirilmediği, doğal zenginlikleriyle ön plana çıkan bir bölgede koyu yeşillikler arasında ağaçsız, kalın bir şeridin varlığının görsel açıdan önemli bir çevre kirliliği oluşturacağı, Eşen Regülatörünün gerisinde oluşacak yapay gölden dolayı halihazırda akarsu yatağında işletilmekte olan çok sayıda sera ve diğer tarımsal faaliyetlerin su altında kalacağı, ÇED raporunda bu tarım alanlarının büyüklüklerinin ne kadar olduğu, kaç kişiye istihdam sağladığı, ekonomiye yıllık katkılarının ne olduğuna dair hiçbir sayısal veri sunulmadığı, Eşen HES'nin servis ömrü boyunca üretilen elektrikten sağlanacak ekonomik fayda ile, tarım alanlarının ve diğer kullanımların regülatörden dolayı uğrayacağı kayıplar arasında karşılaştırmalı bir analiz yapılmadığı, özellikle Karaçay HES, regülatör yapısı ve iletim kanalının görsel açıdan doğuracağı çevresel etkilerin Saklıkent Kanyonu ve çevresinin turizm potansiyelini olumsuz yönde etkileyeceği, proje için hazırlanan ÇED raporunda bu tür etkilerin neler olabileceği ve ne tür önlemler alınması gerektiğine dair bilgilere yer verilmediği görüşüne yer verilmiştir.

Bu durumda; gerçekleştirilmesi planlanan projeye ilişkin ÇED raporunda proje sahasındaki biyoçeşitliliğin tam olarak yansıtılmadığı, sediment taşınımına ilişkin bilgiye yer verilmediği, projenin Saklıkent Milli Parkı'na biyoçeşitlilik, ekolojik ve turizm açısından meydana getireceği olumsuz etkilerin ve bunlara karşı alınacak önlemlerin yeterli düzeyde ele alınmadığı hususlarının yukarıda yer verilen bilirkişi raporu ile ortaya konulması nedeniyle dava konusu Burgular - Gebeş Regülatör ve HES (Karaçay Regülatörü ve HES - Eşen Regülatörü ve HES) projesi için verilen 19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Öte yandan; davalı idarece yatırımcı şirket tarafından projeden vazgeçilerek yapılan başvuru neticesinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 26.06.2013 günlü, 4468-9/40 sayılı kararıyla elektrik üretim lisansının iptal edildiğinden bahisle davanın konusuz kaldığı ileri sürülmüş

ise de, dava konusu 19.06.2012 günlü, 2579 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptal edildiğine ilişkin bir bilgi ve belge dosyaya sunulmadığından anılan iddiaya itibar edilmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacıardan ... ve ...'un feragat talebinin reddine, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 422,85-TL yargılama giderinin ve davacılar vekilinin duruşmaya gelmemesi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.800,00-TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacılar verilmesine, kullanılmayan 9.000,00-TL keşif avansının davacılar iadesine, davalı idare yanında müdahil tarafından yapılan giderin üzerinde bırakılmasına, varsa artan posta avansının istemleri halinde taraflara ve müdahile iadesine, kararın bir örneğinin Muğla Valiliğine tebliğ edilmesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A-g maddesi uyarınca, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 23.11.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Ondördüncü Daire

Esas No : 2016/5004

Karar No : 2016/7979

Anahtar Kelimeler : ÇED, Çevre Mühendisi, Bilirkişi İncelemesi

Özeti : 1- ÇED süreci sonunda verilecek kararların yargısal denetimi yapılırken, seçilecek bilirkişiler arasında bir çevre mühendisinin bulunması, diğer bilirkişilerin ise projenin bulunduğu çevrenin özelliklerine göre ve proje tanıtım dosyası ve ÇED raporunu hazırlayan kişilerin uzmanlık alanları da dikkate alınmak suretiyle belirlenmesinin gerektiği;

2- Öte yandan, çevreyi ilgilendiren projelerin yapımının planlandığı yörede ikamet etmeyenlerin, bu projelere verilen ÇED kararlarının iptali istemiyle dava açma ehliyetleri olduğunun kabul edilmesinin, bu tür idari işlemlerin ve bu işlemler üzerine yatırım planlayanların sürekli olarak dava tehdidi ile karşı karşıya kalmaları sonucunu doğuracağı ve bu durumun da idari istikrar ilkesine aykırı olacağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunanlar :

1- (Davalı) : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Vekili : ..., 1. Hukuk Müşaviri

2- (Davalı Yanında Müdahil) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacılar) : 1- Şavşat Küplüce Köyü Kültür Dayanışma Derneği, 2- ..., 3- ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Rize İdare Mahkemesinin 26/02/2016 günlü, E:2015/58, K:2016/128 sayılı kararının; davalı ve müdahil vekili tarafından usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Betül Müftüoğlu

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, dosyanın tekemmül ettiği görüldüğünden yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

Dava; Artvin İli, Şavşat İlçesi, Küplüce Köyü sınırları içerisinde yapıлып işletilmesi planlanan "Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi Kapasite Artışı" projesiyle ilgili olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünce verilen 02/12/2014 günlü, 3710 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince, mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporun ve dosyanın birlikte değerlendirilmesinden; uyuşmazlığa konu projeye ilişkin hazırlanan ÇED raporunun yetersiz olduğu ve eksiklikleri bulunduğu sonucuna varıldığından, bu rapora istinaden tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar, davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 36. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde hâkimin reddi sebeplerinden "Davada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği hâlde görüşünü açıklamış olması." şartı sayılmış, bilirkişinin görevini yapmaktan yasaklı olması ve reddi başlıklı 272. maddesinin 1. fıkrasında da " Hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır..." hükmü düzenlenmiş ve 266. maddesinde ise "Mahkeme,

çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz." hükmü, 267. maddesinde de "Mahkeme, bilirkişi olarak, yalnızca bir kişiyi görevlendirebilir. Ancak, gerekçesi açıkça gösterilmek suretiyle, tek sayıda, birden fazla kişiden oluşacak bir kurulun bilirkişi olarak görevlendirilmesi de mümkündür." hükmü düzenlenmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2. maddesinde; "Çevresel Etki Değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları; Proje Tanıtım Dosyası: Gerçekleşmesi plânlanan projenin yerini, özelliklerini, olası olumsuz etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan bilgi ve belgeleri içeren dosyayı" ifade ettiği; 10. maddesinde; "Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, çevresel etki değerlendirme raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; bakılmakta olan davanın, Artvin İli, Şavşat İlçesi, Küplüce Köyü sınırları içerisinde yapılıp işletilmesi planlanan "Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi Kapasite Artışı" projesiyle ilgili olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünce verilen 02/12/2014 günlü, 3710 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açıldığı, İdare Mahkemesince, mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda; ÇED raporunun yeterli uzman personel tarafından hazırlanmadığı, projenin çalışma sınırı içerisinde akarsu, akarsu kolları ve çok sayıda kuru dere bulunduğu, bu nedenle kırma-emele tesisi için yüzeysel gelecek olan tozun toplanması için çökeltim tankının da

yapılması gerektiği, raporda tesisteki toz indirgeme sitemlerinde biriken çamurun nasıl bertaraf edileceği konusuna değinilmediği, faaliyet bittikten sonra sahanın rehabilitasyonu ile kuru ve akar derelerin nasıl koruma altına alınacağı hususunda raporda bilgi bulunmadığı, faaliyet alanının tamamının orman olduğu, ancak ne kadar ağaç kesileceği, bu ağaçların kesilmesiyle ne kadarlık bir hammaddenin ormandan çıkarılacağı konusunda ayrıntılı bir tespit ve değerlendirme yapılmadığı, orman ekosisteminin ortadan kaldırılması sonucunda proje alanının güneyinden geçen Şavşat Çayı yüzeysel sularının çevresel tehdit altında kalacağı, proje sahasında flora ve fauna çalışmalarının yapıldığı, ancak bu çalışmaların hangi tarihler arasında yapıldığının belirtilmediği, alanda heyelan riskinin yüksek olduğu ve ayrıntılı bir jeoteknik raporun hazırlanması gerektiği, atık su miktarı ve bertarafıyla ilgili belirsizlikler bulunduğu, toz modelleme çalışmalarında kullanılan veriler ile raporda dikkate alınan meteorolojik verilerde çelişkiler bulunduğu, sonuç olarak, ÇED Raporunun yeterli bilimsel verilere dayanmadığı, çevresel etkiler ve alınacak önlemler bakımından eksik bırakılan birçok husus olduğu, yönünde görüş belirtildiği anlaşılmaktadır.

İdare mahkemesince hükme esas alınan ve yukarıda özetine yer verilen bilirkişi raporunun, Prof. Dr. ... (Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği, Toprak İlimi ve Ekolojisi ABD), Yrd.Doç.Dr. ... (Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Bölümü), Prof. Dr. ... (Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü), Prof. Dr. ... (Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü) ve Yrd. Doç Dr. ...'nın (Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hidrolik ABD ve Fen Bilimleri Enstitüsü Çevre Bilimleri ABD) bulunduğu bilirkişi heyetince hazırlandığı görülmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, gerçekleştirilmesi planlanan projenin, çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesi, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenerek değerlendirilmesi amacıyla yapılmaktadır. Dolayısıyla, ÇED sürecinde verilen kararların iptali istemiyle açılacak davalarda yaptırılacak bilirkişi seçiminin de bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, projenin yapılacağı sahanın özelliğine göre, uzmanlık alanları değişiklik gösterebilmekte, çok sayıda bilim dalının alanına giren özellikleri bünyesinde barındırabilmekte, proje tanıtım dosyasında veya ÇED raporlarında onlarca uzmanın imzası bulunabilmektedir. Ancak, çevre mühendisliğinin, bu konudaki ana uzmanlık dalı olduğu söylenebilir. Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre çıkarılan Yeterlik Belgesi Tebliğinde, Çevresel Etki

Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara yeterlik belgesi verilmesi için çevre mühendisi istihdamının zorunlu tutulması da bu sebeptir.

Bu açıklamalar ışığında; ÇED süreci sonunda verilecek kararların yargısal denetimi yapılırken, seçilecek bilirkişiler arasında bir çevre mühendisinin bulunması, diğer bilirkişilerin ise projenin bulunduğu çevrenin özelliklerine göre ve proje tanıtım dosyası ve ÇED raporunu hazırlayan kişilerin uzmanlık alanları da dikkate alınmak suretiyle belirlenmesi gerekmektedir. Proje tanıtım dosyası veya ÇED raporunu hazırlayan uzmanlar ile birebir aynı sayıda ve aynı uzmanlık alanında olmasa dahi, yargılama usulü kurallarının elverdiği ölçüde, usul ekonomisi de gözetilerek bir denge kurulması, seçilecek bilirkişilerin projenin bulunduğu alana ve projeye yapılan itirazlara göre değerlendirilmesi, bilirkişilerin zorunlu olan ana konu başlıkları bakımından yeterli uzmanlığa sahip olması, bilirkişi raporunun tarafları tatmin edici olması gerekmektedir. Belirtilen hususlar adil bir yargılama yapılması açısından da önem arz etmektedir.

Bu durumda; İdare mahkemesince, keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda hazırlanan bilirkişi raporuna dayanılarak karar verilen uyuşmazlık konusu olay hakkında, bir tanesi çevre mühendisi olmak üzere, projenin bulunduğu çevrenin özelliğine göre konusunda uzman bilirkişilerden yeni bir bilirkişi heyeti oluşturularak (bölgenin özelliği de dikkate alınarak, gerekirse başka dallarda da öğretim görevlileri seçilerek) mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılarak uyuşmazlığın esası hakkında yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan; yargısal denetim amacıyla her idari işleme karşı herkes tarafından iptal davası açılmasının idari işlemlerde istikrarsızlığa neden olmaması ve idarenin işleyişinin bu yüzden olumsuz etkilenmemesi için, dava konusu edilecek işlem ile dava açacak kişi arasında belli ölçüler içinde menfaat ilişkisi bulunması koşuluna ihtiyaç vardır. Her olay ve davada, yargı merciiine başvurarak dava açan kişinin menfaatinin, iptali istenen işlemle ne ölçüde ihlal edildiğinin takdiri de yargı mercilerine bırakılmıştır. İptal davası açılabilmesi için gerekli olan menfaat ilişkisi kişisel, meşru, güncel bir menfaatin bulunması halinde gerçekleşecektir. Başka bir anlatımla, iptal davasına konu olan işlemin davacının menfaatini ihlal ettiğinden söz edilebilmesi için, davacıyı etkilemesi, yani davacının kişisel menfaatini ihlal etmesi, işlem ile davacı arasında ciddi ve makul bir ilişkinin bulunması gerekmektedir. Aksi halde, kişilerin kendisine etkisi bulunmayan, menfaatlerini ihlal etmeyen idari işlemler hakkında da iptal davası açma

hakkı doğar ve bu durum idarenin işleyişini olumsuz etkiler. İdari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargı yoluyla denetimini amaçlayan iptal davasının görüşülebilmesi için ön koşullardan olan "dava açma ehliyeti" iptal davasına konu kararın niteliğine göre idari yargı yerince değerlendirilmektedir. Çevreyi ilgilendiren projelerin yapımının planlandığı yörede ikamet etmeyenlerin, bu projelere verilen ÇED kararlarının iptali istemiyle dava açma ehliyetlerinin varlığının kabulü, bu tür idari işlemlerin ve bu işlemler üzerine yatırım, planlayanların sürekli olarak dava tehdidi ile karşı karşıya kalmaları sonucunu doğuracağı ve bu durumun da idari istikrar ilkesine aykırı olacağı açıktır.

Uyuşmazlıkta; davacılarından ...'ın ikametgahının İstanbul olduğu, idare mahkemesince 07/01/2016 günlü ara kararı ile projenin etki alanında davacıya ait herhangi bir taşınmaz olup olmadığı sorulduğu, ara kararı üzerine dosyaya sunulan tapu kayıtlarının davacının babasına ait olduğu, UYAP sorgulaması sonucunda da projenin gerçekleştirileceği alanda veya etki alanında davacıya ait taşınmaz bulunmadığı görüldüğünden, bozma kararı üzerine verilecek kararda, davacının dava konusu işlem ile güncel ve meşru menfaatinin ihlal edildiğinden söz edilemeyeceği ve dava açma ehliyetinin bulunmadığı hususunun da göz önüne alınması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; Rize İdare Mahkemesinin 26/02/2016 günlü, E:2015/58, K:2016/128 sayılı kararının Bozulmasına, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesi uyarınca, karar düzeltme yolunun kapalı olduğunun duyurulmasına, 27/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONBEŞİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onbeşinci Daire

Esas No : 2016/926
Karar No : 2016/4981

Anahtar Kelimeler : Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu
Direksiyon Eğitimi

Özeti : 2918 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca "yönetmelik" ile düzenlenmesi gereken konularda düzenleme getirmesi nedeniyle dava konusu yönerge maddelerinin, anılan kanuna ve hukuka aykırı olduğu hakkında.

Davacı : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
Vekili : Av. ...
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. ...

Davanın Özeti : Dava; 02.04.2014 tarih ve 1360110 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe giren Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile 2. fıkrasının (i) bendinde yer alan "herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın" ibarelerinin; Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinde eğitim personelinde aranacak şartların; 29. maddesinde ise direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonunun düzenlendiği, anılan maddelerde il sınav sorumlusu ve sınav yürütme komisyonuna böyle bir yetki verilmediği halde yönerge ile bu yetkinin verilmesinin normlar hiyerarşisine aykırı olduğu, görevlilerin keyfi tutumlarının söz konusu olabileceği, yalnızca iddia ile dahi öğretmenlerin sınavlarda görev alamaması sonucunun doğacağı, hukuk devleti ve hukuki güvenlik, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri ile bağdaşmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, 652 sayılı KHK'nın 13. maddesi ve Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin 46. maddesine göre özel öğretim kurumlarını denetleme yetkilerinin bulunduğu, Yönetmeliğin 34. maddesinde sertifika sınavlarının

ne şekilde yapılacağına düzenlendiği, 28. ve 32. maddelerinde ise sınav değerlendirmesinin nasıl yapılacağına düzenlendiği, sınavın değerlendirmesinin yönetmelik ekinde yer alan formlarda belirtilen kriterlere göre yapıldığı, direksiyon eğitimi dersi sınavı ve değerlendirmenin somut ve net kurallarla açıkça belirlendiği, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmadığı, ayrıca değerlendirmenin keyfi olduğu iddiasının da gerçeği yansıtmadığı, dava konusu yönergede de yönetmelikte yer alan formlara göre değerlendirmenin nasıl yapılacağına belirtildiği, kursiyerlerin formlarda yer alan davranışları göstermesine rağmen sınavı sonlandırmayan görevliler hakkında bir daha sınav görevi verilmemesi yaptırımının uygulanacağı, sadece mevzuata aykırı hareket eden komisyon üyesi hakkında karar verileceği, ayrıca yaptırım uygulanırken herhangi bir inceleme ve araştırmaya gerek olmasa da işlemlere karşı yargı yolunun açık olduğu, dava konusu düzenlemenin idarenin takdir yetkisi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, yönetmeliğin 29. maddesinde hem il sınav sorumlusu hem de sınav yürütme komisyonunun görevlerini belirleme yetkilerinin kendilerine verildiği, Avrupa Birliği mühtesebatı ile belirlenen standartlara ulaşmanın amaçlandığı, sürücü eğitimi nitelikli hale getirilerek trafik kazalarının azaltılmaya çalışıldığı, ayrıca dava konusu yönergede 06.01.2016 tarih ve 162084 sayılı makam oluru ile değişiklik ile davanın konusuz kaldığı, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ayyüce Okumuş

Düşüncesi : 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 42.maddesine göre yönetmelik ile düzenleme yapılması gereken alanın alt hukuk normu olan yönerge ile düzenlendiği görüldüğünden dava konusu düzenlemenin iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ayşegül Şahin

Düşüncesi : Dava; 2.4.2014 günlü, 1360110 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe giren Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile 2. fıkrasının (i) bendinde yer alan "herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın" ibarelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 8. maddesinin (a) bendinde, Milli Eğitim Bakanlığının bu kanun kapsamındaki görev ve yetkileri belirtilmiş, bunlar arasında, motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek ve sürücü adaylarının teorik ve uygulamalı sınavlarını yapmak ve başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak da sayılmıştır.

Aynı kanunun “Sürücü adaylarının sınavları ile sürücü belgelerinin verilmesi esasları“ başlıklı 42. maddesinde ise, sürücü kurslarında teorik eğitimini tamamlayan sürücü adaylarının teorik sınavlarının yazılı ya da elektronik ortamda Millî Eğitim Bakanlığınca yapılacağı, uygulamalı sürücü eğitimini sürücü kurslarından alan ve teorik sınavda başarılı olanların Millî Eğitim Bakanlığınca yapılacak uygulamalı sürücü sınavına girmeye hak kazanacağı, bu sınavda da başarılı olanlara motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verileceği, sürücülerin eğitimleri ve sınavları, eğitimlerin ve sınavların süresi, içeriği ve yapılacağı yerlerin özellikleri, sınav yapımcıların nitelikleri ve eğitimi ile diğer usul ve esasların İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Anılan kanun hükmüne dayanılarak hazırlanan ve 29.5.2013 gün ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin, 4.3.2014 günlü, 28931 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle değişik “Direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu ve sınav yürütme komisyonu“ başlıklı 29. maddesinde; il millî eğitim müdürünün, il sınav sorumlusu olarak direksiyon eğitimi dersi sınavında sınav yürütme komisyonlarını denetleyerek iş ve işlemlerin mevzuata uygun yapılmasını sağlayacağı, denetim görevi yapacak olan il sınav sorumlusunun görevlerinin Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce belirleneceği, direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonunun ise, sınavların belirlenen esaslara göre yürütülmesinden sorumlu olduğu, direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonlarının oluşumu ve görevlerinin Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce belirleneceği kuralı yer almaktadır.

Bu hükümlere dayanılarak hazırlanan ve 2.4.2014 günlü, makam oluru ile yürürlüğe giren dava konusu Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin "Direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu ve direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonunun görevleri" başlıklı 6. maddesinde, “(1) İl millî eğitim müdürü direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu olarak; ...

g) Sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler ile direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyelerinden sınavda mevzuata aykırı hareket edenlere sınavlarda herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın bir daha görev verilmemesini sağlar.

(2) Direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonu; ...

i) Direksiyon eğitimi dersi sınav uygulama ve değerlendirme komisyonu ile diğer görevlilerden sınavda mevzuata aykırı hareket ettiği tespit edilenlere, herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın bir daha görev verilmemesini sağlar..." şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Ancak, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 42. maddesinde, sınavlar, sınav yapımcıların nitelikleri ile diğer usul ve esasların, İçişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak "yönetmelik" ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bu durumda, dava konusu Yönerge hükümlerinin, 2918 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca "yönetmelik" ile düzenlenmesi gereken konularda düzenleme getirmesi nedeniyle, anılan kanuna ve hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile 2. fıkrasının (i) bendinde yer alan "herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın" ibarelerinin iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbeşinci Dairesi'nce, eğitim ve bilim hizmetleri hizmet kolunda çalışan sendikanın dava açma ehliyeti bulunduğu kabul edilerek davalı idarenin itirazı yerinde görülmeyle işin esasına geçildi, gereği görüldü:

Dava; 02.04.014 tarih ve 1360110 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe giren Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile 2. fıkrasının (i) bendinde yer alan "herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Sürücü Adaylarının Sınavları ile Sürücü Belgelerinin Verilmesi Esasları" başlıklı 42. maddesinin 3. fıkrasında; sürücülerin eğitimleri ve sınavları, eğitimlerin ve sınavların süresi, içeriği ve yapılacağı yerlerin özellikleri, sınav yapımcıların nitelikleri ve eğitimi ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükmü yer almaktadır.

29.05.2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin, 04.03.2014 tarih ve 28931 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan yönetmelikle değişik "Direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu ve sınav yürütme komisyonu" başlıklı 29. maddesinin 1. fıkrasında, "İl millî eğitim müdürü, il sınav sorumlusu olarak direksiyon eğitimi dersi sınavında sınav yürütme komisyonlarını denetleyerek iş ve işlemlerin mevzuata uygun yapılmasını sağlar. Denetim görevi yapacak olan il sınav sorumlusunun görevleri Genel Müdürlükçe belirlenir.", 4. fıkrasında ise, "Direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonlarının oluşumu ve görevleri Genel Müdürlükçe belirlenir." kuralı yer almaktadır.

Bu hükümlere dayanılarak hazırlanan ve 02.04.2014 tarih ve 1360110 sayılı makam oluru ile yürürlüğe giren dava konusu Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin "Direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu ve direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonunun görevleri" başlıklı 6. maddesinde;

"(1) İl millî eğitim müdürü direksiyon eğitimi dersi il sınav sorumlusu olarak;

g) Sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler ile direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyelerinden sınavda mevzuata aykırı hareket edenlere sınavlarda herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın bir daha görev verilmemesini sağlar.

(2) Direksiyon eğitimi dersi sınav yürütme komisyonu;

i) Direksiyon eğitimi dersi sınav uygulama ve değerlendirme komisyonu ile diğer görevlilerden sınavda mevzuata aykırı hareket ettiği tespit edilenlere, herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın bir daha görev verilmemesini sağlar." belirtilmektedir.

Ancak, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 42. maddesinde, sınavlar, sınav yapımcıların nitelikleri ile diğer usul ve esasların, İçişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak "yönetmelik" ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bu durumda, 2918 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca "yönetmelik" ile düzenlenmesi gereken konularda düzenleme getirmesi nedeniyle dava konusu Yönerge maddelerinin, anılan kanuna ve hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 02.04.2014 tarih ve 1360110 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe giren Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi ile 2. fıkrasının (i) bendinde yer alan "herhangi bir inceleme veya soruşturmaya gerek kalmaksızın" ibarelerinin İptaline, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderleri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen

1.800,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, bu karara karşı tebliğ tarihini izleyen otuz (30) gün içinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere, 18/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY

Onbeşinci Daire

Esas No : 2016/7248

Karar No : 2016/5019

Anahtar Kelimeler : Kiralama Şirketinin Aracının Kundaklanması

Özeti : Davacının bu belirsizlik döneminde zararını tam olarak öğrendiği 31/12/2014 tarihinden itibaren 60 günlük süresi içinde 06/01/2015 tarihinde yaptığı başvurusunun süresinde yapıldığının kabulü gerektiği hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ... Turizm Tic. ve San. A.Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : İstanbul Valiliği

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 22/03/2016 tarih ve E:2015/904; K:2016/490 sayılı kararının, hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Menekşe Bozoğlu Karağaç

Düşüncesi : Temyiz istemine konu Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesi'nce; tetkik hakiminin açıklamaları dinlenip, dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

Dava; 07/10/2014 tarihinde davacıya ait ... plakalı aracın, Yunus Emre Mahallesi ... Sokak, No:... önünde park halindeyken kimliği belirsiz kişilerce yakılması nedeniyle oluşan zararın 5233 sayılı Kanun kapsamında

giderilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddi üzerine maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nce; davacı şirketin kiralama şirketi olduğu, aracının 07/10/2014 tarihinde kundaklanarak zarara uğratıldığı ve söz konusu araçtaki zararın 5233 sayılı Kanun kapsamında karşılanması gereken bir zarar olduğu anlaşılmalı birlikte, davacı şirketin kiralama şirketi olması nedeniyle aracının yanması olayını, olay tarihi olan 07/10/2014 tarihinde öğrenmediği kabul edilse dahi dosyada bulunan ... adlı belgede yer alan ihbar tarihi olan 16/10/2014 tarihinde araçtaki hasara neden olan olayı öğrendiği ve davacı şirketin, 5233 sayılı Kanuna göre zarar konusu olayı öğrenmesinden itibaren altmış gün içinde zararın tazmini amacıyla idareye başvurması gerekirken, bu tarihten sonra idareye 06/01/2015 tarihinde başvuru yaptığından dolayı davacının zararının davalı idareden tazmini talebinin yerinde olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, anılan mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizden incelenip bozulması istenilmektedir.

5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddi zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek olduğu belirtilmiş; "Başvurunun süresi, şekli, incelenmesi ve sonuçlandırılması" başlıklı 6. maddesinde; zarar gören veya mirasçılarının veya yetkili temsilcilerinin zarar konusu olayın öğrenilmesinden itibaren altmış gün içinde, her hâlde olayın meydana gelmesinden itibaren bir yıl içinde zararın gerçekleştiği veya zarar konusu olayın meydana geldiği il valiliğine başvurmaları hâlinde gerekli işlemlere başlanacağı; bu sürelerden sonra yapılacak başvuruların kabul edilemeyeceği; bu Kanun kapsamındaki yaralanma ve sakatlanmalarda, yaralının hastaneye kabulünden hastaneden çıkışına kadar geçen sürenin, başvuru süresinin hesaplanmasında dikkate alınmayacağı; ilgili valilik dışında diğer valilikler, kaymakamlıklar, Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri, diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan başvuruların ilgili valiliğe gönderileceği; Komisyonun, zarar görenlerce yapılacak her başvuru ile ilgili çalışmalarını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlamak zorunda olduğu; zorunlu hâllerde, bu sürenin vali tarafından üç ay daha uzatılabileceği; dava açma süresi içinde yapılan başvurunun, nihaî işlem sonucunun ilgiliye tebliğine kadar genel hükümlere göre dava açma sürelerini durduracağı kurala bağlanmıştır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davacı şirketin ... markası adı altında araç kiralama işi ile iştirak ettiği, kiralamış olduğu ... plakalı aracın Kobani eylemleri nedeniyle 07/10/2014 tarihinde yanarak kullanılamaz hale geldiği, dosyada yer alan ... adlı belgede ihbar tarihi olarak 16/10/2014 tarihinin gösterildiği, araçtaki zararın tahmini bedelinin belirtildiği, aracın Kobani olayları nedeni ile gösteri yapan şahıslar tarafından molotof kokteyli atılarak yakıldığı, tespit yapılacaktır ekspertiz listesinin beklenildiğinin yazılı olduğu, 28/11/2014 tarihinde araçtaki hasara ilişkin ekspertiz raporunun düzenlendiği, 31/12/2014 tarihinde aracın trafikten çekildiği, davacı şirket tarafından, 06/01/2015 tarihinde araçta meydana gelen zararın tazmini istemiyle İstanbul Valiliği'ne başvuru yapıldığı, İstanbul Valiliği'nin 23/01/2015 tarihli yazısı ile 6-7 Ekim 2014 tarihlerinde Suriye'deki çatışmalar bahane edilerek meydana gelen eylemlerin 5233 sayılı Kanun kapsamında olmadığı, toplumsal olay olarak değerlendirildiği, bu olaylarla ilgili başvuruların ise olay yeri kaymakamlığına yapılması gerektiğinin bildirildiği, davacı şirket tarafından 28/01/2015 tarihinde Sultangazi Kaymakamlığı'na başvuru yapılarak zararın tazmininin istenildiği, talebine 60 gün içinde cevap verilmemesi üzerine 28/04/2015 tarihinde bakılan davanın açıldığı, dava devam ederken davacının başvurusunun davalı idarece araştırıldığı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne anılan olayın 3713 sayılı Kanunun 1'inci, 3'üncü ve 4'üncü maddeleri kapsamına giren eylemlerden olup olmadığı sorulduğu, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün 03/08/2015 tarih ve 17764 sayılı yazısı ile olayın, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamına giren eylemlerden olabileceğinin belirtildiği, İstanbul Valiliği Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Tespit Komisyon Başkanlığı'nın 14/08/2015 tarih ve 249 sayılı işlemi ile olayın 07/10/2014 tarihinde gerçekleştiği, davacı şirketin zararın tazmini istemiyle 06/01/2015 tarihinde başvuru yaptığı, başvurusunun 5233 sayılı Kanun uyarınca olayın öğrenilmesinden itibaren 60 gün içinde yapılmadığından bahisle reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, Mahkemece, ... adı altında kiralama işi ile iştirak eden davacı şirketin, dosyada mevcut ... adlı belgede zarar konusu olayı, ihbar tarihi olan 16/10/2014 tarihinde öğrendiği kabul edilerek hüküm kurulmuş ise de, anılan belgede araçtaki zararın tahmini bedeli belirtilerek aracın Kobani olayları nedeni ile gösteri yapan şahıslar tarafından molotof kokteyli atılarak yakıldığı, tespit yapılacaktır ekspertiz listesinin beklenildiğinin yazılı olduğu görülmektedir. 28/11/2014 tarihinde araçtaki hasara ilişkin ekspertiz raporunun düzenlendiği ve 31/12/2014

tarahinde aracın trafikten çekildiği, ayrıca davalı idarece başlangıçta 5233 sayılı Kanun kapsamında değeriendirilmeyen olayın, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün 03/08/2015 tarih ve 17764 sayılı yazısı ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren terör eylemlerinden olabileceğinin değeriendirildiği hususları dikkate alındığında, davacının bu belirsizlik döneminde zararını tam olarak öğrendiği 31/12/2014 tarihinden itibaren 60 günlük süresi içinde 06/01/2015 tarihinde yaptığı başvurusunun süresinde yapıldığının kabulü gerekmektedir.

Bu nedenle, işin esası hakkında karar verilmesi gerekirken, başvurusunun süresinde yapılmaması nedeniyle davanın reddi yolunda verilen Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 22/03/2016 tarih ve E:2015/904; K:2016/490 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 18/06/2014 tarih ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinin 1. fıkrası ve 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 19/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onbeşinci Daire

Esas No : 2016/5967
Karar No : 2016/5606

Anahtar Kelimeler : Sağlık Hizmetlerinden Doğan Tam Yargı Davaları

Özeti : Bakılan davada artırılan tazminat miktarı bakımından, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan 04.03.2015 tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, arttırılan tazminat miktarına, Simav Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açma tarihi olan 16.02.2012 tarihinden itibaren faiz yürütülmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Karar Düzeltme
İsteminde Bulunan (Davalı) : Sağlık Bakanlığı
Vekili : Av. ...
Karşı Taraf (Davacılar) : 1- ... 2- ... 3- ...

Vekilleri: Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Onbeşinci Dairesinin 04.02.2016 tarih ve E:2015/6492, K:2016/566 sayılı kararının, hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmaların Özeti: Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Murat Şaşlı

Düşüncesi: Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbeşinci Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlenip dosyadaki bilgi ve belgeler incelendikten sonra davacının karar düzeltme istemi hakkında gereği görüldü:

Dava; davacılar yakını ...'ın kalp ağrısı şikayeti ile müracaat ettiği Simav Devlet Hastanesi Acil Servisinde gerekli dikkat ve özen gösterilmeksizin gerçekleştirilen muayenesi sonrası taburcu edilmesi üzerine, evine dönmeden kalp krizi geçirerek vefat etmesinde davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek her bir davacı için ayrı ayrı olmak üzere 20.000,00-TL maddi ve 50.000,00-TL manevi tazminata hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; Adli Tıp Kurumunun 23.02.2011 tarihli raporunda yer alan, 20.07.2009 tarihinde saat 02.10'da göğüs ağrısı şikayeti ile başvurduğu hastanede Dr. İ.M tarafından kişinin kronik bronşit ile ilişkilendirilerek tetkik ve tedavi uygulanarak hasta kardiyoloji acili yönünden değerlendirilmemiş, EKG çekilmemiş ve enzim tetkiki yapılmamış olmasının bir eksiklik olduğu yönündeki tespitler üzerine, dosya hesap bilirkişisine tevdi edilerek maddi tazminat hesabı yaptırılmıştır. Hesap bilirkişisi tarafından yapılan inceleme sonucu davacı eş ... için 252.495,79 TL maddi zarar hesaplanmıştır. Davacılar tarafından verilen 25.02.2015 tarihli miktar artırım dilekçesi 04.03.2015 tarihinde davalı idareye tebliğ edilmiştir. İdare Mahkemesi davacılar tarafından ... ve ...'ın maddi tazminat taleplerinin reddine, ...'ın maddi tazminat talebinin kabulüne karar vermiştir. Davacıların tümünün manevi tazminat taleplerinin ise kabulüne karar verilmiştir.

Davalı idarenin temyiz istemi üzerine, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 14.04.2015 tarih ve E:2013/663; K:2015/451 sayılı kararı, Dairemizin 04.02.2016 tarih ve E:2015/6492, K:2016/566 sayılı kararıyla onanmıştır.

Danıştay Dava Daireleri ile İdarî veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verilen kararları hakkında, ancak 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı nedenlerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Davalının karar düzeltme dilekçesinde, Daire kararının davanın maddi ve manevi tazminatın kabulüne ilişkin kısmının onanmasıyla ilgili olarak öne sürdüğü hususlar, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, bu kısma yönelik karar düzeltme istemi hukuka uygun bulunmamıştır.

Daire kararının, miktar artırımı dilekçesi ile artırılan maddi tazminata işletilecek yasal faizin başlangıç tarihi olarak, Simav Asliye Hukuk Mahkemesinde davanın açıldığı 16.02.2012 tarihinin esas alınmasına ilişkin kısmına yönelik karar düzeltme istemi ise 2577 sayılı Kanunun 54. maddesi uyarınca hukuka uygun bulunduğundan, Danıştay Onbeşinci Dairesinin 04.02.2016 tarih ve E:2015/6492, K:2016/566 sayılı kararının faiz başlangıcına ilişkin kısmı kaldırılarak, davalı idarenin karar düzeltme istemi kısmen kabul edilerek incelendi ve gereği görüldü.

Kararın 25.02.2015 tarihli miktar artırımına ilişkin dilekçe ile arttırılan tazminat miktarına yürütülecek faize ilişkin bölümüne gelince;

2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 13. maddesinde, idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemelerinin gerekli olduğu, bu isteklerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren dava süresi içinde dava açılacakları, görevli olmayan adli ve askeri yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmayacağı kuralına yer verilmiştir.

Tam yargı davalarında istemle bağlı olma kuralının sebep olduğu hak kayıplarının giderilmesi amacıyla 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 16. maddesinin 4. fıkrasına, 30.04.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile, "Ancak, tam yargı davalarında

dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir." cümlesi; aynı Kanun'un 5. maddesi ile de, 2577 sayılı Kanuna Geçici 7. madde olarak, "Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 16. maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm, kanun yolu aşaması dâhil, yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da uygulanır. " cümlesi eklenmiştir.

Nitekim, 6459 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde, "AİHM, devletin sorumluluğuna ilişkin tazminat davalarında, davacıların yargılamanın yavaş işlemeden doğan zararlarını ortadan kaldıracak yeterli bir çözüm bulunmadığı yönünde ülkemiz aleyhinde ihlal kararları vermektedir. Düzenlemeyle, idarî yargıda açılan tam yargı davalarında talep edilen tazminatın daha yüksek olduğunun dava devam ederken anlaşılması durumunda, davacıya talep edilen miktarı arttırma hakkı verilmemesinin adil yargılama hakkının ihlali olarak kabul edilmesi sebebiyle, nihai karar verilinceye kadar ıslah suretiyle talep edilen tazminat miktarını arttırma hakkı tanınmaktadır." ifadesine yer verilmiştir.

Faiz; en basit biçimiyle, idarenin tazmin borcu bağlamında; kişilerin, idarenin eylem ve-veya işlemlerinden dolayı uğradıkları zararların giderilmesi istemiyle başvurularına karşın, idarenin zararı kendiliğinden ödemeyip, yargı kararıyla tazminata mahkûm edilmesi sonucunda, idarenin temürrüde düştüğü tarihten tazminatın ödendiği tarihe kadar geçen süre için 3095 sayılı Kanuna göre hesaplanacak tutarı ifade etmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 13. maddesinde, idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren 1 yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gerektiği; bu isteklerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren dava süresi içinde dava açılabileceği kuralı yer alıp, anılan maddede, idari eylemler nedeniyle uğranılan zararın tazmini için idareye başvuruda bulunulmasının, dava ön şartı olarak öngörülmesi ve zararın idare tarafından en erken bu tarihte sulhen ödenebilecek olması nedeniyle yargı yerince hükmedilecek tazminat miktarına, ön karar için idareye yapılan başvuru tarihi, adli yargıda dava açılması halinde adli yargıda

dava açıldığı tarih itibarıyla yasal faiz uygulanması, Danıştay'ın yerleşik içtihatlarıyla kabul edilmiştir.

2577 sayılı Kanunda, tam yargı davalarında, dava dilekçesindeki miktarın artırımına olanak tanıyan düzenleme uyarınca, arttırılan tazminat miktarı yönünden davanın kabul edilmesi halinde, arttırılan tazminat miktarı yönünden faize, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan miktar artırımına ilişkin dilekçenin idareye tebliğ edildiği tarihten itibaren hükmedilmelidir.

Ayrıca, 30.04.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanunla İdari Yargılama Usulü Kanunu'na geçici madde eklenerek, kanun yolu aşaması dâhil yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da, yapılan düzenlemenin uygulanacağı belirtilmiş olup, geçici madde hükmü uyarınca kanun yolu aşamasında, ıslah dilekçesinin verilmesi durumunda kanun yolu aşamasının tamamlanıp, miktar artırımına ilişkin dilekçenin davalı idareye tebliğine kadar geçen süreçte, sürenin uzunluğu dikkate alındığında, bu dosyalarda miktar artırımına ilişkin dilekçenin idareye tebliğ edildiği tarihin esas alınmasının mülkiyet hakkına aykırı olacağı açıktır. Bu nedenle, geçici madde uyarınca, kanun yolu aşamasında talep edilen miktar artırımına ilişkin dosyalarda, yürütülecek faize ilişkin olarak, davacı tarafından, miktar artırım dilekçesinin verildiği tarihin esas alınması gerekmektedir,

Bakılan davada, davacılar tarafından, 25.02.2015 tarihli dilekçe ile bilirkişi raporu uyarınca tazminat miktarı arttırılmış, anılan dilekçe 04.03.2015 tarihinde davalı idare kayıtlarına girmiştir. Dolayısıyla bakılan davada arttırılan tazminat miktarı bakımından, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan 04.03.2015 tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, arttırılan tazminat miktarına, Simav Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açma tarihi olan 16.02.2012 tarihinden itibaren faiz yürütülmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesine uygun bulunan davalının karar düzeltme isteminin kısmen kabulüyle Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 14.04.2015 tarih ve E:2013/663; K:2015/451 sayılı kararının, miktar artırım dilekçesiyle arttırılan tazminat miktarına, adli yargıda açılan dava tarihinden itibaren faiz işletilmesine ilişkin bölümünün bozulmasına, mahkeme kararının diğer kısımlarının onanmasına yönelik karar düzeltme isteminin reddine, bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine, 22/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onbeşinci Daire

Esas No : 2016/7990

Karar No : 2016/5622

Anahtar Kelimeler :Sağlık Hizmetlerinden Doğan Tam Yargı Davaları

Özeti :Bu aşamada katılma talebi kabul edilen ...'in, babasına uygulanan kusurlu sağlık hizmeti dolayısıyla çektiği acı ve üzüntü nedeniyle maruz kaldığı manevi sıkıntının tatmin edilmesine olanak bulunmadığından, idare mahkemesi tarafından katılan ...'in esasa ilişkin talebinin değerlendirilmesi ve buna göre yeniden bir karar verilmesi gerektiği hakkında.

Karar Düzeltme İsteminde Bulunanlar

ve Karşı Taraf (Davacılar) : 1- ..., ... Mirasçıları
2-..., 3- ..., 4- ...

Vekilleri : Av. ...

Müdahil (Davacılar yanında) : ...

Karar Düzeltme İsteminde Bulunan

ve Karşı Taraf (Davalı) : İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

İstem Özet i : Danıştay Onbeşinci Dairesi'nin 11.02.2016 tarih, E:2015/9196; K:2016/803 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54.maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kadir Geyve

Düşüncesi : ...'in davacılar yanında müdahale isteminin kabulü ile, adı geçenin esasa ilişkin taleplerinin değerlendirilerek yeniden bir karar verilmesi için İdare Mahkemesi kararının manevi tazminata ilişkin kısmının bozulması, maddi tazminatın reddine ilişkin kısmına yönelik karar düzeltme taleplerinin ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesi'nce, ...'in davacılar yanında müdahale istemi kabul edilerek tetkik hakiminin açıklamaları dinlenip dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

Dava; ...'in İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi (Çapa) Hastanesi'nde, sonuçları hakkında bilgilendirilmeksizin ameliyat edilmesi nedeniyle meydana gelen zararlar dolayısıyla, ... için 20.000,00-TL maddi, 100.000,00- TL manevi, eşi ... için 50.000,00- TL manevi olmak üzere toplam 170.000,00- TL tazminatın olay tarihinden itibaren faiziyle tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesince, davacıya yapılan ameliyat ile ilgili komplikasyonların davacıya ameliyat öncesinde bildirilmediği ve buna yönelik rızası alınmadığı, ameliyat (epikriz) raporunun ikinci sayfasının davacıya değil başka bir hastaya (kadın) ait olduğu, bu nedenlerle olayda davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu, ancak ameliyat öncesi bilgilendirmemeden kaynaklanan eksikliğin davacıda maddi zarara yol açmadığı, yapılan müdahalenin tıbben doğru olduğunun Adli Tıp Kurumu incelemesi sonucu ortaya konulması karşısında, davacının maddi zararının tazminine olanak bulunmamakla birlikte, ameliyatla ilgili eksik bilgilendirmeden ötürü davacıların duyduğu acı ve üzüntü nedeniyle manevi zararların sebepsiz zenginleşmeye yol açmayacak şekilde tazmini gerektiği gerekçesiyle, davanın maddi tazminat istenilmesine ilişkin kısmının reddi, davacıardan ... için istenilen 50.000,00-TL manevi tazminatın 20.000,00-TL'lik kısmının kabulü, ... için istenilen 100.000,00-TL manevi tazminatın, 30.000,00-TL'lik kısmının kabulüne (dava devam ederken ...'in vefat etmesi nedeniyle anılan miktarın mirasçısı olan eş ve çocuklarına ödenmesi), fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin ise reddine karar verilmiştir.

Taraflarca, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek Danıştay Onbeşinci Dairesi'nin 11/02/2016 tarih, E:2015/9196, K:2016/803 sayılı kararının kaldırılarak idare mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı Kanunun 18.06.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinde "İvedi yargılama usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanun'un, bu Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttaki göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiş;

2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 6545 sayılı Kanunla ilga edilmeden önce yürürlükte bulunan "Kararın Düzeltmesi" başlıklı 54. maddesinin 1. fıkrasında, Danıştay dava dairelerince verilen kararlar hakkında bir defaya mahsus olmak üzere taraflarca; a) Kararın esasına etkisi olan iddia ve itirazların kararda karşılanmamış olması, b) Bir kararda birbirine aykırı hükümlerin bulunması, c) Kararın usul ve kanuna aykırı bulunması, d) Hükmün esasını etkileyen belgelerde hile ve sahtekarlığın ortaya çıkmış olması hallerinde kararın düzeltilmesinin istenebileceği hükmüne yer verilmiş olup, bu maddenin 2. fıkrasında da Danıştay dava dairelerinin kararın düzeltilmesi isteminde ileri sürülen sebeplerle bağlı oldukları kurala bağlanmıştır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacının 06.08.2010 tarihinde İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Hastanesinde gerçekleştirilen ameliyat sonrasında, anüsünün dikilerek dışkısını karnından açılan delikten yapması, ameliyata bağlı olarak davacının cinsel fonksiyonlarını kaybetmesi ve neticede %77 oranında özürlü hale gelmesinde söz konusu ameliyatın sonuçları hakkında davacının bilgilendirilmediği, ameliyat (epikriz) raporunun ön yüzünün kendisine ait olmakla birlikte arka yüzünün bir kadın hastaya ait olduğunun ("vajen" teriminden) anlaşılması, dosyasında olması gereken kolonoskopi raporunun ameliyat esnasında hemşire tarafından dosyasında olmadığı söylenildiği ve ameliyatı yapan doktorun kolonoskopi raporunu görmeden ameliyat ettiği, ameliyatın yapıldığı alandan geçen sinirlerin erkeklik fonksiyonlarını etkileyen sinirler olduğu ve davacının erkeklik fonksiyonlarını kaybettiğinin ameliyat öncesinde söylenmediği, idarenin işleyişinde karışıklık ve eksikler olduğu dolayısıyla idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğranıldığı iddia edilen zarar karşılığı olarak 20.000,00 TL maddi, 150.000,00 TL manevi tazminata hükmedilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmüştür.

Uyuşmazlık konusu olayın teknik ve özel bilgi gerektirmesi nedeniyle idare mahkemesince, bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş, Adli Tıp Kurumu 3. Adli Tıp İhtisas Kurulundan alınan 30.12.2013 tarihli raporda özetle; davacıya konulan tanı ve uygulanan operasyon endikasyonun tıp kurallarına uygun olduğu, distal rektum kanseri nedeniyle neoadjuvan kemoterapi ve radyoterapi sonrası abdominosakral rezeksiyon yapıldığı, yapılan tıbbi prosedürel klinik yaklaşımın doğru olduğu, davacının dava konusu olarak ileri sürdüğü durumların bu tip kolepektol kanser ameliyatlarından sonra görülebilecek komplikasyonlarından olduğu, bu tip rektum kanseri olgusunda hasta ile

klirik seyir hakkında mutlak surette konuşulması gerektiği, hastanın tedavi hizmeti aldığı kurumda öncesinde ve sonrasında yapılan ameliyatlarda tüm hastalardan onam alındığının görüldüğü, bu olguda da evrakın olmayışının alınmadığı anlamı taşımayacağının bilindiği, ameliyat notunda yazılan ifade karışıklığının sehven yazılmış olduğunun kabulü gerektiği şeklinde görüş ve kanaat bildirilmiştir.

İdare mahkemesince; davacıya yapılan ameliyat sonucunda anüsünün dikilerek dışkılamanın karnına açılacak delikten yapacağı, erkeklik fonksiyonlarını kaybedeceği hususlarının ameliyat öncesinde bildirilmediği ve buna yönelik rızası alınmadığı, ameliyat esnasında dosyasında bulunması gereken kolonoskopi raporu olmaksızın ameliyatın yapıldığı, ameliyat (epikriz) raporunun ikinci sayfasının davacıya değil başka bir hastaya (kadın) ait olduğu, bu nedenlerle olayda davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu, ancak ameliyat öncesi bilgilendirmemeden kaynaklanan eksikliğin davacıda maddi zarara yol açmadığı, yapılan müdahalenin tibben doğru olduğunun Adli Tıp Kurumu incelemesi sonucu ortaya konulması karşısında, davacının maddi zararının tazminine olanak bulunmamakla birlikte; ameliyatla ilgili eksik bilgilendirmeden ötürü davacıların duyduğu acı ve üzüntü nedeniyle manevi zararların sebepsiz zenginleşmeye yol açmayacak şekilde tazmini gerektiği sonucuna varılmış ve davanın maddi tazminat istenilmesine ilişkin kısmının reddine, davacıardan ... için istenilen 50,000.-TL manevi tazminatın 20,000.-TL'lik kısmının kabulüne, 30,000.-TL'lik kısmının ise reddine, ... için istenilen 100,000.-TL manevi tazminatın 70,000.-TL'lik kısmının reddine, 30,000.-TL'lik kısmının (mirasçı eş olarak ...'e 10,000.-TL, mirasçı ocuk ...'e 10,000.-TL, mirasçı ocuk ...'e 10,000.-TL olmak üzere) kabulüne, kabul edilen toplam 50,000.-TL manevi tazminatın dava tarihi olan 29.07.2011'den işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idarece davacılara ödenmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Taraflarca temyiz edilmekle, Dairemizin 11/02.2016 tarih, E:2015/9196, K:2016/803 sayılı kararı ile onanmasına karar verilen mezkur İdare Mahkemesi kararı hakkında yine taraflarca karar düzeltme kanun yoluna başvurulmuştur.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik" başlıklı 26. maddesinin 1. fıkrasında "Dava esnasında ölüm veya herhangi bir sebeple tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olursa, davayı takip hakkı kendisine geçenin başvurmasına kadar; gerçek kişilerden olan tarafın ölümü halinde, idarenin mirasçılar aleyhine takibi yenilemesine kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verilir. Dört ay içinde yenileme dilekçesi verilmemiş ise,

varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır." hükmü yer almaktadır.

İdare mahkemesi kararının temyizden incelemesi üzerine Dairemizce verilen Onama kararından sonra, müteveffa ...'in mirasçısı ..., 19.04.2016 havale tarihli dilekçesi ile, davacılar yanında davaya katılma isteminde bulunularak huzurdaki davada karara bağlanan tazminat miktarının kendisinin de dahil edilerek yeniden hesaplanması talep etmiştir. Yukarıda zikredilen kanun hükmü gereği ...'in vefatı üzerine adı geçen yasal mirasçısı olan ...'in, davayı takip hakkına sahip olduğu ve görülmekte olan bu davaya katılma isteminin kabulü gerektiği hususunda herhangi bir duraksama bulunmamaktadır.

İdare mahkemesi tarafından, dava görülürken vefat eden ... yararına hükmedilen 30.000TL. manevi tazminatın davayı takip iradelerini mahkemeye beyan eden mirasçılar adına kişiselleştirilerek (eş ...'e 10,000TL, mirasçı çocuk ...'e 10,000TL, mirasçı çocuk ...'e 10,000TL olmak üzere) ödenmesine karar verilmiştir.

Her ne kadar idare mahkemesi tarafından davacıların maddi tazminat istemlerinin reddi, manevi tazminat istemlerinin ise kısmen kabulü yönünde kurulan hükümde hukuken bir isabetsizlik bulunmasa da, bu aşamada katılma talebi kabul edilen ...'in, babasına uygulanan kusurlu sağlık hizmeti dolayısıyla çektiği acı ve üzüntü nedeniyle maruz kaldığı manevi sıkıntının tatmin edilmesine olanak bulunmadığından, İdare Mahkemesi tarafından katılan ...'in esasa ilişkin talebinin değerlendirilmesi ve buna göre yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca, ...'in davacılar yanında müdahale isteminin kabulüyle, İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nin 30/04/2015 tarih, E:2011/1463; K:2015/1077 sayılı kararının manevi tazminata ilişkin kısmının bozulmasına, diğer kısımları hakkında kararın düzeltilmesi istemlerinin reddine, bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 22/11/2016 tarihinde oy birliği ile karar verilmiştir.

— • VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Vergi Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/955
Karar No : 2016/1144

Anahtar Kelimeler : Damga Vergisi, Düzeltme-Şikayet Başvurusu
Döviz Kazandırıcı Faaliyet

Özeti : Davacının da dahil bulunduğu konsorsiyuma ihale edilen işe ilişkin ihale kararının döviz kazandırıcı faaliyet kapsamında olup olmadığı hususu, düzeltme şikayet kapsamında açık bir hata hali sayılamayacağı hakkında.

Temyiz Eden : Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı

Karşı Taraf : ... S.A Türkiye Ankara Şubesi

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Dava, Ulaştırma Bakanlığınca, davacı şirketin de yer aldığı konsorsiyuma ihale edilen "Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçidi İş'i" dolayısıyla düzenlenen sözleşme uyarınca davacı şirkete yapılan hakediş ödemesi üzerinden kesilen damga vergisinin iadesi yolundaki düzeltme başvurusunun reddi üzerine yapılan şikayet başvurusunun reddine ilişkin 31.7.2007 tarih ve 2612 sayılı işlemin iptali ve ödenen verginin iadesi istemiyle açılmıştır.

Ankara 4. Vergi Mahkemesi, 7.5.2009 gün ve E:2007/1201, K:2009/851 sayılı kararıyla; 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1'inci maddesinin 1'inci fıkrası, 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrası, ek 2'nci maddesi hükümlerine değindikten sonra; davacının yer aldığı ortaklığa ihale edilen işin yatırım programında yer alması ve uluslararası katılımcıların iştirakine açık olması, finansmanın yabancı bir kurum tarafından sağlanması nedeniyle, döviz kazandırıcı bir faaliyet niteliği taşıdığı; belirtilen yönüyle işe ilişkin sözleşmenin, damga vergisinden istisna edildiğinin anlaşıldığı, olayın nasıl gerçekleştiği, mahiyetinin ne olduğu hususunu tartışmadan yapılan yorumla sonuçlandırılabilen ihtilafın, vergilendirme hatası kapsamına girdiği gerekçesiyle işlemin iptaline, verginin iadesine karar vermiştir.

Davacının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi 06.03.2014 gün ve E:2013/758, K:2014/835 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 122, 124, 116, 117 ve 118'nci maddeleri ile 488 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine değindikten sonra; idareden düzeltilmesi talep edilebilecek vergi hatalarının, kendisinden düzeltme isteminde bulunan idari makamın veya uyuşmazlık halinde yargı yerinin, 213 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde öngörülen yorum tekniklerine başvurmadan, ilk bakışta anlayabileceği açıklıktaki vergilendirme yanlışlıkları olduğu, olayda ise davacı şirketin de yer aldığı konsorsiyuma ihale edilen "Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi ve İnşaat, Elektrik, Mekanik Sistemler İşi"ne ilişkin ihale kararının, döviz kazandırıcı faaliyet kapsamında olup olmadığı hususunun tespiti, 488 sayılı Kanunun 1'inci, 4'üncü ve ek 2'nci maddeleri ile 1 ve 4 Seri No'lu Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğlerde yer alan hükümlerin değerlendirilmesine ve yorumlanmasına bağlı olduğundan, uyuşmazlığın, düzeltme ve şikayet kapsamında değerlendirilemeyeceği gerekçesiyle karar bozmuş; davacının karar düzeltme istemini reddetmiştir.

Ankara 4. Vergi Mahkemesi, 15.03.2016 gün ve E:2016/406 K:2016/361 sayılı kararıyla; ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçeye ek olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 116 ve 118'inci maddelerine de yer verdikten sonra ısrar etmiştir.

Davalı idare tarafından; olayda düzeltme ve şikayet kapsamına giren hata hali bulunmadığı ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi : Birgül ÖĞÜLMÜŞ

Düşüncesi : Temyiz istemine konu kararın, Danıştay Dokuzuncu Dairesinin kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Ulaştırma Bakanlığınca, davacı şirketin de yer aldığı konsorsiyuma ihale edilen "Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçidi İşi" dolayısıyla düzenlenen sözleşme uyarınca davacı şirkete yapılan hakediş ödemesi üzerinden kesilen damga vergisinin iadesi yolundaki düzeltme başvurusunun reddi üzerine yapılan şikayet başvurusunun reddine ilişkin 31.07.2007 tarih ve 2612 sayılı

işlemin iptali ve ödenen verginin iadesi yolundaki ısrar kararı, davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

Danıştay Dokuzuncu Dairesinin yukarıda yer verilen 06.03.2014 gün ve E:2013/758, K:2014/835 sayılı kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Ankara 4. Vergi Mahkemesinin 15.03.2016 gün ve E:2016/406, K:2016/361 sayılı ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 30.11.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2016/676

Karar No : 2016/1218

Anahtar Kelimeler : Defter ve Belge İbraz Yazısı,
Katma Değer Vergisi Kanunu,
Şirket Müdürünün İkamet Adresi,

Özeti : Defter ve belge ibraz yazısının, davacı şirketle hiçbir bağlantı kurulmaksızın şirket müdürü adına düzenlenmesi ve şirket müdürünün ikamet adresinde kızına tebliğ edilmesinden dolayı re'sen tarh nedeninin varlığından söz edilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : ... Ticaret Limited Şirketi

Karşı Taraf : Anadolu Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı şirketin kanuni temsilcisi olan ... adına, şirketle herhangi bir bağlantı kurulmaksızın düzenlenen, 2005 ve 2006 yılları kanuni defter ve belgelerin ibraz edilmesine ilişkin 11.10.2010 tarihli yazının, adı geçen kişinin ikametgah adresinde 3.11.2010 tarihinde kızına tebliği üzerine, defter ve belgelerin incelemeye ibraz edilmediğinden söz edilerek, katma değer vergisi indirimleri kabul edilmeyen davacı şirket adına, 2005 yılının Ocak ilâ Aralık dönemleri için re'sen salınan üç kat vergi ziyayı cezalı katma değer vergileri ile vergi ziyayı cezalarının tekerrür nedeniyle artırılan kısmı davaya konu yapılmıştır.

İstanbul 8. Vergi Mahkemesi, 29.2.2012 gün ve E:2011/328, K:2012/846 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümlerine yer verdikten sonra, defter ve belgelerin ibrazına ilişkin yazının, davacıya 3.11.2010 tarihinde tebliğ edildiği, mücbir sebep olmaksızın defter ve belgelerin yasal sürede ibraz edilmediği hususunun tartışmasız olduğu, istenmesi halinde defter ve belgelerin ibraz edilebileceği iddia edilmiş ise de kanuni defter, belge ve kayıtların vergilemeye esas alınabilmesi veya yapılan vergilendirme işleminin doğruluğuna kanıt olabilmesi için, ibrazın vergi idaresine veya incelemeye yetkili elemanına yapılmış olması gerekmekte olup, esasen; ibraz zorunluluğunu ve inceleme yetkisini öngören Vergi Usul Kanunu'nun, vergi idaresinin görev ve yetkileri ile vergilendirmede izlemek zorunda olduğu yöntemleri düzenleyen bir idari usul yasası olmasının da bunun göstergesi olduğu, tekrür hükümlerinin uygulanmasını gerektiren şartların gerçekleşmediği gerekçesiyle katma değer vergileri ile vergilerin üç katı tutarında kesilen vergi ziyayı cezaları yönünden davayı reddetmiş, vergi ziyayı cezalarının tekrür nedeniyle artırılan kısımlarını kaldırmıştır.

Tarafların temyiz istemlerini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi 17.3.2015 gün ve E:2012/4174, K:2015/1354 sayılı kararıyla; davalı idare tarafından tekrüre ilişkin hüküm fıkrası yönünden ileri sürülen iddiaların temyize konu vergi mahkemesi kararının bu kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediği, katma değer vergisinin indirim konusu yapılabilmesi için, indirim konusu yapılacak verginin fatura ve benzeri belgeler üzerinde ayrıca gösterilmesi ve söz konusu belgelerin kanuni defterlere kaydedilmiş olması gerektiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda re'sen araştırma ilkesi benimsendiği ve aynı Kanununun 31'inci maddesinin atıfta bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 266'ncı maddesinde, hakimin özel veya teknik bilgiyi gerektiren bir konuda bilirkişi incelemesi yaptırmaya yetkili olduğunun kurala bağlandığı, olayda, defter ve belgelerin incelemeye ibraz edilmemesi nedeniyle re'sen takdire gidilmesi yerinde ise de davacı tarafından, dava dilekçesinde defter ve belgelerin incelenmek üzere hazır olduğu, istenmesi halinde ibraz edilebileceği hususunun ileri sürüldüğü görüldüğünden, yukarıda sözü edilen re'sen araştırma ilkesi uyarınca vergi mahkemesince yükümlünün defter ve belgelerinin asıllarının istenilmesi, ibraz edilecek olan defter ve belgelerden vergi dairesi de haberdar edilmek suretiyle söz konusu belgelerin gerçekten alış yaptığı emtiaya ait faturalar olup olmadığının araştırılması ve gerçek alış faturaları gözönüne alınarak ödenecek verginin tespiti için bu defter ve faturalar üzerinde gerekirse bilirkişi incelemesi de

yaptırılmak suretiyle ortaya çıkacak sonuca göre bir karar verilmek üzere kararın; davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasını bozmuş; davalı idarenin temyiz ve karar düzeltme istemlerini ise reddetmiştir.

İstanbul 8. Vergi Mahkemesi, 29.1.2016 gün ve E:2016/341, K:2016/180 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle bozulan hüküm fıkrası yönünden ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı tarafından; adlarına düzenlenip tebliğ edilmeyen bir yazının kendileri hakkında hukuki sonuç doğurmayacağı ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Birgül ÖĞÜLMÜŞ

Düşüncesi : Uyuşmazlık dönemi defter ve belgelerinin ibrazına ilişkin davacı şirket adına düzenlenerek tebliğ edilmiş bir yazı bulunmaksızın re'sen tarh nedeninin varlığından söz edilemeyeceğinden, mahkeme kararının ısrara ilişkin hüküm fıkrasının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, tebligat işlemleri tamamlandığından davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca karar verilmesine gerek görülmeyerek, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacı şirket adına, defter ve belgelerin ibraz edilmediğinden söz edilerek 2005 yılının Ocak ilâ Aralık dönemleri için re'sen salınan üç kat vergi ziyai cezalı katma değer vergileri yönünden davanın reddi yolunda verilen ısrar kararı davacı tarafından temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 30'uncu maddesinde re'sen vergi tarhi tanımlanmış, maddenin 2'nci fıkrasının 3'üncü bendinde, bu Kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerin hepsi veya bir kısmının tutulmaması veya tasdik ettirilmemiş olması veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara herhangi bir sebeple ibraz edilmemesi re'sen takdir nedeni olarak sayılmıştır. Kanununun 139'uncu maddesinde vergi incelemelerinin esas itibarıyla incelemeye tabi olanın işyerinde yapılacağı; maddede sayılan hallerin varlığı durumunda incelemenin dairede yapılabileceği; dairede yapılması halinde ise incelemeye tabi olanın lüzumlu defter ve vesikalarını daireye getirmesinin kendinden yazılı olarak isteneceği, istenen defter veya vesikaları belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenlerin bunları ibraz etmemiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

213 sayılı Kanununun 93 ilâ 109'uncu maddelerinde; tebliğ esasları, tebliğin muhatapları, posta ve ilan yoluyla tebliğler ile memur eliyle tebliğ ve tebliğ yerine geçen işlemler düzenlenmiş, tebligatın nerede, nasıl ve kimlere yapılacağı belirlenmiştir.

Kanununun 93'üncü maddesinde, tahakkuk fişinden gayri vergilendirme ile ilgili olup hüküm ifade eden bilumum vesikalar ve yazıların, adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta vasıtasıyla ilmühaberli taahhütlü olarak tebliğ edileceği, şu kadar ki ilgilinin kabul etmesi şartıyla tebliğin daire veya komisyonda yapılmasının mümkün olduğu kurala bağlanmıştır.

“Tebliğ yapılacak kimseler” başlıklı 94'üncü maddenin birinci fıkrasında, tebliğin, mükelleflere, bunların kanuni temsilcilerine, umumi vekillerine veya vergi cezası kesilenlere yapılacağı; ikinci fıkrasında, tüzel kişilere yapılacak tebliğin, bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerine; tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde idare edenlere veya temsilcilerine yapılacağı, tüzel kişilerin müteaddit müdür veya temsilcisi varsa tebliğin bunlardan birine yapılmasının yeterli olacağı, 2365 sayılı Kanun'un 18'inci maddesiyle eklenen üçüncü fıkrasında ise kendisine tebligat yapılacak kimsenin bulunmaması halinde tebliğin, ikametgah adresinde bulunanlardan veya iş yerlerindeki memur ya da müstahdemlerden birine yapılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

Tebliğ, hukuki bir işlem den ilgili kimsenin haber almasını sağlamak için, yetkili makamın kanuni şekilde yazı veya ilan ile yapacağı belgelendirme işlemi olup amaç, işlemin muhatabı açısından yasal haklarını kullanabilmesine imkan tanımak; işlemi tesis eden idare açısından da hakkında işlem tesis edilen kişilerin hukuki sorumluluklarının yerine getirilip getirilmediğini tespit etmektir. Bu nedenle, 94'üncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında, sadece işlemin muhatabı olanlar ve/veya bunlar adına hukuki tasarrufta bulunabilecek kişiler, adlarına tebligat yapılacaklar kapsamında sayılmış; bu kişilerin bulunmaması halinde tebliğin kimlere yapılacağı, 2365 sayılı Kanunla eklenen üçüncü fıkrada belirlenmiştir.

Değ inilen düzenlemeler uyarınca, hukuksal sonuç doğuracak işlemlerin; öncelikle işlemin muhatabı olan gerçek veya tüzel kişi adına tesis edilmesi gerektiği açıktır. Sonrasında bu işlemlerin, 94'üncü maddede sayılan kişilere tebliğinin sağlanması; bu şekilde tebligat yapılmasının mümkün olmaması halinde ise ilanen tebliğ yoluna gidilmesi gerekmektedir.

Davaya konu yapılan vergilendirmenin dayanağı olan defter ve belgelerin ibrazına ilişkin 11.10.2010 tarihli yazı, şirketle herhangi bir bağlantı kurulmaksızın şirketin kanuni temsilcisi olduğu anlaşılan ... adına

düzenlenmiş, adı geçen kişinin ikametgah adresinde 3.11.2010 tarihinde kızına tebliğ edilmiştir.

Bu durumda, davacı şirket adına düzenlenmediği gibi şirketle hiç bir şekilde de irtibatlandırılmayan ve şirketle ilgisi bulunmayan bir adrese tebligata çıkarılan defter ve belgelerin ibraz edilmesine ilişkin yazının gereğinin yerine getirilmediğinden; dolayısıyla re'sen takdir nedeninin varlığından söz edilemeyeceğinden, defter ve belge ibraz yazısının usulüne uygun düzenlenerek tebliğ edildiğinin kabulü suretiyle verilen kararda yasaya uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 8. Vergi Mahkemesinin 29.01.2016 gün ve E:2016/341, K:2016/180 sayılı ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 14.12.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2016/858

Karar No : 2016/1301

Anahtar Kelimeler : Veraset ve İntikal Vergisi, İvazsız İntikal

Özeti : Davacı adına, satın aldığı taşınmazın bedelinin, tamamının eşi tarafından karşılandığı ifadesine dayanılarak ivazsız intikalin varlığından söz edilmiş ise de taşınmaz için banka kredisi kullandığı iddiası da bulunulduğundan, bu kredinin kimin adına çekildiği, kim tarafından ödendiği vb. hususlar araştırılarak ivazsız intikalin varlığının somut olarak ortaya konulmadığı hakkında.

Temyiz Eden : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı (Yeditepe Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına, sahibi olduğu gayrimenkulün satın alınması için eşi tarafından yapılan ödemenin ivazsız intikal olarak veraset ve intikal vergisinin konusunu oluşturduğunun ve beyanda

bulunulmadığının saptandığından bahisle, ek süre verilerek, beyana davet edilmesinden sonra, ihtirazi kayıtlı yapılan beyan üzerine 2007 yılı için tahakkuk ettirilen veraset ve intikal vergisi ile kesilen usulsüzlük cezası davaya konu edilmiştir.

İstanbul 1. Vergi Mahkemesi, 16.05.2011 gün ve E:2010/693, K:2011/1915 sayılı kararıyla; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan kişilerin yurt içi veya yurt dışında elde edecekleri ivazsız intikallerin veraset ve intikal vergisinin konusunu oluşturduğu, bu ivazsız intikalin anne, baba, eş ya da çocuk tarafından gerçekleştirilmesinin muafiyet ya da istisna kapsamına girmeyip, yalnızca verginin oranı yönünden bir sonucu olduğu, davacının 2007 yılında "... " adresindeki gayrimenkulü edinmesiyle ilgili yapılan inceleme sonucunda düzenlenen rapora ekli 09.06.2009 tarihli ifade tutanağında; söz konusu gayrimenkulün tapuda kimin adına tescil edildiği ve ödemelerinin kimin tarafından yapıldığı sorusuna davacının, "Söz konusu gayrimenkulün tamamı tapuda benim adıma tescil edildi. Ödemelerin tamamı ivazsız olarak eşim tarafından karşılandı." şeklinde beyanda bulunduğu, bu ifadeye göre eşinden ivazsız olarak yapılan ve gayrimenkulün satın alındığı tutarı oluşturan para miktarları üzerinden veraset ve intikal vergisi beyanında bulunması için davacıya 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 342'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 15 (onbeş) gün süre verilmesi; bu süre içinde beyanda bulunması halinde 213 sayılı Kanunun 352/ I-11 maddesi uyarınca usulsüzlük cezası kesilmesi, bu süre içinde beyanda bulunulmaması halinde ise cezalı tarhiyat yapılması gerektiğinin belirtildiği, bu rapor uyarınca, 05.11.2010 tarihli yazı ile kendisine beyana çağrı mektubu gönderilen davacı tarafından ihtirazi kayıtlı verilen beyanname üzerine tahakkuk eden veraset ve intikal vergisi, damga vergisi ve kesilen usulsüzlük cezası üzerine de bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, inceleme raporuna dayanak alınan 09.06.2009 tarihli tutanakta davacının, söz konusu gayrimenkul için toplam 370.000-EUR ödeme yapıldığı, bu tutarın tamamı için ... Karaköy Şubesinden kredi kullandığını ve bunu satıcıların hesabına yatırdığını beyan ve ifade ettiğinin görüldüğü, inceleme elemanınca, gayrimenkuller için kredi çekildiği işbu tutanakla bilinmesine rağmen, banka kanalıyla kredinin kimin adına ve ne kadar çekildiği hususlarında araştırma yapılmadığı, yalnızca davacının ifadesinde geçen "...ivazsız olarak eşim tarafından karşılandı." cümlesinden hareketle rapor tanzim edildiğinin görüldüğü ancak, kredinin davacı adına kullanılmış olması halinde, kendisine gayrimenkul bağışlanan bir kişinin bağışlama konusu mal için borçlanmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, inceleme elemanı tarafından, kredi ile ilgili araştırmalar yapılması,

gayrimenkul üzerinde banka ipoteğinin bulunup bulunmadığının tespit edilmesi, söz konusu taşınmaz ile ilgili yapılan ödemelerin hangi şahıs ya da şahısların banka hesaplarından aktarıldığının, bu banka hesaplarına hangi şahıs ya da şahısların para aktarımında bulunduğu vb. çeşitli hususların araştırılması ve bunun yanında davacının sosyal ve ekonomik durumunun da dikkate alınması, öte yandan davacının elde ettiği gelirin ve malvarlığının eşi tarafından değerlendirilebilmesi söz konusu olabileceğinden davacının malvarlığı ve geliri yönünde bir araştırma yapılması gerekirken, belirtilen hususlarda inceleme ve araştırma yapılmadan eksik inceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden, ihtirazi kayıtlarla verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiler ile kesilen cezada hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu vergilendirmeyi kaldırmıştır.

Vergi idaresinin temyiz istemini inceleyen Danıştay Yedinci Dairesi, 21.04.2015 gün ve E:2011/7829, K:2015/2195 sayılı kararıyla; "ivaz"ın, sözlük anlamında "karşılık" deyimini ifade etmekle beraber "eda" veya "edim" olarak da kullanıldığı, ivazlarına göre, hukuki muamelelerin "ivazlı hukuki muameleler" ve "ivazsız hukuki muameleler" biçiminde bir ayrıma tabi tutulabileceği, bir kimsenin edindiği istifadeye karşı, bir yükümlülük altına girmediği muamelelerin "ivazsız hukuki muameleler" olduğu, olayda, inceleme raporu eki ifade tutanağının incelenmesinden; davacı tarafından, bir inşaat şirketiyle yapılan sözleşme uyarınca satın alınan gayrimenkulle ilgili olarak yapılan toplam 370.000,00 Avro tutarındaki ödemenin tamamının eşi tarafından karşılıksız olarak yapıldığının beyan edildiği saptanmış olup, sözkonusu tutanakta yer alan ifadenin davacının iradesini yansıttığı ve hiçbir ihtirazi kayıt konulmadan imzalandığı dikkate alındığında, 213 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (B) bendi uyarınca, söz konusu gayrimenkulün bedelinin, şahsi malvarlığından karşılandığı yolundaki iddiayı ispat külfeti kendisine düşen davacı tarafından, bu durumun aksinin, somut bilgi ve belgelerle kanıtlanamadığı, bu durum karşısında, 7338 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesine göre, veraset ve intikal vergisi yönünden vergiyi doğuran olay, anılan türden bir ivazsız intikal sonucunda malın hukuken iktisap edildiği anda gerçekleştiğinden ve gayrimenkul satışı nedeniyle, davacının eşi tarafından, alacaklı konumdaki inşaat şirketine gerçekleştirilen ödemeyle hukuken ödenen miktar kadar borçtan kurtulmuş olduğu, diğer bir deyişle, söz konusu tutarı hukuken iktisap etmiş olan davacı yönünden ivazsız intikalin gerçekleştiği sonucuna ulaşıldığından, tesis edilen işlemin, veraset ve intikal vergisine ilişkin kısmında hukuka aykırılık görülmediği, öte yandan, davacı tarafından,

beyana çağrı yazısının tebliğ edildiği tarihi takip eden günden itibaren 15 günlük süre içinde beyanname verildiğinden, 213 sayılı Vergi Usul Kanunun'un 352'nci maddesinin (II) numaralı bölümünün 1'inci bendi uyarınca kesilen usulsüzlük cezasında da hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle kararı bozmuştur.

İstanbul 1. Vergi Mahkemesi, 25.11.2015 gün ve E:2015/1896, K:2015/2334 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

Davalı idare tarafından; Medeni Kanun hükümlerinin vergisel açıdan bağlayıcı olmadığı, olayda davacının ikrarının bulunduğu ileri sürülerek ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi: Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, ısrar kararının dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında, yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi yukarıda açıklanan İstanbul 1. Vergi Mahkemesinin, 25.11.2015 gün ve E:2015/1896, K:2015/2334 sayılı ısrar kararı, aynı hukuksal nedenler ve gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş olup temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, kararın bozulmasını gerektirecek durumda görülmemiştir.

Bu nedenle, temyiz isteminin reddine, 28.12.2016 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının Danıştay Yedinci Dairesinin bozma kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

— • ÜÇÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Üçüncü Daire

Esas No : 2013/4198

Karar No : 2016/2359

Anahtar Kelimeler : Katma Değer Vergisi, Külçe Altın, İstisna

Özeti : Müzayede mahallelerinde külçe değeri tespit edilerek yapılan altın satışlarının katma değer vergisinden istisna olduğu hakkında.

Temyiz Eden : Üçkapılar Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacının, Antalya 9. İcra Müdürlüğü'nün 2011/441 esasına kayıtlı dosyasından, ihale yoluyla satın aldığı muhtelif altın emtiası nedeniyle yüklendiği katma değer vergisinin anılan icra müdürlüğü'nün 05.05.2011 tarihli beyanı üzerine tahakkukunun kaldırılması ve icra müdürlüğü aracılığıyla ödenen katma değer vergisinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle dava açılmıştır. Antalya 1. Vergi Mahkemesi 06.01.2012 gün ve E:2011/666, K:2012/8 sayılı kararıyla; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının (d) bendinde; “müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar” ifadesine yer verilerek, müzayede mahallerinde yapılan satışların verginin konusuna dâhil edildiği, müzayede mahallerinde yapılan teslimlere ilişkin olarak kanunda belirtilen özel matrah şekilleri ve istisna hükümlerinin uygulanmayacağı yönünde herhangi bir sınırlama bulunmadığı, dolayısıyla, müzayede mahallerinde yapılan satışlar için 3065 sayılı Kanun'un istisna hükümlerinin geçerli olacağı, 3065 sayılı Kanunun özel matrah şekilleri başlıklı 23'üncü maddesinin (e) bendinde, altından mamül veya altın ihtiva eden ziynet eşyalarının tesliminde matrahın, külçe altın bedeli düşüldükten sonra kalan miktar olduğunun belirtildiği, yine 17/4-g maddesinde, külçe altın tesliminin katma değer vergisinden istisna olduğunun hükme bağlandığı, buna göre, müzayede mahallerinde külçe değeri tespit edilerek yapılan altın satışlarının katma

değer vergisinden istisna olduğu sonucuna varıldığı, Antalya 9. İcra Müdürlüğünün E:2011/441 sayılı dosyasında yapılan satışta, muhtelif altın emtiası için Antalya Kuyumcular Esnaf ve Sanatkarlar Odasının bedelin işçisiz olarak yani külçe altın değerinin tespit edilerek, bu bedel üzerinden ihale edildiğinin anlaşıldığı, 3065 sayılı Kanun'un 17/4-g maddesi uyarınca külçe altın teslimi katma değer vergisinden istisna olduğundan, dava konusu satış nedeniyle katma değer vergisi tahakkukunda hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle tahakkuku kaldırarak ödenen verginin iadesine karar vermiş, yasal faiz istemini ise reddetmiştir. Davalı idare tarafından, müzayede mahallerinde yapılan satışların katma değer vergisine tabi olduğu, 3065 sayılı Yasanın özel matrah şekilleri başlıklı 23'üncü maddesinin (d) bendinde, müzayede salonlarında yapılan satışlarda katma değer vergisi matrahının satış bedeli olduğunun düzenlendiği, 3065 sayılı Kanuna ekli I ve II sayılı Listelerde ihale yoluyla yapılan teslimlere yer verilmediğinden bu teslimlerin % 18 oranında katma değer vergisine tabi olduğu ileri sürülerek kararın aleyhe olan hüküm fıkrasının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Yeşim KILINÇARSLAN

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanan Vergi Mahkemesi kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz istemine ilişkin dilekçede ileri sürülen iddialar kararın temyize konu hüküm fıkrasının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine ve kararın onanmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 22.03.2016 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının (d) bendinde, hazinece yapılan mal satışları hariç müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışların katma değer vergisine tabi olduğu; 8'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde de, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, bu işleri yapanların mükellef

olduğu kurala bağlanmıştır. Bu hükümlere göre, dolaylı bir vergi türü olan katma değer vergisi mükellefinin vergiye nihai olarak katlanmak durumunda olan kişi ya da kişiler değil, onlara mal teslim eden veya hizmet ifasında bulunan kişiler olduğu, böyle olunca, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, mükelleflerin vergi mahkemesinde dava açabilecekleri hükmü uyarınca, vergi mahkemesinde nihai tüketiciler değil, mükellefler dava açabilecektir. Vergiye nihai olarak katlanan kişinin kendisinden haksız olarak alındığını ileri sürdüğü vergiyi, verginin mükellefine karşı adli yargıda açacağı dava sonucuna göre geri alması olanaklıdır.

Olayda, icra müdürlüğünce yapılan ihale yoluyla satın alınan muhtelif altın emtiası nedeniyle katma değer vergisi mükellefinin, mal tesliminin icra müdürlüğü tarafından yapılması nedeniyle icra müdürlüğü olduğu, dolayısıyla, katma değer vergisinin nihai tüketicisi olan davacının, ödediği vergiyi icra müdürlüğüne karşı adli yargıda açacağı davanın sonucuna göre alabileceği, bu itibarla, dava açma hakkı bulunmayan nihai tüketici olan kişinin açtığı davanın incelenmeksizin reddi gerekirken, işin esasının incelenmesi suretiyle verilen kararda isabet görülmediğinden bozulması gerektiği oyuyla karara katılmıyorum.

T.C.

DANIŞTAY

Üçüncü Daire

Esas No : 2016/7905

Karar No : 2016/4561

Anahtar Kelimeler : Takdir Komisyonları, İnceleme Yetkisi,
Katma Değer Vergisi İndirimin Reddi

Özeti : İnceleme yetkisi bulunan takdir komisyonlarının, sahte olduğu tespitli faturalara konu katma değer vergisi indirimlerinin reddi yetkisi bulunduğu hakkında.

Temyiz Eden : Sarıgazi Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ... Kargo Lojistik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İstem Özet: Davacı adına, sahte fatura kullandığından bahisle takdir komisyonu kararına dayanılarak 2009 yılının Nisan ila Aralık

dönemlerine ilişkin olarak re'sen salınan bir kat vergi ziyayı cezalı katma değer vergisinin kaldırılması istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 11. Vergi Mahkemesinin 22.12.2015 gün ve E:2015/1455, K:2015/2555 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 74'üncü maddesinin (a) fıkrasının (1) numaralı bendinde, yetkili makamlar tarafından istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak, (2) numaralı bendinde ise, vergi kanunlarında yazılı fiat, ücret veya sair matrah ve kıymetleri takdir etmek takdir komisyonunun görevleri olarak belirlendiği, 3065 sayılı Katma Değer Kanunu'nda öngörülen indirim mekanizması, vergilendirme tekniği açısından, matrah takdirinden farklı bir müessese olup mükelleflerin gerek sahte fatura kullanmaları gerek defter ve belgelerini ibraz etmemeleri gibi durumlarda, matrah takdirini gerektiren bir hususun bulunmaması nedeniyle, bu tür fiillerin, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 29'uncu ve 34'üncü maddelerinde düzenlenen indirim mekanizması içinde değerlendirilmesi suretiyle, katma değer vergisi indirimleri yönünden yapılacak vergi incelemesiyle bir sonuca bağlanması gerektiği, bu nedenle, bu gibi hallerde, mükelleflerin matrah takdiri için takdir komisyonlarına sevk edilmesi ve kendisine matrah, servet ve kıymet takdiri görevi verilmiş olan ve katma değer vergisi indirim reddi yetkisi bulunmayan takdir komisyonlarınca alınan karara istinaden tarhiyat yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle vergi ve ceza kaldırılmıştır. Davalı idare tarafından, hakkında sahte fatura düzenlemekten dolayı inceleme yapılan mükelleften Ba bildirimlerinde mal aldığını bildiren davacı adına yapılan tarhiyatın hukuka uygun olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Tuğba KÖKMEN

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 30'uncu maddesinde, re'sen vergi tarhı, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunması şeklinde tanımlanmış, maddenin vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitinin mümkün olmadığı halleri

düzenleyen bentleri arasında sayılan tutulması zorunlu olan defterlerin veya verilen beyannamelerin gerçek durumu yansıtmadığına dair delil bulunması halî re'sen tarh sebebi olarak öngörülmüştür.

Aynı Kanun'un 31'inci maddesinde, takdir komisyonunca belli edilen matrah veya matrah kısmının takdir kararına bağlanılacağı belirtilmiş, 74'üncü maddesinin (a) fıkrasının 1'inci bendinde, yetkili makamlar tarafından istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak; 2'inci bendinde ise vergi kanunlarında yazılı fiat, ücret veya sair matrah ve kıymetleri takdir etmek komisyonun görevleri olarak belirlenmiş, 75'inci maddesinde de, takdir komisyonlarının 74'üncü maddedeki görevleri dolayısıyla bu konuda yazılı inceleme yetkisine haiz oldukları düzenlenmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinde, ticari faaliyet çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, 20'nci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinin karşılığını teşkil eden bedelin katma değer vergisi matrahını oluşturduğu kurula bağlanmış, aynı Yasanın 29'uncu maddesinde, mükelleflerin, vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak, düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilecekleri, 34'üncü maddesinin 1'inci bendinde ise yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait katma değer vergisinin alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinde ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği öngörülmüştür.

Yükümlülerin 3065 sayılı Yasanın 29'uncu maddesinde öngörülen vergi indirimini yapabilmeleri için vergisi indirim konusu yapılabilecek işlemlerle ilgili fatura ve benzeri vesikaların gerçeği yansıtmaması ve kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla düzenlenen fatura ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen katma değer vergisinin gerçekten ödenmiş olması gerekmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 29'uncu ve 34'üncü maddelerinde düzenlenen katma değer vergisi indiriminden yararlanma şartlarının yerine getirilmediği hususunun tespit edilmesi halinde vergi dairesince mükellefin katma değer vergisi indirimlerinin reddi suretiyle hakkında tarhiyat yapılabilecektir. Vergi inceleme raporuyla yapılması gerektiği yolunda herhangi bir yasal zorunluluk bulunmadığından, inceleme yetkisine haiz takdir komisyonlarınca da yapılabilecek olan bu tespit sonucunda, sahteliği saptanmış faturalara konu indirimler reddedilebilecektir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının, hakkında sahte belge düzenleme nedeniyle inceleme talep edilen mükelleften emtia alımında bulunduğunu 2009 yılına ilişkin Ba bildirimleriyle beyan ettiği hususunun Vergi Denetim Kurulu Anadolu Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığının 14.11.2014 tarih ve 195-93 sayılı yazısıyla bildirilmesi üzerine, takdire sevk edildiği ve takdir komisyonunca sahte olduğu iddia edilen faturalarda yer alan katma değer vergisi indirimleri reddedilmek suretiyle yapılan tarhiyatlara karşı dava açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda takdir komisyonlarının katma değer vergisi indirimlerinin reddi yetkisi bulunmakla birlikte, 14.11.2014 tarih ve 195-93 sayılı yazıda belirtildiği üzere davacının defterine kaydettiği söz konusu faturaları düzenleyen mükellef incelemeye sevk edilmiş olup incelemenin sonuçlandığına dair dosyada bir bilgi ve belge bulunmaması nedeniyle takdirin dayanağının bulunduğundan söz edilemeyeceğinden tarhiyatın bu gerekçeyle kaldırılması gerekirken yazılı gerekçeyle kaldırılması yolunda verilen kararda sonucu itibarıyla hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 16.06.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • DÖRDÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2013/6954

Karar No : 2016/3709

Anahtar Kelimeler : Sahte Belge Düzenleme Fiiline İştirak,
Düzeltilme – Şikayet Başvurusu,
Vergi Hatası, Hukuki İhtilaf

Özeti : Serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetinde bulunan davacının, muhasebe işlemlerini yürüttüğü limited şirketinin sahte belge düzenleme fiiline yardım ederek suça iştirak etmiş olduğundan bahisle adına kesilen vergi ziyayı cezalarının, mükellefin şahsında hata bulunduğu iddiasıyla yapılan düzeltme şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davada, hukuki ihtilaf niteliğindeki dava konusu uyuşmazlığın vergi hatası kapsamında incelenmesinin mümkün olmadığı hakkında.

Temyiz Eden : Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetinde bulunan davacının, ... Petrol Ürünleri Nakliye Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin sahte fatura düzenleme fiiline iştirak ettiğinden bahisle adına kesilen vergi ziyayı cezalarının kaldırılması istemiyle yaptığı düzeltme-şikayet başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. Edirne Vergi Mahkemesinin 29/05/2013 gün ve E:2012/1265, K:2013/534 sayılı kararıyla; serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetinde bulunan davacının, muhasebe işlemlerini yürüttüğü "... Petrol Ürünleri Nakliye Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi"nin sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemesine yardım ederek suça iştirak etmiş olduğundan bahisle, adına vergi ziyayı cezaları kesilmiş ise de; adı geçen Şirkete ait defter ve belgelerin ibrazı konusunda davacıya herhangi bir tebligat yapılmadığı, dolayısıyla, davacının, şirkete ait defter ve belgeleri

ibraz etmemesi gibi bir durumun söz konusu olmaması; diğer yandan, serbest muhasebeci mali müşavirlerin, muhasebe işlemlerini yürüttükleri mükelleflerin defterlerini muhafaza ve ibraz yükümlülüklerinin bulunmaması; vergi kaçakçılık suçuna iştirak etmediğinin Lüleburgaz İkinci Asliye Ceza Mahkemesi kararıyla ortaya konulmuş olması nedeniyle iştirak fiilinin oluşmadığı, bu nedenle kesilen vergi ziyai cezalarında, mükellefin şahsında hata nedeniyle vergilendirme hatası bulunduğundan, düzeltme-şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemde mevzuata uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir. Davalı idare, kararın, hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Şaban Emre Dülger'in Düşüncesi : Davacı hakkında düzenlenen iştirak raporu ve sorumluluk raporunda yer alan tespitler uyarınca, davacının bir dönem muhasebe işlerini yürüttüğü şirketin sahte fatura düzenleme fiiline iştirak ettiği sonucuna varıldığından kesilen vergi ziyai cezalarında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu nedenle, davacı adına iştirak nedeniyle kesilen vergi ziyai cezalarının kaldırılması istemiyle yapılan düzeltme-şikayet başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemi iptal eden vergi mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 116'ncı maddesinde vergi hatası, "vergiye müteallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınması" olarak tanımlanmış, 117 ve 118'inci maddelerinde hesap hataları ile vergilendirme hatalarının neler olduğunun ayrı ayrı belirlenmiş, 121'inci maddede idarece tereddüt edilmeyen açık ve mutlak vergi hatalarının re'sen düzeltileceği, 124'üncü maddede ise vergi mahkemesinde dava açma süresi geçtikten sonra yaptıkları düzeltme talepleri reddolunanların şikayet yolu ile Maliye Bakanlığı'na müracaat edebilecekleri hükme bağlanmıştır.

Buna göre, bir vergi uyuşmazlığının düzeltme ve şikayet yoluyla incelenebilmesi için, ileri sürülen hususların vergi hatası, hesap hataları veya vergilendirme hatalarından birisi kapsamında olması, vergilendirme hatasının varlığından söz edilebilmesi için de, kanunda sayılan hata türlerinden birinin bulunması, ayrıca bu hataların, kanun maddelerinin hukuki yorumu gerektirmeyecek şekilde açık olarak belirlenebilmesi

gerekmektedir. Mükellefin şahsında hata yapıldığından söz edilebilmek için hatanın, bir verginin asıl borçlusu yerine başka bir kişiden istendiği veya alındığının hukuki yorum gerektirmeksizin açıkça anlaşılması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetinde bulunan davacının, 2007 yılının Temmuz ayına kadar muhasebe işlemlerini yürüttüğü ... Petrol Ürünleri Nakliye Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemek fiiline yardım ederek suça iştirak etmiş olduğundan bahisle adına vergi ziyai cezaları kesildiği, vergi/ceza ihbarnamelerinin tebliği üzerine dava açmayan davacı tarafından, mükellefin şahsında hata bulunduğu iddiasıyla yapılan düzeltme talebinin reddi işlemine vaki şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle Edirne Vergi Mahkemesinde iptal davasının açıldığı, Vergi Mahkemesince; davacının, şirkete ait defter ve belgeleri ibraz etmemesi gibi bir durumun söz konusu olmaması, diğer yandan, serbest muhasebeci mali müşavirlerin, muhasebe işlemlerini yürüttükleri mükelleflerin defterlerini muhafaza ve ibraz yükümlülüklerinin bulunmaması, vergi kaçakçılığına iştirak etmediğinin Lüleburgaz İkinci Asliye Ceza Mahkemesi kararıyla ortaya konulmuş olması nedeniyle iştirak fiilinin oluşmadığı, bu nedenle kesilen vergi ziyai cezalarında, mükellefin şahsında hata olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü, davacının sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemek fiiline yardım ederek suça iştirak edip etmediğinin ortaya konulmasına bağlıdır. Bunun için ise, davacı hakkında düzenlenen raporlarda yer alan tespitler üzerinde hukuki yorum yapılması gerekmekte olup, davacı tarafından ileri sürülen iddiaların da, ancak hukuka aykırılık iddiasıyla kesilen vergi ziyai cezalarının kaldırılması istemiyle açılan davada incelenmesi mümkündür. Dolayısıyla, hukuki ihtilaf niteliğindeki dava konusu uyuşmazlığın vergi hatası kapsamında incelenmesi mümkün olmadığından, düzeltme ve şikayet başvurusunun reddine ilişkin işlemde yasal isabetsizlik bulunmadığından işlemi iptal eden Vergi Mahkemesi kararının bozulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca davalının temyiz isteminin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanununun 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 01/12/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2014/3676

Karar No : 2016/4376

Anahtar Kelimeler : İş Güvencesi Tazminatı, İkale, İş Akdi

Özeti : İş akdi sözleşme ile sona erdirilen davacıya ödenen iş güvencesi tazminatından vergi kesintisi yapılamayacağı hakkında.

Temyiz Eden : Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Davacının iş akdinin işverenle aralarında düzenlenen protokol ile sona erdirilmesi nedeniyle iş güvencesi tazminatı adı altında ödenen tutar üzerinden kesilen gelir vergisinin iadesi istemiyle yapılan şikayet başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 5. Vergi Mahkemesinin 26/12/2013 gün ve E:2013/2099, K:2013/3025 sayılı kararıyla; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61. maddesine göre, ücret ve ücret sayılan ödemelerin çalışanın işverene bağlılığı ve hizmet karşılığı sağlanan para ve para ile temsil edilebilen ödemeler olduğu ve ancak ücret veya ücret niteliği taşıyan ödemelerden tevkifat yapılacağı, dava konusu kesintinin ait olduğu tazminat, davacının çalıştığı şirketin işçi azaltma yoluna gitmesi sonucu iş akdinin fesh edilmesi nedeniyle yasal bir zorunluluk olmaksızın davacıya işsiz kalması sebebiyle yardım amaçlı yapılan bir ödeme olduğundan ücret sayılan ödemelerin ortak özelliğini taşıdığından bahsedilemeyeceğinden, yapılan kesintide açık bir vergilendirme hatası olduğundan tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Ayfer Kahraman'ın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizden bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar, usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, temyiz isteminin reddi ile Vergi Mahkemesinin kararının onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş (15) gün içerisinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 13/12/2016 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Davacının iş akdinin işverenle aralarında düzenlenen protokol ile sona erdirilmesi nedeniyle iş güvencesi tazminatı adı altında ödenen 72.566,05 TL üzerinden kesilen gelir vergisinin iadesi istemiyle yapılan şikayet başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın kabulüne ilişkin Mahkeme kararı temyiz edilmektedir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde gerçek kişilerin gelirlerinin gelir vergisine tabi olduğu, gelirin bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safı tutarı olarak belirlendiği; 2. maddesinde gelire giren kazanç ve iratların ticari kazançları, zirai kazançlar, ücretler, serbest meslek kazançları, gayrimenkul sermaye iratları, menkul sermaye iratları ve diğer kazanç ve iratlar olarak tatad edildiği; 25. maddesinin 1. bendinde; ölüm, sakatlık hastalık (Değişik ibare:16/062009-5904 S.K./1.madde) ve işsizlik sebepleriyle (işe başlatmama tazminatı dahil) verilen tazminat ve yapılan yardımların gelir vergisinden müstesna olduğu açıklanmıştır.

Aynı Kanununun 61. maddesinde, ücretin, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olduğu; ikinci fıkrasında, ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olmasının veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartıyla kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği, 94. maddesinin 1. fıkrasının 1. bendinde de, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61. maddede

yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104. maddelere göre tevkifat yapılacağı öngörülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre çalışanlara tazminat adı altında yapılan ödemelerin ücret olduğu, yapılan ödemenin gelir vergisinden müstesna olması için ise 4857 sayılı İş Kanunu'nda tanımlanan tazminatlardan olması veya mahkeme kararına dayalı işe iade edilmeme tazminatı olması gerektiği açık olarak görülmektedir.

Dava konusu olayda davacı işçi ile işveren arasında yapılan protokole göre ödenmesine karar verilen tazminatın hizmet sözleşmesi kapsamında ödendiği, bu niteliği ile yapılan ödemenin hizmet sözleşmesi kapsamında işverence işçiye ödenen ve Kanun'un 61 inci maddesinde bahsi geçen tazminat niteliğinde olduğu, ödenen tazminatın işe başlatmama tazminatı olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla söz konusu ödemenin ücret kabul edilmesi suretiyle kesilen gelir vergisinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu nedenle, davalı idarenin temyiz istemi kabul edilerek Mahkeme kararının bozulması gerektiği görüşü ile karara katılmıyorum.

T.C.

DANIŞTAY

Dördüncü Daire

Esas No : 2016/7903

Karar No : 2016/5093

Anahtar Kelimeler : Düzeltme – Şikayet Başvurusu,
Mükellefiyet Tesisi,
Vergi Hatası, Hukuki İhtilaf

Özeti : Hukuki yoruma dayalı olan ve ilgili mevzuat hükümlerinin yorumlanmasını gerektiren dava konusu özel usulsüzlük cezasına yönelik talebin, Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen vergi hataları kapsamında yer almadığı hakkında.

Temyiz Eden Taraflar : 1) Gelir İdaresi Başkanlığı
2) Karakeçililer Sosyal Yardım Kalkınma ve Kültür Derneği
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı tarafından, 2009 ila 2014 yıllarına ilişkin olarak Ba-Bs formlarının süresinde verilmemesi nedeniyle kesilen özel usulsüzlük cezaları ile vergi mükellefiyetinin 7.6.2012 tarihi itibarıyla

kapatılması ve bu tarihten sonra kesilen cezalarının kaldırılması istemiyle yaptığı düzeltme şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. Ankara 1. Vergi Mahkemesinin 11/11/2015 gün ve E:2015/642, K:2015/2597 sayılı kararıyla; davacı dernek tarafından lokal işletmesi dolayısıyla 05.11.2008 tarihli işe başlama bildirimini verilerek mükellefiyet tesis ettirilmiş olması, hakkında düzenlenen yoklamalarda lokal faaliyetine ilişkin tespitlerin bulunması ve işi bırakma dilekçesinde 30.04.2014 tarihi itibarıyla mükellefiyetin terkin edilmesinin talep edilmiş olması hususları birlikte değerlendirildiğinde, davacı tarafından, vergi mükellefiyetinin 7.6.2012 tarihi itibarıyla kapatılmasına ve bu tarihten sonra kesilen cezaların kaldırılması istemiyle yaptığı düzeltme-şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı; öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesinde yapılan değişikliğin yürürlük tarihi olan 1.8.2009 tarihinden önceki dönemlere ait Ba-Bs formlarının verilmemesi nedeniyle özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için mükelleflere yazılı bildirim yapılması gerektiği halde davacıya elektronik ortamda bildirim formu verilmesi gerektiği hakkında bir yazılı bildirimde bulunmadan, 2009 yılının 5. dönem ve öncesi dönemleri için doğrudan kesilen özel usulsüzlük cezalarında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Davalı idarece temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuş olup, davacı tarafından cevap verilmemiştir.

Tetkik Hâkimi Müjgan Yılmaz Kara'nın Düşüncesi: Taraflarca temyiz dilekçelerinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından taraflar temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü: Davacı tarafından, 2009 ila 2014 yıllarına ilişkin olarak Ba-Bs formlarının süresinde verilmemesi nedeniyle kesilen özel usulsüzlük cezaları ile vergi mükellefiyetinin 07.06.2012 tarihi itibarıyla kapatılmasına ve bu tarihten sonra kesilen cezalarının kaldırılması istemiyle yaptığı düzeltme şikayet başvurusunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davayı kısmen kabul, kısmen reddeden mahkeme kararının taraflarca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Davacının temyiz dilekçesinde ileri sürdüğü iddialar kararın redde ilişkin kısmının dayandığı gerekçeler karşısında bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Davalı idarenin temyiz istemine gelince,

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 116. maddesinde vergiyi müteallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınması vergi hatası olarak tanımlanmış, aynı Kanun'un 117. maddesinde matrah hataları, vergi miktarında hatalar ve verginin mükerrer olması "hesap hataları" olarak, 118. maddesinde ise, mükelleflerin şahsında hata, mükellefiyette hata, mevzuda hata ve vergilendirme ve muafiyet döneminde hatalar "vergilendirme hataları" olarak sayılmıştır. Müteakip "Düzeltilme Yetkisi ve Reddiyat" başlıklı 120.maddesinde de, vergi hatalarının düzeltilmesine, ilgili vergi dairesi müdürünün karar vereceği belirtilmiş, "şikayet yolu ile müracaat" başlıklı 124. maddesinde ise, dava açma süresi geçtikten sonra yaptıkları düzeltme talepleri reddolunanların Maliye Bakanlığı'na başvurabilecekleri açıklanmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun üçüncü bölümünde yer alan "vergi hatalarının düzeltilmesi" kapsamına herhangi bir hukuki yorum ya da tartışmaya mahal bırakmayacak biçimde açık ve maddi hatalar girmektedir. Vergi hatalarından doğan uyuşmazlıkların itiraz ve şikayet yolu ile incelenmesinin sınır ve kapsamını belirleyen temel kural budur.

Başka bir ifadeyle, mükelleflerce yapılan düzeltme başvurularının kabulü, vergi muamelelerinde açık bir vergilendirme veya hesap hatası bulunması ve uyuşmazlığın hukuki nitelik taşımaması hallerinde mümkündür. Davacı tarafından yapılan başvurunun niteliğine bakıldığında, uyuşmazlığın düzeltme şikayet kapsamında değil, hukuki ihtilaf niteliğinde olduğu ve söz konusu iddiaların ancak süresi içerisinde açılacak bir davada dikkate alınabileceği anlaşılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı adına Ba-Bs formlarını kanuni süresinde verilmemesi nedeniyle özel usulsüzlük cezalarının kesildiği, davacı tarafından adına kesilen özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle vergi dairesi müdürlüğüne yaptığı başvurunun 11.6.2014 tarihli işlemle reddedilmesi üzerine açılan davada Ankara 3. Vergi Mahkemesince verilen 8.9.2014 tarihli ve E:2014/1717; K:2014/1505 sayılı merciine tevdi kararıyla dava dilekçesi ve eklerinin Gelir İdaresi Başkanlığına tevdi üzerine Başkanlık tarafından başvurunun zımnen reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle, özel usulsüzlük cezaları yönünden 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesinde yapılan değişikliğin yürürlük tarihi olan 01.08.2009 tarihinden önceki dönemlere ait Ba-Bs formlarının verilmemesi nedeniyle özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için mükelleflere yazılı bildirim yapılması gerektiği halde davacıya elektronik ortamda bildirim formu verilmesi gerektiği hakkında bir yazılı bildirimde bulunmadan, 2009 yılının 5. dönem ve öncesi dönemleri için doğrudan kesilen özel usulsüzlük cezalarında hukuka uyarlık bulunmadığı yolundaki gerekçe ile iptaline karar verilmiş sonraki dönemler için reddine hükmedilmiş ise de; hukuki yoruma dayalı olan ve ilgili mevzuat hükümlerinin yorumlanmasını gerektiren dava konusu özel usulsüzlük cezasına yönelik talep, Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen vergi hataları kapsamında yer almadığından mahkeme kararının kısmen iptal edilen özel usulsüzlük cezasına ilişkin hüküm fıkrasında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenle; davacının temyiz isteminin reddine, davalı idarenin temyiz isteminin kısmen kabulü ile Ankara 1. Vergi Mahkemesinin 11/11/2015 günlü ve E:2015/642, K:2015/2597 sayılı kararının; 2009 yılının 5. dönem ve öncesi dönemleri için kesilen özel usulsüzlük cezaları yönünden bozulmasına; mükellefiyetin 07.06.2012 tarihi itibarıyla kapatılması ve diğer özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemine ilişkin kısım yönünden yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına oybirliğiyle, 15/12/2016 gününde karar verildi.

— • YEDİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2013/4184

Karar No : 2016/3549

Anahtar Kelimeler : Savunma Hakkı

Özeti : Vergi tekniği raporunun, vergi/ceza ihbarnamelerinin dayanağı vergi inceleme raporuyla birlikte tebliğ edilmemesinin, savunma haklarının kullanılmasını da engelleyen, esasa etkili şekil hatası olduğu, dolayısıyla işlemleri hükümsüz kılacağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı
(Düden Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ... ile ...

İstem Özet: İkrizatçılık faaliyetinde bulduklarından bahisle, vergi inceleme raporuna dayanılarak, davacılar adına, 2008 yılının değişik ayları için salınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ve kesilen vergi zıyayı cezasına ve 2008 yılı için kesilen özel usulsüzlük cezasına ilişkin işlemleri; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 34'üncü maddesi ile 35'inci maddesinin 2'nci fıkrası hükümleri ile amaçlanan, talep veya dava hakkının gereği gibi kullanılması olduğundan, vergilendirmenin dayanağı takdir komisyonu kararı veya inceleme raporunun ihbarname ile birlikte ilgisine tebliğ edilmemesinin, tarhiyatı hükümsüz kılacak nitelikte esasa etkili şekil hatasına vücut vereceği; olayda; dava konusu edilen işlemlerin maddi dayanağını oluşturan tespitleri içeren, davacıların savunma hakkını tam anlamıyla kullanmasını sağlayacak olan vergi tekniği raporunun, vergi/ceza ihbarnamelerinin dayanağı vergi inceleme raporuyla birlikte davacılara tebliğ edilmemesi, esasa müessir şekil hatası olup, işlemleri hükümsüz kıldığından, dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle iptal eden Antalya Birinci Vergi Mahkemesinin 01.02.2013 gün ve E:2012/457; K:2013/107 sayılı kararının; tebliği gereken tarhi öngören inceleme raporu

olduğu, o raporun da tebliğ edildiği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Abidin İLDEŞ'in Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanmış bulunan mahkeme kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizde de uygun görölmüş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine; kararın onanmasına; kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 30.3.2016 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dosyasının incelenmesinden; ikrazatçılık faaliyetinde bulduklarının vergi tekniği raporuyla tespit edildiğinden söz edilerek, bu rapordaki tespitler esas alınarak düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak tesis edilen işlemlerin iptali istemiyle açılan davada, mahkemece vergi tekniği raporunun ihbarnameler ekinde tebliğ edilmemesinin davacıların savunma hakkını da kısıtlayan işlemleri hükümsüz kılan esasa etkili bir şekil hatası olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verildiği anlaşılmış ise de, vergi tekniği raporunun ihbarname ekinde tebliğ edilmemiş olması esasa etkili bir şekil hatası olmadığı gibi, vergi tekniği raporu davalı İdarenin savunması ekinde dosyaya sunulmakla bu eksikliğin yargılama aşamasında giderildiği de göröldüğünden, dolayısıyla davalı İdarenin savunmasına karşı ikinci dilekçeyle cevap verme hakkı bulunan davacıların savunma hakkının kısıtlanması söz konusu olmadığından, işin esasının incelenmesi suretiyle karar verilmesi gerekirken, açıklanan gerekçeyle verilen kararda isabet görölmemiştir.

Bu nedenle, mahkeme kararının bozulması gerektiği oyu ile Dairemizin kararına katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2013/6141

Karar No : 2016/3543

Anahtar Kelimeler : İdari İtiraz

Özeti : 5911 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle ek mali yükler de ithalat vergileri kapsamına alındığından ek mali yüklerin de 4458 sayılı Kanun'un 242'nci maddesi hükmü uyarınca itiraza tabi olduğu; fon payına karşı yapılan itiraz üzerine bölge müdürlüğünce itirazın karara bağlanması gerekirken fon payının itiraza tabi olmadığı, doğrudan dava konusu edilmesi gerektiğinin gümrük müdürlüğüne bildirilmesi ve gümrük müdürlüğünce de aynı yolda işlem tesis edilmesinin hukuka uygun olmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Atatürk Havalimanı Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü

Karşı Taraf : ... Makina Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına tescilli muhtelif beyannameler muhteviyatı eşya nedeniyle tahakkuk ettirilen kaynak kullanımını destekleme fonu payına vaki itiraz üzerine bölge müdürlüğünün talimatı ile gümrük müdürlüğünce tesis edilen, fon payının itiraza tabi olmadığı, doğrudan dava konusu edilmesi gerektiği yolundaki işlemleri; 5911 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle ek mali yükler de ithalat vergileri kapsamına alındığından, ek mali yüklerin de 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 242'nci maddesi hükmü uyarınca itiraza tabi olduğu; bu bakımdan; ithalat vergisi olan fon payına karşı yapılan itiraz üzerine bölge müdürlüğünce itirazın karara bağlanması gerekirken, fon payının itiraza tabi olmadığı, doğrudan dava konusu edilmesi gerektiğinin gümrük müdürlüğüne bildirilmesi ve gümrük müdürlüğünce de aynı yolda işlemler tesis edilerek tebliğ edilmesinde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle iptal eden İstanbul İkinci Vergi Mahkemesinin 19.06.2013 gün ve E:2012/2980; K:2013/1500 sayılı kararının; tesis edilen işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Abidin İLDEŞ'in Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanmış bulunan mahkeme kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine; kararın onanmasına; kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 30.03.2016 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2015/2351

Karar No : 2016/3961

Anahtar Kelimeler : Para Cezası

Özeti : Vergi aslına bağlı cezalarda, vergiye karşı açılan davada işin esasının incelenmesi suretiyle karar verilmiş ise, para cezasına karşı açılan davada da işin incelenmesine gerek bulunmadığı bu bakımdan; para cezasının dayanağı vergilere karşı açılan davanın reddi yolundaki karar bölge idare mahkemesince bozularak işlemin iptaline karar verildiğinden bozma sonucuna göre karar verilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ... İç ve Dış Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına
Mersin Gümrük Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstem Özet: 06.01.2012 gün ve 2012/D1-00140 sayılı dahilde işleme izin belgesi kapsamında davacı adına tescilli 16.01.2012 gün ve 1910 sayılı beyannameyle ithal edilen eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinden saptandığından bahisle ek olarak tahakkuk ettirilen gümrük ve katma değer vergileri üzerinden 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, davacı adına düzenlenmiş olan dahilde işleme izin belgesinin Ekonomi Bakanlığınca iptaline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, Ankara Sekizinci İdare Mahkemesinin 27.06.2014 gün ve E:2012/1937; K:2014/1023 sayılı kararı ile reddedilmiş olması karşısında, rejim hükümlerinin ihlal edildiği sabit olduğundan, yurt dışı kıymet araştırması sonucunda tespit edilen kıymet farkının esas alınması suretiyle ek olarak tahakkuk ettirilen vergiler üzerinden karara bağlanan para cezasında hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle reddeden Mersin Birinci Vergi Mahkemesinin 5.2.2015 gün ve E:2014/901; K:2015/118 sayılı kararının; İdare Mahkemesinin dayanak alınan kararının kesinleşmediği; eşyanın antrepodan satın alındığı, antrepoya alınırken kıymetinin noksan beyan

edilmiş olmasından kendilerinin sorumlu olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: İstem reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Abidin İLDEŞ'in Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden; davacı adına tescilli beyanname muhteviyatı eşya nedeniyle ek olarak tahakkuk ettirilen gümrük ve katma değer vergileri üzerinden, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, Mahkemece, işin esasının incelenmesi suretiyle reddedildiği anlaşılmış ise de; vergi aslına bağlı cezalarda, vergiye karşı açılan davada işin esasının incelenmesi suretiyle uyumsuzluk hakkında karar verilmiş ise, para cezasına karşı açılan davada da işin esasının incelenmesine gerek bulunmamaktadır.

Bu itibarla; para cezasının dayanağı vergilere karşı açılan davada verilen kararın sonucuna göre uyumsuzluk hakkında yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden; dahilde işleme izin belgesi kapsamında davacı adına tescilli beyannameyle ithal edilen eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinden saptandığından bahisle ek olarak tahakkuk ettirilen gümrük ve katma değer vergileri üzerinden 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca hesaplanarak karara bağlanan para cezasına vaki itirazın reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, Mahkemece işin esasının incelenmesi suretiyle reddedildiği anlaşılmış ise de; vergi aslına bağlı cezalarda, vergiye karşı açılan davada işin esasının incelenmesi suretiyle uyumsuzluk hakkında karar verilmiş ise, para cezasına karşı açılan davada da işin esasının incelenmesine gerek bulunmadığından ve para cezasının dayanağı vergilere karşı aynı Mahkemenin 2014/902 esasında açılan davada işin esasının incelenmesi suretiyle karar verildiği UYAP kayıtlarının incelenmesinden tespit edildiğinden, işbu davada da işin esasının incelenmesi isabetli görülmemiştir.

Bu bakımdan; para cezasının dayanağı vergilerin ek tahakkukuna vaki itirazın reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolundaki Mersin Birinci Vergi Mahkemesinin 05.02.2015 gün ve

E:2014/902; K:2015/119 sayılı kararının, Adana Bölge İdaresi Mahkemesinin 3.6.2015 gün ve E:2015/1777; K:2015/1914 sayılı kararı ile bozularak dava konusu işlemin iptaline karar verildiği hususu yine UYAP kayıtlarının incelenmesinden tespit edildiğinden, uyuşmazlık hakkında, sözü edilen karar üzerine oluşan hukuki duruma göre yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin kabulüne; mahkeme kararının bozulmasına; bozma kararı üzerine, mahkemece yeniden verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu hususta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına; kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 15.04.2016 gününde oybirliği ile karar verildi.

— • DOKUZUNCU DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2013/1941

Karar No : 2016/505

Anahtar Kelimeler : Damga Vergisi, Azami Had,
Nüshaların Vergilendirilmesi

Özeti : Damga vergisine tabi kağıtların tüm nüshalarında alınacak verginin Damga Vergisi Kanunu'nun 14. Maddesi'nde belirtilen azami haddi aşamayacağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ... A.Ş.

Vekilleri : Av. ..., Av. ..., Av. ...

Karşı Taraf : Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı bankanın ihtirazi kayıtlı ödemiş olduğu 2011/Temmuz dönemine ilişkin damga vergisinin 625.691,70 TL'lik kısmının yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden İstanbul 3. Vergi Mahkemesi'nin 20/04/2012 tarih ve E:2011/1745, K:2012/1027 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti: Yasal dayanaktan yoksun olan temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Tetkik Hakimi G. Yelda Ayazma'nın Düşüncesi: 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 5'inci maddesi ile 14'üncü maddesi birlikte değerlendirildiğinde; damga vergisine tabi kağıtların her nüshasının diğerinden ayrı olarak vergilendirileceği; ancak, tüm nüshalar için hesaplanan toplam verginin, 14'üncü maddede yazılı azami haddi aşamayacağı sonucuna ulaşıldığından aksi yönde verilen vergi mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Duruşma istemi 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesi uyarınca yerinde görülmeyerek incelemeye geçildi;

Davacının bankanın ... Sigorta A.Ş. ile imzaladığı sözleşme neticesinde 2011/Temmuz dönemine ait ihtirazi kayıtla ödenen damga vergisinin 625.691,70 TL lik kısmının yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden vergi mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu kanundaki kağıtlar teriminin yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği, 4. maddesinin 1. fıkrasında; bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı verginin bulunacağı, 2. fıkrasında; kağıtların mahiyetlerinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılacağı, 5. maddesinde bir nüshadan fazla olarak düzenlenen kağıtların her nüshası ayrı ayrı aynı miktar veya nispette damga vergisine tabi olacağı, 10. maddesinde; damga vergisi nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kağıtlarda yazılı belli para, maktu vergide kağıtların mahiyetleri esas olacağı, belli para terimi, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği, 14'üncü maddesinin ilk fıkrasında ise kağıtların damga vergisinin bu kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı nispet veya miktarlarda alınacağı hükme bağlandıktan sonra; fıkraya 4369 sayılı Kanun'un 77'nci maddesiyle eklenen ve olay tarihinde yürürlükte olan cümlede de, her bir kağıt için hesaplanacak vergi tutarının (1) sayılı tabloda yer alan sınırlamalar saklı kalmak üzere 1.251.383 TL'yi aşmayacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

Olayda, davacı bankanın ... Sigorta A.Ş. ile imzaladığı sözleşme neticesinde 2011/Temmuz dönemine ait ihtirazi kayıtla ödenen damga vergisinin 625.691,70 TL lik kısmının yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davanın vergi mahkemesi tarafından; ayrı bir hukuki değeri olan, müstakilen ibraz edilebilir mahiyette bulunan ve bu sebeple de içeriği

itibarıyla ayrı ayrı ve aynı şekilde ispat ve belli etme gücüne sahip olan nüshaların, sözleşmenin her bir tarafına bu yetkileri vermesi nedeniyle ayrı vergilendirilmesi gerektiği, öte yandan Damga Vergisi Kanunu'nun 14. maddesinde belirlenen azami haddin bir nüshadan alınacak damga vergisine ilişkin olduğu, bütün hususlar karşısında yapılan tahakkukta kanuna aykırılığın bulunmadığı gerekçesiyle reddedildiği görülmektedir.

Damga Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında "bu Kanundaki kağıtlar terimi, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeleri ifade eder" hükmü yer almaktadır. Asılla birlikte aynı hususu ispat veya belli etmek üzere kullanılmak için düzenlenen nüsha da, asıl gibi, muamelenin taraflarının imzalarını veya imza yerine geçen bir işareti taşımaktadır. Bu açıdan fıkra yapılan kağıt tanımını, her nüshanın ayrı bir kağıt olduğu izlenimini verebilecek niteliktedir.

Ancak; anılan Kanun'un 5'inci maddesinin, "Bir nüshadan fazla olarak düzenlenen kağıtların her nüshası ayrı ayrı miktar veya nispette Damga Vergisine tabidir." cümlesinde geçen "... kağıtların her nüshası..." ibaresi, Kanunda geçen "kağıt" teriminin, "nüsha" teriminden farklı olduğunu; aynı hususu ispat veya belli etmek üzere düzenlenip imzalanan nüshaların tümünün birlikte, kağıdı ifade ettiğini göstermektedir. Söz konusu 5'inci madde hükmü ile 14'üncü maddenin düzenlemesi birlikte değerlendirildiğinde; damga vergisine tabi kağıtların her nüshasının diğerinden ayrı olarak vergilendirileceği; ancak, tüm nüshalar için hesaplanan toplam verginin, 14'üncü maddede yazılı azami haddi aşamayacağı sonucuna varılmaktadır. 4369 sayılı Kanun'un 77'nci maddesinin gerekçesinde, azami haddin, kimi durumlarda kağıtların vergisinin bu kağıtları düzenleyip imzalayanların sermayelerini aşabileceği göz önünde bulundurularak, bunun önlenmesi amacıyla getirildiği açıklamasının yapılmış olması da varılan bu sonucu doğruladığından, davanın reddine karar veren vergi mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne, İstanbul 3. Vergi Mahkemesi'nin 20/04/2012 tarih ve E:2011/1745; K:2012/1027 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 17/02/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2013/6311

Karar No : 2016/520

Anahtar Kelimeler : Düzeltme – Şikayet Başvurusu, İntifa Hakkı, Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yer

Özeti : Davacı şirket tarafından inşa edilen iskele dolgu alanının davacı şirkete tahsis edildiği ve munhasıran davacı tarafından malik gibi kullanıldığından bahisle tesis edilen emlak vergisi mükellefiyetinde; sözü edilen taşınmazların iskele dolgu alanında kaldığı, özel mülkiyete konu olamayacağı tapu kaydının olmadığı, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde davacının malik gibi tasarruf ettiğinden söz edilemeyeceğinden isabet bulunmadığı ve vergi hatası kapsamındaki uyuşmazlıkta aksi yönde verilen mahkeme kararında isabet bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ... Gübre Sanayi ve Ticaret A. Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Aliğa Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Davacı şirketin kullanımına tahsis edilen dolgu ve iskele alanı için davalı belediye tarafından tesis edilen emlak vergisi mükellefiyetinin 2011 yılı ve sonrası için kaldırılması istemiyle yapılan düzeltme şikayet başvurusunun reddine dair 14.11.2011 tarih ve 7179 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nin 21/02/2013 tarih ve E:2011/1945, K:2013/190 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Yasal dayanaktan yoksun olan temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Tetkik Hakimi Kadriye Morbel'in Düşüncesi : İleri sürülen iddialar usule ve hukuka uygun Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlıkta davacı şirketin kullanımına tahsis edilen dolgu ve iskele alanı için davalı belediye tarafından tesis edilen emlak vergisi mükellefiyetinin 2011 yılı ve sonrası için kaldırılması istemiyle yapılan düzeltme şikayet başvurusunun reddine dair 14.11.2011 tarih ve 7179 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davayı, hukuki yorum gerektiren uyuşmazlığın düzeltme, şikayet başvurusuna konu edilemeyeceği gerekçesiyle reddeden Vergi Mahkemesi kararının bozulması istenilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 116'ncı maddesinde vergi hatası, vergiye müteallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınması olarak tanımlanmış ve bu hatalar, hesap hataları ve vergilendirme hataları başlığı altında 117 ve 118'inci maddelerde ayrı ayrı düzenlenmiştir. Vergilendirme hatalarına ilişkin 118'nci maddede; bir verginin, asıl borçlusu yerine başka bir kişiden istenmesi veya alınması durumu, mükellefin şahsında hata; açık olarak vergiye tabi olmayan veya vergiden muaf bulunan kimselerden vergi istenmesi veya alınması durumu ise mükellefiyette hata olarak nitelendirilmiş, maddenin 3'üncü bendinde; açık olarak vergi mevzuuna girmeyen veya vergiden müstesna bulunan gelir, servet, madde, kıymet, evrak ve işlemler üzerinden vergi istenmesi veya alınması, mevzuda hata olarak tanımlanmıştır.

Mükelleflerin vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsili üzerine süresi içinde vergi mahkemesinde dava açma hakları bulunduğu gibi, tarhiyatta vergi hatası bulunduğu iddia edilmesi halinde Vergi Usul Kanununun 116. ve müteakip maddelerine göre düzeltme ve şikayet yoluna başvurmak suretiyle vergi hatasının giderilmesini yetkili idari mercilerden istemek ve isteğin reddi halinde bu işleme karşı dava açma hakları da bulunmaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun mükellef başlığını taşıyan 3. maddesinde, bina vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa bunlara malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği, 4. maddesinin (a) bendinde ise devlete ait binaların bina vergisinden daimi olarak muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Türk Medeni Kanunu'nun 794. maddesinde, intifa hakkının taşınırlar, taşınmazlar, haklar veya bir malvarlığı üzerinde kurulabileceği, aksine düzenleme olmadıkça bu hakkın, sahibine, konusu üzerinde tam yararlanma yetkisi sağlayacağı; 795. maddesinde, intifa hakkının, taşınırlarda

zilyetliğin devri, alacaklarda alacağın devri, taşınmazlarda tapu kütüğüne tescil ile kurulacağı belirtilmiştir.

Bu hükümlerden bina vergisini, binanın malikinin ödeyeceği, maliki bulunan taşınmazlarda intifa hakkı tesis edilmesi halinde emlak vergisini maliki yerine intifa hakkı sahibinin ödeyeceği, ancak taşınmazın malikinin ve intifa hakkı sahibinin bulunmaması halinde taşınmaza malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Dosyasının incelenmesinden; Hazineye ait İzmir İli, Aliğa İlçesi, Çakmaklı Köyü sınırları içinde kalan 70.998,65 m2 lik deniz dolgusu alanında, alınan iki adet izin ve ruhsat kapsamında davacı şirket tarafından inşa edilen iskele ile dolgu alanının Milli Emlak Genel Müdürlüğüne davacı şirkete tahsis edildiği ve münhasıran davacı şirketin tasarrufunda olan bu alanın, davacı şirket tarafından malik gibi kullanıldığından bahisle söz konusu taşınmazlar için emlak vergisi mükellefiyeti tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Olayda, sözü edilen taşınmazların, su ve dolgu alanında kaldığı, özel mülkiyete konu olamayacağı, tapu kaydının bulunmadığı, devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu hususları sabittir. Bu nedenle davacının söz konusu taşınmazlar üzerinde mülkiyet, intifa veya herhangi bir irtifak hakkına sahip olması mümkün bulunmamaktadır. Taraflar arasında yapılan kira sözleşmesi niteliğindeki kullanma izin sözleşmesi de bu durumu değiştirmemektedir. Öte yandan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde davacının malik gibi tasarruf ettiğinden de söz edilemeyecektir.

Yukarıda belirtilen, bir verginin asıl borçlusu yerine başka bir kişiden istenmesi veya alınmasının mükellefin şahsında hata, vergiden muaf tutulan kişilerden vergi alınmasının mükellefiyette hata, açık olarak vergi mevzuuna girmeyen veya vergiden müstesna bulunan gelir, servet, madde, kıymet, evrak ve işlemler üzerinden vergi istenmesi veya alınmasının ise, mevzuda hata olduğuna yönelik Yasa hükmü gereği verginin asıl borçlusu yerine davacıdan istendiğinin veya alındığının ya da taşınmazların muafiyet kapsamında olduğunun kabulü halinde vergi hatası bulunduğu da kabulü gerekmektedir.

Öte yandan davacı şirket adına, aynı alan nedeniyle 2012 yılı için tahakkuk ettirilen emlak vergisi ve tabiat kültür varlıkları katkı payının iptali istemiyle açılan davayı kabul eden İzmir 4. Vergi Mahkemesinin 31.12.2012 tarih ve E:2012/163, K:2012/1761 sayılı kararının, Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 10.11.2015 tarih ve E:2013/5719, K:2015/13105 sayılı kararı ile onandığı görülmektedir.

Bu durumda davanın, vergi mahkemesince uyuşmazlığın çözümünün hukuki yoruma bağlı olduğu ve vergi hataları için öngörülen idari başvuru yolu izlenerek çözümünün mümkün olmadığı gerekçesiyle reddedilmesinde isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nin 21/02/2013 tarih ve E:2011/1945, K:2013/190 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 17/02/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2016/6588
Karar No : 2016/4390

Anahtar Kelimeler : Düzeltme - Şikayet, Açık Vergi Hatası

Özeti : Mahkeme kararı ile tespit edilen açık vergi hatası nedeniyle düzeltme-şikayet hükümlerinden yararlanılması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ... Enerji Üretim Sanayi ve Tic.Ltd.Şti.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı tarafından, 2007 yılına ilişkin vergi inceleme raporuna istinaden tarh olunan ve uzlaşarak ödenen vergi ve cezaların iadesi istemiyle yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun zımnen reddi üzerine, ödenen tutarların faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden Aydın Vergi Mahkemesi'nin 26/09/2014 tarih ve E:2014/223, K:2014/1043 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti: Yasal dayanaktan yoksun olan temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Tetkik Hakimi G. Yelda Ayazma'nın Düşüncesi: İleri sürülen iddialar usule ve hukuka uygun vergi mahkemesi kararının bozulmasını

gerektirecek nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından, 2007 yılına ilişkin vergi inceleme raporuna istinaden tarh olunan ve uzlaşarak ödenen vergi ve cezaların iadesi istemiyle yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun zımnen reddi üzerine, ödenen tutarların faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararının bozulması istenilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 122'nci maddesinde, mükelleflerin, vergi muamelelerindeki hataların düzeltilmesini vergi dairesinden isteyebilecekleri; 124'üncü maddesinde de, vergi mahkemelerinde dava açma süresi geçtikten sonra yaptıkları düzeltme talepleri reddolunanların şikayet yolu ile Maliye Bakanlığına müracaat edebilecekleri açıklanmıştır. Bu maddeler uyarınca düzeltilmesi vergi dairelerinden istenebilecek vergi hatasının tanımı ise, aynı Kanunun 116'ncı maddesinde, vergiye müteallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınması olarak yapılmış, 117'nci maddesinde, hesap hataları olarak; matrah hataları, vergi miktarında hatalar ve verginin mükerrer olması; 118'inci maddesinde de, vergilendirme hataları olarak; mükellefin şahsında hata, mükellefiyette hata, mevzuda hata ve vergilendirme veya muafiyet döneminde hatalar gösterilmiş bulunmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Ek 1'inci maddesi ve devamında ise "Uzlaşma" müessesesi düzenlenmiş olup, Ek 6'ncı maddenin ikinci fıkrasında "Mükellef veya adına ceza kesilen; üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açamaz ve hiçbir mercie şikayette bulunamaz" hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirketin 2006 yılı defter ve belgelerinin kurumlar vergisi, geçici vergi ve katma değer vergisi yönünden incelenmesi sonucu düzenlenen vergi tekniği raporuna istinaden 2006 yılında toplam 495.680,59 TL hasılatın beyan dışı bırakıldığı tespit edildiği, 5811 sayılı Kanun kapsamında 503.640,60 TL tutarında matrah beyanında bulunan davacı hakkında beyan dışı bırakıldığı tespit edilenden bu tutarın mahsubu sonucunda ilerleyen yıllarda yapılacak incelemeler için 7.960,01 TL kullanılabilir matrahın bulunduğu tespit edildiği, söz konusu vergi tekniği raporu dikkate alınmak suretiyle sonraki dönemler için

düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden tarh edilen vergi ve cezalar için tarhiyat öncesi uzlaşmaya varıldığı ve ödeme yapıldığı, 2006 yılına ilişkin matrah azaltılmasına dair işlemin ise mahkeme kararı ile iptali üzerine, 2007 yılına ait uzlaşarak ödenen vergi ve cezaların kaldırılması ve ödenen tutarların yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun reddi üzerine açılan davanın Vergi Mahkemesince reddedildiği anlaşılmaktadır.

Davacı hakkında 2006 yılı işlemlerinin incelenmesi sonrasında 5811 sayılı Kanun kapsamında beyan edilen tutarı azaltacak ancak tarhiyata yol açmayacak şekilde vergi tekniği raporu düzenlendiği, davalı idarece davacıya tebliğ edilmeyen bu rapora istinaden davacı tarafından beyan olunan 503.640,60 TL matrahın 495.680,59 TL azaltılmasına dair işlemin iptali istemiyle açılan davayı söz konusu raporun davacıya tebliğ edilmeyerek zamanlaşımına uğradığı gerekçesiyle kabul eden Aydın Vergi Mahkemesi'nin 11.10.2013 tarih ve E:2012/1354 K:2013/1129 sayılı kararının Danıştay Dokuzuncu Dairesi'nin 16.05.2016 tarih ve E:2016/4160 K:2016/4388 sayılı kararı ile onandığı görülmektedir.

Davacının 5811 sayılı Kanun kapsamında beyan ettiği matrahtan anılan Vergi Mahkemesi kararıyla hukuka aykırı olduğuna karar verilerek iptal edilen matrah farkının düşülmesi suretiyle, dava konusu 2007 yılına da etkili olacak şekilde yapılması gereken mahsupların yapılmaması sonucu vergi ve cezaların tarh edilmesinin 213 sayılı Kanunun 116 ve müteakip maddelerinde yer alan vergi hatası kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

Her ne kadar dava konusu vergi ve cezalara karşı davacı tarafından uzlaşma yoluna gidildiği, uzlaşılan vergi ve cezaların ise dava konusu edilemeyeceği ve hiçbir merciiye şikayette bulunulamayacağı kurala bağlanmış ise de; olayda, mahkeme kararı ile tespit edilmiş olan açık bir vergi hatası bulunduğundan davacının düzeltme-şikayet yoluna başvurulabileceğinin kabulü gerekirken aksi düşünceyle davanın reddi yolunda verilen kararda isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Aydın Vergi Mahkemesi'nin 26/09/2014 tarih ve E:2014/223, K:2014/1043 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 16/05/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2015/3748
Karar No : 2016/2919

Anahtar Kelimeler : Görev, Protokol, Eczane

Özeti : Kamu tüzel kişisi olan Sosyal Güvenlik Kurumu ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan ve yaptığı kamu hizmeti nedeniyle Anayasa'nın "idare" bölümü içinde düzenlenen kamu tüzel kişisi olan Türk Eczacıları Birliği'nin görev alanlarının ilgilendiren bir konuda bir araya gelerek, kapsamına aldığı kişilerin uyacakları esasları belirledikleri "Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokol"ün, iki idari organın birlikte tesis ettiği tek yanlı idari işlem olması karşısında, söz konusu protokolden kaynaklanan uyumsuzluğun görüm ve çözümünün idari yargı yerinin görevinde olduğu hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. ...

2-Türk Eczacıları Birliği

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Danıştay Onbeşinci Dairesinin 27/02/2015 günlü, E:2014/5213, K:2015/1199 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması, davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Danıştay Onbeşinci Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Züleyha Bakır

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davacının yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendi, gereği görüşüldü:

Dava; Eczane sahibi davacı hakkında tesis edilen 05/05/2014 günlü işlem ve hukuki dayanağı olarak gösterilen 2013/1 sayılı Ek Protokolün 13. maddesi ile 01/11/2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokole eklenen 5.3.15 maddesinde yer alan "Muayene katılım payını tahsil etmemek amacıyla reçete girilip silinmesi" cümlesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onbeşinci Dairesinin 27/02/2015 günlü, E:2014/5213, K:2015/1199 sayılı kararıyla; dava konusu protokolün gerek konusu gerekse düzenleme biçimi göz önüne alındığında, tarafların eşitliği ve sözleşme serbestisi ilkelerine dayanan hüküm ve koşulları itibarıyla özel hukuk sözleşmesi olduğu anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı mercileri görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

Davacı, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

5510 sayılı Genel Sağlık Sigortası ve Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 73. maddesinin 1. fıkrasında, "Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır." kuralına yer verilmiştir.

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 1. maddesinde; Birliğin, eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, eczacıların birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü, güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak amacıyla kurulduğu belirtilmiş, 39. maddesinin (j) bendinde ise, "Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak" Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinin görevleri arasında sayılmıştır.

Bahsedilen yasaların hükümlerine göre, eczanelerin birer sağlık hizmeti sunucusu olduğu, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun eczaneler ve diğer sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme veya protokol yapmak suretiyle sağlık hizmeti satın aldığı ve böylece 5510 sayılı Yasanın kapsamında bulunan

kişilerin sağlık hizmetlerinin karşılanması yoluna gidildiği hususunda bir duraksama bulunmamaktadır.

Bilindiği gibi bir kamu hizmetinin yürütülmesi için gereksinim duyulan mal veya hizmetin sağlanması sırasında "idarede kanunilik" ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunludur.

Hukuk alanında idarenin değişiklik, yenilik doğuran irade açıklamaları şeklinde genel ifadesini bulan "idari işlem" ler, Anayasal sınırlar içinde "görevli ve yetkili" olan idarenin, yükümlülüklerini yerine getirme ve özellikle kamu hizmetlerini görebilmede sahip olduğu başlıca araçlardan biridir. Kişilerin, hukuksal durumlarını statülerinin belirlediği idare hukuku alanında bu statülere giriş ve çıkış hep idari işlemler vasıtasıyla olmaktadır.

Bu bağlamda, bir tasarruf veya kararın idari işlem sayılabilmesi için, bunun bir kamu kurumunca ya da idare örgütü içinde yer alan bir idari makamca verilmiş olması ve idarenin idare hukuku alanında gördüğü idari faaliyetlerle ilgili bulunması zorunludur. Diğer bir anlatımla, idarece kullanılan yetki ile açıklanan kamusal irade, etki ve sonuçlarını idare hukuku alanında göstermelidir.

İdari işlemlerin temel nitelik ve özelliklerinin tek yanlılık, kanunilik ve uygulanabilirlik şeklinde sıralandığı bilinmektedir. İnceleme konusu protokol bakımından önem taşıyan, bu özelliklerden "tek yanlılık" niteliğidir. Tek yanlılık, kavram olarak tek bir irade açıklaması demektir. Ancak burada "iradenin tek yanlılığı"ndan tek bir kişi ya da organın iradesi değil, birden fazla idare organının birlikte tek bir irade açıklamasının kastedildiğinin anlaşılması gerekmektedir. Bu nedenle, idari işlemdeki irade, tek bir makam ya da organ tarafından açıklanabileceği gibi, birden fazla idari makam ya da organın da tek bir irade açıklaması için bir araya gelmesi mümkündür ki, tüm bu durumlarda idari işlemin tek yanlı olduğu kabul edilmelidir.

Bu çerçevede, kamu tüzelkişisi olan Sosyal Güvenlik Kurumu ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan ve kamu hizmeti yaptıkları gözönünde tutularak Anayasa'nın "idare" bölümü içinde düzenlenen, Anayasa'nın açık hükmüne göre yine kamu tüzelkişisi olan Türk Eczacıları Birliği'nin görev alanlarını ilgilendiren bir konuda bir araya gelerek, kapsamına aldığı kişilerin uyacakları esasları belirledikleri protokolün, iki idari organın birlikte tesis ettiği tek yanlı idari işlem olduğu anlaşıldığından, bakılmakta olan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenle, davacının temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Onbeşinci Dairesinin 27/02/2015 günlü, E:2014/5213, K:2015/1199 sayılı

kararının bozulmasına, 45,60- TL yürütmenin durdurulması harcının davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 15/11/2016 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dava; Eczane sahibi davacı hakkında tesis edilen 05/05/2014 günlü işlem ve hukuki dayanağı olarak gösterilen 2013/1 sayılı Ek Protokolün 13. maddesi ile 01/11/2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokole eklenen 5.3.15 maddesinde yer alan "Muayene katılım payını tahsil etmemek amacıyla reçete girilip silinmesi" cümlesinin iptali istemiyle açılmıştır. Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 08/04/2013 günlü, E: 2012/131, K:2013/471 sayılı kararında, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türk Eczacıları Birliği'nin serbest iradeleriyle yaptıkları protokolden kaynaklanan uyuşmazlığın Adli Yargının görevine girdiğine karar verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi; farklı yargı mercileri arasında ortaya çıkan görev uyuşmazlıklarında, kesin kararı vermek üzere kurulmuş yüksek mahkemedir. 2247 sayılı Kuruluş Kanunu'nun 30. maddesinde, yalnızca ilke kararlarının tüm yargı mercilerini bağlayacağı öngörülmüş ise de, benzer her uyuşmazlıkta görev itirazında bulunulmak suretiyle dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine götürülmesi mümkün bulunduğundan, yargı mercilerince Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının gözetilmesi gerek usul ekonomisi gerekse yargı hizmeti alanların nihai karara bir an önce ulaşması adına gereklidir.

Bu itibarla, benzer uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı mercilerinin görevli olduğuna dair içtihat oluşturduğu göz önüne alındığında, işbu uyuşmazlıkta da, davanın Adli Yargının görevine girdiğinden bahisle, davacının temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

— • İKİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/15414

Karar No : 2016/4715

Anahtar Kelimeler : Güvenli Elektronik İmza, Islak İmza,
Tutanak

Özeti : 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu uyarınca, güvenli elektronik imza, elle atılan ıslak imza ile aynı hukuki sonucu doğurmakla birlikte tutanakta bir hakimin ıslak imzası veya güvenli elektronik imzası bulunmadığından tutanağın oluşmamış olması nedeniyle kararda usul kurallarına uygunluk bulunmadığı hakkında

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

Diğer Davalı : Eskişehir Valiliği

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : Eskişehir 2. İdare Mahkemesince verilen 28/06/2016 günlü, E:2016/677, K:2016/853 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesince, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14. maddesi uyarınca ilk incelemeyle görevli Tetkik Hakimi Erhan Kahraman'ın açıklamaları dinlenildikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği düşünüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Tutanaklar" başlıklı 23. maddesinde, her dava dosyası için görüşmelere katılan Başkan ve üyelerin, Danıştay'da düşünce veren savcının, tetkik hakiminin ve tarafların ad ve soyadlarını, incelenen dosya numarasını, kısaca dava konusunu ve

verilen kararın neticesini, çoğunlukta ve azınlıkta bulunanları gösteren bir tutanak düzenleneceği, bu tutanakların görüşmelere katılanlar tarafından aynı toplantıda imzalanıp dosyalarında saklanılacağı hükmüne yer verilmiş; aynı Kanununun 31. maddesinde, elektronik işlemlerle ilgili olarak 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göndermede bulunulmuş; 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 447. maddesinin 2. fıkrasında "Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na yapılan yollamalar, Hukuk Muhakemeleri Kanununun bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelerine yapılmış sayılır." hükmü getirilmiştir.

Anılan kanun hükmünün göndermede bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Elektronik İşlemler" başlıklı 445. maddesinde, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminin (UYAP), adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemi olduğu, dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirildiği hallerde UYAP kullanılarak verilerin kaydedileceği ve saklanacağı; bu kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen tutanak ve belgelerin güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda hazırlanabileceği ve gönderilebileceği; güvenli elektronik imza ile oluşturulan tutanak ve belgelerin ayrıca fiziki olarak gönderilmeyeceği, belge örneği aranmayacağı kuralları yer almıştır.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 5. maddesi, 1. fıkrasına göre de, güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukuki sonucu doğurmaktadır.

Temyiz incelemesine konu mahkeme kararında ve kararın dayanağı 28/06/2016 günlü toplantıda düzenlenen tutanağın incelenmesinden; kararın ve tutanağın Başkan ... ve Üye ... tarafından imzalandığı ve güvenli elektronik imza ile imza sürecinin tamamlandığı; Üye ...'un ise tutanakta ve kararda ıslak imzasının bulunmadığı gibi güvenli elektronik imza ile de tutanağı ve kararı imzalamadığı görülmüştür.

2577 sayılı Kanun'un 23. maddesi ile 5070 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birlikte değerlendirilmesinden; görüşme tutanağı ve Mahkeme kararının ıslak imza veya elektronik imza ile imzalanmış olması gerektiği tartışmasıdır. Bu durumda; görüşme tutanağının ıslak imza veya elektronik imza ile Üye ... tarafından hiç imzalanmamış olması nedeniyle, kararın oluşmadığı anlaşıldığından, temyize konu kararda usul kurallarına uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile Eskişehir 2. İdare Mahkemesince verilen 28/06/2016 günlü, E:2016/677, K:2016/853 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibariyle yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/c fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştaya kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 18/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BEŞİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/9948

Karar No : 2016/4760

Anahtar Kelimeler : Ara Kararı, Ara Kararda Yaptırım

Özeti : Davanın tarafların ve ilgililerin, mahkemece verilen ara kararları süresi içerisinde yerine getirmediği takdirde, mahkemelerce verilecek karar üzerindeki etkisi önceden takdir edilmek şartıyla tekrar ara kararı yapılması ve bu hususun da ayrıca ara kararında belirtilmesi suretiyle dosyada mevcut bilgi ve belgelere göre karar verebileceği, İdare Mahkemesince ikinci kez ara kararı verilerek ve uygulanacak yaptırım da belirtilerek davalı idareden soruşturma raporu ve eklerinin getirtilerek incelenmesi sonucunda maddi olayın değerlendirilmesinin yapılması gerekirken, soruşturma raporu ve ekleri incelenmeksizin, bu hususlara yönelik olarak araştırma yapılmadan, dosya içerisinde bulunan bilgi ve belgelerle yetinilerek eksik inceleme sonucunda verilen kararda hukuki isabet görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Gökçebeş Kaymakamlığı
Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstem Özet i : Zonguldak İdare Mahkemesinin 23.01.2014 tarih ve E:2013/1264, K:2014/101 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özet i : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Murat Daştan

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava, Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi ... Köyü Cami imam-hatibi olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun

125.maddesinin (C) fıkrasının (ı) bendi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Gökçebey İlçe Müftülüğü'nün 09.07.2013 tarih ve 198 sayılı işleminin iptaline ve yapılan kesintinin yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Zonguldak İdare Mahkemesinin 23.01.2014 tarih ve E:2013/1264, K:2014/101 sayılı kararıyla; soruşturma yapmakla görevlendirilen soruşturmacı tarafından soruşturma raporu düzenlenmeksizin sadece davacının, şüpheli sıfatıyla ifadesi alınarak ve disiplin amirinin almış olduğu savunma sonucu verilen dava konusu disiplin cezasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline, bu işlem nedeniyle yoksun kaldığı parasal haklarının davanın açıldığı 28.8.2013 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasında "Danıştay, bölge idare mahkemeleri ile idare ve vergi mahkemeleri, bakmakta oldukları davalara ait her türlü incelemeyi kendiliğinden yapar. Mahkemeler belirlenen süre içinde lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgilerin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilirler. Bu husustaki kararların, ilgililerce, süresi içinde yerine getirilmesi mecburidir. Haklı sebeplerin bulunması halinde bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir." hükmüne, 2. fıkrasında ise "Taraflardan biri ara kararının icaplarını yerine getirmediği takdirde, bu durumun verilecek karar üzerindeki etkisi mahkemece önceden takdir edilir ve ara kararında bu husus ayrıca belirtilir." hükmüne yer verilmiştir.

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun anılan hükümleri ile idari yargılama hukukunda re'sen araştırma ilkesinin benimsendiği, bu ilke ile mahkemelere uyumsuzluğun çözümünde her türlü evrak, bilgi ve belgeyi isteyebilme yetkisinin verildiği görülmektedir. Yine mahkemelerin, lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgi ve belgelerin verilmesini taraflardan veya ilgililerden isteyebileceği düzenlenmiştir. Taraflar ve ilgililer, mahkemelerin vermiş olduğu bu kararları süresi içinde yerine getirme yükümlülüğündedir. Taraflar ve ilgililer, bu kararları süresi içerisinde yerine getirmediği takdirde, mahkemelerce verilecek karar üzerindeki etkisi önceden takdir edilmek şartıyla tekrardan ara kararı yapılması ve bu hususunda ayrıca ara kararında belirtilmesi suretiyle ancak karar verebileceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, disiplin cezasına konu eylemin şüpheye yer vermeyecek şekilde somut bilgi ve belgelerle ortaya konulabilmesi için ilgili kamu görevlisi hakkında soruşturma açılarak, olayın tüm ayrıntıları ile araştırılması, disiplin cezasına konu eylemin sübuta erip ermediğinin aydınlatılması ve soruşturma sonucunda düzenlenecek soruşturma raporuna göre ilgili hakkında işlemin tesis edilmesi gerektiği açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idarenin savunma dilekçesi ekinde soruşturma raporunun gönderilmeyip, sadece davacının ifade tutanağı ile soruşturmacı görevlendirme yazısının gönderildiği, bunun üzerine idare mahkemesince 20.12.2013 günlü ara kararı ile tüm bilgi ve belgelerin yer aldığı soruşturma raporunun tamamının davalı idareden istenildiği, ancak ara kararı gereğinin yerine getirilmemesi halinde bu durumun verilecek karar üzerindeki etkisinin ne olacağı konusunda davalı idareye herhangi bir bildirimde bulunulmadığı, davalı idarece ara kararına verilen yanıtta ise savunma dilekçesi ve eki belgelerin daha önce idare mahkemesine sunulduğu belirtilerek soruşturma raporunun gönderilmemesi üzerine, idare mahkemesince özetle dosyadaki mevcut belgelere göre yargılama yapılarak, usulüne uygun olarak soruşturma yapılmaksızın ve soruşturma raporu düzenlenmeksizin disiplin işlemi tesis edilmesinin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle verilen iptal kararının davalı idarece temyiz edilmesi üzerine, temyiz dilekçesi ekinde söz konusu disiplin cezasının dayanağı soruşturma raporu ve belgelerin gönderildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; İdare Mahkemesince ikinci kez ara kararı verilerek ve uygulanacak yaptırım da belirtilerek davalı idareden soruşturma raporu ve eklerinin getirilerek incelenmesi sonucunda maddi olayın değerlendirilmesinin yapılması gerekirken, soruşturma raporu ve ekleri incelenmeksizin, bu hususlara yönelik olarak araştırma yapılmadan, dosya içerisinde bulunan bilgi ve belgelerle yetinilerek eksik inceleme sonucunda verilen kararda hukuki isabet görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle Zonguldak İdare Mahkemesinin 23.01.2014 tarih ve E:2013/1264, K:2014/101 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 21.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ALTINCI DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2016/1867

Karar No : 2016/7665

Anahtar Kelimeler : Görev, Fazlaya İlişkin Kısmı, Zararın Tazmini

Özeti : Taşınmazın imar planında resmi kurum alanı olarak belirlenmesi nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davada idari yargı görevli olmakla birlikte daha önce adli mercii tarafından karara bağlanmış tazminat isteminin fazlaya ilişkin kısmına yönelik olarak açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden

1-(Davacılar) : 1- ..., 2- ..., 3- ...

Vekili : Av. ...

2-(Davalı) : Yıldırım Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf

1-(Davalı) : Yıldırım Belediye Başkanlığı

2-(Davacılar) : 1- ..., 2- ..., 3- ...

İstemin Özeti: Bursa 2. İdare Mahkemesince verilen 06/11/2015 tarihli, E:2014/1332, K:2015/1235 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek taraflarca bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Muammer ALDEMİR

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Bursa İli, Yıldırım İlçesi, Millet Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı davacıların hissedarı olduğu taşınmazın imar planında "resmi kurum alanı" olarak belirlenmesi nedeniyle, mülkiyet haklarının kısıtlandığından bahisle uğranıldığı ileri sürülen 8.000,00-TL zararın Bursa 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.06.2012 günlü, E:2011/612, K:2012/322 sayılı kararıyla fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile tazminine karar verilmesinden sonra, anılan fazlaya ilişkin kısmın tazmini istemiyle açılmış, idare mahkemesince, mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu hazırlanan raporun ile dosyada mevcut bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, davacılarının hissesi oranında malik olduğu anılan taşınmaza hukuken el konulduğu ve davacıların taşınmaz üzerindeki mülkiyet haklarının kısıtlandığı gerekçesiyle tazminat isteminin kabulüne karar verilmiş, bu karar davalı idare ve davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi, idari dava türlerini; idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları olarak sınıflandırmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının hissedarı olduğu taşınmazın 1/1000 ölçekli uygulama imar planında "resmi kurum alanı" olarak belirlendiği, yapılan planın üzerinden 5 yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen herhangi bir uygulama işlemi veya kamulaştırmanın yapılmayarak taşınmaza hukuken el konulduğu gerekçesiyle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 8.000-TL tazminat bedelinin adli yargıda açılan dava ile istenildiği, Bursa 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.06.2012 günlü, E:2011/612, K:2012/322 sayılı kararıyla fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 8.000,00-TL tazminat bedelinin ödenmesi ile, davacılar adına kayıtlı taşınmazın Yıldırım Belediye Başkanlığı adına tesciline karar verildiği, Yargıtay'ca bu kararın onandığı, bu kez; davacılar tarafından, fazlaya ilişkin olarak uğranıldığı belirtilen 317.122,56- TL maddi zararın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle adli yargıda açılan davanın, Bursa 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 02/10/2013 tarihli, E:2013/608,K:2013/822 sayılı kararı ile görev yönünden reddi üzerine, bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu taşınmazın imar planında "resmi kurum alanı" olarak belirlenmesi ve uzun süre herhangi bir uygulama işlemine

alınmaması veya kamulaştırılmamasının hukuka uygunluğunun denetimi ve zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesine ilişkin uyuşmazlık idari yargının görev alanında bulunduğundan tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak davaya konu edilmesine hukuken olanak bulunmamakla birlikte, görülmekte olan davanın yukarıda tanımlanan idari dava türleri kapsamında bir dava olarak açılmadığı, daha önce adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış tazminat talebinin saklı tutulan fazlaya ilişkin kısmına yönelik olduğu, dolayısıyla adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış olan davanın devamı olduğundan uyuşmazlığın adli yargıda görülmesi gerektiği sonucuna varıldığından davanın görev yönünden reddedilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Bursa 2. İdare Mahkemesince verilen 06/11/2015 tarihli, E:2014/1332, K:2015/1235 sayılı kararın bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 24/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi

— • SEKİZİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/8471

Karar No : 2016/10062

Anahtar Kelimeler : Belediye Başkanı, Meclis Kararı, Ehliyet

Özeti : Belediye başkanının, yeniden görüşülmek üzere süresi içinde meclise iade etmesi üzerine kesinleşmesini engellediği ve sonrasında meclisin ısrara ilişkin kararına muhalif kalarak kararın kesinleşmesini müteakip, bu kararın iptalini istediği görüldüğünden karara karşı dava açma ehliyeti bulunduğu hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Şişli Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstem Özet: İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 09/02/2016 gün ve E:2016/73, K:2016/317 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: Hilal AKTEMUR DERMANCIOĞLU

Düşüncesi : İstem kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince 2577 sayılı Yasanın 17. maddesi uyarınca davacının duruşma istemi kabul edilmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, Şişli Belediye Başkanı olan davacı tarafından, daha önceki tarihlerde belediyeye ait olan 9 ayrı taşınmazdan sekiz tanesinin intifa hakkı tesis edilerek, bir tanesinin ise bedelsiz olarak bir özel yükseköğretim kurumuna devrine yönelik meclis kararlarının geri alınmasına ilişkin Emlak İstimlak Müdürlüğü ile başkanlık teklifinin reddine yönelik 21.12.2015 günlü meclis kararlarının iptali istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince; dava konusu meclis kararının oybirliği ile alındığı, davacı belediye başkanının kararda muhalefet şerhinin bulunmadığı, muhalif kalınmayan dava konusu karar bakımından davacının 2577 sayılı Yasa hükümleri uyarınca dava açma ehliyeti bulunmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclis kararlarının kesinleşmesi" başlıklı 23. maddesinde; Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir. Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir. Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir" hükmü bulunmaktadır.

09.10.2005 gün ve 25961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 17. maddesinde de; Belediye başkanının hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını 5 gün içinde yeniden görüşülmek üzere meclise geri gönderebileceği, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kararında ısrar ederse kararın kesinleşeceği, bu durumda meclis kararının kesinleşme tarihinin, ikinci kararın tarihi olduğu belirtilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (a) bendinde, iptal davaları idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlandıktan sonra ilk inceleme konularının düzenlendiği 14. maddenin 3/c bendinde de, dilekçenin ehliyet yönünden inceleneceği, 15. maddenin 1/b bendinde ise, bu hususta kanuna aykırılık görülmesi halinde davanın reddedileceği hükme bağlanmıştır.

İptal davasının subjektif ehliyet koşulu olan "menfaat ihlali" doktrin ve içtihatlarda; dava konusu işleme davacı arasında kurulan makul, meşru, kişisel ve güncel bir menfaat ilişkisi olarak tanımlanmaktadır.

Menfaat ilişkisi koşulunun varlığı davanın esasının incelenebilmesi için aranan ön şartlardan biri olup sınırları hukuki duruma göre değişmekte ve davanın durumuna göre taraf ilişkisinin kurulması idari yargı yerince belirlenmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; Şişli Belediye Başkanı olan davacının, dava konusu 21 Aralık 2015 tarih ve 431 sayılı kararın alındığı meclis toplantısına meclis başkanı sıfatı ile katıldığı, toplantıda kararın oybirliği ile alındığı, 5393 sayılı Yasanın 23. maddesi uyarınca meclis kararının, davacı başkana gönderilmesi sonrasında, davacının bu hükme uygun olarak ve emlak-istimlak müdürlüğünün, taşınmazlara ilişkin verilen kararların usulsüz olduğu yönündeki görüşü doğrultusunda, yeniden görüşülmek üzere meclise iade ettiği; meclis tarafından 08.01.2016 gününde yapılan toplantıda oyçokluğuyla önceki kararda ısrar edilmesine karar verildiği; başkan tarafından, ısrara ilişkin karara muhalif kaldığı belirtilerek, ısrara konu kararın iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; belediye meclisi tarafından alınan kararların, kullandığı oyun olumlu-olumsuz olduğuna bakılmaksızın belediye başkanı tarafından iade edilmesi halinde, meclis kararının kesinleşmeyeceği ve idari davaya konu olamayacağı; iade edilen kararın ise, ancak meclisin ısrar kararı ile kesinleştikten sonra idari davaya konu olabileceği anlaşılmaktadır.

Aksi bir yaklaşımla; ilk meclis toplantısında alınan karara katılıp, olumlu oy kullanması neden gösterilerek başkanın artık bu karara karşı dava açmayacağı yönündeki tespitinin ise, 5393 sayılı Yasanın 23. maddesi ile başkana tanınan düşünme süresini ve meclis kararlarının kesinleşmesi için öngörülen iade ve ısrar sürecini anlamsızlaştıracağı da açıktır.

Olayda; meclisin aldığı davaya konu kararı 5 günlük yasal süresi içinde iade etmesi sonrasında, yeniden görüşülmesi ve ısrar kararı verilmesine ilişkin toplantıda karara muhalif kaldığı anlaşılan belediye başkanının, ısrara konu kararın iptalini istemede gerek objektif gerek subjektif ehliyetinin bulunduğu açıktır.

Bu durumda; davacı belediye başkanının, dava konusu ettiği meclis kararını, yeniden görüşülmek üzere süresi içinde meclise iade etmesi üzerine kesinleşmesini engellediği ve sonrasında meclisin ısrara ilişkin kararına muhalif kalarak kararın kesinleşmesini müteakip, bu kararın iptalini istediği

görüldüğünden karara karşı dava açma ehliyeti bulunmakla, aksi yönde verilen kararda hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; İstanbul 4. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 02/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2015/5429

Karar No : 2016/3900

Anahtar Kelimeler : Sınır Dışı Etme, Kesin İşlem,
6458 Sayılı Kanun

Özeti : 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Korumu Kanunu'nun 54. Maddesi uyarınca tesis edilen sınır dışı etme işlemlerine karşı açılan davalarda idare mahkemesince esasa veya usule ilişkin olarak verilen kararın kesin olduğu hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : İstanbul Valiliği

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İran uyruklu davacının, 6458 sayılı Kanun'un 54. maddesi uyarınca sınır dışı edilmesine ilişkin İstanbul Valiliği işleminin iptali istemiyle açılan dava sonucunda İstanbul 1. İdare Mahkemesince; yapılan ara kararına rağmen dava dosyasına noter onaylı vekaletname ibraz edilmediği ve davacının, avukat tarafından yapılan işlemleri kabul ettiği beyanını içeren dilekçeyi mahkemeye sunmadığı gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına ilişkin olarak verilen 28/10/2015 tarih ve E:2015/1764, K:2015/2119 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: Ahmet Faruk Özer

Düşüncesi: Temyiz isteminin esası incelenerek bir karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince 2577 sayılı Yasa'nın 14. maddesi uyarınca Tetkik Hakiminin raporu ve sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra gereği görüldü:

Dava; İran uyruklu davacının, 6458 sayılı Kanun'un 54. maddesi uyarınca sınır dışı edilmesine ilişkin İstanbul Valiliği işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 53. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, "Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararını veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır. mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir. Yabancı'nın rızası saklı kalmak kaydıyla, dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez." kuralı yer almaktadır.

Anılan kuralın incelenmesinden, yabancılar hakkında tesis edilen "sınır dışı etme" işlemlerinin yargısal denetiminde uygulanmak üzere özel usul kuralları öngörüldüğü; bu kapsamda olmak üzere, dava açma süresinin 15 gün olarak belirlendiği ve davanın açıldığı tarihten itibaren 15 gün içinde sonuçlandırılmasının öngörüldüğü ve mahkemelerin bu konuda verdikleri kararlara karşı temyiz yolunun kapatıldığı anlaşılmaktadır.

Kanun koyucunun bu şekilde bir düzenleme yaparak "sınır dışı etme" işlemlerine ilişkin uyumsuzlukların bir an önce sonuçlandırılarak sürüncemede kalmamasını hedeflediği anlaşılmakta olup, aynı kanun hükmü içerisinde, yargı yoluna başvurulması halinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı'nın sınır dışı edilmeyeceğinin hükme bağlanmış olması da bu hedefi doğrulamaktadır.

Yukarıda alıntısı yapılan kanun hükmünde, mahkemelerin sınır dışı etme işlemleri konusunda verdiği kararların kesin olduğu hükme bağlanırken kararların usule veya esasa ilişkin olması aşamasında herhangi bir ayırım yapılmamış olması karşısında, esasa ilişkin ilk derece mahkemesi kararları kesin kabul edilirken usule ilişkin olanların temyizen incelenebileceğinin kabulünün hukuka uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

"Sınır dışı etme" işlemlerine karşı açılan davalarda mahkemelerce "usul yönünden" verilmiş kararların temyizen incelenebileceğinin kabulü, yargılama usulü açısından bir ikilem doğuracağı gibi kanun koyucunun bu

konudaki uyuşmazlıkların bir an önce sonuçlandırılması yolundaki amacına da uygun düşmeyecektir.

Bu duruma göre, "sınırdışı etme" işlemine karşı açılmış bulunan davada idare mahkemesince verilen karar kesin olup temyizden incelenmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin incelenmeksizin reddine, dosyanın İstanbul 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 28/10/2016 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla çıkartılan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 53. maddesinde; sınır dışı etme kararlarına karşı açılacak davalarda yargılamanın daha süratle tamamlanmasını öngören bir takım düzenlemeler getirilmiş; düzenlemelerle yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatının, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde idare mahkemesine başvurabileceği, mahkemeye yapılan başvuruların on beş gün içinde sonuçlandırılacağı ve mahkemenin bu konuda vermiş olduğu kararın kesin olduğu kurala bağlanmıştır.

6458 sayılı Kanun'un 53. maddesiyle Yasa koyucunun, idarenin sınır dışı etme işlemlerine karşı etkin ve hızlı bir yargılama süreci öngörerek, tesis edilen işlemlerin yargı süzgecinden geçirilmesinin hedeflendiği nitekim maddenin devamında, yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancının sınır dışı edilmeyeceğine yönelik hüküm getirilerek, yargı kararı üzerine uygulamaya geçilmesinin amaçlandığı görülmektedir.

Ancak mahkemelerin sınır dışı işlemlerine karşı açılan davalarda, idari yargılama usulü veya atf nedeniyle Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerini gözeterek vermiş olduğu kararlarda, işlemin esası incelenerek hukuka uygunluk denetiminin yapılamaması nedeniyle etkin yargı yolunun işletilemediği açıktır.

Bu nedenle; 6458 sayılı Kanunun 53. maddesinde belirtilen ve mahkemelerin bu konuda vermiş oldukları kararların kesin olduğunu ifade eden hükmün, anılan Kanun hükümleri irdelenerek ve bu kanunda yer alan hükümler uygulanarak yapılan inceleme sonucu verilen kararları işaret ettiği sonucuna vardığımızdan, yargılama usulünde öngörülen eksikliklerden ötürü davanın açılmamış sayılmasına dair verilen iş bu kararın, temyiz incelemesinin yapılması gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

— • ONBİRİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No : 2016/10072

Karar No : 2016/4633

Anahtar Kelimeler : Görev, İstinaf

Özeti : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6545 sayılı Yasa'nın 19. maddesi ile değişik 45. maddesi uyarınca, istinaf kanun yoluna tabi olduğu anlaşıldığından, temyiz isteminin görev yönünden reddi ile uyuşmazlığın istinaf kanun yolu ile incelenmesini teminen dosyanın mahkemesine gönderilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet i : Ankara 17. İdare Mahkemesi Hâkimliğince verilen 11.08.2016 tarih ve E:2016/2968; K:2016/2547 sayılı kararın; davalı İdare tarafından, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca ilk inceleme ile görevli Tetkik Hakimi Yasemin Erdoğan Atmaz'ın açıklamaları dinlenildikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İtiraz" başlıklı 45. maddesi 18.06.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle başlığı ile birlikte değiştirilmiş olup, anılan Kanunun "İstinaf" başlıklı 45. maddesinde, "1. İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, konusu beş bin Türk Lirasını geçmeyen vergi

davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamaz.

2. İstinaf, temyizın şekil ve usullerine tabidir. İstinaf başvurusuna konu olacak kararlara karşı yapılan kanun yolu başvurularında dilekçelerdeki hitap ve istekle bağı kalınmaksızın dosyalar bölge idare mahkemesine gönderilir.

.....

6. Bölge idare mahkemelerinin 46'ncı maddeye göre temyize açık olmayan kararları kesindir." kuralı ile yine 6545 sayılı Kanunun 27. maddesiyle 2577 sayılı Kanuna eklenen Geçici 8. maddenin birinci fıkrasında da, "İvedi yargılama usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttta göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır." kuralları yer almıştır.

Yukarıda metnine yer verilen 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca 01.03.2016 tarih ve 29640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 29.02.2016 tarih ve 54 sayılı kararı ile Ankara, İstanbul, İzmir, Konya, Gaziantep, Erzurum ve Samsun Bölge İdare Mahkemesine bağı İllerin mülki hudutlarını kapsayacak şekilde Bölge İdare Mahkemelerinin yargı alanları belirlenmiş olup, bu mahkemeler 07.11.2015 tarih ve 29525 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Adalet Bakanlığının Bölge Adliye Mahkemeleri ve Bölge İdare Mahkemelerinin Tüm Yurttta Göreve Başlayacakları Tarihe İlişkin Kararı uyarınca 20.07.2016 tarihinde faaliyete başlamış bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, ... anonim şirketinde kapsam dışı personel statüsünde görev yapmakta iken, 4046 sayılı Kanunun 22. maddesi ve 406 sayılı Kanunun Ek 28. maddesi uyarınca başka bir kamu kuruma naklen atanarak, ilişkisi kesilen davacı tarafından, ... Anonim Şirketinde çalıştığı döneme ilişkin kıdem tazminatının ödenmesi talebiyle yapmış olduğu başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile 3.000,00 TL kıdem tazminatının ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; adli yargının görevli olduğundan bahisle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddi yolunda Ankara 17. İdare Mahkemesi Hakimliğince verilen 11.08.2016 tarih

ve E:2016/2968, K:2016/2547 sayılı kararının temyizden incelenerek, bozulmasının istenildiği anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, yukarıda açık metinlerine yer verilen 2577 sayılı Kanunun 6545 sayılı Yasa ile değişik 45. ve anılan yasa ile eklenen Geçici 8. maddelerinde getirilen düzenlemeler uyarınca, 20.07.2016 tarihinden sonra Ankara 17. İdare Mahkemesi Hakimliğince verilen 11.08.2016 tarihli ve E:2016/2968, K:2016/2547 sayılı kararın istinaf yoluyla incelenmesi görevi, İdare Mahkemesinin bağlı olduğu yargı çevresinde bulunan Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin görev yönünden reddi ile uyuşmazlığın istinaf yoluyla incelenmesini teminen, dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesine iletilmek üzere Ankara 17. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 13.12.2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONİKİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2013/5834

Karar No : 2016/6213

Anahtar Kelimeler : Disiplin Cezası, İtiraz, İdari Kesinlik, 3071 Sayılı Kanun, 657 Sayılı Kanun'un 135.maddesi

Özeti : 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin cezalarını düzenleyen 135. maddesi ile 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 5. maddesinin birlikte değerlendirilmesinden, disiplin cezasıyla cezalandırılan personel tarafından, disiplin cezasına itirazın yetkili olmayan kurul veya makama yapılması halinde, başvurunun yetkisiz idare tarafından ilgili idari makama gönderilmesi ve ilgili makam tarafından da disiplin cezasına itirazın karara bağlanması gerektiği, itirazın sonuçlandırılmaması halinde henüz idari yönden kesinleşen usulüne uygun verilmiş bir disiplin cezası bulunduğundan bahsedilemeyeceği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Çanakkale Valiliği

İstemin Özeti: Çanakkale İdare Mahkemesince verilen 26/02/2013 tarihli ve E:2012/564; K:2013/137 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Selver Düdükü

Düşüncesi: İdare mahkemesince verilen kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava; Çanakkale İli, Gökçeada Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 26.04.2012 tarihli ve 2713 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacı hakkında yapılan soruşturma sonucu düzenlenen soruşturma raporu ile eki bilgi ve belgeler ve ifadelerin incelenmesi sonucu sabit olduğu görüldüğünden, davacının sübuta eren eylemine uyan disiplin cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 26.04.2012 tarih ve 2713 sayılı dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İtiraz" başlıklı 135. maddesinde; "Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yüksek disiplin kuruluna itiraz edilebilir. İtirazda süre, kararın ilgilie tebliği tarihinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir. İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorundadır. İtirazın kabulü hâlinde, disiplin amirleri kararı gözden geçirerek verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler. Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir." hükmüne yer verilmiştir.

3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un "Gönderilen Makamda Hata" başlıklı 5. maddesinde; "Dilekçe, konusuyla ilgili olmayan bir idari makama verilmesi durumunda, bu makam tarafından yetkili idari makama gönderilir ve ayrıca dilekçe sahibine de bilgi verilir." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının Çanakkale İli, Gökçeada Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü olarak görev yaptığı, Gökçeada İlçesi Kırsal Kalkınma ve İskan Projesi kapsamında dağıtılan desteklemelerde usulsüzlük yapıldığı, proje kapsamında dağıtılan ineklerin adada ikamet etmeyip, çiftçilikle uğraşmayan kişilere verildiği, hayvanların dağıtımının Kırsal Kalkınma ve İskan Projesine uygun olarak değil hemşehricilik ve hatır gönül ilişkisine paralel olarak yapıldığı iddialarıyla başlatılan soruşturma sonucu düzenlenen 20.03.2012 tarihli soruşturma

raporunda; Tarım Bakanlığı'nca 25.03.2009 tarihli ve 23841 sayılı yazı emir ile "2009 yılında dağıtılacak hayvanlar ile ilgili planlama yapılması hayvanların kesinlikle tek tek dağıtılmaması" hususunda yazılı emir olmasına rağmen davacı tarafından oluşturulduğu anlaşılan 2009 ve 2010 yılları hayvan dağıtım esaslarında bu hususa riayet edilmeyerek hayvanların teker teker dağıtımının yapıldığı ve davacının bu iş ile ilgili Bakanlığın tespit etmiş olduğu esaslara uymayarak görevinin gereklerine aykırı hareket ettiği, 2010 yılı hayvan dağıtımı kura işlemlerinde davacının görevinin gereklerine aykırı hareket ederek ...'nin mağduriyetine sebep olduğu, 2008 - 2009 - 2010 yıllarındaki hayvan dağıtım şartları arasında yer alan çiftçi kayıt sistemi (ÇKS) kaydının zorunlu olduğu halde ÇKS kaydı olmayan, ahır olmayan, yem bitkisi ekilişleri olmayan bazı çiftçilerin kuraya dahil edilerek bunlara haksız yere inek verildiği, hayvan almaya hak kazanan çiftçilerin vermiş olduğu noter tasdikli taahhütnamelerinin 3. ve 4. maddesine aykırı davranan bazı üreticilerin tespit edildiği halde bu üreticiler hakkında taahhütnamenin ilgili usul ve esasların yerine getirilmediği, ...'ye hayvan verildiği halde bu çiftçiden taahhütname alınmayarak bu çiftçiye haksız kazanç sağlandığı, 2008 - 2009 - 2010 yıllarında gebe düve almaya hak kazanan üreticilerin İlçe Tarım Müdürlüğü'ne vermiş olduğu taahhütnamenin 3. ve 4. maddesinde belirtilen kontrol işlemleri yetersiz yaptırıldığından davacının denetim görevini yeterince yerine getirmediği, 2008 - 2009 - 2010 yıllarına ait hayvan dağıtım şartları arasında Gökçeada İlçesinde ikamet zorunluluğu şartı olduğu halde ikametgahı il dışında olan .... isimli çiftçinin kuraya dahil edildiği ve hayvan verilerek adı geçen şahıs adına haksız yere kazanç sağlandığı, ayrıca bazı çiftçilerin (...., ...) hayvanlarını teslim aldıktan sonraki gün ve aylarda adadan ayrıldıkları ve ikametlerini değiştirdikleri tespit edildiğinden ilgili çiftçilere taahhütnamenin 3. maddesi gereğince herhangi bir işlem yapılmayarak haksız kazanç sağladığı ve diğer üreticilerin mağduriyetine sebep olduğu, hak sahibi olan ...'ye evrak eksik olduğu için teslim edilemeyen ... kulak küpeli hayvanın yedekte bekleyen üreticilerden birisine kira ile verilmesi gerekirken bir yıldan fazla süredir bu işlemin yapılmaması nedeniyle davacının üreticilerin mağduriyetine sebep olduğu, adı geçen hayvanın halen ...'nin işletmesinde geçici olarak tutulması ile ...'ye haksız kazançlar sağlandığı anlaşıldığından, davacının sübuta eren fiilleri için getirilen teklif doğrultusunda davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendi uyarınca 26.04.2012 tarihli ve 2713 sayılı işlemlerle 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldığı, davacının Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarlık Makamına hitaben yazdığı 14.05.2012

tarifli dilekçe ile disiplin cezasına itiraz ettiği, Bakanlığın 18.06.2012 tarih ve 18213 sayılı, aylıktan kesme cezasına yapılan itirazları değerlendirme yetkisinin il disiplin kurulunda bulunduğu yönündeki işleminin davacıya tebliği üzerine davacı tarafından itirazın reddedildiğinden bahisle 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 26.04.2012 tarihli ve 2713 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Kanun'un 135. maddesinde, disiplin cezalarına itiraz, itiraz merci ve itirazın tâbi olacağı süre yönlerinden "zel" bir düzenleme yapılmış ve söz konusu disiplin cezalarının usule ve yasaya aykırı olduğu iddiasıyla, yasal süresi içerisinde doğrudan doğruya dava açmak veya yetkili mercie itirazda bulunmak seçenekleri tanınmıştır.

657 sayılı Kanun'un 135. maddesinde yer alan "zel" düzenleme gereği, maddede zikredilen cezalara karşı idari aşamada tanınan itiraz hakkının kullanılmasının tercih edilmesi halinde, itiraz mercileri tarafından değerlendirme yapılarak tesis edilen işlemin cezalar hakkında nihai işlem niteliğinde olduğu ve bu nihai işlemin, tebliğ tarihini takibeden 60 günlük süre içinde dava konusu edilebileceği açık olup; söz konusu maddede itiraz mercilerinin, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorunda oldukları yolundaki düzenleme uyarınca itiraz mercileri tarafından itiraz dilekçesi incelenmek suretiyle bir değerlendirme yapılmaması halinde ise ceza kesinleşmeyecek, uygulanabilirlik özelliği taşımayacaktır.

Bakılan olayda, davacı hakkında hazırlanan disiplin soruşturma raporuyla, davacının sübuta eren fiilleri için getirilen teklif doğrultusunda davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. Maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinin (a) alt bendi uyarınca 26/04/2012 tarihli ve 2713 sayılı işlemlerle 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldığı, davacının Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarlık Makamına hitaben yazdığı 14.05.2012 tarihli dilekçe ile disiplin cezasına itiraz ettiği, Bakanlığın 18.06.2012 tarihli ve 18213 sayılı yazısıyla, aylıktan kesme cezasına yapılan itirazları değerlendirme yetkisinin İl Disiplin Kurulunda bulunduğundan bahisle itiraza ilişkin 14.05.2012 tarihli dilekçeye ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığının Çanakkale Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne bildirildiği, İl Müdürlüğü tarafından söz konusu yazının davacıya tebliği ile yetinildiği, aylıktan kesme cezalarına ilişkin itirazları karara bağlama konusunda yetkili olan İl Disiplin Kurulu'na gönderilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 135. maddesi ile 3071 sayılı Kanun'un 5. maddesinin, dilekçelerin, konusuyla ilgili olmayan bir idari makama verilmesi durumunda, bu makam tarafından yetkili idari makama gönderilerek dilekçe sahibine de bilgi verileceğine ilişkin hükmü birlikte değerlendirildiğinde, disiplin cezasıyla cezalandırılan bir personel tarafından, kendisine verilen disiplin cezasının kaldırması istemiyle yetkisi bulunmayan bir disiplin kuruluna veya idari makama başvurulması durumunda, başvurunun yetkisiz idare tarafından ilgili idari makama gönderilerek başvuru sahibinin de konuyla ilgili olarak bilgilendirilmesi ve ilgili kurul tarafından disiplin cezasına karşı yapılan itirazın karara bağlanması gerektirir.

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından, dava konusu 1/30 oranında aylıktan kesme cezasının kaldırılması istemiyle yetkisiz makama yapılan başvuru sonrasında, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 18.06.2012 tarihli ve 18213 sayılı yazısıyla, anılan durumun Çanakkale Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne bildirildiği, ancak yukarıda bahsedilen 3071 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca davacının itirazını karara bağlama yetkisine sahip olan İl Disiplin Kurulu'na, davacının itirazı gönderilmeyerek, 657 sayılı Kanun'un 135. maddesi ile davacıya tanınan itiraz hakkının kullanılmasına engel olduğu, böylece davacı tarafından dava konusu disiplin cezasına karşı yapılan itirazın sonuçlandırılmadığı, dolayısıyla henüz idari yönden kesinleşmediğinden usulüne uygun olarak verilmiş bir disiplin cezası bulunduğu bahsedilemeyeceği sonucuna varıldığından, dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık, aksi yoldaki idare mahkemesi kararında ise hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 08/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONÜÇÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onüçüncü Daire

Esas No:2016/2883

Karar No:2016/3154

Anahtar Kelimeler: Ölüm, Terkin, İşlemden Kaldırma

Özeti : Ticaret sicil kaydının terkinini ile tüzel kişiliği ortadan kalkarak kişilik değişikliğine uğrayan davacı şirket tarafından yapılmış temyiz başvurusunu takip hakkı kendisine geçenin başvurusuna kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verilmesi gerektiği hakkında.

GÖNDERME KARARI

... Yayıncılık Hizmetleri Anonim Şirketi tarafından, bu şirkete bağlı ... TV'de yayın yasağı getirilen konularda yayın yapıldığından bahisle anılan şirkete uyarı yaptırımı uygulanmasına ilişkin 16.06.2011 tarih ve 65 sayılı kararın iptali istemiyle Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna karşı açılan davanın reddi yolunda Ankara 5. İdare Mahkemesince verilen 16.03.2016 tarih ve E:2016/1119, K:2016/934 sayılı kararın davacı tarafından temyizden incelenerek bozulmasının istenilmesi üzerine oluşturulan dosya incelendi, gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 26. maddesinin 1. fıkrasında, dava esnasında ölüm veya herhangi bir sebeple tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olursa, davayı takip hakkı kendisine geçenin başvurusuna kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verileceği kurala bağlanmıştır.

Bu kural ile, dava sırasında tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olması halinde izlenecek usule ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak, tarafların kişilik veya niteliğinde olabilecek değişikliğin kanun yolu safhasında da gerçekleşebileceği dikkate alındığında, anılan kuralın bu safhayı da kapsar biçimde anlaşılması gerekmektedir. Buna göre, dava sırasında davacının, kanun yolu başvurusu sırasında ise kanun yolu başvurusunda bulunan tarafın, ölüm, tüzel kişiliğin ortadan kalkması gibi nedenlerle kişilik; vesayet altına alınma, tasfiye sürecine girme gibi medeni

hakları kullanma ehliyetini sonlandıran yada kısıtlayan nedenlerle nitelik değişikliğine uğraması halinde, davayı veya kanun yolu başvurusunu takip hakkı kendisine geçenin başvurusuna kadar ilgili mahkemece dosyanın işleminden kaldırılmasına karar verilecektir.

Aynı fıkrafta, dava esnasında gerçek kişilerden olan tarafın ölümü halinde, idarenin mirasçılar aleyhine takibi yenilemesine kadar dosyanın işleminden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verileceği de belirtilerek, gerçek kişilerin idari yargıda davalı konumunda bulunabilecekleri istisnai hallerde (idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklarda) gerçekleşebilecek ölüm olayının dava takibi bakımından doğuracağı sonuca ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak, gerçek kişilerden olan tarafın ölümünün (tarafların kişilik veya niteliğinde olabilecek değişikliğe benzer şekilde) kanun yolu safhasında da gerçekleşebileceği dikkate alındığında, anılan kuralın bu safhayı da kapsar biçimde anlaşılması gerekmektedir.

Anılan fıkrafta davalı konumunda bulunan (veya aleyhine kanun yolu başvurusu yapılan) ve kişilik veya niteliğinde değişiklik olan tarafın tüzel kişilerden olması halinde nasıl bir yol izleneceği düzenlenmemiştir. Bununla birlikte, bu halde, (gerçek kişilerden olan tarafın ölümü halinde uygulanacak kurala benzer şekilde) idarenin davayı yada kanun yolu başvurusunu yenilemesine kadar ilgili mahkemece dosyanın işleminden kaldırılmasına karar verilmelidir.

27.07.2016 tarihli ve 29783 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler İle Bazı Kurum Ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) 2. maddesinde, milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olan ekli (2) sayılı listede yer alan özel radyo ve televizyon kuruluşları ile ekli (3) sayılı listede yer alan gazete ve dergiler ve yayınevi ve dağıtım kanallarının kapatıldığı belirtilmiş, kapatılan gazete ve dergiler, yayınevi ve dağıtım kanalları ile özel radyo ve televizyon kuruluşlarına ait olan taşınır ve her türlü mal varlığı, alacak ve hakların, belge ve evrakın Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılacağı düzenlemesi yapılmış; 17.08.2016 tarihli ve 29804 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) 5. maddesi ile de, 668 sayılı KHK uyarınca kapatılan ve taşınır ve her türlü mal varlığı, alacak ve hakları, belge ve evrakı Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılan özel radyo ve televizyon kuruluşları ile gazete ve dergiler ve yayınevi ve dağıtım kanallarının bağlı olduğu şirketlerin faaliyetlerinin

sonlandırılarak ticari sicil kayıtlarının re'sen terkin edileceği öngörölmüş, bunların devralınan varlıkları dışındaki varlıkları da Hazineye bedelsiz devredilmiş sayılmış, bu şirketlere daha önce atanmış kayyımların tasfiye memuru olarak görevlendirilebileceği veya tasfiye memuru atanabileceği kuralla bağlanmış, böylece belirtilen şirketler için özel bir tasfiye usulü ihdas edilmiş, devralınan varlıkların her türlü tespit işlemini yapmaya, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak ve kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup tevsik edilen borç ve yükümlölükleri tespitte ve belirli koşulların varlığı halinde bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye de Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirkete bağlı ... TV'nin 668 sayılı KHK ile kapatıldığı, davacı şirketin ticaret sicil kaydının 670 sayılı KHK uyarınca 24.08.2016 tarihinde re'sen terkin edildiği ve bu hususun 01.09.2016 tarihli ve 9149 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde tescil ve ilan olunduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, davacı şirketin 2577 sayılı Kanununun 26. maddesinin 1. fıkrası anlamında kişilik değişikliğine uğradığının (ticari sicil kaydının terkinini ile tüzel kişiliğinin ortadan kalktığının) kabulü gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanun'un 26. maddesinin 1. fıkrası uyarınca temyiz başvurusunu takip hakkı kendisine geçenin başvurusuna kadar işlem den kaldırılmasına karar verilmek üzere dosyanın Ankara 5. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 06.10.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONDÖRDÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2016/10400

Karar No : 2016/5993

Anahtar Kelimeler : ÇED, Hazırlık İşlemi, Olumsuz Görüş

Özeti : 1-Maden ocağı projesiyle ilgili olarak yapılan başvuru üzerine Kültür ve Turizm Bakanlığınca verilen dava konusu görüşün, ÇED Olumlu/Olumsuz, ÇED Gerekli Değildir/Gereklidir yönlerindeki nihai kararın hazırlayıcısı niteliğinde olduğu, dolayısıyla hazırlık işlemi niteliğindeki dava konusu görüşün ilgili kanunda tahdidi şekilde sayılan ivedi yargılama usulüne tabi konulardan olmadığı;
2- Öte yandan, belirtilen nitelikteki görüşün iptali istemiyle açılan dava sonucunda verilen davanın incelenmeksizin reddi yolundaki kararın istinaf incelemesine tabi olduğu hakkında.

GÖNDERME KARARI

Davacı ... Hafif Yapı Elemanları Maden. İnş. Nakl. San. ve Tic. A.Ş. vekili Av. ... tarafından, maden ocağı projesiyle ilgili olarak ÇED Yönetmeliği gereğince Nevşehir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne yapılan başvurunun değerlendirilmesi aşamasında Kültür ve Turizm Bakanlığınca, projenin "bölgede yürütülen turizm amaçlı faaliyet ve çalışmalar ile yakın mesafedeki yerleşim alanlarını olumsuz yönde etkileyeceği" gerekçesiyle verilen 30.06.2016 günlü, 124074 sayılı olumsuz görüşün iptali istemiyle açılan davanın incelenmeksizin reddi yolundaki Kayseri 2. İdare Mahkemesinin 18/08/2016 günlü, E:2016/796, K:2016/735 sayılı kararının temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 18/06/2014 günlü, 6545 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle eklenen geçici 8. maddesinde, bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümlerin, 2576 sayılı Kanun'un, bu Kanunla değişik 3. maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttaki görev ve başlayacakları tarihten sonra verilen

kararlar hakkında uygulanacağı, 2577 sayılı Kanun'un 18/06/2014 günlü, 6545 sayılı Kanununun 19. maddesiyle değişik 45. maddesinin 1. bendinde ise, idare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği, 8. bendinde ise, ivedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna değil temyiz incelemesi için Danıştaya başvurulabileceği kurala bağlanmıştır.

Aynı kanunun İvedi Yargılama Usulü başlıklı 20/A maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde ise, 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararların ivedi yargılama usulüne tabi olacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, ÇED Yönetmeliği kapsamına giren bir projeye ilişkin hazırlanacak ÇED Raporlarının komisyon çalışmalarıyla halkın ve ilgililerine göre farklı idari makamların inceleme, değerlendirme ve görüşleriyle şekilleneceği ve proje hakkında verilecek kararların bu görüşler çerçevesinde belirleneceği, Proje Tanıtım Dosyası hazırlanırken de yine ilgili idarelerden görüş alınacağı, projenin gerçekleştirilmesinin mevzuat bakımından uygun olmadığı tespit edildiğinde aşamasına bakılmaksızın sürecin sonlandırılarak dosyanın iade edileceği, nihai raporun veya proje tanıtım dosyasının değerlendirilmesinden sonra ise proje hakkında "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu/Olumsuz" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir/Gereklidir" kararları verileceği, buna göre; sürecin sonlandırılarak dosyanın iade edilmesi veya ÇED Olumlu/Olumsuz, ÇED Gerekli Değildir/Gereklidir kararlarının verilmesiyle nihai işlemin ortaya çıkacağı, nihai karar öncesi kurumlardan alınan görüşlerin ise hazırlık işlemi mahiyetinde olduğu, kesin ve icrai sonuç doğurmadığı, bu nedenle 2577 sayılı Kanunun 20/A maddesi uyarınca ivedi yargılama usulüne tabi olmadığı açıktır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından ÇED Yönetmeliği gereğince Nevşehir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne yapılan başvurunun değerlendirilmesi aşamasında, Kültür ve Turizm Bakanlığınca "bölgede yürütülen turizm amaçlı faaliyet ve çalışmalar ile yakın mesafedeki yerleşim alanlarının olumsuz yönde etkileyeceği" gerekçesiyle verilen 30.06.2016 günlü, 124074 sayılı olumsuz görüşün iptali istemiyle açılan davanın incelenmeksizin reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması için ivedi yargılamaya tabi olduğundan bahisle temyiz yoluna başvurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, her ne kadar mahkemece işlemin ivedi yargılama usulüne tabi olduğu gerekçesiyle Danıştaya temyiz incelemesi için başvurulabileceği belirtilmişse de, dava konusu görüşün, ÇED Olumlu/Olumsuz, ÇED Gerekli Değildir/Gereklidir nihai kararının hazırlayıcısı niteliğinde olduğu, dolayısıyla ilgili kanunda tahdidi şekilde sayılan ivedi yargılama usulüne tabi konulardan olmadığı anlaşıldığından, Kayseri 2. İdare Mahkemesince verilen karara karşı Danıştaya temyiz yoluna başvurulması mümkün değildir.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 18/06/2014 günlü, 6545 sayılı Kanunun 27. maddesiyle eklenen geçici 8. maddesinde belirtilen bölge idare mahkemeleri İstanbul, Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Samsun, Erzurum ve Gaziantep illerinde kurulmuş olup, 07/11/2015 günlü, 29525 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bölge Adliye Mahkemeleri ve Bölge İdare Mahkemelerinin Tüm Yurtta Göreve Başlayacakları Tarihe İlişkin Karar uyarınca 20/07/2016 tarihinde göreve başlamışlardır.

Bu durumda, yukarıda değinilen 2577 sayılı Kanunun geçici 8. ve 45. maddelerindeki hükümler uyarınca, 20/07/2016 tarihinden sonra verilen ve Ankara Bölge İdare Mahkemesinin yargı çevresinde bulunan Kayseri 2. İdare Mahkemesinin 18/08/2016 günlü, E:2016/796, K:2016/735 sayılı kararının istinaf yoluyla incelenmesi görevi, Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın istinaf yoluyla incelenmesi görevi Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait bulunduğundan, dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesince incelenmek üzere, kararı veren Kayseri 2. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 24/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

—VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU USUL KARARLARI—

T.C.
DANIŞTAY
Vergi Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/599
Karar No : 2016/1269

Anahtar Kelimeler : 6111 Sayılı Kanun,
Af Kapsamında Yapılandırma,
Kısmi Af Başvurusu

Özeti : Açılmış olan davalardan kısmen vazgeçilmek suretiyle 6111 sayılı Kanun kapsamında yapılandırma yapılamayacağı hakkında.

Temyiz Eden : Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av....
Karşı Taraf : ... Turizm Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı tarafından 6111 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinden kısmen yararlandırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 5.5.2011 tarih ve 12536 sayılı işlem davaya konu edilmiştir.

Antalya 2. Vergi Mahkemesi 29.3.2012 gün ve E:2011/590, K:2012/251 sayılı kararıyla; 6111 sayılı Kanunun 3'üncü madde hükmüne yer verdikten sonra; davacı adına tarh edilen vergi ziyai cezalı katma değer vergisine karşı açılan davada Antalya 1.Vergi Mahkemesinin 23.3.2011 gün ve E:2010/945 K:2011/474 sayılı kararıyla, düşük bedelli fatura düzenleme sebebiyle bulunan matrah farkı üzerinden yapılan tarhiyatlar yönünden davanın reddedilmesi, arsa sahiplerine yapılan teslimlere yönelik tarhiyatın kaldırılması üzerine davacının 20.4.2011 tarihli dilekçe ile tarhiyatın, davanın reddine ilişkin kısmı hakkında 6111 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinden faydalanmak istemesi üzerine idare tarafından, aynı esas sayılı dosyada dava konusu yapılan farklı dönemlere ait kısmi yapılandırma talebinin kabul edilemeyeceği belirtilerek dilekçenin işleme konulamayacağına bildirilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı, mükellefler tarafından; bir dönemde birden fazla fiil sebebiyle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi nedeniyle birden fazla tarh nedeni ile vergi tarh edilmesi karşısında bu vergilere karşı tek dava

açılacağı gibi birden fazla dava açılması da tabii olup dolayısıyla tarh edilen vergilerin tamamına veya bir kısmına karşı uzlaşma ya da feragat dilekçesi verebilecekleri, buna göre tek dilekçede dava konusu edilen birden fazla matrah farkından doğan tarhiyata ilişkin olarak 6111 sayılı Kanun'dan kısmen faydalanılması mümkün olup Kanunda böyle bir başvuru yapılamayacağı hususunda bir hüküm bulunmadığı gibi bu hususta bir düzenleme yapabilme konusunda da yetki verilmediği gerekçesiyle dava konusu işlemi iptal etmiştir.

Vergi idaresinin temyiz istemini inceleyen Danıştay Üçüncü Dairesi, 24.3.2015 gün ve E:2013/4520, K:2015/1575 sayılı kararıyla; 6111 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ilk derece yargı mercileri nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda; vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si ile bu tutara ilişkin faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si, faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği, 10'uncu fıkrasında, bu madde hükmünden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmamasının şart olduğu, aynı kanunun 20'nci maddesinin 5'inci fıkrasının (a) işaretli alt bendinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve ilgili maddeler uyarınca dava açmamaları veya açılan davalardan vazgeçmeleri gereken borçluların, bu kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili maddelerde belirlenen başvuru sürelerinde, yazılı olarak bu iradelerini belirtmeleri gerektiğinin hüküm altına alındığı, yukarıda yer verilen maddelerde açık biçimde belirtildiği üzere, ilgililerin sözü edilen yasadışı yararlanmak amacıyla süresi içinde yapmış oldukları başvurularında, dava açmayacakları veya açmış oldukları davalardan vazgeçtiklerine ilişkin iradelerini belirtmelerinin şart olduğu, dolayısıyla, açılmış olan davalardan kısmen vazgeçilmek suretiyle 6111 sayılı Kanun kapsamında yapılandırma yapılmasının mümkün olmadığı, yapılandırma, davalardan tamamen vazgeçme ön koşuluna bağlandığından, davalı idarece tesis edilen işlemde yasaya aykırılık görülmediği gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Antalya 2. Vergi Mahkemesi, 17.11.2015 gün ve E:2015/1077, K:2015/1737 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

Davalı idare tarafından; 6111 sayılı Kanun ve kanunun verdiği yetkiye istinaden çıkarılan genel tebliğ ve iç genelgelerin ilgili düzenlemeleri uyarınca, davaların dosya bazında değerlendirilmesi gerektiği, aynı esas numarasında dava konusu yapılan farklı dönemlerin bulunması halinde dönemler bazında kısmi yapılandırma yapılacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmadığı ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi : Tuğba KÖKMEN

Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, ısrar kararının dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında, yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacı tarafından, 6111 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinden kısmen yararlandırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali yolundaki ısrar kararı temyiz edilmiştir.

Danıştay Üçüncü Dairesinin, 24.3.2015 gün ve E:2013/4520, K:2015/1575 sayılı kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Antalya 2. Vergi Mahkemesinin, 17.11.2015 gün ve E:2015/1077, K:2015/1737 sayılı ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 14.12.2016 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
Vergi Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/907
Karar No : 2016/1328

Anahtar Kelimeler : Yeminli Mali Müşavir,
Bağlı Bulunduğu Vergi Dairesi Müdürlüğü,
3568 Sayılı Kanun

Özeti : Limited şirketin tam tasdik raporunu düzenleyen yeminli mali müşavir hakkında, ödeme emri düzenleme yetkisinin, müşavirin bağlı bulunduğu vergi dairesi müdürlüğüne ait olduğu hakkında.

Temyiz Eden : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
(Erenköy Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: ... Metal Ürünleri İnşaat Yapı Malzemeleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin 2006 dönemi kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik raporunu düzenleyen yeminli mali müşavir davacı adına, anılan şirkete ait cezalı verginin tahsili amacıyla müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen 03.05.2011 tarih ve 26 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle dava açılmıştır.

İstanbul 8. Vergi Mahkemesi, 03.11.2011 gün ve E:2011/1158, K:2011/3867 sayılı kararıyla; 3568 sayılı Kanunda öngörülen sorumluluğun, Vergi Usul Kanunu'nda mevcut "Vergi Sorumluluğu" müessesesinden değişik niteliğe sahip olduğu, yeminli mali müşavirler için getirilen sorumluluğun belge ile ilgili ödevleri yerine getirmekten kaynaklanan bir işleve sahip olmayıp vergilendirmeye esas alınacak belge, kayıt nizamı ve matrah tespitinde dikkate alınması gereken işlemlerin muhasebe usul ve esaslarına, kanunlarda belirtilen düzenlemelere uygunluğunu sağlamaya yönelik olduğu, 3568 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında, yeminli mali müşavirlerin, yaptıkları tasdik doğru olmaması nedeniyle ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilen cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları belirtildiğinden, mükellefle birlikte ve aynı usullere göre takibinin gerekeceği, yeminli mali müşavir,

tasdikın doğru olmaması nedeniyle ziyaa uğratan vergi ve bunun cezasından "mükellefle birlikte" sorumlu tutulduğundan, bu sorumluluğun, ancak vadesi geldiği halde ödenmemiş vergi borçlarının tahsili için öngörüldüğünün söylenemeyeceği, kanun koyucu bu amaçta olsaydı, maddeye "mükellefin varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve cezalar yönünden" sorumluluğa işaret eden bir ibareye yer vereceği, 3568 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin açık ifadesinin, yeminli mali müşavirin hatalı tasdik işleminden kaynaklanan vergi ziyayı nedeniyle takip için önce vergi mükellefi hakkında takibat yapıp bunun kesinleşmesini ve kamu alacağının tahsil edilebilir hale gelmesini beklemeye ve ancak bundan sonra yeminli mali müşavirin takibi için gerekli işlemlerin yapılacağını kabulüne olanak vermediği, karşıt inceleme yetkisi bulunmayan yeminli mali müşavirlerin, düzenledikleri teyit raporunun kapsamıyla sınırlı olarak sorumlu oldukları göz ardı edilerek yetki ve sorumluluklarının tebliğlerle genişletilmesi suretiyle asıl borçlu şirketten tahsil imkanı kalmayan borçlardan sorumlu tutulmaları mümkün olmadığından, davacı adına düzenlenen ödeme emrinde yasal isabet bulunmadığı gerekçesiyle ödeme emrini iptal etmiştir.

Vergi idaresinin temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesi, 18.3.2015 gün ve E:2012/2202, K:2015/893 sayılı kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 12'nci maddesi ile bu madde uyarınca yürürlüğe konulan ve 21.11.1990 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan "Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik" in 4, 14 ve 16'ncı maddelerinin birlikte değerlendirilmesinden, yeminli mali müşavirlerin tasdik raporlarında ve karşıt inceleme tutanaklarında yer alan bilgilerin doğruluğu konusunda şekli inceleme ötesinde esaslı bir araştırma yapmalarının zorunlu olduğu, işlemlerini tasdik ettikleri mükelleflerle ilgili olarak karşıt inceleme dahil her türlü inceleme ve araştırma hususunda yetkilerinin bulunduğu, tasdik ettikleri işlemlerin bu tasdik kapsamında kamu idarelerince de incelenmiş olarak kabul edileceği, tasdik esnasında kasten veya mesleğin gerektirdiği yetki ve mesleki özenin gösterilmemesi sonucu vergi ziyayı bulunması halinde ise ziyaa uğratan vergi ve kesilen cezaların kesinleşmesinden sonra ödenmemesi durumunda mükellefle birlikte müşterek ve müteselsil sorumlu sıfatıyla ödeme emri ile takip edileceğinin anlaşıldığı, davacı tarafından düzenlenen 2006 yılı kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik raporunda "Mükellefin mal ve hizmet alış

satışlarına ilişkin faturalarında gerçek dışı bir alış satış emaresine rastlanmadığı ancak, mal ve hizmet karşılığında almış olduğu faturaların bir kısmının hakkında olumsuz tespit bulunan şirketler tarafından düzenlendiği, ayrıca bu şirketlere yapılan ödemelerin 84 nolu KDV Genel Tebliği hükümlerine uygun olarak yapılmadığı" tespitlerinde bulunduğu halde tespitler hakkında herhangi bir inceleme yapılmaksızın olumlu teyit verildiği, asıl borçlu şirket hakkında düzenlenen vergi tekniği raporu ekinde bulunan tutanakta, konu hakkında kendisinden açıklama istenen davacının; şirket yetkilileri, ticari ilişkileri olduğu dönemde bu firmaların henüz kod listesinde olmadığını, ayrıca ödemeleri genel tebliğe uygun yaptıklarını ve bunu her türlü delille ispatlayabileceklerini belirttiklerinden bu hususun yerine getirilmesi için raporun teslim süresinin sonuna kadar beklediğini, durumu ispat edecek bir delil getiremeseler de hala ispat edebileceklerini söylediklerinden raporu bu şekliyle teslim ettiğini, belirtilen kısımların bu sebeple eksik kaldığını beyan ettiği, bu durumda, tam tasdik raporunda şirketin alışlarına ilişkin birtakım usulsüzlükler tespit edilmiş olmasına rağmen bu hususların doğruluğu hakkında karşıt inceleme dahil her türlü inceleme ve araştırma yetkisi bulunduğu halde bu görevini yerine getirmeyen davacının şirketin borçlarından müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğunun kabulü gerekeceği, öte yandan kararda Mahkemece, yeminli mali müşavirlere yüklenen sorumluluğun sınırının tasdik raporuyla tasdik edilen iş ve işlemlerle kısıtlı tutulduğu, ödeme içeriği borcun davacının verdiği hizmetle bir ilgisinin bulunmadığı belirtilmişse de ödeme emri içeriği borcun şirketin sahte fatura düzenleme karşılığı 2006 yılında elde ettiği komisyon gelirin dayandığı, davacının düzenlediği tasdik raporunun ise 2006 yılı kurumlar vergisi beyannamesine ilişkin olduğu, dolayısıyla borcun tasdik raporunun kapsamında olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle kararı bozmuş; davacının karar düzeltme istemini reddetmiştir.

İstanbul 8. Vergi Mahkemesi, 25.2.2016 gün ve E:2016/560, K:2016/348 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

Davalı idare tarafından; yeminli mali müşavirlerin sorumluluğunun mükellef adına kesinleşen vergi ve cezaların ödenmesine yönelik olduğu, davacının görevini yapmakta kusurlu olduğu, tam tasdik raporunun düzenlenmesine yönelik gerekli araştırma ve incelemeyi yapmadığı ileri sürülerek ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi: Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi: İstem in reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, duruşma yapılmasına gerek görülme yerek, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

... Metal Ürünleri İnşaat Yapı Malzemeleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin 2006 dönemi kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik raporunu düzenleyen yeminli mali müşavir davacı adına, anılan şirkete ait cezalı verginin tahsili amacıyla müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali yolunda verilen ısrar kararı davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 227'nci maddesinde; Maliye Bakanlığının; vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu belirtilmiş, aynı maddede, beyannameyi imzalayan veya tasdik raporunu düzenleyen meslek mensupları, imzaladıkları beyannamelerde veya düzenledikleri tasdik raporlarında yer alan bilgilerin defter kayıtlarına ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından dolayı ortaya çıkan vergi ziyasına bağlı olarak salınacak vergi, ceza ve gecikme faizlerinden mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmuştur. 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasında yeminli mali müşavirlerin, gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin mali tablolarının ve beyannamelerinin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelediğini tasdik edecekleri; 2'nci fıkrasında tasdik edecekleri belgeler, tasdik konuları ile tasdike ilişkin usul ve esasların; gerçek ve tüzel kişilerin mükellefiyet şekilleri, iş kolları ve ciroları, döviz kazandırıcı işlemleri, ithalat ve ihracatları, yatırımın miktarları ve neveleri ile belgelerin ibraz edileceği merciler esas alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği; 4'üncü fıkrasında ise yaptıkları tasdik in doğruluğundan sorumlu oldukları, yaptıkları tasdik in doğru olmaması halinde, tasdik in kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları, yaptıkları tasdik in

kapsamını düzenleyecekleri raporda açıkça belirtecekleri hüküm altına alınmıştır.

3568 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanan Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinin son fıkrasında tasdik işlemi yapılırken aranacak asgari bilgi, şekil şartları ile tasdike ilişkin diğer usul ve esasların Bakanlıkça çıkartılacak tebliğlerle belirleneceği, yukarıda belirtilen konuların ve belgelerin tasdikine ilişkin olarak Bakanlıkça tebliğ çıkartılmadıkça, yeminli mali müşavirlerin bu konu ve belgelerle ilgili olarak tasdik işlemi yapamayacakları; 8'inci maddesinde yeminli mali müşavirlerin, tasdik konuları ile ilgili olarak karşı incelemeler yapabilecekleri; 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise inceledikleri ve sonucunda tasdik raporu düzenledikleri konu ve belgelerin gerçeği yansıtmaması ve doğru olmaması halinde, ziyaa uğratan vergilerden ve kesilecek cezalardan Vergi Usul Kanunu ve 3568 sayılı Kanun hükümleri uyarınca mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları, bu sorumluluğun yerine getirilmesinde Borçlar Kanununun "Tam Teselsül" hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin 7'nci maddesinin son fıkrasıyla verilen yetkiye dayanarak çıkarılan ve yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri ile bunlara ekli mali tablolar ve bildirimlerin yeminli mali müşavirlerce tasdikine ilişkin usul ve esasların belirlendiği 30.07.1995 tarih ve 22359 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 18 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliğinin müşterek ve müteselsil sorumluluğun tespitine ilişkin bölümünde ise sorumluluğu tespit edilen yeminli mali müşavirle ilgili takibatın, yeminli mali müşavirin bağlı bulunduğu vergi dairesince yerine getirileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, yeminli mali müşavir olan ve ... Metal Ürünleri İnşaat Yapı Malzemeleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin 2006 dönemi kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik raporunu düzenleyen davacının, anılan mükellef adına yapılan tarhiyattan müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğu yolundaki rapor doğrultusunda, ödeme emirlerinin, davacının tam tasdik raporunu düzenlediği mükellefin bağlı bulunduğu Erenköy Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından düzenlendiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, yukarıda değinilen hükümler uyarınca, davacının bağlı bulunduğu Avcılar Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından düzenlenmesi gerekirken, bu konuda yetkili olmayan vergi dairesince düzenlenmesinde

hukuka uyarlık bulunmadığından, dava konusu ödeme emrinin yazılı gerekçeyle iptali yolundaki ısrar kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin reddine, 28.12.2016 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

X- UYAP kayıtlarının incelenmesinden, ... Metal Ürünleri İnşaat Yapı Malzemeleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi hakkında olumlu teyit vererek haksız katma değer vergisi iadesine sebebiyet verdiği ve müteselsilen sorumlu olduğundan bahisle davacı adına düzenlenen ödeme emirlerinin iptali yolunda verilen kararlara yönelik temyiz ve karar düzeltme istemlerinin Danıştay Dokuzuncu Dairesince reddedilmesi üzerine anılan kararların kesinleştiğinin anlaşılması karşısında kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik raporu düzenlenmesi nedeniyle anılan şirkete ait cezalı verginin tahsili amacıyla müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali yolundaki ısrar kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık görülmediğinden temyiz isteminin bu nedenle reddi gerektiği oyu ile kararın gerekçesine katılmıyoruz.

KARŞI OY

XX- Temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının Danıştay Dördüncü Dairesinin bozma kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

KARŞI OY

XXX- Yeminli mali müşavir olan davacı adına düzenlenen ödeme emrini iptal eden Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 12'nci maddesinde, yeminli mali müşavirlerin yaptıkları tasdik in doğruluğundan sorumlu oldukları, tasdik in doğru olmaması halinde tasdik in kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları düzenlemesine yer verilmiş; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 227'nci maddesinde ise Maliye Bakanlığının; vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları

itibarıyla ayrı ayrı uygulatmaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu belirtilmiştir. Aynı maddede beyannameyi imzalayan veya tasdik raporunu düzenleyen meslek mensuplarının, imzaladıkları beyannamelerde veya düzenledikleri tasdik raporlarında yer alan bilgilerin defter kayıtlarına ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından dolayı ortaya çıkan vergi ziyana bağlı olarak salınacak vergi, ceza ve gecikme faizlerinden mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulacağı kurala bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, idarenin müşterek ve müteselsil sorumluluk ilkesi kapsamında vergi alacağının tahsili için sorumluları ayrı ayrı veya birlikte takip edebilme konusunda yetkilendirildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durumda, meslek mensuplarına, mükellef tarafından ileri sürülebilecek iddia ve savunmalar ile kendi görevinin amaç ve kapsamı çerçevesinde ileri sürülebilecekleri iddiaları idareye karşı ileri sürülebilmeleri için olanak tanınması gerekmektedir.

6183 sayılı Kanununun 37'nci maddesinin 2'nci fıkrasında, "Hususi Kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacakları Maliye vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenir" hükmüne yer verilmiştir.

Yeminli mali müşavirin müşterek ve müteselsil sorumlu olduğu vergi borcu için 3568 sayılı Kanunda ve Vergi Usul Kanunu'nda özel bir ödeme zamanı belirtilmemiş olması karşısında, müşterek ve müteselsil sorumlu tutulan davacı (yeminli mali müşavir) açısından bu borç tahakkuk etmemiş bir borçtur. Bu durumda, 6183 sayılı Kanun uyarınca davacıya usulüne uygun olarak bir tebliğ yapılıp, anılan madde uyarınca bir ay ödeme süresi verilmesi ve bu aşamada yargıya başvuru olanağının tanınması gerekir.

Bu nedenle, davacı adına ihbarname düzenlenmeden, ödeme emri ile takibe geçilmesi hukuka aykırı olduğundan, sonucu itibarıyla hukuka uygun olan vergi mahkemesi kararına karşı yapılan temyiz isteminin bu gerekçeyle reddi gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

— • DÖRDÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2014/4599

Karar No : 2016/3654

Anahtar Kelimeler : Genel Tebliğ, Menfaat, Dava Açma Menfaati, Ehliyet, Dava Açma Ehliyeti

Özeti : Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin II/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmez." şeklindeki düzenlemenin iptalinin istenebilmesi için, davacının hukukunda bir değişiklik yaratması ve dava açmada menfaati bulunduğunun ortaya konulması gerektiği hakkında.

Davacı : ...

Davalı : Maliye Bakanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : 26/04/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin II/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmez." şeklindeki düzenlemenin, serbest bölgelerin Türkiye dışı sayılan yerlerden olduğu, mal ihraç edilen bir yere hizmet verilmesi halinde, yapılan hizmetin de ihraç edildiğinin sayılması gerektiği, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinde fason hizmetlerle ilgili olarak yer alan hükmün, fason dışı hizmetlerin hizmet ihracı sayılmayacağı anlamına gelmediği, Kanun gerekçesi incelendiğinde hükmün gerekçesinin fason dışı hizmetler açısından da geçerli olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Davacı hakkında tesis edilmiş bir işlemin olmaması sebebiyle, davacının iptal davası açmasını haklı kılacak meşru, kişisel ve güncel bir menfaatinin bulunmadığı; menfaatli olduğuna karar verilmesi halinde ise, davanın Gelir İdaresi Başkanlığı da hasım mevkiine alınarak görülmesinin gerektiği; dava konusu edilen Tebliğin genel

düzenleyici niteliği bulunmadığı, dolayısıyla görev yönünden ret kararı verilerek dosyanın idare mahkemesine gönderilmesinin gerektiği; anılan düzenlemenin kanun hükümlerine uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Tetkik Hakimi Mustafa Yücel Ölmez'in Düşüncesi: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde, iptal davasının, idari işlem hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaati ihlal edilenler tarafından açılacağı; aynı Kanun'un 15/1-b maddesinde ise, ehliyetsiz kişi tarafından açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

Dosya kapsamında yer alan belgelerin incelenmesinden, davacının uyumsuzluk konusu tebliğin II/A-2.1 nolu bölümünün iptalini istemede ve dava açmasını haklı kılacak meşru, kişisel ve güncel bir menfaatinin bulunduğu ortaya konulamadığı, dolayısıyla davacının işbu davayı açmada menfaatinin bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda; meşru, kişisel ve güncel bir menfaat varlığının davacı tarafından ortaya konulamaması sebebiyle, davanın 2577 sayılı Kanununun 15/1-b maddesi uyarınca ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mukaddes Aras'ın Düşüncesi: Dava; 26.4.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin, 11/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmez" şeklindeki düzenlemenin iptali istemine ilişkindir.

Davaya konu düzenlemenin kişilerin menfaatini etkileyen hükümler içermesi nedeniyle, idari davaya konu olacak, kesin ve yürütülmesi zorunlu düzenleyici bir işlem niteliği taşımaktadır. Bu nedenle davalı idarenin usule ilişkin iddiası yerinde görülmeyerek işin esasına geçildi:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 2'nci maddesinde, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesi teslim olarak tanımlanmış, maddenin devamında, bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdiinin teslim hükmünde olduğu, malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyeciyi veya sürücüyü tevdi edilmesinin de mal teslimi olduğu hükme bağlanmış, aynı kanununun 4'üncü maddesinde ise, hizmetin teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin; bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek,

kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleştirilebileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

3065 sayılı Kanun'un mal ve hizmet ihracı başlıklı 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde; ihracat teslimleri ve bu teslimlere ilişkin hizmetlerin, yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetlerin, serbest bölgelerdeki müşteriler için yapılan fason hizmetlerin ve karşılıklı olmak şartıyla uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışındaki müşteriler için Türkiye'de verilen roaming hizmetlerinin vergiden müstesna olduğu, 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasında da bir teslimin ihracat sayılabilmesi için; a) Teslimin yurt dışındaki bir müşteriye veya bir serbest bölgedeki alıcıya ya da yetkili gümrük antreposu işleticisine yapılması veya malların yetkili gümrük antreposu işleticisine tevdi edilmesi b) Teslim konusu malın Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesinden çıkarak bir dış ülkeye veya bir serbest bölgeye vasıl olması ya da yetkili gümrük antreposuna konulması şartlarının yerine getirilmiş olması gerektiği hükmü yer almıştır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6'ncı maddesinde; serbest bölgelerin Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve serbest dolaşımdaki eşyanın bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerler olduğu, hükme bağlanmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinin birlikte değerlendirilmesinden; malın serbest bölgeye vasıl olması ve buradaki alıcıya teslim edilmesi ihracat istisnası kapsamında değerlendirilirken, fason hizmetler hariç serbest bölgeye yapılan hizmet ifalarının ihracat sayılacağı yolunda yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır. Serbest bölgelere yapılan bir hizmetin katma değer vergisi istisnasından yararlanabilmesi için öncelikle serbest bölgenin yurt dışı sayılması gerekmekte olup, Serbest bölgeler Kanununda yapılan değişiklik ile serbest bölgeler yurt dışı olarak kabul edilmemiştir. Bu durumda fason hizmetler hariç serbest bölgelere yapılacak tüm hizmetler katma değer vergisine tabi olduğundan hizmet ihracı kapsamında değildir.

Açıklanan nedenlerle, 26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin

11/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilemez" kısmının iptali isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14 üncü maddesi uyarınca gerekli incelemeyi yapan Tetkik Hakimi Mustafa Yücel Ölmez'in açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava; 26/04/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin II/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmez." hükmünün iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde; iptal davasının, idari işlem hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaati ihlal edilenler tarafından açılabilceği, aynı Kanununun 15/1-b maddesinde ise; ehliyetsiz kişi tarafından açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, 26/04/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin II/A-2.1 nolu bölümünde yer alan "Türkiye'den serbest bölgelere verilen hizmetler hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmez." hükmünün, Genel Tebliğ ile kanun hükmünü kısıtlamak niteliği taşıdığı belirtilerek iptal davasına konu edildiği anlaşılmaktadır.

İdarenin hukuki tasarruflarının bir bölümünü oluşturan genel tebliğler; bir yandan kanunların uygulanması konusunda açıklama getirirken, bir yandan kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak ülke genelinde uygulamada birlik sağlama ve idarenin işleyişini düzenlemek amacıyla kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olmamak koşuluyla İdarenin görüşünü bildiren işlem niteliğindedirler.

İdari yargılama hukukunda ehliyetin varlığı için kişinin medeni hakları kullanabilme yeteneğinin yanında, iptali istenen işlemle ilgili meşru, kişisel ve güncel bir menfaatinin de ihlal edilmiş olması gerekmektedir. Dolayısıyla, kişilerin hukukunu etkileyen, icrai nitelikte ve yenilik doğurucu düzenlemelerin dava konusu edileceği muhakkaktır. Bu bakımdan, düzenleyici işlemin hukuk düzeninden kaldırılmasında açıklanan nitelikte

menfaati bulunmayan kişinin idari dava açma ehliyetinin bulunduğundan söz edilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle, iptali istenen genel tebliğ hükmünün davacının hukukunda herhangi bir değişiklik yaratmadığı, dolayısıyla dava açmada menfaati bulunmayan davacı tarafından açılan iş bu davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle 2577 sayılı Kanunun 15/1-b maddesi uyarınca ehliyet nedeniyle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 162,80 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istek halinde davacıya iadesine, karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak, davalı idareye verilmesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren otuz gün içinde Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere, 24/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Dördüncü Daire

Esas No : 2013/220

Karar No : 2017/226

Anahtar Kelimeler : Borç Döküm Listesi, İcrai ve Kesin İşlem, İdare Hukuku İlkeleri

Özeti : Sadece mükellefin borç durumunu bildirir nitelikte bulunan, idare hukuku ilkelerine göre icrai ve kesin niteliği bulunmayan borç döküm listesinin dava konusu edilmeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : ...

Karşı Taraf : Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı
(Yenimahalle Vergi Dairesi Müdürlüğü)

İstemin Özeti: Davacıya 24.09.2012 tarihli borç döküm listesi ile bildirilen 1996- 1997 yıllarına ilişkin vergi borcunun kaldırılması istemiyle dava açılmıştır. Ankara 1. Vergi Mahkemesinin 03/10/2012 gün ve E:2012/1909, K:2012/1941 sayılı kararıyla; sadece mükellefin borç durumunu bildirir nitelikte bulunan, idare hukuku ilkelerine göre icrai ve kesin niteliği bulunmayan bir listenin dava konusu edilmesinin mümkün

olmadığı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Müjgan Yılmaz Kara'nın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar, usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, temyiz isteminin reddi ile Vergi Mahkemesinin kararının onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş (15) gün içerisinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 12/01/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2014/3697

Karar No : 2016/4121

Anahtar Kelimeler : Ehliyet Ret, Menfaat İhlali, Tellallık Harcı

Özeti : Satış ihalesi sonucu taşınmazlar üzerine ihale edilen davacının mal varlığında azalma sonucunu doğuran tellallık harcının davacı tarafından ödendiği, ihale kararının mahkemece iptali üzerine ödenen tellallık harcının davacıya iadesine karar verildiği ve konunun davalı idareye bildirilmesi üzerine, davalı idarece talebin reddine ilişkin olarak verilen dava konusu cevabın davacının kişisel ve güncel menfaatini etkilediği anlaşıldığından davayı ehliyet yönünden reddeden yerel mahkeme kararında isabet görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan: ... Gıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A. Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Lüleburgaz Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Davacı tarafından, davalı idarenin 30.07.2013 tarih ve 6919 sayılı işleminin iptali ile ödenen 44.988,00TL tellallık harcının yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davayı ehliyet yönünden reddeden Edirne Vergi Mahkemesi'nin 29/01/2014 tarih ve E:2013/1026, K:2014/32 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Yasal dayanaktan yoksun olan temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Tetkik Hakimi Kadriye Morbel'in Düşüncesi : İleri sürülen iddialar usule ve hukuka uygun Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

Uyuşmazlıkta davacı tarafından, davalı idarenin 30.07.2013 tarih ve 6919 sayılı işleminin iptali ile ödenen tellallık harcının yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davayı; olayda, davacı şirket adına tesis edilmiş herhangi bir işlem olmadığı gerekçesiyle ehliyet yönünden reddeden vergi mahkemesi kararının, dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun, "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2/a maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmış ve bu madde ile iptal davasının subjektif ehliyet koşulu "menfaat ihlali" olarak belirlenmiştir.

İptal davasının içtihat ve doktrinde belirlenen hukuki nitelikleri göz önüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idari işlemlerin, bu idari işlemlerle kişisel, meşru ve güncel bir menfaat ilgisi olanlar tarafından iptal davasına konu edilebileceğinin kabulü zorunludur.

Taraf ilişkisinin kurulması için gerekli olan kişisel, meşru ve güncel bir menfaat alakasının varlığı, davanın niteliğine ve özelliğine göre idari yargı yerlerince belirlenmekte, davacının idari işlemle ciddi ve makul, maddi ve manevi bir ilişkisinin bulunduğu anlaşılması, dava açma ehliyeti için yeterli sayılmaktadır.

Öte yandan, menfaat ihlali koşulunun değerlendirilmesinde, hukuk devleti ilkesi temeline dayanan idari yargı işlevinin göz ardı edilmemesi gerekir. Amaç idari faaliyetlerin hukuka uygunluk denetiminin yapılabilmesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması olduğuna göre menfaat kavramının dar değil, geniş yorumlanması gerekir.

Ayrıca 213 sayılı Kanun'un 377'nci maddesinde mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemelerinde dava açabileceklerinin belirtilmiş olması mükellef ya da sorumlu olmayan, fakat vergilendirmeye ilgili bir idari işlem nedeniyle hak veya menfaatinin ihlal edildiğini iddia eden ilgililerin, 2577 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine göre iptal veya tam yargı davası açmalarına engel oluşturmamaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; Lüleburgaz 1. İcra Müdürlüğü'nün 2009/95 Talimat sayılı dosyasında taşınmazların satışı ihalesinin yapıldığı, taşınmazlar üzerine ihale edilen davacının mal varlığında azalma sonucunu doğuran 44.988,00TL tellallık harcının, davacı tarafından ödendiği, ihale kararının Lüleburgaz İcra Mahkemesince iptali üzerine ödenen tellallık harcının davacıya iadesine karar verildiği ve konunun, davalı idareye bildirilmesi üzerine, davalı idarece talebin reddine ilişkin olarak verilen ve davanın konusunu oluşturan cevabın, icra müdürlüğüne hitaben yazılsa da davacının kişisel ve güncel menfaatini açıkça etkilemesi nedeniyle davacıya yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacıya ihale edilen taşınmazlar nedeniyle davacı tarafından davalı idareye ödenen tellallık harcının iadesi talebinin reddine yönelik davalı belediye işleminin iptali ve ödenen bedelin yasal faiziyle iadesi istemiyle açılan davanın, esasının incelenerek bir karar verilmesi gerektiğinden davayı ehliyet yönünden reddeden vergi mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, Edirne Vergi Mahkemesi'nin 29/01/2014 tarih ve E:2013/1026, K:2014/32 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 12/05/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2016/14795

Karar No : 2016/6290

Anahtar Kelimeler : Bağlantı Kararı

Özeti : Bölge idare mahkemesi'ne ait itiraz dosyası ile Danıştay'da bulunan temyiz dosyası arasında yasanın aradığı anlamda bağlantı bulunmaması hakkında.

BAĞLANTI KARARI

Davacı ... Turizm Ticaret Taşımacılık Rent A Car İnşaat Tekstil Kuyumculuk Emlak ve Komisyonculuk Limited Şirketi tarafından, devreden katma değer vergisi tutarının değişmesi sonucu 2011/Ocak dönemi için re'sen tarh edilen vergi ziyayı cezalı katma değer vergisinin

kaldırılması istemiyle Dalaman Mal Müdürlüğü'ne karşı açılan davanın Muğla Vergi Mahkemesince tek hakimli olarak 18/03/2015 tarih E: 2014/502 K:2015/212 sayılı karar ile reddedildiği, söz konusu karar verilirken, aynı davacı tarafından 2010/Mart, Nisan, Temmuz, Kasım, Aralık dönemleri için tarh edilen vergi ziyai cezalı katma değer vergisi ile özel usulsüzlük cezasına karşı açılan ve Muğla Vergi Mahkemesi'nin 18/03/2015 tarih ve E:2014/503, K:2015/211 sayılı kararı ile heyet halinde davanın kısmen reddine kısmen kabulüne karar veren mahkeme kararının dayanak alındığı, dayanak alınan mahkeme kararına karşı Danıştay Dokuzuncu Dairesi'nin E:2016/8456 sayılı dosyasında davacı ile davalı idare tarafından temyiz talebinde bulunulduğu, tek hakimli olarak verilen mahkeme kararına karşı ise Aydın Bölge İdare Mahkemesinin E: 2015/1247 sayılı dosyası ile itiraz edildiği, Aydın Bölge İdare Mahkemesince mahkemelerinde itiraz incelemesinde bulunan dosya ile Danıştay'da temyiz incelemesinde bulunan dosya arasında bağlantı olduğuna karar verilerek itiraz dosyasının Danıştay'a gönderildiği anlaşılmıştır.

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 38. Maddesinin 1. bendinde, aynı maddi veya hukuki sebepten doğan ya da biri hakkında verilecek hüküm, diğerini etkileyecek nitelikte olan davaların bağlantılı davalar olduğu,

2. bendinde, İdare mahkemesi, vergi mahkemesi veya Danıştay'a veya birden fazla idare veya vergi mahkemelerine açılmış bulunan davalarda bağlantının varlığına taraflardan birinin isteği üzerine veya doğrudan doğruya mahkemece karar verilebileceği, 3. bendinde, bağlantılı davalarda birinin Danıştay'da bulunması halinde dava dosyasının Danıştay'a gönderileceği, 4. bendinde, bağlantılı davaların değişik bölge idare mahkemesinin yargı çevrelerindeki mahkemelerde bulunduğu takdirde dosyaların Danıştay'a gönderileceği, 39. maddesi 2/b bendinde, davaların çözümlenmesi ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki idare veya vergi mahkemelerinin görevlerine giren uyuşmazlıklarla ilgili ise, Danıştay'ın ilgili dairesinin yetkili mahkemeyi kararında belirteceği ve dosyaları bu mahkemeye göndererek diğer mahkemeye veya mahkemelere durumu bildireceği, yetkili mahkemenin de durumu ilgililere duyuracağı kuralına yer verilmiştir.

Anılan hükümler karşısında bağlantının varlığına idare veya vergi mahkemelerince karar verilebilecek olup, aynı maddi olaydan kaynaklansa da, ayrı mercüler tarafından yapılacak kanun yolu incelemesine tabi olan uyuşmazlık konusu davalarda, Aydın Bölge İdare Mahkemesinin E:2015/1247 sayılı itiraz dosyası ile Danıştay'da bulunan E:2016/8456 sayılı

temyiz dosyası arasında yukarıda açıklandığı biçimde bağlantının varlığından söz etmeye olanak bulunmamaktadır.

Kaldı ki; bu hususun Bölge İdare Mahkemesi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 165. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bekletici sorun olarak değerlendirileceği de tabiidir.

Açıklanan nedenlerle Aydın Bölge İdare Mahkemesince bağlantı kararı verilen dosyalar arasında bağlantı bulunmadığına, 2576 sayılı Kanuna 6545 sayılı Kanunla eklenen geçici 20. maddenin 2. fıkrası uyarınca dosyanın İzmir Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine 11/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

İLKE KAVRAM DİZİNİ

- A -

- Abonelik Sonrası Dönem / 206
Acele Kamulaştırma / 130
Açık Vergi Hatası / 295
Açılmış Olan Davalardan Vazgeçme / 332
Aday Olma Şartının Taşınmadığının Sonradan Anlaşılması / 72
Adil Seçme İlkesi / 194
Adli Yargı / 298
Afet / 222
Afet Riski Altındaki Taşınmaz / 222
Anayasa 10'uncu Madde / 93
Anayasa Mahkemesi Kararı / 29
Anayasa Mahkemesi Kararının Geriye Yürümezliği / 35
Anayasa Yasağı / 99
Anayasal Güvenceler / 107
Anayasanın 42'inci Maddesi / 77
Ankara Bölge İdare Mahkemesi / 52
Ara Kararda Yaptırım /
Ara Kararın İçeriği / 305
Ara Kararında Yaptırma İçermesi / 305
Atama / 154
Atık Su Arıtma Tesisi / 223
Aylıktan Kesme Cezası / 56
Azami Had / 289

- B -

- Bağımsız Bölüm Maliki / 128
Bağlantı Kararı / 350
Bağlı Bulunduğu Vergi Dairesi Müdürlüğü/
Becayış / 93
Belediye Başkanı / 311
Belediye Meclis Üyesi /
Bilirkişi / 233
Bilirkişi İncelemesi / 149, 208
Biyçeşitlilik / 225

Borç Döküm Listesi / 346
Bozma Kararının Niteliği ve Uygulanması / 110

- C -

Ceza / 286
Cumhuriyet Başsavcılığı / 47

- Ç -

ÇED / 225, 233,-329
ÇED Raporları / 208
Çevre Düzeni Planı / 208
Çevre Mühendisi / 233
Çevre ve İmar Bütünlüğü / 64

- D -

Damga Vergisi / 289
Damga Vergisi Kanunu / 257
Dar Mükellef / 257
Dava / 284, 287,
Dava Açma Ehliyeti / 233, 342
Dava Açma Menfaati / 341
Davanın Devamı / 308
Dayanak / 286
Defter ve Belge İbraz Yazısı Tebliği / 259
Denetim Elemanı / 40
Dere İşletme Bandı / 114
Deşarj Standartı /
Devlet Hakkı / 54
Devlet Hizmeti Yükümlülüğü / 99
Devlet Memurları Kanununun 76'ncı ve 68/B Maddeleri / 90
Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yer / 289
Devletin Özel Mülkiyetinde veya Hüküm ve Tasarrufu Altında Bulunan
Taşınmaz / 61
Dikey Geçiş Sınavı (DGS) / 77
Disiplin Cezası / 189, 200, 321, 29
Disiplin Cezasının Dayanağı / 102

Disiplin Hukuku Ceza Hukuku Farkı / 104
Disiplin Soruşturması / 107
Disiplin Soruşturmasında Deliller / 104
Disiplin Suçu Oluşturan Fiil / 102
Döviz Kazandırıcı Faaliyet / 257
Düzeltilme ve Şikayet / 257, 295
Düzeltilme-Şikayet Başvurusu / 273, 278, 289
Düzenleme ve Denetleme Yapma Yetkisi / 206

- E -

Ecrimisil / 61
Eczane / 298
Eğitim Uzmanlığı / 35
Eğitim ve Öğrenim Hakkı / 77
Ehliyet / 216, 342, 311
Ehliyet Red / 348
Ek Ders Görevinden Sayılan Haller / 58
Ek Ders Saatleri / 58
Ek Ders Saatlerinin Üst Sınırı /
Ek Gösterge / 90
Ek Mali Yük / 284
Eksik İnceleme / 80
Elektrik Üretim Lisansı / 225
Emekli İkramesi / 177
Engelli / 93
Esas / 286
Esas İncelemesinin Yapılması / 80
Eski Kiracının Taşınmazı İşgali / 61

- F -

Fark Tazminatı / 183
Fazlaya İlişkin Kısmı / 308
Ferahat / 225
Fürlü Hizmet / 184
Fuzulü Şağil / 61

- G -

Geçici Tatil / 141
Genel Tebliğ / 342
Göçebe Aile / 145
Görev / 298, 308,-318
Görev Tahsisli Konut / 180
Görevden Çekilme / 99
Gümrük Vergileri / 284
Güvenli Elektronik İmza / 302

- H -

Haciz / 128
Hak Sahibi / 130
Hak Sahipliği / 145
Hakimlik Mesleğinin Önemi / 194
Hakkaniyet / 99
Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik / 49
Havza Mutlak Koruma Alanı / 114
Hazırlık İşlemi / 329
Hisse Devri / 160
Hizmet Kusuru / 149
Hizmet Puanı / 93
Hukuken El Konulduğu / 308
Hukuki İhtilaf / 273, 278

- I -

Islak İmza / 302

- İ -

İcrai ve Kesin İşlem / 346
İdare Hukuku İlkeleri / 346
İdarenin Takdir Yetkisi / 194
İdari İtiraz / 284
İdari Kesinlik / 321
İdari Para Cezası / 158, 223

İdari Yargı / 298, 308
İfade Özgürlüğü / 29
İftira / 49
İhale Üzerinde Kalan / 216
İkale / 276
İlaç / 298
İmar Islahı /
İmar Planı / 308
İnceleme Yetkisi / 269
İntifa Hakkı / 289
İskan Kanunu / 145
İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği / 114
İstekli / 216
İstinaf / 329
İstinaf Kanun Yolu / 318
İstisna / 267
İş Akdi / 276
İş Güvencesi Tazminatı / 276
İş Sonu Tazminatı / 186
İşgal / 61
İşlemden Kaldırma / 326
İşleme Konulmama Kararı / 40, 47
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı / 158, 160, 164, 172
İthalat Vergileri / 284
İtibari Hizmet Süresi Zammı / 177
İtiraz / 321
İtirazen Şikayet /
İvazsız İntikal / 263
İvedi Yargılama Usulü / 329

- K -

Kadro İlanı / 154
Kamu Konutları Kanunu / 180
Kamu Yararı / 225
Kamulaştırma / 114
Kamulaştırma Kanunu / 119
Kararların Uygulanması /
Kasıt Unsuru / 189
Katma Değer Vergisi / 267

Katma Değer Vergisi İndirimi / 269
Katma Değer Vergisi İndiriminin Reddi / 259
Katma Değer Vergisi Kanunu / 259
Kazanılmış Hak / 90
Kesin İşlem / 315
Kesinleşme / 311
Kesinlik Kazanıp Sonuçlarını Doğruna İdari İşlem / 35
Kıdem Tazminatı / 189
Kılavuz / 77
Kısmi Af Başvurusu Ret İşlemi / 332
Kişisel Verilerin Kullanımı ve İşlenmesi / 206
Koordinatörlük Görevi Yapan Öğretmenler / 58
Kullanım Bedeli / 61
Kusur Oranı / 149
Külçe Altın Teslimi / 267

- L -

Lehe Olan Yasal Düzenleme / 219

- M -

Maddi ve Manevi Tazminat / 247, 252
Maden İstihracı / 54
Maden Arama Ruhsatı / 54
Maden Çıkarılmasından Elde Edilen Gelir / 54
Maden Kanunu / 141
Mahalli İskan Komisyonu / 145
Mahkeme Kararının Gerekçeli Olma Yükümlülüğü / 80
Mahkeme Kararlarının Uygulanma Zorunluluğu / 305
Meclis Kararı / 311
Menfaat / 342
Menfaat İhlali / 348
Merkezi İş Alanı Lejantı / 64
Mesleki Açık Lise / 58
Motorlu Taşıt Sürücü Kursu / 56
Müdürlük Görevinden Alınma / 56
Mükellefiyet Tesisi / 278
Mülkiyet Hakkı / 119

Müzayede Mahalli / 267

- N -

Norm Kadro / 93

Nüshaların Vergilendirilmesi / 289

- O -

Olumsuz Görüş / 329

Organize Sanayi Bölgesi / 43

Orman İzni / 141

- Ö -

Ödeme Emri / 335

Öğrenim Özrü / 93

Ölüm / 326

Önceki Göreve İade / 35

Öncelik Hakkı / 93

Özel Hukuk Sözleşmesi / 298

Özel Öğretim Kurumu / 56

Özelleştirme Uygulaması / 183

- P -

Pavyon Ruhsatının İptali / 158

Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikteki Lejantlar / 64

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 14'üncü Maddesi / 64

Pozitif Ayrımcılık / 93

Protokol / 298

- R -

Reklam Gelirleri / 219

Resen Araştırma İlkesi / 104

Resmi Kurum / 308

Riskli Alan / 130, 29

Rotasyon / 93

- S -

- Sahte Belge Düzenleme Fiiline İştirak / 273
Sahte Fatura / 269
Savunma Hakkı / 107, 282
Seçilmiş Organların Organlık Sıfatını Kaybetmesi / 72
Seçim / 72
Sıkıyönetim Kanunu / 184
Sınav İptali / 194
Sınır Dışı Etme / 315
Sıra Tahsisli Konut / 180
Siyasi Parti Yararına ve Zararına Faaliyet / 29
Su Kirliliği / 223
Suç ve Cezaların Kanuniliği / 219

- Ş -

- Şekil / 282
Şikayet ve İtirazen Şikayet Başvurusu / 216
Şirket Müdürünün İkamet Adresi / 259

- T -

- Taahhütte Bulunan / 128
Takdir Komisyonları / 269
Tarafların Kişilik Veya Niteliğinde Değişiklik / 326
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu / 52
Tasfiye Sürecine Girme / 326
Tazminat / 114, 119
Tebliğ / 282
Tek Yanlılık / 298
Teknik Alt Yapı Bedeli / 128
Tellallık Harcı / 348
Termik Santral Üretim Lisansı / 208
Ticaret Sicil Kaydının Terkini / 326
Tipiklik Şartı / 200
Tutanak / 302
Türk Eczacıları Birliği / 298
Tüzel Kişiliğin Devri / 160

Tüzel Kişiliğin Ortadan Kalkması / 326

- Ü -

Üçte İki Çoğunluk / 130

Üniversite / 77, 154

Üniversiteye Giriş /

Üst Kurul Payı Mükellefiyet / 219

- V -

Vakıf Üniversitesi Hastanesi / 164, 263

Vergi / 286

Vergi Hatası / 257, 273, 278

Vergi Tekniği Raporu / 282

Vergi Usul Kanunu / 257

Vergi Usul Kanunu 94. Madde / 259

- Y -

Yargı Kararının Uygulanması / 184

Yargı Kararının Uygulanması Zorunluluğu / 110

Yaş Koşulu / 77

Yayın İzninin İptali / 219

Yeminli Mali Müşavir / 335

Yeniden Yapılandırma / 332

Yıkım / 130

Yönetici Öğretmen / 58

Yükseköğretim / 77

- Z -

Zararın Tazmini / 308

- 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı / 64
5 Yıllık Süre / 119
213 Sayılı Vergi Usul Kanunu / 335
644 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname / 172
657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu / 90
657 Sayılı Kanun 125/D-(c) Maddesi / 189
657 Sayılı Kanun 125/D-(d) Maddesi / 200
657 Sayılı Kanun 4/C Kapsamında Geçici Personel / 189
657 Sayılı Kanun'un 135.maddesi / 321
2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu / 239
2942 Sayılı Kanunu 30'uncu Maddesi / 43
3071 Sayılı Kanun / 321
3194 Sayılı Kanun / 128
3194 Sayılı Kanunun 23. Maddesi / 128
3568 Sayılı Kanun ve Bu Kanuna Bağlı Yönetmelik / 335
4483 Sayılı Kanun / 47, 49, 52
5070 Sayılı Kanun / 302
5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması
Hakkında Kanun / 244
6111 Sayılı Kanun / 332
6306 Sayılı Kanun / 130, 222
6458 Sayılı Kanun / 315
6745 Sayılı Kanun / 119
6745 Sayılı Kanunun Ek 1. Maddesi / 119
6745 Sayılı Kanunun Geçici 11. Maddesi / 119

I. DANIŞTAY DERĐİLERİ*

A. DANIŞTAY DERĐİSİ

Sayı: 1 – 90, Cumhuriyetin 50.Yılı Özel Sayısı ve Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Özel Sayısı tükenmiştir.

Sayı: 91

Sayı: 92

Sayı: 93

Sayı: 94

Sayı: 95

Sayı: 96

Sayı: 97

Sayı: 98

Sayı: 99

Sayı: 100

Sayı: 101

Sayı: 102

Sayı: 103

Sayı: 104

Sayı: 105

Sayı: 106

Sayı: 107

Sayı: 108

Sayı: 109

Sayı: 110

Sayı: 111

Sayı: 112

Sayı: 113

---

* *Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından yeniden bastırılan dergiler bağış karşılığı ücretsiz olarak verilmektedir.*

Sayı: 114
Sayı: 115
Sayı: 116
Sayı: 117
Sayı: 118
Sayı: 119
Sayı: 120
Sayı: 121
Sayı: 122
Sayı: 123
Sayı: 124
Sayı: 125
Sayı: 126
Sayı: 127
Sayı: 128
Sayı: 129
Sayı: 130
Sayı: 131
Sayı: 132
Sayı: 133
Sayı: 134
Sayı: 135
Sayı: 136
Sayı: 137
Sayı: 138
Sayı: 139
Sayı: 140
Sayı: 141
Sayı: 142
Sayı: 143
Sayı: 143
Sayı: 144

B. DANIŞTAY KARARLAR DERGİSİ

- Sayı: 1
- Sayı: 2
- Sayı: 3
- Sayı: 4
- Sayı: 5
- Sayı: 6

II. DANIŞTAY'IN ÇEŞİTLİ DAİRE VE KURUL KARARLARI ÖZETLERİ

A. YARGI KARARLARI

Yayın No:

1. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kararları I (1953-1966), 1966, s. 130
12. Danıştay Onuncu Daire Kararları 1972. s. XIV+340
15. Danıştay Dokuzuncu Daire Kararları 1973, s. XVI+296
16. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kararları II, (1967-1972), 1973, s. 248
19. Danıştay Sekizinci Daire Kararları 1974, s. XXIV+518
22. Danıştay Onikinci Daire Kararları, Birinci Kitap, Cilt: I, 1976, s. XXXIV+650
22. Danıştay Onikinci Daire Kararları, Birinci Kitap, Cilt: II, 1976, s. XX+550
24. Danıştay Yedinci Daire Kararları, Birinci Kitap, (1965-1976), 1977, s. XXX+674, 2. Baskı
27. Danıştay Altıncı Daire Kararları, Birinci Kitap, (1965-1977), 1979, s. XXII+713
30. Danıştay Dava Daireleri Kurulu Kararları, Birinci Kitap, (1965-1978), 1981, s. XXXII+858
34. Danıştay Beşinci Daire Kararları, (1970-1981), Birinci Kitap Cilt: I, 1983, s. X+647

35. Danıştay Beşinci Daire Kararları, (1970-1981), Birinci Kitap Cilt: II, 1983, s. XV+663
37. İctihatları Birleştirme Kurulu Kararları II, (1933-1983), ÇATAL Nürşen, Danıştay Savcısı, 1984, s. 144
40. Danıştay Onbirinci Daire Kararları, (1971-1981), 1984, s. XXIII+567
41. Danıştay İctihatları Birleştirme Kararları III, (1973-1984), 1985, s. 148
47. Danıştay Dördüncü Daire Kararları, (1975-1979), 1989, s. IX+145

B. DANIŞMA KARARLARI

Yayın No:

31. Danıştay İstisari Düşünceler (Cumhuriyet Dönemi), (1929-1980), Birinci Kitap, Cilt:I, 1982, s. XI+638
32. Danıştay İstisari Düşünceler (Cumhuriyet Dönemi), (1929-1980), Birinci Kitap, Cilt:II, 1982, s. VIII+584
38. Danıştay İstisari Düşünceler (Fihrist, Cumhuriyet Dönemi), (1929-1983), 1984, ER Salih, Danıştay Tetkik Hakimi, s. 253

III. İDARE HUKUKU İNCELEMELERİ

Yayın No:

21. İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, 1976, s. 372
26. İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler II, 1978, s. 388, 2. Baskı, 1987
29. İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III, 1981 s. 397, 2. Baskı, 1987

IV. KİTAPLAR

Yayın No:

- Yüzyıl Boyunca Danıştay (1868-1968), 1968
- Yüzyıl Boyunca Danıştay (1868-1968), s. XX+964, 2.Baskı, 1986
- 2. Alman İdare Mahkemeleri Kanunu, Çeviren: ERDOĞDU Ahmet, Danıştay İkinci Daire Başkanı, 1967, s. 84
- 3., 4., 5., 6., 7., 8. Danıştay Kitaplığında Bulunan Kitapların Fihristi
- 9. Modern Fransa'da Danıştay, Dr. FRDEMAN Charles E.; Çeviren: GÖKTEN Işık, Danıştay Eski Yardımcısı, 1971, s. 160
- 10. Anayasa Mahkemesi Kararları Işığı Altında Memurun Muhakematı Hakkında Kanun Tatbikatının Eleştirisi, ERGUT Eşref, Danıştay Üyesi, 1971, s. 52
- 11. Türkiye'de Zirai Kazancın Vergilendirilmesi, COŞKUN Sabri, Danıştay Yardımcısı, 1977, s. 74
- 13. Tüzüklerimiz, DİNÇER Güven, Danıştay Kanunsözcüsü, 1972, s. XIV+184
- 14. İdare Hukuku ve İdari Yargının Bazı Sorunları, TUNCAY Aydın H., Danıştay Üyesi, 1972, s. 284
- 17. Danıştay Kanunu ve İlgili Mevzuat, 1973, s.105
- 18. Danıştay ve Bölge İdare Mahkemeleri, LETOURNEUR M., BAUCHET J., MERIC J.; Çeviren: BAŞPINAR Recep, Danıştay Üyesi, 1973, s.273 (Müellifi tarafından satış izni verilmemiştir.)
- 20. Yüzbeş ve Yüzaltıncı Yıllarda Danıştay, (Anayasa Değişikliklerine İlişkin Görüşleriyle)
- 23. Açıklamalı ve İçtihatlı İşletme Vergisi, GÜNGÖR A. İhsan, Danıştay Üyesi, 1977, s. 240
- 25. Danıştay Kanunu, 1978, s. 60
- 28. Yüzonbirinci Yılında Danıştay
- 36. Danıştay Kanunu ve İdari Yargı İle İlgili Mevzuat, 1983, s. 153
- 39. Fransa ve İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu, DELCROS Xavier, DELCROS Bertrand, HANLOV Carol, DİSTEL Michel; Çeviren: CANDAN Turgut, Danıştay Tetkik Hakimi, 1984, s. XIX+130
- 42. Yüzondört ve Yüzondokuzuncu Yıllarda Danıştay

48. Tanzimattan Cumhuriyete Yasalarımız Dizini (1839-1923), 1990, s.284, Hazırlayan: Ahmet Ziya, Yeni Harflere Çeviren: ONAT Nuri
51. İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Yrd. Doç. Dr. ERKUT Celal, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi, 1990, s. XII+214
52. Yönetimin Hareket Serbestisi Alanının Yargısal Denetimi ve Sınırları, Hak. Yar. Dr. ALPAR Erol, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Üyesi, 1990, s. VIII+146
54. Hollanda Danıştayı, Çeviren: COŞKUN Sabri, Danıştay Üyesi 1992, s. 27
56. İptal Davası, COŞKUN Sabri, Danıştay Üyesi , 1993, s. 46
58. Fransız Anayasası, Çeviren: ÖZEREN Ahmet Şükrü, Danıştay Üyesi, 1994, s. VI+35
- 60-A. Dünyada İdari Yargının Bugünü, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) Orijinal Metinlerinden Çeviri, 2002, s. VI+91
- 60-B. Dünyada İdari Yargının Bugünü, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) Orijinal Metinlerinden Çeviri + Orijinal Metinler, 2002, s. VI+102
61. İnsan Hak ve Özgürlüklerinin İdari Yargıç Tarafından Korunması, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) VII. Kongresi Sentez Raporu (23 – 25 Nisan 2001 Senegal) Çevirisi, 2002, s. VI+-33
62. Danıştay İçtüzüğü – Danıştay Tetkik Hakimlerinin Görev Yaptıkları Daire ve Kurulların Değiştirilmesinde Uygulanacak Esaslara İlişkin Yönetmelik – Yurtdışına Gönderilecek Danıştay Meslek Mensuplarının Seçimleri ile Diğer Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik – Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Kuruluş ve Görev Yönetmeliği – Danıştay Arşiv Yönetmeliği – Danıştay Kıyafet Yönetmeliği – Danıştay Memurları Sicil Amirleri Yönetmeliği – Danıştay Memurları Disiplin Kurulu ve Disiplin Amirleri Yönetmeliği – Danıştay Personelinin Görevde Yükselme Yönetmeliği, 2002, s.53
63. Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2002, s. 65

- 64.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, (Türkçe, Fransızca, İngilizce), Fransızca çeviri: ENGEZ Necati, İngilizce çeviri: Dr. ALTIPARMAK Kerem, 2003, s.190
- 125.Yıl – Hukuk Devleti, İdare Hukuku ve Danıştay(İngilizce-Fransızca), Tıpkı Basım, 2003, s.44
- 66.** Hukukla Kırkbir Yıl, ALAN Nuri, Danıştay Başkanı, 2003, s. 312
- 69.** İdari Yargı Kararlarının Uygulanması, Uluslararası Yüksek İdari Yargı Mercileri Derneği VIII. Kongresi (26 – 28 Nisan 2004, Madrid) Genel Raporu Çevirisi, 2004, s. VI+45
- 70.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2004, s.84
- 73.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, (Türkçe, Fransızca, İngilizce), Fransızca çeviri: ENGEZ Necati, İngilizce çeviri: Yrd.Doç.Dr. ALTIPARMAK Kerem, 2007, s.217
- 75.** İdari Hakimlerin Statüsü, Uluslararası Yüksek İdari Yargı Mercileri Derneğinin IX. Kongresi (22-24 Kasım 2007, Bangkok) Genel Raporu Çevirisi, 2008, s. 21
- 78.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2009, s.85
- 80.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu – Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümü, 2011, s.98
- 85.** Vergi Uyuşmazlıklarını Değerlendirme Çalıştayı, 2014, s.79
- 87.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu – Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümü, 2015, s.171
- 88.** Danıştay Başkanlığı İç Kontrol El Kitabı, 2015, s.43

90. Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapan Karar Örnekleri – Translated Judgements Which Refer to the International Conventions 2015, s.206

92. İdari Yargıya İlişkin Uyuşmazlıklar Kapsamında Mülkiyet Hakkına Müdahaleler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararları, 2017, s.680

V. DANIŞTAY SEMPOZYUMLARI

Yayın No:

- ATATÜRK'ün 100. Doğum Yılı Sempozyumu, 1981, s. 156

33. İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, 1982, s. 194

43. Kentleşmenin Getirdiği Çevre Sorunları Sempozyumu (İdare Hukuku Açısından), 1987, s. 183

49. Avrupa Topluluğu Hukuku Sempozyumu, 1989, s. 155

59. 2000 Yılında İdari Yargı Sempozyumu, 2000, s. 297

63. İdari Yargının Yeniden Yapılandırılması ve Karşılaştırmalı İdari Yargılama Usulü, Danıştay ve İdari Yargı Günü 133. Yıl, Sempozyum, 2003, s. 167

67. Danıştay ve İdari Yargı Günü 134. Yıl, Sempozyum, 2003, s. 173

68. Danıştay ve İdari Yargı Günü 135. Yıl, Sempozyum, 2004, s. 204

71. Danıştay ve İdari Yargı Günü 136. Yıl, Sempozyum, 2004, s. 191

72. Danıştay ve İdari Yargı Günü 137. Yıl, Sempozyum, 2005, s. 244

74. Danıştay ve İdari Yargı Günü 139. Yıl, Sempozyum, 2008, s. 306

76. Danıştay ve İdari Yargı Günü 138. Yıl, Sempozyum, 2008, s. 341

77. Danıştay ve İdari Yargı Günü 140. Yıl, Sempozyum, 2009, s. 159

79. Danıştay ve İdari Yargı Günü 141. Yıl, Sempozyum, 2010, s. 109

81. Danıştay ve İdari Yargı Günü 142. Yıl, Sempozyum, 2011, s. 160

82. Danıştay ve İdari Yargı Günü 143. Yıl, Sempozyum, 2011, s. 71

83. Danıştay ve İdari Yargı Günü 144. Yıl, Sempozyum, 2013, s. 282

84. Danıştay ve İdari Yargı Günü 145. Yıl, Sempozyum, 2014, s. 71

86. Danıştay ve İdari Yargı Günü 146. Yıl, Sempozyum, 2014, s. 229

89. Danıştay ve İdari Yargı Günü 147. Yıl, Sempozyum, 2015, s. 146

91. Danıştay ve İdari Yargı Günü 148. Yıl, Sempozyum, 2016, s. 292

VI. ULUSAL İDARE HUKUKU KONGRELERİ

Yayın No:

- I.Ulusal İdare Hukuku Kongresi Bildiri Özetleri, 1990, s. 180
- 53.** - I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Birinci Kitap, İdari Yargı, 1991, s. 464
  - I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İkinci Kitap, Kamu Yönetimi,1991,s. 505
  - I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Üçüncü Kitap, Çeşitli İdare Hukuku Konuları, 1992, s. 307
- 55.** - II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi Bildiri Özetleri, 1993, s. 163
  - II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İdari Yargının Dünyada Bugünkü Yeri, 1993, s. VIII+356

VII. TANITMA YAYINLARI

Yayın No:

- Albüm (1968)
- Albüm (1978)
- Albüm (1985)
- Albüm (1990)
- Albüm (1995)
- Albüm (2000)
- Albüm (2003)
- Albüm (2005)
- Albüm (2008)
- Albüm (2011)
- Albüm (2013)
- Danıştay (1868-1989), 1989, s. 24
- Danıştay (1868-1989), 1993, s. 24
- Danıştay (İngilizce) 2003, s.32
- Danıştay (İngilizce) 2005, s. 32
- Danıştay (Fransızca) 2005, s. 32

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN KURULUNDAN DUYURU

2017 YILINA ÖZGÜ YAYIMLANACAK 144, 145 ve 146 NO'LU DANIŞTAY DERGİLERİNİN FİYATINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun Kararı ile; Danıştay Dergisinin perakende satış fiyatının, 2016 yılı birim maliyeti analizinin değerlendirilmesi sonucunda, 2017 yılı perakende satış fiyatının; 25 TL. (Yirmi Türk Lirası) Abonelere yapılacak satış fiyatının ise 15 TL. (Onbeş Türk Lirası) olarak belirlenmesine ve abonelik işlemlerinin bu fiyat esas alınarak hesaplanmasına karar verilmiştir.

Dergiye ilişkin abonelik koşulları ve abone formu ektedir.
Kamuoyuna duyurulur.

DANIŞTAY DERGİSİNİN İÇERİĞİ VE YAYIMLANMA USULÜ İLE İLGİLİ BİLGİLER

1937 yılından beri düzenli olarak çıkmakta olan ve Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun 25 Kasım 2002 tarih ve 1 sayılı kararı ile 2003 yılından başlayarak, kararlar için "Danıştay Kararlar Dergisi" ve makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmalar için "Danıştay Dergisi" olmak üzere iki dergi haline dönüştürülen Dergimizin, Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun 13.10.2004 tarihli ve 10 nolu Kararı ile kararlar ve makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmaların bir arada yer alacağı biçimde tek dergi halinde ve "**Danıştay Dergisi**" adıyla yayımlanmasına karar verilmiş bulunmaktadır.

"**Danıştay Dergisi**", Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında olmak üzere yılda üç kez yayımlanmaya devam edecektir. Derginin yukarıda belirtilen biçim ve içeriğiyle ilk sayısı 109 numara ile 2005 yılı Mayıs ayında çıkarılmıştır.

Danıştay Dergisinde yer alacak makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmalara ilişkin yayın ilkeleri ektedir.

DANIŞTAY DERGİSİ ABONELİK KOŞULLARI

- Danıştay Dergisi dört ayda bir (yılıda üç sayı) olmak üzere; Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında yayımlanır.

- Danıştay Dergisi Danıştay kararları ile makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmaları içermektedir.

- Abone işlemleri, Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından yürütülmektedir.

- Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı:

- 1368 sokak No: 1/5 Balgat / ANKARA

- Tel: 0(312) 253 23 69

Satın alma ve abone işleri konusunda, bizzat başvuruda bulunulabilir ya da yukarıda belirtilen araçlarla iletişim kurabilir.

- Danıştay Dergisi birim satış fiyatı 2004 Yılı için 12 TL, 2005 Yılı için 15 TL, 2006 Yılı için 15 TL, 2007 Yılı için 15 TL, 2008 Yılı için 15 TL, 2009 Yılı için 15 TL, 2010 Yılı için 15 TL, 2011 Yılı için 15 TL, 2012 Yılı için 15 TL, 2013 Yılı için 20 TL, 2014 Yılı için 20 TL, 2015 Yılı için 25 TL, 2016 Yılı için 25 TL, 2017 Yılı için 25 TL'dir. İdari yargı mensupları ile öğretim elemanlarına ve üniversite öğrencilerine elden teslim koşuluyla birim satış fiyatı üzerinden %50 indirim uygulanır.

- 2017 Yılı Danıştay Dergisinin abonelere yapılacak birim satış fiyatı 15 TL üzerinden hesaplanacaktır. Posta gideri ve KDV tutarı satış fiyatı içerisindedir.

- Abonelik süresi bir yıldır.

- Abonelik, Danıştay Dergisi abone bedelinin, Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının Vakıflar Bankası Danıştay Şubesi IBAN TR 35 0001 5001 5800 7289 1191 17 No.'lu hesabına yatırılması ya da elden Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının abone birimine verilmesi ve bunlara ilişkin belge (dekont, makbuz vb.) ile Danıştay Yayınları Abonelik Formunun birlikte iletilmesi (tutar belgesi + doldurulmuş form) üzerine başlar.

- İdari yargı mensupları, öğretim elemanları ile üniversite öğrencilerinin abonelik istemlerinde söz konusu statülerini belirleyen onaylı belgenin abonelik formuyla birlikte iletilmesi gerekmektedir.

- Dergi normal posta yolu ile iletilir, ödemeli gönderilmez.

- Temsilcilik yoktur.

- Postadaki her türlü gecikmelerde Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının çıkış tarih damgaları göz önüne alınır.

DANIŞTAY DERGİSİ YAYIN İLKELERİ

1. Danıştay Dergisi yılda üç sayı olmak üzere yayımlanan kurumsal bir dergidir.

2. Derginin yayın konusu İdare Hukuku, İdari Yargı, Anayasa Hukuku başta olmak üzere Kamu Hukuku alanı ile sınırlıdır.

3. Derginin yazım dili Türkçe'dir. Tasnif ve Yayın Kurulunun uygun gördüğü durumlarda İngilizce yazılar da yayımlanır.

4. Dergiye gönderilecek yazılar, Danıştay Dergisi Yazım Kuralları'na ve Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'na uygun olmalıdır.

5. Dergide yayımlanması istenen yazılar Word formatında, dergi@danistay.gov.tr adresine e-posta yoluyla ya da CD'ye kaydedilmiş olarak aşağıdaki adrese posta yoluyla gönderilir: Danıştay Dergisi Danıştay Başkanlığı Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No:149 Çankaya/ANKARA

6. Dergiye gönderilecek yazılar daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

7. Yayımlanmak üzere gönderilen çalışmalar, Tasnif ve Yayın Yürütme Bürosu'nun ön incelemesine tabidir. Ön incelemede konu, şekil ve içerik açısından yayının ilkelerine ve yazım kurallarına uygun bulunan yazılardan, ilgili yazar tarafından hakem incelemesi talep edilenler, değerlendirilmek üzere iki ayrı hakeme gönderilir. Hakem incelemesi talep edilmeyen yazılar ön inceleme aşamasından sonra; hakem incelemesinden gelen yazılar ise hakem inceleme raporlarıyla birlikte Tasnif ve Yayın Kurulu'na sunulur.

8. Hakem değerlendirmesi sonucunda hakemlerden birinin olumlu, diğerinin olumsuz görüş bildirmesi durumunda yazı üçüncü bir hakeme gönderilir. Yazının yayımlanabilmesi için en az iki hakemin olumlu görüş bildirmesi gerekir.

9. Tasnif ve Yayın Kurulu, yazıların aynen yayımlanmasına, yazarından düzeltme talep edilmesine ya da yayımlanmamasına karar verir ve bu karar yazarlara bildirilir. Yayımlanmasına karar verilen yazılara hangi sayıda yer verileceğine de Tasnif ve Yayın Kurulu karar verir. Gönderilen yazılar yayımlansın ya da yayımlanmasın yazarına iade edilmez.

10. Yayımlanmak üzere gönderilen çeviriler için 05/12/1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre gerekli izin alınmış olması ve belgelendirilmesi şarttır. Çeviriler, orijinal metni ile birlikte gönderilir.

11. Yayımlanmasına karar verilen yazıların tüm hakları Danıştay Başkanlığı'na aittir.

12. Dergide yazıların yayımlanmış olması, yazara ait görüşlerin Danıştay tarafından paylaşıldığı ve desteklendiği anlamına gelmez. Yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

13. Dergide yayımlanan yazılardan ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

14. Yazıları yayımlanan yazarlara 23 Ocak 2007 tarih ve 26412 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşleme Ücretleri Hakkında Yönetmelik” esaslarına göre telif ücreti ödenir ve üçer adet dergi ücretsiz olarak gönderilir.

DANIŞTAY DERGİSİ YAZIM KURALLARI

1. Danıştay Dergisine gönderilecek yazılar Word formatında, A4 boyutunda, üst, alt ve her iki kenardan 2,5 cm boşluk bırakılacak ve her iki yana yaslı olacak şekilde 1,5 satır aralığıyla, Times New Roman yazı karakteri ile 12 punto olarak yazılmalı, 2.000 kelimedenden az olmamalı ve 10.000 kelimeyi geçmemelidir.

2. Yazı için hazırlanacak kapak sayfasında yazının başlığı, yazar veya yazarların adı, soyadı, unvanı, bağlı olduğu kurumun adı, kısa özgeçmiş ve iletişim bilgileri yer almalıdır.

3. Gönderilen yazılardan hakem incelemesinden geçmesi istenenlerin (çeviriler hariç) ilk sayfasına Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış başlık, özet (abstract) ve anahtar kelimeler (key words) eklenmelidir. Hakem incelemesinden geçmeksizin yayınlanması istenen yazılarda ise sadece Türkçe özet ve anahtar kelimelere yer verilmelidir.

4. Özet, yazının amaç ve kapsamını en iyi şekilde ifade edecek ve 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde 10 punto ile yazılmalıdır. Anahtar kelimeler, en çok beş adet olmalı ve 10 punto ile yazılmalıdır.

5. Yazının başlığı büyük harflerle 14 punto ve koyu olarak yazılmalıdır. Yazının giriş ve sonuç bölümleri dâhil tüm ana başlıkları büyük harflerle koyu ve 12 punto ile; alt başlıklar ise küçük harflerle koyu ve 12 punto olarak yazılmalıdır.

6. Metin içinde kullanılacak tablo ve şekillere sıra numarası ve başlık verilmelidir.

7. Atıflar metin içi veya dipnot şeklinde yapılabilir.

8. Metin içi atıflar şu şekilde yapılmalıdır:

Tek yazarlı eserler: (Akbulut, 2000: 126) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Akbulut (2000: 126).....

İki yazarlı eserler: (Gözler ve Kaplan, 2015: 75-76) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Gözler ve Kaplan (2007: 75-76).....

Üç ve daha çok yazar: (Büyüköztürk vd, 2009: 13) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Büyüköztürk ve diğerleri (2009).....

Aynı yıl içinde birden çok eseri olan yazar: (Gözübüyük, 2007a: 56) ve (Gözübüyük, 2007b: 187)

Bir kuruma ait eser: (Danıştay, 2002)

İnternette yapılan alıntılarda alıntılama ilişkine kaynakçada erişim adresi ve tarihi belirtilmelidir.

Dipnot tarzı atıflar şu şekilde yapılmalıdır: Dipnot metinleri 10 punto, tek satır aralıklı, yazar adı ve soyadı normal, eser ismi ise italik olarak

yazılmalıdır. Atıfta bulunulan eserler Kaynakça bölümünde ilk yazarın soyadına göre alfabetik liste olarak sıralanmalıdır. İlk yazarı aynı olan eserlerde sıralamayı belirlemek için sırasıyla ikinci ve daha sonra gelen yazarların soyadları kullanılmalıdır. Tüm yazarları aynı olan eserler yılına göre eskiden yeniye doğru sıralanmalıdır. Tüm yazarları ve yılları aynı olan eserler ise yılın sonuna eklenen küçük harfler kullanılarak "1999a" ve "1999b" şeklinde birbirlerinden ayrılmalıdır. İlk yazarı ve yılı aynı olan üç ve daha fazla yazarlı eserler de aynı şekilde ayrılmalıdır. Kaynakçada tüm yazarların soyadları ve diğer adlarının ilk harfleri yer almalıdır.

9. Kaynakçada, sadece metinde atıf yapılan eserlere yer verilmelidir. Kaynaklar yazarların soyadına göre alfabetik olarak sıralanmalı ve aşağıdaki şekilde yazılmalıdır:

Kitap: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), eserin adı, çeviren varsa (çev. ad soyad), yayınlayan, yayın yeri.

AKBULUT, Örsan (2007), Küreselleşme Ulus Devlet ve Kamu Yönetimi, TODAİE Yayınları, Ankara.

WEBER, Max (2014), Hukuk Sosyolojisi, (çev. Latif Boyacı), Yarıncı Yayınları, İstanbul.

BÜYÜKÖZTÜRK Şener, ÇAKMAK Kılıç Ebru, AKGÜN Özcan Erkan, KARADENİZ Şirin, DEMİREL Funda (2009), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Kitaptaki Makale: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), "makalenin adı" eserin adı, derleyen adı soyadı (der.), yayınlayan, yayın yeri.

SELÇUK, Sami (2000), "Hukukun Üstünlüğüne Yaslanan Demokrasi ve Belirleyici Sonuçları", Elli Yıllık Deneyimlerin Işığında Türkiye'de ve Dünyada İnsan Hakları, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara.

Dergi Makaleleri: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), "makalenin adı", derginin adı, cilt numarası, sayısı.

ÜNLÜÇAY, Mehmet (2004), "İdarenin Yargısal Denetimi ve Hukukun Üstünlüğü", Danıştay Dergisi, Sayı 34.

Kurum Yayınları: Kurum adı (yılı), eserin adı, yayınlayan, yayın yeri. Danıştay (2002), Dünyada İdari Yargının Bugünü, Ankara.

İnternet: Yazarın soyadı, adı, yazar yok ise internet sitenin ait olduğu kurum (yılı), "eserin adı", <internet adresi>, (erişim tarihi).

Kamu Denetçiliği Kurumu (2014), "Soma Maden Kazasından Hareketle Kömür Madencilğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Özel Raporu", <http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/soma%20rapor%2030122014.pdf> (Erişim Tarihi: 20.01.2015).

DANIŞTAY DERGİSİ ABONELİK FORMU¹

Gönderenin Abone No : .....

Adı : .....

Soyadı : .....

Adresi : .....

.....

.....

Unvan : .....

Kod/Şehir : .....

Telefon : .....

Faks : .....

Aşağıdaki yayına abone olmak istiyorum. .... TL'yi Vakıflar Bankası Danıştay Şubesi'ndeki Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfına ait IBAN TR 35 0001 5001 5800 7289 1191 17 no.lu hesaba ...../...../..... tarihinde bağış olarak gönderdim.

Buna ilişkin belge (Banka dekontu veya makbuz fotokopisi) örneği eklidir.

İmza

2017 YILI DANIŞTAY DERGİSİ PERAKENDE SATIŞ FİYATI VE ABONELİK TÜRLERİ

1- Perakende satış fiyatı 25 TL.

2- Standart abonelik

%1 oranında KDV dahil, bir yıllık 45 TL (3 sayı x 15 TL)

3- İdari yargı mensupları için abonelik olup, bu abonelik türü 2007 yılından itibaren öğretim elemanları ve üniversite öğrencileri için de uygulanmaktadır.

%1 oranında KDV dahil, bir yıllık 30 TL (3 sayı x 10 TL)

---

¹ DOLDURDUKTAN SONRA, (DANIŞTAY BAŞKANLIĞI ÜNİVERSİTELER MAHALLESİ DUMLUPINAR BULVARI NO:149 ESKİŞEHİR YOLU 10. KM. ÇANKAYA / ANKARA) ADRESİNE GÖNDERİNİZ.

